

“သူများတွေ အလုပ်လုပ်တာ မြင်ရရင် မလုပ်ဘဲ မနေနိုင်လို့ အမှိုက်ဝင်ကျုံးနေတာပါ ဦးလင်း”

ကျေးဇူးရှင် တိပိဋကမင်းကွန်းဆရာတော်

“ရဟန်းဆိုတာ ငှက်လိုကျင့်ရမယ်၊ ကြွက်လိုမကျင့်ရဘူး။ ငှက်ဆိုတာ မိမိတောင်ပံသာလျှင် တာဝန်ရှိပြီး ပေါ့ပေါ့ပါးပါး သွားလို ပျံလိုရာ အချိန်မရွေး သွားနိုင်ပုံနဲ့တယ်။ ကြွက်ဆိုတဲ့ သတ္တဝါမျိုးက မြေတွင်းကို နက်သမျှနက်အောင် တူးဆွပြီးရင် တွေ့ရာမြင်ရာ ရနိုင်သမျှရအောင် ကိုက်ဖြတ်ချီသယ်ပြီး ပစ္စည်း၊ စားစရာ ကောင်း၊ မကောင်း စုဆောင်းနေတာနဲ့ပဲ တစ်ဘဝတာ ကုန်ပေတော့တယ်”

ကျေးဇူးရှင် သပိတ်အိုင်တောရဆရာတော်ကြီး

“အာပတ်နဲ့တော့ မသေလိုပါဘူး၊ သဟဿယျမကင်းတဲ့ ဆေးရုံ ဆေးတိုက်ကိုတော့ သိရင် အပို့မခံပါဘူး၊ အသေခံပုံပါမယ်”

ကျေးဇူးရှင် တောင်မြို့မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော်ကြီး

“အရှင်ဘုရားတို့ မြင်မြင်သမျှ မာတုဂါမတွေကို မကြောက်ကြပါနဲ့ဘုရား၊ ဘဝသံသရာမှာ လင်မယားလုပ်တမ်း မကြာမကြာ ကစားခဲ့ဖူးတဲ့ မာတုဂါမနဲ့ဆုံမိရင်တော့ ကြပ်ကြပ်သတိ ထားတော်မူပါ မိမိကိုယ်ကို အထူးဂရုပြု စောင့်ရှောက်တော်မူပါဘုရား”

ကျေးဇူးရှင် မဟာမောမိမြိုင်ဆရာတော်ကြီး

“တပည့်တော်သေရင် ချက်ချင်းသင်္ဂြိုဟ်ပေးကြပါဘုရား။ ရက်လည်ဆွမ်းသွတ်ဖို့ မလိုပါဘုရား”

ကျေးဇူးရှင် မှန်တောင်ဆရာတော်ကြီး

မဟာထေရ်မြတ်တို့၏ စံနမူနာယူစရာ ကျင့်သီလ (အပိုင်း-၄)

အရှင်ခေမာနန္ဒ (ရန်ကင်းတောရ) သပြေပင်

မဟာထေရ်မြတ်တို့၏ စံနမူနာယူစရာ ကျင့်သီလ (အပိုင်း - ၄)

အရှင်ခေမာနန္ဒ (ရန်ကင်းတောရ) သပြေပင်

ရန်ကင်းတောင်စာစဉ် (၅၃)

မဟာထင်မြတ်တို့၏ စံနမူနာယူစရာ ကျင့်သီလ

(အပိုင်း - ၄)

အရှင်ခေမာနန္ဒ (ရန်ကင်းတောရ)၊ သပြေပင်
Email : ven.khemananda.brahmana@gmail.com

ရန်ကင်းတောင်စာစဉ်အမှတ် (၅၃)

- အဖုံးနှင့်အတွင်းပုံနှိပ် - **ရွှေနိုင်ငံပုံနှိပ်တိုက်၊ ဦးမောင်မောင်လှ (မြ-၀၀၂၉၆)**
အမှတ် (၉၀)စီ၊ ကမ္ဘာအေးဘုရားလမ်း၊ ဗဟန်းမြို့နယ်။
ဖုန်း- ၀၉-၇၇၇၆၀၀၃၀၀
- ထုတ်ဝေသူ - **ဦးမောင်မောင်လှ (မြ-၀၀၄၄၇)**
ရွှေနိုင်ငံစာပေနှင့် ပို့စတာဖြန့်ချိရေး
အမှတ် (၉၀)စီ၊ ကမ္ဘာအေးဘုရားလမ်း၊ ဗဟန်းမြို့နယ်။
- ဖြန့်ချိရေး - **ရန်ကင်းတောင်စာစဉ်**
နေပြည်တော်၊ ဒက္ခိဏသီရိမြို့
ဖုန်း ၀၉-၄၃၀ ၇၅၇၀၄ ၊ ၀၉-၄၅၄ ၁၁၄ ၅၁၁
သော်တာစန်းစာပေ
နေပြည်တော်၊ ယှဉ်းမနားမြို့
ဖုန်း ၀၉-၄၃၀ ၃၅၄၉၅ ၊ ၀၉-၉၇၄ ၂၂၈ ၇၉၅
သစ္စာမဏ္ဍိုင်ပိဋကစာပေ(ရွှေတိဂုံဘုရားတောင်ဘက်မုခ်)
ဖုန်း ၀၉-၅၀၆ ၀၈၄၅၊ ၀၉-၉၆ ၅၀၆ ၀၈၄၅
သီရိရတနာပိဋကတ်စာပေ (ရွှေတိဂုံဘုရားတောင်ဘက်မုခ်)
ဖုန်း ၀၉-၅၁၂ ၅၂၈၅၊ ၀၉-၇၇၆ ၂၂၅ ၉၅၄
- တန်ဖိုး - ကျပ်
- ထုတ်ဝေခြင်း - ပထမအကြိမ် (၂၀၂၆ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ)
- အုပ်ရေ - ၂၀၀၀ အုပ်

‘ထုတ်ဝေသည့်စာအုပ် ကတ်တလောက်အညွှန်း’ (CIP)

၂၀၂၆ • ၃

အရှင်ခေမာနန္ဒ (ရန်ကင်းတောရ) သပြေပင်။
မဟာထေရ်မြတ်တို့၏ စံနမူနာယူစရာကျင့်သီလ (အပိုင်း-၄)
ရန်ကုန်၊ ရွှေနိုင်ငံစာပေ ၂၀၂၆။ ၂၁၄ စာ၊ ၁၃ . ၉၇ × ၂၀ . ၃၂ စင်တီ။
(၁) မဟာထေရ်မြတ်တို့၏ စံနမူနာယူစရာကျင့်သီလ (အပိုင်း-၄)

မဟာထေရ်မြတ်တို့၏ စံနမူနာယူစရာ ကျင့်သီလ (အပိုင်း-၄)

စဉ်	မာတိကာ	နာ
(က) ကြည်ညိုဖွယ်ရာ သစ္စာရှိ၊ သလေ့စနင့် သူတော်ကောင်းကြီးတို့၏ ကျင့်စဉ်		
၁။	အသက်ကြီးချင်တိုင်းကြီး၊ မင်းကိုးကွယ်မခံရရင် ဆရာတော်မခေါ်ရပါ	၂
၂။	သံဃာအားလုံးကို ဝန်ချတောင်းပန်ပါတယ်ဘုရား	၃
၃။	တိပိဋကမင်းကွန်းဆရာတော်ကို ကိုရင်များနှင့်အတူ အမှိုက်ကျုံးသည်ကို ဖူးတွေ့ရခြင်း	၆
၄။	ကျောင်းတိုက်အတွင်း လူသုံးကုဋီများပါမကျန် လိုက်လံကြည့်ရှုတော်မူသည်	၇
၅။	ကိုယ်တိုင် သင်္ကန်းလျှော်ပြီး၊ ကိုယ်တိုင် သပိတ်ဆေးတော်မူသည်	၈
၆။	မစိုးရိမ်ဆရာတော်လည်း ဘုန်းကြီးထဲက ဘုန်းကြီးတစ်ပါးသာ	၉
၇။	ဘန္တေဆိုခွင့် ပေးတော်မူပါတုရား	၁၀
၈။	ဆရာတော်ဦးဗုဒ္ဓိ ဓမ္မရောဂေကို အလွန် လေးစားတော်မူသည်	၁၂
၉။	နူနာရောဂါသည်ကပ္ပိယ ဆက်ကပ်သည့်ဖျော်ရည်	၁၃
၁၀။	နူနာသည် ကပ္ပိယ၏လက်ချောင်း ဆွမ်းသပိတ်ထဲ ပါလာသည်	၁၅
(ခ) လန့်သုဗ္ဗမ္ဗန် ရဟန်းမြတ်တို့၏ ဇူတင်နှင့် ပဋိပတ် အကျင့်မြတ်		
၁။	တောနေရဟန်းတော်တို့ ကြုံရတတ်သည့် တော၏အန္တရာယ်	၁၈
၂။	တောတောင်၌သာ ဓမ္မလျော်တော်မူသည့် ထေရ်အရှင်	၂၁
၃။	ရှောင်လွှဲ၍မရတတ်သည့် တောနေရဟန်းဘဝနှင့် မြေတို့၏သဘာဝ	၂၂
၄။	တောနေရဟန်းများသည် ခန္ဓသုတ်ပရိတ်ကို ရွတ်ဖတ်ပူဇော်ကြပါသည်	၃၁
၅။	တောထဲပဲသေချင်ပြီး အလောင်းကို ကျီးတွေ၊ လင်းတတွေ စားကြပါစေ	၃၈
၆။	ငါသေရင် ချက်ချင်းသင်္ဂြိုဟ်ကြပါ၊ ရက်လည်ဆွမ်းသွတ်ဖို့ မလိုဘူး	၄၀
၇။	ဆရာတော် ဦးဗုဒ္ဓိသည် အလင်္ဂီရဟန်းများကို စက်ဆုပ်တော်မူသည်	၄၂
(ဂ) ဘုန်းကံကြီးက မနားရ ခုက္ခမ္ပားသည်သာ		
၁။	သာသနာတော်၏ ရေရှည်အကျိုးကို မြော်မြင်တော်မူသည့် ဆရာတော်	၄၄
၂။	အထူးတလည် ကြိုဆိုခြင်းကို နှစ်သက်တော်မမူ	၄၆

အရှင်ခေမာနန္ဒ (ရန်ကင်းတောရ-သပြေပင်)

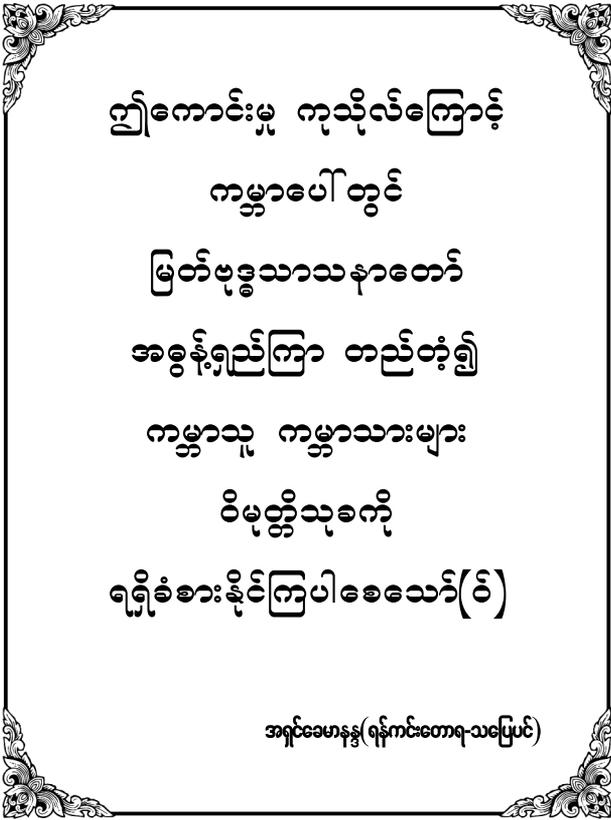
စဉ်	မာတိကာ	နာ
၃။	မထေရ်မြတ်တို့သည် လူဒါယကာကို ခရီးဦးကြိုဆိုခြင်းမရှိပေ	၄၇
၄။	ဘုန်းကြီးက ဝိုဏ်းဆရာမဟုတ်ပါ	၄၈
၅။	တခမ်းတနား ကြိုဆိုမည့်အစီအစဉ် ပျက်ပြယ်သွားတော့သည်	၅၀
၆။	ဆရာတော် အကုန်မလှူပစ်ပါနဲ့၊ ပျံလွန်တော်မူရင် လှူရအောင်လို့ပါဘုရား	၅၁
၇။	မစိုးရိမ်ဆရာတော်ထံပါး ရလာသည့်ပစ္စည်း စာရင်းမရှိ	၅၃
၈။	အလိုရှိသူတို့က အလိုရှိသည့်ပစ္စည်းကို ယူနိုင်သည်	၅၅
၉။	အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ရောက်လာပါက လှူဒါန်းရန်သာ	၅၅
၁၀။	သူတော်ကောင်းကြီးများ ပစ္စည်းမမက်ပါ	၅၆
၁၁။	နာရီလေး ပျောက်သွားပြီဘုရား	၅၇
၁၂။	ကြေးစည်ကြီး ပျောက်သွားပြီဘုရား	၅၈
၁၃။	ရဟန်းကောင်းတို့မည်သည် ပျားပိတုန်းကဲ့သို့ ကျင့်သုံးတော်မူကြပါသည်	၅၉
၁၄။	ရဟန်းဟူသည် သွားလိုပုံလိုရာသို့ အချိန်မရွေး ကြွနိုင်ရမည်	၆၁
၁၅။	ကြည်ညိုဖွယ်ရာ အတုယူလိုက်နာစရာများ	၆၂
၁၆။	တစ်နေ့တည်း၊ တစ်ချိန်တည်း နေရာများစွာ၌ ဆွမ်းခံတော်မူသည့်ဆရာတော်	၆၃
၁၇။	သေနတ်ကျည်မခသည် ထွဋ်ခေါင်ဆရာတော်	၆၅
၁၈။	ဒီနေ့ လေယာဉ်ပျံပျက်ကျပြီး ဆုံးမယ်ဆိုတာ မနေ့တည်းက သိနေတာပါလားဘုရား	၆၅
၁၉။	တောရကျောင်း၌ ဖူးတွေ့ရသည့် ဘုန်းတော်ကြီးသည် အိပ်မက်ထဲကအတိုင်းဖြစ်နေ	၆၉
၂၀။	အဆူအငေါက်ခံရပြီးနောက် သံဝေဂဖြစ်ရပါသည်	၇၁
(ဃ) သီလသည်သာ မှီခိုရာ၊ အားထားရာ၊ လဲလျောင်းရာ		
၁။	အထူးသတိပြု ဆုံးဖြတ်ရသည့် ပါရာဇိကအာပတ်	၇၅
၂။	အလိုရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်များ ဒီဘက်ကြွတော်မူပါဘုရား	၈၅
၃။	သံသယရှိရင်လည်း မဘုဉ်းပါနဲ့လေ ဦးခေမာ	၈၆
၄။	မရှောင်ကြဉ်သရွေ့ ထိုအလဇ္ဇီအမှုမှ မထမြောက်နိုင်	၈၈
၅။	ထေရဝါဒဘုန်းကြီးဘဝ ပီပီသသ နေပါရစေ	၉၀

မဟာထေရ်မြတ်တို့၏ စံနမူနာယူစရာ ကျင့်သီလ (အပိုင်း-၄)

စဉ်	မာတိကာ	နာ
၆။	ဒီသင်္ကန်းအရောင်ကိုပဲ သုံးကြရအောင်	၉၂
၇။	နှုတ်ယဉ်ကျေးမှုနှင့် အဝတ်အရုံယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ မှတ်သားဖွယ်ရာဩဝါဒများ	၉၄
၈။	လဇ္ဇီပေသလ သိက္ခာကာမ ဝိနယဂရုက ညောင်ဝိုင်းဆရာတော်ကြီး	၉၅
၉။	သူတော်ကောင်းတို့၏အားကိုးရာမှာ သီလနှင့် သစ္စာသာ	၉၈
၁၀။	ယနေ့ ဆေးရုံ၊ ဆေးခန်းများနှင့် သဟဿယျသိက္ခာပုဒ်ဆိုင်ရာသံသယ	၁၀၅
၁၁။	သံသရာမှာ လင်မယားလုပ်တမ်း ကစားဖူးတဲ့သူဆိုရင် သတိထားပေတော့	၁၂၁
၁၂။	ပစ္စည်း မာတု ဤနှစ်ခု ဘိက္ခုသေမင်း မြားနှစ်စင်း	၁၂၂
၁၃။	ငွေစက္ကူကို ဓာတ်ခဲ၌ပတ်ပြီး တောရဆောက်တည်သွားသည့် ကိုယ်တော်ကြီး	၁၂၅
၁၄။	ငွေကို အလှူမခံဘူးဆိုရင် အရှင်ဘုရား ဘာအလိုရှိတာလဲ	၁၂၇
၁၅။	ဒီမှာ အမှုရောက်နေပြီ၊ ဒေသနာကြားပါရစေဦး	၁၂၉
၁၆။	ဝိနည်းကို အထူးအလေးထားတော်မူပါသည်	၁၃၁
၁၇။	ရဟန်းဖြစ်စက အချိုးမကျခဲ့လျှင် နောင်လည်း အချိုးမကျတတ်ပါ	၁၃၂
၁၈။	ပျိုတို့မောင် ဝါဝါဝတ်ကို ဒေါင်းခွပ်ချည်သေး	၁၃၄
၁၉။	မအပ်မစပ် ပစ္စည်းအားလုံးကို တစ်နေရာတွင်ပုံကာ ရေနံလောင်းပြီး မီးပူဇော်	၁၃၆
၂၀။	ငွေကိုင်ရမည်ဖြစ်၍ ရဟန်းဘဝကို စွန့်လွှတ်တော်မူသည့် အင်္ဂလိပ်ရဟန်းတော်	၁၃၇
၂၁။	ရူပဗေဒပညာရှင် အရှင်အာနန္ဒမေတ္တေယျ	၁၄၁
၂၂။	ကျောင်းသားရှိမှ ကိုရင်ရှိမယ်၊ ကိုရင်ရှိမှ ရဟန်းရှိမယ်	၁၄၄
၂၃။	ဝိနည်းသီလ ပြည့်စုံတဲ့ကျောင်းမှာ ဘောလုံးပွဲ ကြည့်ရိုးမရှိပါ	၁၄၅
၂၄။	ကျောင်းတိုက် စည်းကမ်းချိုးဖောက်၍ ကိုရင်နှင့်ထုတ်ခံရ၊ စာချဒဏ်ထမ်းရ	၁၄၆
၂၅။	အာပတ်နှင့်တကွ ဒုလ္လဘရဟန်းဘဝ	၁၄၇
၂၆။	ဒုလ္လဘရဟန်းကို မကဲ့ရဲ့သင့်ပါ	၁၅၈
၂၇။	နေရဉ္စရာမြစ်ထဲ ရေသိမ်၌ ဥပုသ်ပြုတော်မူကြသည်	၁၆၀
၂၈။	ယမုံနာမြစ်ရေသိမ်၌ ဥပုသ်ပြုတော်မူပါသည်	၁၆၁
၂၉။	သံဃဥပုသ်ပြုခြင်းသည် ဝိနယဂရုကဂုဏ်ရည်ပေတည်း	၁၆၂

အရှင်ခေမာနန္ဒ (ရန်ကင်းတောရ-သပြေပင်)

စဉ်	မာတိကာ	နာ
(၁) ရဟန်းဖြစ်တို့၏ အဋ္ဌိန္ဒဂူဏ်		
၁။	ဘွဲ့တံဆိပ်မလိုချင်သည့် ပန်းကုံးဆရာတော်ကြီး	၁၆၅
၂။	သီလရှိမှ ပညာရှိ၍ ပညာရှိသူမှလည်း သီလရှိသည်	၁၆၇
၃။	မြူမှုန်သပိတ်ထဲကျသည်ကို သံသယဖြစ်သဖြင့် ထိုတစ်နေ့ ဆွမ်းဘုဉ်းတော်မမူပါ	၁၆၈
၄။	ရသေ့ဖြစ်က ရသေ့နည်းကျင့်၊ ဇော်ဂျီဖြစ်က ဇော်ဂျီနည်းကျင့်၊ ရဟန်းဖြစ်က ရဟန်းနည်းအတိုင်း ကျင့်ရမည်	၁၆၉
၅။	သာသနာတော်၌ ထင်ရှားသည့် တပည့်ကြီးများစွာ မွေးဖွားပေးတော်မူခဲ့ပါသည်	၁၇၁
၆။	သပိတ်အားကိုးပြီး စာသင်တိုက်တည်တော်မူသည်	၁၇၂
၇။	ခေါင်းတလားအပြင်သို့ လက်ထုတ်ထားခြင်းအကြောင်း	၁၇၃
၈။	ပါရမီဓာတ်ခံအားလျော်စွာ ဆရာသခင်တို့၏ တောင်းဆိုပေးကြသည်	၁၇၅
၉။	သက်တော်ရှည် စမ်းကျဆရာတော်၏ဆုတောင်း	၁၈၁
၁၀။	မှတ်သားဖွယ်ရာ သက်သတ်လွတ်ဆိုင်ရာ အဆုံးအမများ	၁၈၂
၁၁။	ရွှေကျင်ဆရာတော်ကြီးသည် သတ္တဝါသန္တာန်မပျက်သေးပါက ဘုဉ်းပေးတော်မမူပါ	၁၈၃
၁၂။	မဟာစည်ဆရာတော်ကြီး အသားကြီးများကို မဘုဉ်းပါ	၁၈၄
၁၃။	သွားနာသက်သာအောင်လို့ သက်သတ်လွတ် ဘုဉ်းပေးသည့်ဆရာတော်	၁၈၅
၁၄။	သတ္တဝါတို့ကို သနား၍ သက်သတ်လွတ် ဘုဉ်းသည့်ဆရာတော်	၁၈၆
၁၅။	ရွှေဟင်္သာဆရာတော်ကြီး၏ သက်သတ်လွတ်ဆိုင်ရာဩဝါဒစကား	၁၈၇
၁၆။	မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော်ကြီး၏ သက်သတ်လွတ်ဆိုင်ရာဩဝါဒစကား	၁၈၉
၁၇။	အန္တရာယ်ကင်း ပရိတ်ရွတ်သူများ အမဲသားကို ရှောင်သည်	၁၉၀
*	ကိုးကားဖို့ငြိမ်းပြုသည့်ကျမ်းများ	၁၉၂

ရဟန်းကျင့်ဝတ် တစ်ပါးချို့က
လူနတ် မကြိုက် ကဲ့ရဲ့ထိုက်၏။
(မယဒေဝလင်္ကာ)

ရဟန်းကျင့်ဝတ် တစ်ပါးတတ်က
လူနတ် ငြီးခိုက် ပူဇော်ထိုက်၏ ။
(စတုဗ္ဗသာရ ကိုးခန်းပျို့)

နိဒါန်း

ပါဠိတော်သည် မြတ်ဗုဒ္ဓဟောကြားတော်မူခဲ့သည့် မူရင်း ဘာသာစကားဖြစ်ပါသည်။ အဋ္ဌကထာဟူသည် ဘုရားဟော ပါဠိတော်များ၏ ဆိုလိုရင်းအနက်ကို သိရှိနိုင်ရန် အကျယ်ချဲ့ကာ ဖွင့်ဆို ရေးသားထားသည့် ကျမ်းစာများ ဖြစ်ပါသည်။ ဋီကာဟူသည် အဋ္ဌကထာကျမ်းပါ စကားအဓိပ္ပာယ်ကို ထပ်ဆင့် ဖွင့်ဆိုရေးသား ထားသည့် ကျမ်းများဖြစ်ပါသည်။ တစ်ဖန် ဋီကာကျမ်းကို ထပ်ဆင့် ရှင်းလင်း ဖွင့်ဆိုထားသည့် အနုဋီကာ၊ မရုဋီကာများ ရှိပါသည်။ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာ၊ အနုဋီကာ၊ မရုဋီကာ စသည့် ကျမ်းစာများကို မူရင်းမာဂဓပါဠိဘာသာဖြင့်သာ ရေးသားထားပါသည်။

အဋ္ဌကထာကျမ်းများ

အိန္ဒိယနိုင်ငံတွင် ပထမ၊ ဒုတိယနှင့် တတိယ သင်္ဂါယနာ သုံးတန်တင်ခဲ့သော အဋ္ဌကထာများသည်လည်းကောင်း၊ (ဘီစီ-၃၀၈) ခုနှစ်တွင် အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ နောက်ဆုံးသင်္ဂါယနာအပြီး ကိုးတိုင်း၊ ကိုး ဌာနသို့ သာသနာပြုရဟန်းတော်များကို စေလွှတ်ရာ ရှင်မဟိန္ဒ မထေရ်မြတ်တို့က သီဟိုဠ်နိုင်ငံသို့ ပိဋကတ်တော်များ ပင့်ဆောင်တော် မူပြီးသည်၏ နောက်ပိုင်းကာလတွင် ဖြစ်ပေါ်လာသော သီဟိုဠ်အဋ္ဌ ကထာသည်လည်းကောင်း၊ (အေဒီ-၄၃၀)ခုနှစ် ရှင်မဟာဗုဒ္ဓဃောသ စသော မထေရ်မြတ်တို့ပြုစုခဲ့သော အဋ္ဌကထာသစ်သည်လည်း ကောင်း၊ အိန္ဒိယမှ သာသနာပြုထေရ်ရှင်များက သီဟိုဠ်နိုင်ငံသို့ ပင့်ဆောင်လာခဲ့သည့် ပိဋကတ်တော်များနှင့် သီဟိုဠ်နိုင်ငံ၏

သင်္ဂီယနာတင် ပိဋကတ်တော် အစုစုတို့သည်လည်းကောင်း မူရင်း
မာဂပေါဋိဘာသာများသာ ရေးသားထားပါသည်။

သီရိလင်္ကာသာသနာထေရ်ရှင်များ

ထိုထိုဗုဒ္ဓစာပေ အဋ္ဌကထာကျမ်းများ၌ သီဟိုဠ်နိုင်ငံမှ
သူတော်ကောင်းထေရ်ရှင်တို့၏ ကြည်ညိုအားကျဖွယ် အကြောင်း
အရာများကို ရှင်မဟာဗုဒ္ဓဃောသက ပါဠိဘာသာဖြင့် မှတ်တမ်း
တင်ထားသည်မှာ ‘မင်း၏ကိုးကွယ်မှုကို ခံယူရန် လိုလားတော်မမူ
သောကြောင့် သဒ္ဓါတိဿမင်းနှင့် ပရိသတ်တို့ ကျောင်းသို့လာ
သည့်အခါ ညောင်စောင်း၌ လဲလျောင်းလျက် မြေကြီးပေါ်၌ ရေးခြစ်
နေတော်မူသည့် မင်္ဂလဝါသီကုဋတိဿရဟန္တာထေရ်မြတ်ကြီး၏
အကြောင်းကိုလည်းကောင်း’၊

‘နေထိုင်သီတင်းသုံးရာ လိုဏ်ဂူ၏နံရံ၌ ဗုဒ္ဓဝင်ဆေးရေး
ပန်းချီများရှိနေသည်ကို အနှစ် (၆၀) ကြာသည့်တိုင်အောင် မော့
မကြည့်မိသည့်အထိ ဣန္ဒြိယသံဝရသီလ စောင့်ထိန်းတော်မူခဲ့သည့်
စိတ္တဂုတ္တမထေရ်မြတ်၏ အကြောင်းကိုလည်းကောင်း’၊

‘ရဟန်းဖြစ်သည်မှစ၍ မိမိစောင့်ထိန်းလာခဲ့သည့် သီလကို
သစ္စာဆိုပြီး မိခင်၏ရောဂါကို ပျောက်ကင်းစေတော်မူသော သစ္စာရှင်
မဟာမိတ္တမထေရ်မြတ်ကြီး၏ အကြောင်းကိုလည်းကောင်း’၊

‘သီဟိုဠ်ကျွန်းတွင် ဒုဗ္ဗိက္ခန္တရ ကပ်ကြီးဆိုက်သဖြင့် ဆွမ်း
အာဟာရများ ချို့ငဲ့နေသည့်ကာလ၌ သစ်ပင်ပေါ်မှ ကြွေကျနေသော
သစ်သီးမှည့်များ မိမိရှေ့လက်တစ်ကမ်း၌ တွေ့နေရပါသော်လည်း
အစာအာဟာရကို အကြောင်းပြုကာ ရဟန်းသီလကို မဖောက်ဖျက်

မဟာထေရ်မြတ်တို့၏ စံနမူနာယူစရာ ကျင့်သီလ (အပိုင်း-၄)

ခဲ့သည့် ဝိနယဂရုက လဇ္ဇီပေသလသိက္ခာကာမ စိရဂုမ္ဘဝါသိက အမွဒါဒက မဟာတိဿထေရ်မြတ်ကြီး၏ အကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊

‘မိမိ၏ မိဘများမှ လှူဒါန်းထားသည့်ကျောင်း၌ ဝါတွင်းသုံးလ ကာလပတ်လုံး ဝါကပ်တော်မူခဲ့ပါသော်လည်း ကုလပလိဗောဓ ကင်းပြတ်လိုသဖြင့် သားရဟန်းအဖြစ်ကို အသိမပေးခဲ့သည့် ကောရဏ္ဍကကျေးရွာမှ စာသင်သား ရဟန်းငယ်အကြောင်းတို့ကို လည်းကောင်း’ ဖတ်ရှုမိတိုင်း ကမ္ဘာတစ်ဝန်းမှ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တိုင်း၏ စိတ်နှလုံးဝယ် အတိုင်းမသိ ကြည်ညိုကြရပါသည်။ ဘုရားရှင်၏ သာသနာတော်အတွက်လည်း ဂုဏ်ယူဝမ်းမြောက်ကြရပါသည်။

မြန်မာ့သာသနာဝင်ထေရ်ရှင်များ

မြတ်စွာဘုရားရှင်၏ သာသနာတော် တည်ထွန်းလျက်ရှိသည့် မြန်မာ့မြေပေါ်၌လည်း ပုဂံခေတ်မှသည် ပင်းယခေတ်၊ အင်းဝခေတ်၊ ကုန်းဘောင်ခေတ်အဆက်ဆက် အကျင့်မြတ် ပဋိပတ်၊ ဓူတင် အကျင့်မြတ်နှင့် သီလအရာတွင် ခရုသင်းပမာ ဖြူဖွေးသန့်စင်ပြီး တူနှိုင်းမရ၊ ကြည်ညိုမဆုံးဖြစ်ရသည့် သူတော်ကောင်းကြီးများစွာ ပေါ်ထွန်းခဲ့ပါသည်။ ယနေ့လည်း အပိတ္တဂုဏ်ရှင်၊ မေတ္တာကရုဏာရှင်၊ သစ္စာရှင်၊ ဝိနယဂရုက လဇ္ဇီပေသလ သိက္ခာကာမ သူတော်ကောင်း ကြီးများ ဘုရားရှင်လက်ထက်နှင့်မခြား၊ သီဟိုဠ် အဋ္ဌကထာခေတ်နှင့် မခြား မြန်မာ့မြေကြီးပေါ်၌ တည်ထွန်းလျက်ပင်ရှိပါသည်။ သို့သော် လူတိုင်း၏ မံသစက္ခုမျက်လုံး သက်သက်ဖြင့်မူကား မြင်နိုင်ခဲ့မည် ထင်ပါသည်။ ကြည့်နိုင်၊ မြင်နိုင်သည့် ဉာဏ်အစွမ်းရှိသူတို့က မှတ်တမ်းတင်လာသည့် အချိန်၌မူ လူအများ သတိပြုမိကြပါသည်။

“ငါ၏သီလ ညစ်နွမ်းရိုးမှန်သော် ဤကျောက်နှင့်ဓားသည် ရေချသောခဏ စုပ်စုပ်မြုပ်စေသော်၊ ငါလည်းအပါယ်လေးပါး၌ ကျက်စေသတေး၊ ဤမာတုကာမနှင့် အမှန်ကင်းရှင်း၍ သီလစင်ကြယ် ရှိတိမူ ငါ၏အလား ရေ၌ ကူးသွားစေသော် ငါတမူလည်း ဝဋ်မှ ကျွတ်စေသတေး”ဟု သစ္စာအဓိဋ္ဌာန် ပြုနိုင်တော်မူသည့်တိုင် အောင် သီလဝိသုဒ္ဓိဖြစ်တော်မူသော ငှက်ပစ်တောင် အရှင်ပဏ္ဍိတ မဟာထေရ်မြတ် အကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊

“တပည့်တို့ ငါတို့ကို မြတ်နိုးလျှင် သေအံ့ဆဲဖြစ်နေချိန်မှာ အားမထုတ်ဖူးသေးသော တရားများ ဖြစ်ပေါ်စေရန်သာ တိုက်တွန်းကြ၊ အားထုတ်ဆဲ တရားများကိုကား လျော့ပါးဆုတ်ယုတ်အောင် မတားမြစ်ချင်ကြပါနဲ့”ဟု မိန့်တော်မူပြီး ဓူတင်ပဋိပတ်အကျင့်များကို သက်ဆုံးတိုင် ကျင့်သုံးတော်မူခဲ့သည့် သိက္ခာကာမသဒ္ဓမ္မာလင်္ကာရ မထေရ်မြတ်ကြီး အကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊

“ငါ၏ အနာရောဂါသည် အလဇ္ဇီ၏ ဖယောင်းချက်နှင့် မတန်ရာ၊ ဤဝေဒနာကြောင့် သေစေကာမူ အလဇ္ဇီ၏ ဖယောင်းချက်ကို မကပ်နဲ့၊ အခြားသို့သွား၍ စွန့်ပစ်လိုက်”ဟု မိန့်တော်မူသည့် တိုင်အောင် အလဇ္ဇီပုဂ္ဂိုလ်၏ ပစ္စည်းကို ရွံရှာစက်ဆုပ်တော်မူသည့် အုတ်ဖိုဆရာတော်ဘုရားကြီး အကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊

“ဘုရားရှင်ခွင့်မပြုတဲ့ ဆေးကိုသုံးပြီး အသက်ရှင်တာ အလိုမရှိပါဘူး။ ဘုန်းကြီးရောဂါနှင့် ဘုန်းကြီးနေပါစေ၊ သေဖို့အကြောင်း မပြည့်စုံသေးလို့ ရှင်နေတာ၊ ရှင်ဖို့အကြောင်းကုန်ရင် သေမှာပါ။ မိမိကြောင့် သတ္တဝါလေးတွေ မသေပါစေနဲ့ သတ်ဖြတ်ဖို့ရာ စကား ကျွံထားရင်လည်း ပြန်ရုပ်သိမ်းကြပါ။ ဘုရားရှင်မကြိုက်လို့မို့ ဒကာတို့ ရဲ့ဆေးကို မသုံးပါရစေနဲ့”ဟု မိန့်တော်မူသည့် အသက်ထက်သီလကို

တန်ဖိုးထားကျင့်သုံးတော်မူခဲ့သည့် ဝိနယဂရုက မထင်မရှား မထေရ် မြတ်တစ်ပါးအကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊

မင်းတုန်းမင်းတရားကြီးမှ ရာဇဂုရုမင်းဆရာဘွဲ့တံဆိပ်တုံးကို ကပ်လှူသည်ကို “ဒီတံဆိပ်တုံးကြီး ဘာအသုံးကျသလဲ၊ ငါသေရင် ခေါင်းအုံးဘေး တံဆိပ်တုံးကြီးချထားမှာကို ရှက်တယ်၊ ငါ့ကြည်ညို ရင် ငါ့တရားအတိုင်း လိုက်နာကြ” ဟု မိန့်တော်မူသည့် အပို့စ္ဆဂုဏ်ရှင် ထွဋ်ခေါင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး အကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊

“ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော် အစိုးရက ဆက်ကပ်တဲ့ဘွဲ့ တွေမှာ ဆွမ်းဆန်တော်စရိတ် နှစ်စဉ်လှူတော့ ငွေတွေပါနေတယ်၊ စာချဘုန်းကြီးဘဝကတည်းက ငွေအလှူမခံ စွန့်လွှတ်ခဲ့ပြီးဖြစ်တဲ့ အတွက် အစိုးရလှူဒါန်းမဲ့ ဘွဲ့တံဆိပ်ကို လက်မခံ သဘောမတူပါ” ဟု မိန့်တော်မူခဲ့သည့် သန္တုဋ္ဌိဂုဏ်ရှင် နဘူးကျင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး အကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊

“နိုင်ငံတော်အစိုးရ၏ အမှုထမ်းများသည် အစိုးရ၏ ဥပဒေကို တစ်သဝေမတိမ်း လိုက်နာကျင့်ကြံရတယ်၊ ထို့အတူ မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သားဖြစ်ကြသော သာသနာ့ဝန်ထမ်း ရဟန်း၊ သာမဏေများ လည်း ဘုရားရှင်၏ ဥပဒေဝိနည်းသာသနာတော်ကို လိုက်နာရပေ မယ်” ဟု စာရေးပြုပြီး ဝိကာလဘောဇနသိက္ခာပုဒ် မကျော်နင်းဘဲ ချုပ်ငြိမ်းတော်မူခဲ့သည့် ဝိနယဂရုက လဇ္ဇီပေသလ သိက္ခာကာမ ညောင်လေးပင်တောရ ဆရာတော်အကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊

အခန်းထဲ၌ တရားနာနေသည့် ကက်ဆက်ကို ခိုး၍ပြန်ထွက် လာသည့် သူခိုးကို ‘ဒကာ... ခဏနေဦး၊ ဒကာ... ခဏ နေဦး၊ အဲ့ဒီလမ်းက အစောင့်အကြပ်တွေ ထူထပ်တယ်၊ ဟော့ဒီလမ်း ဘက်ကသွားရင် ဘေးကင်းလိမ့်မယ်ထင်တယ်’ဟု မိမိပစ္စည်းကို

ခိုးနေသည့် သူ့ခိုးအပေါ်၌ပင် လုံခြုံရာလမ်းကို ညွှန်ပြတော်မူနိုင်သည့် မေတ္တာကရုဏာရှင် ရွှေဥမင်ဆရာတော် အကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊

ရုရှားအစိုးရက ကျည်ကာ သံမဏိမော်တော်ကားတစ်စီး လှူဒါန်းသည်ကို “ဘုန်းကြီးက တောထဲမှာနေတဲ့ တောဘုန်းကြီး ဖြစ်ပါတယ်။ တောဘုန်းကြီးအဖို့ ဒီလိုကားမျိုးစီးလို့ မလျော်ပါဘူး။ အစိုးရရဲ့ စေတနာကိုငဲ့ပြီး ဆဋ္ဌသင်္ဂါယနာတင် ကာလအတွင်းမှာသာ စီးနင်းအသုံးပြုပါမယ်။ သင်္ဂါယနာပွဲပြီးရင် အစိုးရရဲ့ကားသာ ဖြစ်ပါစေ” ဟု မိန့်တော်မူသည့် သလ္လေခဂုဏ်ရှင် တိပိဋကဓရမင်းကွန်း ဆရာတော်ဘုရားကြီး အကြောင်းကိုလည်းကောင်း ဖတ်ရှုမိတိုင်း မြန်မာနိုင်ငံတစ်ဝန်းမှ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တိုင်း၏ စိတ်နှလုံးဝယ် အတိုင်း မသိ ကြည်ညိုကြပါသည်။ ဖဘုရားရှင်၏ သာသနာတော်အတွက် လည်း ဂုဏ်ယူဝမ်းမြောက်ကြရပါသည်။

ပါဠိဘာသာစကားဖြင့် ရေးထိုးခဲ့သည့် မှတ်တမ်း

သီဟိုဠ်နိုင်ငံမှ ဘုရားသားတော် အာဇာနည်ထေရ်ရှင်တို့၏ မှတ်တမ်းကို ဘုရားဟော ပါဠိဘာသာစကားဖြင့် ရေးသားခဲ့သော ကြောင့် ယနေ့ နှစ်ပေါင်း (၁၅၀၀)ကျော် ကာလတိုင်အောင် ခိုင်မြဲစွာ တည်တံ့နေခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

သို့သော် မြန်မာနိုင်ငံ ထေရဝါဒသာသနာတော် ခရီးစဉ်တစ် လျှောက်လုံး၌ ပေါ်ထွန်းခဲ့ကြသည့် ထေရ်ရှင်မြတ်တို့၏ မှတ်တမ်း ကိုမူ မြန်မာစာပေသက်သက်ဖြင့်သာ မှတ်တမ်းထားရှိသဖြင့် ထိုထို မှတ်တမ်းများ ရေရှည်တွင် တိမ်မြုပ် ကွယ်ပျောက်သွားမည်ကို စိုးရိမ် ရပါသည်။

ကွက်လပ်ဖြစ်နေသည့် သာသနာ့တာဝန်

ထို့ကြောင့် ပုဂံခေတ်မှသည် ပြည်ထောင်စုသမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံ ဒီမိုကရေစီခေတ်တိုင်အောင် မြန်မာနိုင်ငံ သာသနာ့ဂုဏ်ကို ဆောင်တော်မူခဲ့ကြသည့် မထေရ်မြတ်များ၏ စံနမူနာယူစရာကျင့်သီလ မှတ်တမ်းများကို မြန်မာဘာသာ၊ ပါဠိဘာသာ၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ Roman ဘာသာနှင့် ကမ္ဘာသုံး အင်္ဂလိပ်ဘာသာသို့ ပြန်ဆိုကာ ဤကမ္ဘာမြေပေါ်တွင် မှတ်တမ်းများ ထားရှိရမည့် သာသနာ့တာဝန် တစ်ရပ်မှာ အစဉ်အဆက်ကပင် ကွက်လပ်အဖြစ် ကျန်နေခဲ့ပါသည်။

ဤကွက်လပ်ကို ဖြည့်ဆည်းရန် ပညာရှင်များ ဆန္ဒရှိခဲ့ကြပါသော်လည်း မူရင်းမြန်မာစာဖြင့် ရေးသားထားသည့် မှတ်တမ်းများပင် ပြည့်စုံ ခိုင်လုံ တိကျမှုမရှိသည်ကတစ်ကြောင်း၊ ခိုင်လုံသည့် မှတ်တမ်းများကလည်း ပြန့်ကျဲလျက် ရှိနေသည်ကတစ်ကြောင်းတို့ကြောင့် နှောင့်နှေးခဲ့ခြင်းဖြစ်မည်ဟု ထင်မိပါသည်။

သာသနာ့ဂုဏ်ဆောင်

ထို့ကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံ သာသနာ့သမိုင်းတလျှောက် အကျင့်သီလအရာ၌ စံနမူနာယူထိုက်သည့် အကြောင်းအရာများကို စာရေးသူ ဘုန်းကြီးအနေဖြင့် လက်လှမ်းမှီသမျှ ဉာဏ်မှီသမျှ ကြိုးစား၍ စုစည်းထားပါသည်။

စုစည်းထားသမျှ မှတ်တမ်းများ မပျောက်မပျက်စေရန် ရည်ရွယ်၍ နဘူးကျင်းဆရာတော်ကြီး၏ စံနမူနာယူစရာကျင့်သီလနှင့် မထေရ်မြတ်ကြီးတို့၏ စံနမူနာယူစရာကျင့်သီလ အပိုင်း (၄) အထိ

ရေးသားပြုစုခဲ့ပြီးဖြစ်ပါသည်။ ဤစာအုပ်တို့တွင် ထေရ်ရှင်(၁၂၅)ပါး၏ စံနမူနာယူစရာကျင့်သီလဆိုင်ရာ အကြောင်းအရာစုစုပေါင်း (၄၆၃)ပုဒ် ပါဝင်ပါသည်။

ဤမျှဖြင့် ပြည့်စုံသော မှတ်တမ်းဟု မဆိုနိုင်သော်လည်း မြန်မာဘာသာဖြင့် ရေးသားထားသည့် ဤမှတ်တမ်းအစုစုကို ပါဠိ၊ Romman နှင့် အင်္ဂလိပ်သို့ အရှိန်အဟုန်မြှင့်ပြီး ဘာသာပြန်ဆိုခြင်း လုပ်ငန်းကို စတင် ဆောင်ရွက်နေပြီ ဖြစ်ပါသည်။

ပညာရှင်များမှ ဘာသာပြန်ဆိုခြင်းလုပ်ငန်းနှင့် စာစစ်ခြင်း လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ပြီးသောအခါ၌ မြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ဝိနယဝံသပါလအသင်းက နိုင်ငံတကာအဆင့်မှီ စာအုပ်အဖြစ် ပေါ်ထွက်နိုင်ရန် ပုံနှိပ်မည်ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ ထေရဝါဒသာသနာတော်၌ ထင်ရှားခဲ့သည့် မထေရ်မြတ်ကြီးတို့၏ စံနမူနာယူစရာ ကျင့်သီလတို့ကို Pali, Romman, English ဘာသာဖြင့် ရေးသားထားသည့်စာအုပ်တို့ကို ကမ္ဘာတစ်ဝန်းရှိ တက္ကသိုလ်စာကြည့်တိုက်အသီးသီးသို့ ဝိနယ ဝံသပါလအသင်းမှ ပေးပို့လှူဒါန်းမည် ဖြစ်ပါသည်။

ထိုအခါ ကမ္ဘာမြေကြီး၏ မည်သည့်တိုင်းနိုင်ငံ၌ဖြစ်စေ ဗုဒ္ဓ မြတ်စွာသာသနာတော် တည်ထွန်းနေသမျှကာလပတ်လုံး မြန်မာ့ မြေပေါ်မှ မထေရ်မြတ်အမျိုးအနွယ် အစဉ်အဆက်တို့၏အကျင့်သည် စံနမူနာယူစရာ ဖြစ်နေပေတော့မည်။

(က) ကြည်ညိုဖွယ်ရာ သန္တုဒ္ဓါ၊ သလ္လေခဂုဏ်နှင့်
သူတော်ကောင်းကြီးတို့၏ ကျင့်စဉ်

**၁။ အသက်ကြီးချင်တိုင်းကြီး၊ မင်းကိုးကွယ်မခံရရင်
ဆရာတော်မခေါ်ရပါ**

ဘုန်းတော်ကြီးဦးသီလ (AD ၁၈၃၂-၁၉၀၇)အား ဒကာ၊ ဒကာမတွေက ဆရာတော်ဟု သုံးနှုန်းလာပါက -

“ငါက မင်းဆရာမဟုတ်ဘူး၊ မင်းဆရာကိုမှ ဆရာတော်လို့ ခေါ်ရတယ်။ ငါ့ကိုတော့ ‘ဘုန်းတော်ကြီး’ လို့သာခေါ်ကြ” ဟု မိန့်ကြား တော်မူလေ့ရှိသည်။ ယနေ့အခါကာလ ဘုန်းတော်ကြီး မရှိတော့ သော်လည်း ဘုန်းတော်ကြီး၏ ဆန္ဒတော်အရ ယနေ့ထိတိုင် ဘုန်းတော်ကြီးဟူ၍သာ သုံးနှုန်းလေ့ ရှိကြပါသည်။

ဆရာတော်ဟူသော ဝေါဟာရသည် မင်းကိုးကွယ်ခံရမှ အသုံးပြုခေါ်ဝေါ်ရသော ဝေါဟာရဖြစ်သောကြောင့် နဝမရွှေကျင် သာသနာပိုင် စံကင်းဆရာတော် (AD ၁၈၇၀-၁၉၇၂)ကလည်း “ရှေးကဘုန်းကြီးများ အသက်ကြီးချင်တိုင်းကြီး၊ မင်းကိုးကွယ် မခံရရင် ဆရာတော်မခေါ်ရဘူး” ဟု မိန့်တော်မူဖူး၏။

တံဆိပ်တော် ရ၊ မရ သံဃာတော်

“ရှေးက ခုခေတ်သုံးနှုန်းတဲ့ သာသနာပိုင်ဆိုတဲ့ စကားလုံးကို မသုံးစွဲဘူး။ သာသနာပိုင်အစား သာသနာပြုလို့ပဲ သုံးနှုန်းပါတယ်။ ပြီးတော့ ဆရာတော်၊ သံဃာတော်လို့ ခေါ်ဝေါ်တဲ့နေရာမှာလည်း ဘုန်းတော်ကြီးတိုင်းကို ဆရာတော်မခေါ်ပါဘူး။ ဘုရင်မင်းများ လက်ထက်က ‘သုဓမ္မာစာပြန်ပွဲသဘင်၌ တံဆိပ်ရ၊ မရဆရာတော် သံဃာတော်တို့ ကြီးကြပ်တော်မူသည်’လို့ ရေးထားရင် ဘုရင်ဆက်ကပ် တော်မူတဲ့ တံဆိပ်တော်ရလျှင် ဆရာတော်၊ တံဆိပ်တော်မရသေးသည့်

ပုဂ္ဂိုလ်ကို တံဆိပ်မရသံဃာတော်လို့ သိမှတ်ကြရပါတယ်။ ခုခေတ်တော့ အသက်အရွယ် အတန်အသင့်ကြီးတဲ့ သံဃာတော်တိုင်းကို ဆရာတော်လို့ ခေါ်ဝေါ်နေကြပါတယ်”ဟု လူထုဒေါ်အမာက သာသနာ့တန်ဆောင် ဆရာတော်ကြီးများစာအုပ်၌ ရေးသားထားသည်။

မြန်မာမင်းများ လက်ထက်တော်ကာလ၌ သာသနာပိုင် ဆရာတော်သည် အကြောင်းအားလျော်စွာ ကြွတော်မူရသောအခါ မင်းခမ်းမင်းနားကဲ့သို့ ကြွတော်မူ၏။ လူထမ်းပြာသာဒ်ယာဉ်တော် ထက်၌ စီးနင်းတော်မူသည်။ ပူဇော်ကန်တော့သည့်အနေဖြင့် အမြောက်ကိုးချက် ပစ်ဖောက်ရသည်။ မှန်စီရွှေချ၊ သိုင်းနှစ်ချက်၊ ကျိုင်းနှစ်ချက်၊ ယပ်မားနှစ်လက်၊ ရွှေထီးရှစ်လက်၊ ထီးဖြူလေးလက်၊ ရှေ့ဝင်း လက်နက်ကိုင်အမှုထမ်း ဦးရေတစ်ရာ၊ နောက်ဝင်း လက်နက်ကိုင် အမှုထမ်းဦးရေတစ်ရာတို့ကို ဆိုင်ရာအကြီးအကဲတို့က စီစဉ်စေပြီးလျှင် မဟာဒါန်ဝန် စာရေးလုလင်တို့ ဝန်းရံလိုက်ပါကြရလေသည်။

၂။ သံဃာအားလုံးကို ဝန်ချတောင်းပန်ပါတယ်ဘူရား

သာသနာပိုင် ဝါဆိုဆရာတော်ကြီး ဝိုဏ်းလုံးကျွတ် အစည်းအဝေး၌ သြဝါဒပေးတော်မူရာတွင် အသောကာရုံ ဆရာတော်အကြောင်း ပြောဦးမယ်ဟု မိန့်တော်မူပါသည်။ အသောကာရုံ ဆရာတော်ရဲ့ တပည့်တွေ များတယ်။ ဆရာတော်က တပည့်တွေကို ပြောထားတာရှိတယ်။ “ငါက ဒေါသသိပ်ကြီးတယ်၊ ငါ့လည်း လျှောက်ကြ၊ ငါ့ကိုလည်းထိန်းကြ”တဲ့။

တစ်ခါက အလယ်တိုက် ဆွမ်းစားကျောင်းမှာ ဓားနဲ့ဝါးခြမ်းကို ချောအောင်သတ်နေတဲ့အချိန် ခွေးက ခြောက်မရတော့ လက်ထဲက ဓားချွန်နဲ့ ခွေးကိုပေါက်လိုက်တာ ခွေးထွက်ပြေးရော။ ဓားချွန်က ကြမ်းပြင်အကာကို သွားစိုက်တယ်။ ဓားချွန်နုတ်လိုက်မှ သတိရတယ်။ ခွေးကိုဓားစိုက်သွားရင် အရှက်ကွဲမှာ၊ သူ့ကိုယ်သူ ကံကောင်းသတဲ့။ ဆရာတော်က ဒေါသတွေဖြေနေတာ၊ စာတွေချ၊ ဉာဏ်ကောက်တွေ သင်ပေးတော်မူတယ်။

၁၃၂၅-ခု ဒသမအစည်းအဝေးမှာ အသောကာရုံဆရာတော် ၆၁ နှစ်ပဲရှိသေးတယ်။ ပြဿနာပေါ်တဲ့အစည်းအဝေး စံကင်း ဆရာတော် မေတ္တာစိတ်ကြီးလို့ ပြောချောသွားတာ။ တောင်မြို့ဆရာတော် ဦးဇနကရေးတဲ့စာနဲ့ ပတ်သက်တယ်။ တောင်မြို့ဆရာတော်ရဲ့ စာက ကောင်းပေမဲ့ အချိန်ကာလ အခြေအနေအရ မဝေသင့်ဘူးလို့ ဆရာတော်တစ်ချို့က ကန့်ကွက်ကြတယ်။ ဒါနဲ့ ပတ်သက်ပြီး စံကင်း ဆရာတော်ကြီးက ဦးဇနကကို နှစ်သိမ့်တယ်။ အဲဒီအခါ ဦးဇနကက “ဒီကိစ္စ တပည့်တော်ကို မထိပါ”လို့ လျှောက်တော့ “ထိတော့ထိပါတယ်လေ၊ တောင်မြို့ဘုန်းကြီးက မနာတတ်လို့ပါ”တဲ့။ စံကင်း ဆရာတော်က အခုလို မိန့်တော်မူတယ်။

စံကင်းဆရာတော်ကလည်း ပြောတတ်တယ်။ ဦးဇနက ကလည်း လျှောက်တတ်တယ်။ အစည်းအဝေး ငြိမ်းအေးသွားတယ်။ ညှိနှိုင်း အစည်းအဝေးမှာ အောင်မြေဘုံစံဆရာတော် ဦးဉာဏုတ္တရ။ သူက ရွှေကျင်ဂိုဏ်းစိတ်ရှိတယ်။ အနီးစခန်း ဝိဇ္ဇာလင်္ကာရ၊ ဦးဇောတိက တို့နဲ့ အတူလုပ်ကြတာ။ အောင်မြေဘုံစံက ညှိနှိုင်းအစည်းအဝေးမှာ

လျှောက်တယ်။ “နယ်လှည့်သာသနာပြု ဆရာတော်ဆိုပြီး မိဂဒါဝုန် ဆရာတော်နဲ့ တောင်ငူဆရာတော်တို့ကို ခန့်ထားပါတယ်။ ဘယ်နယ် တွေကို လှည့်ပါသလဲ”လို့ လျှောက်တာ။

ဒီလိုမေးတာကို အသောကာရုံဆရာတော်က မကြိုက်ဘူး။ လွှတ်တော်မေးပုံ အတုယူမေးတာ။ အဲဒီအချိန်မှာ ဈေးတွေဘာတွေမှာ လှည့်လည်အလှူခံတာမျိုးရှိတယ်။ နောက်က ပစ်တောင်းကြီးကို ထမ်းလို့။ “ဂရဟာနဲ့ မပြောပါနဲ့” လို့ အောင်မြေဘုံစံက ဝင်ပြောတယ်။ အဲဒီမှာ စံကင်းဆရာတော်ကြီးက “ဘာလဲတိတ်ကြ၊ အသံမထွက်နဲ့” လို့ မိန့်တယ်။ “ကုသိုလ်ရအောင်လုပ်ကြတာ၊ အစည်းအဝေးမှာ ဒေါသနဲ့ မလုပ်ကြနဲ့၊ ချက်ချင်း အပြစ်ကိုဝန်ခံပါ၊ ကန်တော့ပါ”လို့ စံကင်းဆရာတော်ကမိန့်တော့ အောင်မြေဘုံစံက သံဃာအားလုံးကို တောင်းပန်လျှောက်ထားတယ်။ “တပည့်တော် ပြစ်မှားမိ၊ ပြုမှားမိ ပါတယ်၊ သံဃာအားလုံးကို ဝန်ချတောင်းပန်ပါတယ်”တဲ့။ အသော ကာရုံကလည်း အောင်မြေဘုံစံအနား ကပ်လျှောက်တယ်။ လက် ကတော့ထိုးပြီးတော့ လျှောက်တာ။ “ဘယ်သံဃာကိုမှ မပြစ်မှားမိပါ အရှင်ဘုရားတစ်ပါးကိုသာ ပြစ်မှားမိပါတယ်၊ ဒါကြောင့် ဆရာတော် အပေါ်မှာ ဝန်ချတောင်းပန်ပါတယ်”တဲ့။ သူတော်ကောင်းကြီးများ၏ စိတ်ထားမှာ ကြည်ညိုဖွယ် စံနမူနာယူစရာဖြစ်ပေတော့သည်။

ကျမ်းညွှန်း

* ကျေးဇူးတော်ရှင် စုဒ္ဒသမရွှေကျင်သာသနာပိုင် သက်တော်ရှည် ဇယမေဒနီပါဆိုဆရာတော်ဘုရားကြီး သက်တော် (၁၀၀) စာ(၁၀၀) ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ သက်တော်(၁၀၀)ပြည့် ပွေးနေ့တော်ကို ပူဇော်သော အားဖြင့် တပည့် ဇယမေဒနီအရှင်နန္ဒိယနှင့် ဥက္ကဏ္ဍကျော်တို့ စီစဉ်ထုတ်ဝေသည်။ (၂၀၁၇)ခုနှစ်

၃။ တိပိဋကမင်းကွန်းဆရာတော်ကို ကို့ရင်များနှင့်အတူ အမှိုက်ကျုံးသည်ကို ဖူးတွေ့ရခြင်း

ယောဆရာတော်ငယ်စဉ်က အဖော်ရဟန်း တစ်ပါးနှင့်အတူ
ဓမ္မနာဒကျောင်းတိုက်ထဲသို့ ရောက်သောအချိန်၌ ရဟန်း၊ သာမဏေ
များ တံမြက်လှည်းနေကြပါသည်။

ကျောင်းထဲ၌ ဆရာတော်ဘုရား ရှိ၊ မရှိ မေးမြန်းကြည့်ရာ
ရဟန်းတော်များက ဆရာတော်ရှိသည့်နေရာကို လက်ညှိုး ညွှန်ပြ
လေသည်။ ရဟန်းများ၏ လက်ညှိုးညွှန်ရာကို ကြည့်လိုက်သောအခါ
ရဟန်း၊ သာမဏေများ တံမြက်လှည်းပြီး စုပုံထားသော အမှိုက်ပုံများကို
လိုက်ကျုံးနေသည့် မင်းကွန်းဆရာတော်ကြီးကို ကြည့်ညှိဖွယ် ဖူးမြင်
ရလေတော့၏။

ဆရာတော်ကြီးက အာဂန္တုရဟန်းနှစ်ပါးကို တွေ့မြင်သော
ကြောင့် အမှိုက်ကျုံးရာက ထလာပြီး-

“သူများတွေ အလုပ်လုပ်တာမြင်ရရင် မလုပ်ဘဲမနေနိုင်လို့
အမှိုက်ဝင်ကျုံးနေတာပါ ဦးဇင်း”ဟု ကြည့်ညှိဖွယ် မိန့်ကြားတော်
မူပါသည်။

ကျမ်းညွှန်း
* ဆုပြည့်စုံထွန်းအယ်ဒီတာအဖွဲ့၏၊ တိပိဋကဓရ ယောဆရာတော်ဘုရားကြီး (နှာ-၁၀၀)

၄။ ကျောင်းတိုက်အတွင်း လူသုံးကုဋီများပါမကျန် လိုက်လံကြည့်ရှုတော်မူသည်

ယောဆရာတော်သည် ည ၃-နာရီခွဲဝန်းကျင်တွင် ကျောင်းတိုက်အတွင်း နေ့စဉ် ကြည့်ရှု စစ်ဆေးတော်မူသည်။ သံဃာတော်သုံးကုဋီနှင့် လူသုံးအိမ်သာများပါမကျန် မကြာမကြာ ဝင်ရောက်ကြည့်ရှု၍ ဆပ်ပြာမွှေးခဲ၊ လက်သုတ်တဘက်တို့ကို ဖြည့်စွက်တော်မူသည်။ ကြွပ်ကြွပ်အိတ်ထဲသို့ ဆပ်ပြာမွှေးခဲ၊ လက်သုတ်စောင်တို့ကို ထည့်၍ ကုဋီအိမ်သာအတွင်းသို့ တစ်လုံးပြီးတစ်လုံးဝင်၍ အဟောင်းကို ဖယ်၍ အသစ်ကိုသာ မကြာမကြာ ဖြည့်စွက်တော်မူသည်။

ကျောင်းတိုက်အတွင်း ချောင်ကြိုချောင်ကြားပါမကျန် အကုန်လိုက်ကြည့်တော်မူသည်။ ဘယ်နေရာကရေပိုက် ရေယိုနေသည်။ ဘယ်ကုဋီ (အိမ်သာ)က ရေစိမ့်နေသည်။ ဘယ်နေရာက ဘယ်လိုဖြစ်နေသည် စသည်ဖြင့် မိန့်တော်မူ၍ ပြုပြင်စရာရှိသည်များကို ပြုပြင်ခိုင်းသည်။

တိပိဋကပြီးခါနီးသည်အထိ သံဃာတော်သုံး ကုဋီ(အိမ်သာ)များကို တစ်လုံးပြီးတစ်လုံး လိုက်လံ ဆေးကြော သုတ်သင်ခဲ့ဖူးကြောင်း၊ တိပိဋကပြီးသည့်အခါမှသာ အလုပ်တွေများပြားလာ၍ မဆေးကြော ဖြစ်တော့ကြောင်း၊ ကုဋီ(အိမ်သာ)ဆေးကြောသုတ်သင်ခြင်းမှာ ဉာဏ်ကောင်းခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်ကြောင်း မိန့်ကြားတော်မူဖူးသည်။

ကျမ်းညွှန်း

* အရှင်ပညာတိက္ခ (ယော)၏ တိပိဋကဓရ ဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိက ယောဆရာတော် ဘဝဖြစ်စဉ် ကြောင်းကျိုးထင် (ဆရာတော်၏ သက်တော် ၇၅-နှစ်ပြည့် စိန်ရတုအထိမ်းအမှတ်)

၅။ ကိုယ်တိုင် သင်္ကန်းလျှော်ပြီး၊ ကိုယ်တိုင် သပိတ်ဆေးတော်မူသည်

ယောဆရာတော်သည် ပိဋကသုံးပုံအောင် တိပိဋကဓရ ဆရာတော်လည်းဖြစ်၊ ကျောင်းတိုက်ကြီး၏ အကြီးအကဲ ပဓာန နာယက ဆရာတော်လည်း ဖြစ်ပါလျက် မိမိဝတ်ရုံသော သင်္ကန်းကို ယနေ့ထိ ကိုယ်တိုင်လျှော်၊ ကိုယ်တိုင်ရုပ်၊ ကိုယ်တိုင်ခေါက်သိမ်း တော်မူသည်။ ဝေယျာဝစ္စဆောင်ရွက်နေကြသည့် ဦးပဉ္စင်း၊ ကိုရင် များကို တစ်ကြိမ်မျှ အလျှော်ခိုင်းတော်မူခြင်း မရှိပေ။

မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံကျောင်းတိုက်၌ နေ့ဆွမ်းဘုဉ်းပေးရာတွင် ယောဆရာတော်မှစ၍ သံဃာကုန် သပိတ်ဖြင့်သာ ဘုဉ်းပေးတော် မူကြရသည်။ သပိတ်ဖြင့် ဘုဉ်းပေးကြရာ၌ ယောဆရာတော်သည် မိမိဘုဉ်းပေးသောသပိတ်ကို မိမိကိုယ်တိုင်သာ ဆေးသည်။ တပည့် များကို မဆေးခိုင်း၊ တပည့်များက သပိတ်ဆေးရန် လျှောက်ထား သော်လည်း ခန္ဓာကြီးသုံးလို့ဖြစ်သေးကြောင်း မိန့်ကြားတော်မူပြီး၍ လက်မခံဘဲ ကိုယ်တိုင်သာ ဆေးတော်မူပါသည်။

ကျမ်းညွှန်း

* အရှင်ပညာတိက္ခ (ယော)၏ တိပိဋကဓရ ဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိက ယောဆရာတော် ဘဝဖြစ်စဉ် ကြောင်းကျိုးထင် (ဆရာတော်၏ သက်တော် ၇၅-နှစ်ပြည့် စိန်ရတုအထိမ်းအမှတ်)

၆။ မစိုးရိမ်ဆရာတော်လည်း ဘုန်းကြီးထဲက ဘုန်းကြီးတစ်ပါးသာ

မစိုးရိမ်ဆရာတော်ကြီး (AD ၁၈၇၉-၁၉၇၅) အဂ္ဂမဟာ ပဏ္ဍိတဘွဲ့ရပြီး မကြာမြင့်မီမှာ မန္တလေးမြို့ထဲမှ မျက်နှာကြီးဒကာ တစ်ဦး ဆွမ်းပင့်သည်။ ယင်းဆွမ်းကျွေးပွဲ၌ ပင့်သံဃာ အတော်ပင် များပြားလေသည်။ အိမ်အကျယ်အဝန်းနှင့် ပင့်သံဃာ အနေတော် လောက်ပင် ဖြစ်နေလေသည်။ ချောင်ချောင်ချိချိ သိပ်မရှိလှ၊ ဆရာတော် တို့ ရောက်သွားသည့်အချိန်၌ အိမ်နှင့်သံဃာ ပြည့်သလောက်နီးနီး ရှိနေလေသည်။ နေရာလပ်ပင် သိပ်မကျန်တော့၊ ဆရာတော်တို့သည် လှေကားထိပ်တွင်ထိုင်၍ ဆွမ်းဘုဉ်းပေးကြရသည်။

ဆွမ်းကျွေးပွဲ၌ ပစ္ဆာသမဏ(နောက်ပါရဟန်း)အဖြစ် သကျ သီဟအောင်ပြီး စာချဘုန်းကြီး ဦးနာဂသေနကို ခေါ်သွားတော်မူသည်။ ဦးနာဂသေနက ဆရာတော်နေရာကောင်းမှာ မထိုင်ရသဖြင့် မကျေနပ်လှ၊ မျက်နှာကြီး စူအောင်အောင်ဖြစ်နေပြီး ဆွမ်းစားအပြန်လမ်း ၌ပင် ဖွင့်အန်ထုတ်တော့သည်။

“နာမည်ကြီး ဆရာတော်တွေပင့်ထားပြီး နေရာတော့ သီးသန့် လုပ်မထားကြဘူး”

“ဪ... ဦးပဏ္ဍင်းနှယ် မစိုးရိမ်ဆရာတော်ဆိုတာလည်း ဘုန်းကြီးထဲက ဘုန်းကြီးတစ်ပါးပါပဲ။ သံဃာများများပင့်တဲ့ ဆွမ်းကျွေး ဆိုတာ နေရာကောင်းရချင်ရင် ကိုယ်က စောစောရောက်အောင် သွားရတယ်၊ အခုဟာ ကိုယ်တို့က နောက်ကျနေတာပဲ”

“တပည့်တော်အတွက် ကိစ္စမရှိပါဘူး၊ ဆရာတော်တို့အတွက် တော့ နေရာချန်လှုပ်ထားဖို့ ကောင်းတာပေါ့”

“ဦးပဉ္စင်းနှယ်ခက်ပါတိ၊ ဆရာတော်တို့အတွက်ရယ်၊ ဘာရယ် လုပ်မနေပါနဲ့၊ ဦးပဉ္စင်းက ကိုယ့်ဆရာတော်ကို သိပ်မြင့်တွက်ထား တာကိုး၊ လူဆိုတာ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ်လည်း သိပ်မြင့်မတွက်ရဘူး၊ ကိုယ့်ဆရာသမားကိုလည်း သိပ်မြင့်မတွက်ရဘူး၊ ကိုယ်က သိပ်မြင့် တွက်ထားပြီး တစ်ဖက်သားက ကိုယ်တွက်ထားသလောက် ဖြစ်မလာ ဘူး၊ အရေးမပေးဘူးဆိုရင် ကိုယ့်မှာ အတော်အခံရခက်တတ်တယ် ဦးပဉ္စင်း၊ အဲဒါ သတိထား” ဟု မိန့်ကြားတော်မူလေသည်။

၇။ ဘန္တေဆိုခွင့် ပေးတော်မူပါဘူးရား

သံဃာတော်တို့သည် အခါအားလျော်စွာ ကံဆောင်ကြရ ပါသည်။ သိမ်ထဲတွင်ဆောင်ရသော ကံများလည်းရှိသည်။ သိမ် နုတ်ခြင်း စသည့် ကမ္မဝါဖတ်ရာတွင်မူ သိမ်၏ပြင်ပတွင် ဆောင်ရွက် ကြရသည်။ သံဃာဟူသည် တစ်ပါးတည်းနေမရပါ။ သံဃာအများနှင့် ဥပုသ်ကံ၊ ပဝါရဏာကံများကိုလည်း ဆောင်ရပါသည်။ ထို့ပြင် ဒေသနာကြားရခြင်းလည်း ရှိပါသေးသည်။ ထိုအခါတွင် ဝါစဉ်အရ အာဝုသောဟူ၍ဖြစ်စေ၊ ဘန္တေဟူ၍ဖြစ်စေ နုတ်မြွက်ကြရပါသည်။

ကျမ်းညွှန်း

* ဘဒ္ဒန္တသူရိယာဘိဝံသ၏ ထေရုပ္ပတ္တိကထာ ၁၉၇၆-ခုနှစ်၊ ပထမအကြိမ် (နာ-၆၆)

လယ်ဝေးမြို့ ထန်းတပင်သိမ်၌ ကံဆောင်ကြစဉ်က သက်တော် (၉၅)နှစ်၊ ဝါတော် (၇၅) သက်တော်ရှည် လဲဘူးဆရာတော်ကြီး (AD-၁၉၂၂-၂၀၂၂)သည် “သံဃံဘန္တေ”ဟု နှုတ်မြွက်သည်ကို ကြားရသဖြင့် မှင်တက်မိပါသည်။ ဤကိစ္စသည် ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ် မဟုတ်သဖြင့် မေးလျှောက်မှသာ အသိမှန်ရမည်ဟု စိတ်ဝယ် မှတ်သားထားပါသည်။ အချိန်အခါသင့်သည့် တစ်နေ့တွင်-

“ဆရာတော်ကြီးဘုရား သံဃာတော်များ ကံဆောင်ကြရာမှာ ဝါစဉ်အရ နှုတ်မြွက်ကြရတာသာ ဖြစ်ပါတယ်ဘုရား။ ဆရာတော်ကြီးအနေနှင့် နဘူးကျင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး လွန်တော်မူပြီးတဲ့နောက် မိမိထက် အသက်၊ ဝါ ကြီးမြင့်သူမရှိတဲ့အတွက် ‘အာဂုသော’လို့ ဖြစ်သင့်ပါသော်လည်း ထန်းတပင်သိမ်ထဲမှာတုန်းက ‘ဘန္တေ’လို့ နာကြားခဲ့ရပါတယ်ဘုရား၊ နောင်လာနောက်သား ရဟန်းငယ်များအဖို့ မှတ်သားနိုင်ရန် ဒီအကြောင်းရင်းကို မိန့်ကြားပေးတော်မူပါဘုရား”ဟု စာရေးသည့်ဘုန်းကြီးက လျှောက်ထားခဲ့ပါသည်။

“သံဃာတော်များကို ကြည်ညိုလေးစားသောအားဖြင့် ဘုရားတပည့်တော်ကို ဘန္တေလို့ဆိုခွင့် ပြုတော်မူပါဘုရားလို့ သိမ်ထဲမှာ အရင်နေ့တွေကတည်းက လျှောက်ထားပြီးဖြစ်ပါတယ် ဦးခေမာ” ဟု မိန့်တော်မူသည်။ ဆရာတော်၏ နိဝါတ၊ နိမာနဂုဏ်ကကို ကြားရသူများ ကြည်ညိုမဆုံး ဖြစ်ရပါသည်။

၈။ ဆရာတော်ဦးဗုဒ္ဓိ ဓမ္မရေးရာကို အလွန် လေးစားတော်မူသည်

ဆရာတော်ဦးဗုဒ္ဓိ (AD ၁၇၈၇-၁၈၄၂)ထံပါးသို့ ဂူကြီး
ကျောင်းတိုက်မှ ရဟန်းငယ်တစ်ပါး ရောက်လာပါသည်။ ဆရာတော်
ဦးဗုဒ္ဓိ စာကြည့်နေချိန်ဖြစ်သည်။ ဆရာတော်သည် စာထဲ စိတ်ဝင်
တစားကြည့်နေလျှင် ပတ်ဝန်းကျင်ကို အာရုံမစိုက်တတ်ပေ။ ရဟန်းငယ်
လေးသည် လက်ကတော့ထိုး၍ ရှိသေစွာရှိခိုးသည်။ ဆရာတော်
စာကြည့်နေသဖြင့် အနှောင့်အယှက်မပေးဘဲ တိတ်ဆိတ်ငြိမ်သက်စွာ
စောင့်နေသည်။ ဆရာတော် စာကြည့်ပြီးချိန်တွင် ရဟန်းငယ်က
လျှောက်သည်။

“ဆရာတော်ဦးဗုဒ္ဓိ၊ ဦးဗုဒ္ဓိနှင့် ကျော်လွန်းလို့ ခြေတော်ရင်းကို
လာခဲ့ပါတယ်၊ လာတော့လည်း အာဂန္တုကဝတ် မကျေသည်ကို
တွေ့ရ၍ အနေခက်ပါဘိ”ဟု လျှောက်သည်။ ဆရာတော်က-

“အေး. . . ဟုတ်ပေတယ်၊ ဟုတ်ပေတယ်၊ သည်ဖျာပေါ်
ကြွပါဗျား ဘာကိစ္စရှိပါသလဲ”

“စာပြန်လို၍ လာပါသည်ဘုရား”

“ဘယ်စာကို ပြန်လိုပါသလဲ”

“ဓမ္မစကြာ ပါဠိတော်အနက်ပါဘုရား”

“ဒီနေရာထိုင်ခင်းပေါ်ကြွပြီး ပြန်ဆိုတော်မူပါ၊ ကြားနာပါရစေ”

ဆရာတော်ညွှန်ကြားသည့်အတိုင်း နေရာထိုင်ခင်းပေါ်
ထိုင်ပြီးနောက် ကြည်လင်ပြတ်သားစွာ ပြန်ဆိုလေသည်။

မဟာထေရ်မြတ်တို့၏ စံနမူနာယူစရာ ကျင့်သီလ (အပိုင်း-၄)

“သာဓုပါ အလွန်ဝမ်းမြောက်ပါသည်။ သင်္ကန်းဒို့စုံ ဆုချ လိုပါသည်”ဟု မိန့်ကြားတော်မူပြီးနောက် မောင်းထောင်ခွက်နှင့် သင်္ကန်းထည့်၍ လှူဒါန်းလေသည်။

“ဤသင်္ကန်းကို ဝတ်ရုံပါ။ တရားတော်ကို ဆောင်သော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၍ ပူဇော်ချီးမြှင့်ပါသည်”ဟု ဆရာတော်က မိန့်သည်။

ဆရာတော်သည် အခြားအကျိုးမရှိသောစကားမျိုး အလုပ် မျိုးကို အချိန်ကုန်ခံလေ့မရှိသော်လည်း တရားတော်နှင့် ပတ်သက် လာလျှင်မူ အလွန်လေးစား အလွန်ရိုသေ အားပေးချီးမြှောက်တော် မူလေ့ရှိပါသည်။

၉။ နန္ဒနာရောဂါသည်ကပ္ပိယ ဆက်ကပ်သည့်ဖျော်ရည်

ထွဋ်ခေါင်ဆရာတော် (AD ၁၇၉၈-၁၈၈၀)သည် တစ်တောဝင် တစ်တောထွက် ဧကစာရီ လှည့်လည်အားထုတ်ရာ သက်တော် ၅၀- ဝန်းကျင်၌သာ နေရာအတည်တကျ နေတော်မူဟန်ရှိသည်။

ဆရာတော်သည် မင်းမိဖုရားတို့၏ အကိုးကွယ်ခံရသော်လည်း အလိုနည်း၍ အကျင့် ခေါင်းပါးတော်မူပါသည်။ ဆရာတော်အနေဖြင့် မင်းသုံး၊ ထီးသုံး ပြင်သစ်နိုင်ငံလုပ် ဖလံခွက်စသည်ကို အသုံးပြု တော်မူနိုင်ပါသော်လည်း အုန်းမှုတ်ခွက်ကိုသာ သုံးတော်မူသည်။

ကျမ်းညွှန်း
* ညိုမြ၏ ကုန်းဘောင်ရှာပုံတော်၊ ၁၉၉၇ ခုနှစ် တတိယအကြိမ် (နှာ-၂၈၉)

ဆရာတော်ထံတွင် ဒေါ်ဥတ္တရာ (AD ၁၈၃၈-၁၉၁၅) အမျိုး ရှိသော ဆွမ်းချက်ဝတ်ပြုသူ သီလရှင်ဆရာလေးများလည်း ရှိကြသည်။ ထိုအထဲတွင် ကိုယ်ပျက်နေသော သီလရှင် ဒေါ်ကုလားမလည်း ပါသေးသည်။ ဆွမ်း၊ ကွမ်း၊ အဖျော် စသည်တို့ကို ကိုယ်တိုင် ဆက်ကပ် ရသော ကပွိယကား ကိုသာဟန်ဆိုသူတည်း။ ကိုသာဟန်ကား ကုဋ္ဌနူနာရောဂါကြီး စွဲကပ်ဖူးသူ၊ အလျှင်း မပျောက်သေးသူဖြစ်ပြီး လက်ချောင်းကလေးများပင် ပြတ်၍၊ တို၍၊ ကောက်၍ နေလေသည်။

နူနာသည်က အုန်းမှုတ်ခွက်ဖြင့် ဖျော်ရည်ကပ်သည်

နွေကာလ ညနေချမ်းအခါများတွင် ဆရာတော်သည် မန်ကျည်းဖျော်ရည် ဘုဉ်းပေးတော်မူလေ့ရှိသည်။ ကုဋ္ဌနူနာရောဂါရှိသူ ကပွိယကိုသာဟန်ကပင် ဖျော်ရည်စိမ်ရ၊ စီစဉ်ရသည်။ ကပ်ခါနီးလျှင် ဆရာတော်၏ ရှေ့မှာပင် ကိုသာဟန်က ထန်းလျက်၊ မန်ကျည်း၊ ဆား တို့ကို လျော်အောင် လက်ဖြင့် နယ်၍ နယ်၍ မွှေပြီးစစ်ရသည်။ ချို၊ ချဉ်၊ ငန် အချိုးအစပ် တည့်မတည့် မြည်းစမ်းသည်။ ပြီးမှ အုန်းမှုတ်ခွက် ကြီးကို ကိုသာဟန်ကပင် ပယ်ပယ်နယ်နယ် ဆေး၍ ထည့်၍ ကပ်ရ သည်။ ကိုသာဟန်၏ တိုနေသော လက်ချောင်းလေးများဖြင့် ရှေ့မှာပင် နယ်၍ မွှေ၍ စစ်၍ ကပ်သည်ကို မြင်နေရသော်လည်း ဆရာတော်မှာ ရွံရှာခြင်း အလျှင်းမရှိ၊ မြိန်မြိန်ကြီး ဘုဉ်းပေးတော်မူသည်။

အနီးအပါး၌ရှိသော သံဃာတော်များကိုလည်း “ရှင်ရဲ့ ဖျော်ရည် တယ်ချို့၊ တယ်အေး သောက်ပါရှင်ရဲ့၊ သုံးပါရှင်ရဲ့”ဟု ပြောကာ ဝေငှပေးကမ်းတော်မူသည်။ ရောက်လာသော ဒကာ၊ ဒကာမ တို့အားလည်း ဝေငှတော်မူသည်ဟူ၏။

မဟာထေရ်မြတ်တို့၏ စံနမူနာယူစရာ ကျင့်သီလ (အပိုင်း-၄)

စားသောက်ဖွယ် ခဲဖွယ်၊ ဘောဇဉ်တို့ကို ဝေဖန်ဆဲ၌ ရောက်
လာသော ဒကာ၊ ဒကာမတို့အား ပေးကမ်း ဝေဖန်မှုကြောင့် ဝိနည်း
အပြစ်မရှိပေ။

ဆွမ်းချက်သူရော ဆွမ်းကပ်သူပါ အနာကြီးရောဂါသည်များ
ဖြစ်သော်လည်း ဆရာတော်၌ စက်ဆုပ်ရွံရှာခြင်းမရှိ။ သူတော်
ကောင်းတို့၏ စိတ်မနောကား မြင့်မြတ်လှပါပေ၏။

၁၀။ နွဲ့နာသည် ကပ္ပိယ၏လက်ချောင်း ဆွမ်းသပိတ်ထဲ ပါလာသည်

အရှင်မဟာကဿပထေရ်မြတ်ကြီးသည် ကုဋ္ဌနူနာသည်၏
အိမ်ရှေ့သို့ ဆွမ်းရပ်တော်မူသည်။ ရောဂါသည်ကလည်း ဆွမ်းထွက်
လောင်းသည်။ ဆွမ်းလောင်းစဉ် သွေးပြည်များ ယိုစီးလျက် ပုပ်ပွ
ဆွေးရိနေသော လက်ချောင်းတစ်ချောင်းသည် သပိတ်ထဲ၌ ပြုတ်ကျ
ကျန်ရစ်ခဲ့သည်။ မထေရ်မြတ်ကြီးသည် ထိုရောဂါသည်အား
ခိုးမြှောက်တော်မူလိုသဖြင့် သူ၏အိမ်ရှေ့တွင်ပင် ဆွမ်းဘုဉ်းပေးတော်မူ
ပါသည်။ သပိတ်ထဲတွင်ပါလာသည့် လက်ချောင်းအပြတ်ကလေးကို
ဘေးသို့ဖယ်ကာ ဆွမ်းကို မရွံမရှာ မြိန်ရှက်စွာ ဘုဉ်းပေးတော်မူလေ
သည်။

ကျမ်းညွှန်း

- * (၄၃၆) ၊ ကုလဒူသကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ ပါရာဇိကကဏ္ဍအဋ္ဌကထာ(ဒုတိယတွဲ၊ နှာ-၂၁၁)
- * ဓမ္မာစရိယဦးဌေးလှိုင်၏ ရဟန္တာနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်ထူးများ
- * စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး ရွှေဟင်္သာဆရာတော်ရေးသားတော်မူသည့် ပထမထွင်ခေါင်ဆရာတော်ဘုရားကြီးအကြောင်း (နှာ-၃၄) ၁၉၇၈ ခုနှစ်၊ တတိယအကြိမ် တို့ကို မှီငြမ်းပါသည်။

ဘုန်းတော်ကြီးဦးသီလ (AD ၁၈၃၂-၁၉၀၇)အားလည်း ဤ ဖြစ်ရပ်မျိုး ကြုံခဲ့ရဖူးသည်။ ဘုန်းတော်ကြီးသည် ပဲခူးနယ်၊ ဇောင်းလျား ကုန်းရွာအနီး သုံးဖာလုံမျှဝေးသော မဟာမြိုင်တောထဲ ရှေးဟောင်း စေတီအနီးမှ ဂူတစ်ဂူ၌ သီတင်းသုံးနေစဉ် ကုဋ္ဌနူနာဝေဒနာရှင် တစ်ဦးက ကပိယအဖြစ်နေသည်။ ပိဏ္ဏပါတ်စုတင်အရ ဆွမ်းခံရလာ သမျှသော ဆွမ်းစသည်ကို သပိတ်နှင့်တကွ ကပိယကြီးအား ပေး၍ နယ်စေပြီး ခပ်သွက်သွက်ဖြစ်လာအောင် ရေနွစ်ခွက်ခန့် ရောပေး ရသည်။ ကပိယကြီး နယ်ဖတ်ပြင်ဆင်ကာ ကပ်သမျှကို ဘုဉ်းပေး တော်မူလေ့ရှိသည်။ တစ်နေ့၌ ဆွမ်းဘုဉ်းပြီးသောအခါ-

“ဟဲ့ - ကပိယကြီး၊ နှင့်လက်ချောင်းလေးတွေ အစေ့ရှိသေး ရဲ့လား” ဟု မေးတော်မူသည်။

“လက်သန်းကလေး အဆစ်ပြုတ်ပါသွားကြောင်း” လျှောက် ထားသည်။ ကုဋ္ဌနူနာသည်၏ လက်ချောင်းများက အလွန်ဆိုးဝါးစွာ ရိပြတ်နေသဖြင့် သပိတ်ထဲ ဆွမ်းများနယ်ရင်း ပြတ်ပါသွားခြင်း ဖြစ်သည်။

ကျမ်းညွှန်း

- * (၁၀၅၈) မဟာကဿပတ္ထေရဂါထာဝဏ္ဏနာ၊ ထေရဂါထာအဋ္ဌကထာ ဒုတိယတွဲ (နာ-၄၄၇)
- * ဗိုလ်ကလေး အရှင်ပဏ္ဍိတ (ခမ္ဘာစရိယ၊ M.A., Dip in Eng.သီရိလင်္ကာ)၏ အရှင်မဟာကဿပထေရ်အသွင် ဆရာတော်ဦးသီလထေရ်အရှင် ရွှေကျင်နိကာယ တောရဘုန်းကြီး ဦးသီလ၏ ခန္ဓာဝန်ချ ရာပြည့်အထိမ်းအမှတ် မဂ္ဂဇင်း (နာ-၉၃)

(ခ) လဇ္ဇိသမ္ဘုမ္ဘာန် ရဟန်းမြတ်တို့၏
ဇူတင်နှင်း ပဋိပတ် အကျင့်မြတ်

**၁။ တောနေရဟန်းတော်တို့ ကြံ့ရတတ်သည့်
တော၏အန္တရာယ်**

လူသူမနီး တောရဂုံမြိုင်ထဲတွင် တောရဆောက်တည်ကာ သီတင်းသုံးတော်မူကြသည့် ထေရ်အရှင်တို့သည် ကမ္မဋ္ဌာန်း တိုးတက်ကြီးပွားရန် အလို့ငှာဖြစ်စေ၊ ခန္ဓာကိုယ်၏ ကျန်းမာရေးမျှတရန် အတွက်ဖြစ်စေ၊ ဝိနည်းသီလကို အကြောင်းပြု၍ဖြစ်စေ၊ သပ္ပာယ်မျှတသည့် ရာသီဥတု၊ သပ္ပာယ်မျှတသည့် နေထိုင်စရာ ကျောင်း၊ လိုဏ်ဂူ၊ ကျမ်းမာရေးအရ သပ္ပာယ်မျှတသည့် ဆွမ်းအာဟာရ ရရှိနိုင်သည့် ဆွမ်းခံရွာအတွက် တောတောင်ခရီး ကြွတော်မူကြရပါသည်။

တောတောင်ခရီး၌ မြို့ပြ၊ ကျေးရွာတို့နှင့် ဆန့်ကျင် ခြားနားသည့် အတွေ့အကြုံများစွာကို ကြုံတွေ့နိုင်သကဲ့သို့ ရံခါ၌လည်း အသက်ဘေး နီးကပ်လှသည့် အန္တရာယ်များလည်း ကြုံရတတ်ပါ သည်။ ရံခါမှာမူ ပကတိမျက်စိဖြင့် မြင်ရခဲသည့် အမနုဿ သရဲ၊ တစ္ဆေတို့၏ ဘေးရန်များလည်း ကြုံဆုံရတတ်ပါသေးသည်။ တစ်ဖန် ဒေဝပုတ္တမာရ်နတ်ဆိုး၏ ဘေးရန်လည်း ကြုံရတတ်ပါသေးသည်။ ထို့ပြင် ကိလေသာမာရ်၏ အနှောင့်အယှက်ကား အများဆုံး ကြုံရမြဲတည်း။

မြတ်စွာဘုရားရှင်က ထိုထိုဘေးရန် အသွယ်သွယ်တို့ကို ရင်ဆိုင် ဖြေရှင်းနည်းများ ပြည့်စုံစွာ သင်ကြားပေးတော်မူထားပါသည်။ တောတောင်သစ်ပင်များတွင် နေထိုင်ကြသည့် နတ်များက ရဂုံမြိုင်တစ်ခွင်တွင် သီတင်းသုံးတော်မူကြသည့် ရဟန်းတော်များကို ရန်ပြုလာသဖြင့် ထိုထိုဘေးရန်မှ ကင်းဝေးနိုင်ရေးအတွက် မေတ္တာသုတ်ပေါ်ပေါက်လာခြင်းဖြစ်ပါသည်။

အန္တရာယ်ကျရောက်ပါက ဝါဆိုရာကျောင်းမှ ထွက်ခွာသွားသော်လည်း အာပတ်မသင့်ပါ

မြတ်ဘုရားရှင်၏ ဝိနည်းပညတ်ချက်တွင် ဝါဆိုနေသော ရဟန်းပင်ဖြစ်စေကာမူ မြွေတို့ကလည်းကောင်း၊ သားရဲတို့ကလည်းကောင်း၊ ဘီလူးတို့ကလည်းကောင်း ရန်ပြုနှောင့်ယှက်လာလျှင် ‘အန္တရာယ်ကျရောက်ပြီ’ဟု နှလုံးသွင်းပြီး ထွက်ခွာသွားရမည်။ ဤသို့ မြွေဆိုး၊ ဘီလူးဆိုး၊ သားရဲ တစ္ဆေဆိုးတို့၏ရန်ကြောင့် ဝါဆိုရာကျောင်းမှ ထွက်ခွာသောရဟန်း ဝါကျိုး၊ ဝါပြတ်သွားသော်လည်း အာပတ်မသင့်ဟု ဝိနည်းမဟာဝါ ပါဠိတော်တွင် လာရှိပါသည်။

ရဟန်းမတူဦးပေးကောင်းသည့်အသား

တစ်ဖန် တောတောင်၌ သီတင်းသုံးတော်မူကြသည့် ရဟန်းတော်များသည် သားရဲတိရစ္ဆာန်တို့၏အသားကို မစားသင့်ကြောင်း ဝိနည်းတော်တွင် လာရှိပါသေးသည်။ တစ်ရံရောအခါ တောလိုက် မှုဆိုးတို့သည် ခြင်္သေ့ကိုသတ်၍ အသားကို စားကြသည်။ ဆွမ်းခံကြွလာသည့် တောနေရဟန်းတော်များကိုလည်း ထိုခြင်္သေ့အသား ဟင်းဖြင့် ဆွမ်းကို လောင်းလှူကြသည်။ ထိုအခါ ခြင်္သေ့တို့သည် ခြင်္သေ့သားအနံ့ရသဖြင့် ရဟန်းတို့ကို လိုက်သည်။ ရန်ပြုသည်။ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားရှင်က ‘ရဟန်းတို့ကို ခြင်္သေ့သား၊ ကျားသား၊ ကျားသစ်သား၊ ဝံသား၊ အောင်းသားကို မစားအပ်၊ စားသော် ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်စေ’ဟု ပညတ်တော်မူပါသည်။

တစ်ဆက်တည်း မင်းအသုံးအဆောင် ရတနာဖြစ်သည့် ဆင်သား၊ မြင်းသားကို မစားကောင်းဟူ၍လည်းကောင်း၊ ရွံရှာဖွယ်

ဖြစ်သည့် ခွေးသား၊ မြွေသားကိုလည်း မစားကောင်းဟူ၍ လည်းကောင်း၊
ဇာတ်တူသားဖြစ်သည့် လူသားကိုလည်း မစားအပ်ဟူ၍ ပညတ်တော်
မူပါသည်။ ထိုထိုအသားကြီးဆယ်မျိုးကို စားသော် အာပတ်သင့်သည်။

**ကိုယ်ကောင်မပျက်သေးသည့် သူ့သေကောင်၌
ပံ့သကူ မကောက်ရပါ**

ပံ့သကူဆောင်ထေရ်ရှင်တစ်ပါးသည် ပံ့သကူသင်္ကန်း အလို
ရှိသဖြင့် သုသာန်သို့ကြွသွားရာ လူသေကောင်တစ်ခုကို တွေ့လေ
သည်။ ထိုသူ့သေကောင်ကြီး အသက်ရှင်စဉ်က သူ၏မယားက
ချည်ငင်၍ ရက်လုပ်ပေးထားသည့် အဝတ်ပုဆိုးမနွမ်းခင် ရောဂါ
ဖြစ်၍ သေလေသည်။ သူသည် ထိုပုဆိုး၌တွယ်လျက် သေဆုံးခဲ့
သဖြင့် ဖုတ်ပြိတ္တာဖြစ်နေသည်။

အိမ်သူမယားကလည်း သူ့လင်၏နောက်သို့ ပါပါစေတော့ဟု
တွေးပြီး သူ့နှစ်သက်ခဲ့သည့် ပုဆိုးဖြင့်ပင် အလောင်းကိုထုပ်ပတ်၍
သုသာန်၌ ပစ်ချသည်။ ထိုဖုတ်ပြိတ္တာသည် သူ့မယားဖုံးလွှမ်းပေး
ထားသည့် ပုဆိုးအနားက မစွန့်နိုင်၊ မခွာနိုင် ဖြစ်နေပါတော့သည်။

ပံ့သကူသင်္ကန်း ကောက်ယူလိုသည့်ထေရ်ရှင်က ထိုသူ့သေ
ကောင်ပေါ်၌ လွှမ်းခြုံထားသည့် အဝတ်ပုဆိုးကို ခွာယူလိုက်သည်။
ထိုအခါ သူ့သေကောင်၌ ဖုတ်၊ တစ္ဆေပူးဝင်ပြီး သူ့အဝတ်ကို မယူရန်
ပြောသည်။ ရဟန်းက တစ္ဆေ၏စကားကို နားမထောင်ဘဲ အလောင်း
ကောင်ပေါ်မှ အဝတ်ကိုခွာယူပြီး သီတင်းသုံးရာကျောင်းသို့ ကြွသွား
သည်။ တစ္ဆေကလည်း ထိုရဟန်း၏နောက်သို့ ထပ်ကြပ်မကွာ
လိုက်လာပါတော့သည်။ ကျောင်းသို့ရောက်သောအခါ ရဟန်းက

ကျောင်းတံခါးပိတ်လိုက်သည်။ ထိုအခါမှ သူသေကောင်သည် ကျောင်း ပေါက်ဝတွင် လဲကျသွားတော့သည်။

ရဟန်းများက မြတ်စွာဘုရားထံပါး ဤဖြစ်စဉ်ကို လျှောက် ထားကြသောအခါ ဖုတ်၊ ပြိတ္တာ၊ တစ္ဆေပိုင်ပစ္စည်းကို ပိုင်ရှင်မပေးဘဲ ယူလျှင် ပါရာဇိကအာပတ်မသင့်။ ‘ကိုယ်ကောင်မပျက်သေးသည့် သူသေကောင်၌ ပံ့သကူမကောက်ရ၊ ကောက်ယူသောရဟန်းအား ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်စေ’ဟု ပညတ်တော်မူပါသည်။

ဘီးလူးဖမ်းစားသဖြင့် စိတ်ပျံ့လွင့်နေသော ရဟန်းအဖို့ အာပတ်မသင့်ဟူ၍လည်း ဝိနည်းတော်၌ လာရှိပါသည်။ ပိဋကတ် တော်တွင် ဤနည်းအဖုံဖုံ ပုံဝတ္ထုသာဓကများစွာ ရှိပါသေးသည်။ ဤသည်တို့ကိုလည်း အရညဝါသီ ဓူတင်ဆောင်ရဟန်းတော်များက သိရှိမှတ်သားထားရန် လိုအပ်ပါသည်။

၂။ တောတောင်၌သာ ဓမ္မလျော်တော်မူသည့် ထေရ်အရှင်

ကြာအင်းဆိပ်ကြီးမြို့နယ်၊ ဝင်းရော်ဆိပ်ကြီးရွာ၌ သီတင်း သုံးတော်မူသည့် ဝင်းရော်ဆိပ်ကြီးတောရ ဆရာတော်ဘဒ္ဒန္တ ဇောတိ ပါလမဟာထေရ် (AD ၁၈၈၉-၁၉၈၇)ကို ဓမ္မယုတ္တိနိကာယ မဟာရင် ဂိုဏ်း၏ ဆဋ္ဌမဂိုဏ်းချုပ်အဖြစ် တင်မြှောက်ကြသည်။ ထို့နောက် ဘီလူးကျွန်း ချောင်းဆုံမြို့နယ် ရွာလွတ်ရွာ နိဂြောဓာရုံ ကျောင်းဒါယကာ များက သူတို့၏ကျောင်းမှာပင် အမြဲ သီတင်းသုံးတော်မူရန် သံဃာတော် များ၏ ရှေ့မှောက်တွင် ပင့်ဖိတ်လျှောက်ထားကြပါသည်။ ထိုအခါ ဆရာတော်က အောက်ပါအတိုင်း မိန့်တော်မူပါသည်။

တောတောင်ကိုအောက်မေ့

“အေး ဒကာတို့ သမင်၊ ဒရယ်၊ ချေငယ်၊ စိုင်း၊ ဆတ်၊ ဖွတ်၊ ပုတတ်၊ ကြောင်၊ ယုန်ကောင် စသော တောကောင် သတ္တဝါတို့ မည်သည်မှာ သူတို့၏ ဇာတိချက်ကြော့ မွေးရပ်မြေဖြစ်သော တောတောင်မှာသာလျှင် အစဉ်ပျော်မွေ့လေ့ ရှိပါတယ်။ တောမှာ မွေးကာ တောမှာနေ၍ တောလေ့ တောမွေ့ သဘာဝသတ္တဝါ ဖြစ်သည့်အလျောက် သူတို့၏ မွေးရပ်ဌာနေ ကျက်စားရာခရီး မဟုတ်သော လူတို့၏နေရာ မြို့ရွာများ၌ မည်မျှအဆောက်အအုံ အစားအစာတွေ ပေါများပြည့်စုံ၍ ကောင်းမွန်စေကာမူ ပျော်မွေ့ခြင်း မရှိဘဲ တောတောင်ကိုသာ အမြဲထာဝရ အောက်မေ့ တသကြသလို ထို့အတူ တို့များလည်း တောထဲမှာပဲ နေပါရစေ”ဟု မိန့်တော် မူကာ ဒကာတို့ ပင့်ဖိတ်လျှောက်ထားသည်ကို လက်မခံဘဲ ပယ်တော် မူပြီး တောသို့ ကြွသွားတော်မူပါသည်။

၃။ ရှောင်လွဲ၍ မရတတ်သည့် တောနေရဟန်းဘဝနှင့် မြေတို့၏သဘာဝ

တော၌သီတင်းသုံးရန် ဝါသနာပါသည့် ရဟန်းတော်များ အနေဖြင့် မိမိသီတင်းသုံးရာ တောထဲတွင်အများဆုံး တွေ့ရတတ်သည့် မြေတို့၏သဘာဝ၊ ကင်းမလက်မည်း၊ ကင်းခြေများ၊ ကင်းမြီးကောက် တို့၏သဘာဝ၊ ငှက်တို့၏သဘာဝသာမက အယုတ်ဆုံးအားဖြင့် ပုတ်သင်ညို၊ တောက်တဲ့တို့၏သဘာဝနှင့် တောတောင်ရေမြေတို့၏ သဘောသဘာဝတို့ကိုပါ စေ့စေ့ငုငု လေ့လာထားရပါမည်။

ကျမ်းညွှန်း * မောင်ပန်းမွှေး၏ မြန်မာနိုင်ငံ ရဟန္တာနှင့် ရဟန်းထူးများ၊ ဘဒ္ဒန္တဇောတိဝါလမဟာထေရ် (၂၀၀၈ ခုနှစ်၊ ပထမအကြိမ်)

ထို့အပြင် ကြားနေကျအသံမျိုးမဟုတ်ဘဲ ထူးခြားသည့် အသံကို ကြားရလျှင်ဖြစ်စေ၊ မြင်ဖူးနေကျမဟုတ်သည့် အဆင်းကို လျှပ်တစ်ပြက် ရုတ်တရက် မြင်ရလျှင်ဖြစ်စေ အထူးဂရုပြုကာ လေ့လာ မှတ်သားထားရပါမည်။ သို့မဟုတ်ပါက အကာလ ညဉ့်နက်အခါ မျိုးတွင် တောထဲ၌ တစ်ပါးတည်းသီတင်းသုံးနေစဉ် ရုတ်တရက် အခက်အခဲ တစ်စုံတစ်ရာကြုံလာပါက အကြားအမြင် ဗဟုသုတ အတွေ့အကြုံနည်းလျှင် ဖြေရှင်းရခက်ခဲတတ်ပါသည်။ အကြောင်း မသင့်လျှင် စိတ်လွင့်ပြီး ရူးသွပ်သွားသည့် သာဓကများစွာ ရှိဖူးသည်။

**တောနေရဟန်းသည် မြေအကြောင်းကိုလည်း
ပြည့်ပြည့်စုံစုံ လေ့လာထားရမည်**

စာရေးသည့်ဘုန်းကြီးသည် မြေပေါသည့် အရပ်ဒေသရှိ တောရ ကျောင်းများတွင်သာ သီတင်းသုံးခဲ့ရပါသော်လည်း မြေ ဟောက်ကိုလည်း မမြင်ဖူးခဲ့ပါ။ မြေပွေးကိုလည်း မမြင်ဖူးခဲ့ပါ။ မြေ အမျိုးအစားတို့ကိုလည်း မခွဲခြားတတ်ခဲ့ပါ။ ထို့ကြောင့် မြေဆိုး၊ မြေကောင်းဟူ၍ မသိဘဲ ရင်နှင့်တွားသွားသည့် အကောင်ရှည်ရှည် သတ္တဝါတိုင်းကို တစ်ပြေးညီ ကြောက်ပါသည်။ တစ်ခုသော အရုဏ် မတက်ခင်ကာလ၌ မြေတစ်ကောင် ကုဋီကမုတ်၏အနားတွင် ခွေ၍ နေသည်ကို ဖယောင်းတိုင်မီးရောင်ဖြင့် အနီးကပ် ပထမဦးဆုံး မြင်တွေ့ ခဲ့ဖူးပါသည်။

အရုဏ်မတက်ခင် တွေ့ခဲ့ရသောမြေက ဆွမ်းခံလမ်းတစ် လျှောက်လုံး မိမိစိတ်ကို လွှမ်းမိုးထားရုံမက ရက်ကာလအတန် ကြာသည့်အထိ ကုဋီအနားရောက်တိုင်း သတိရ၍ ကြောက်စိတ်

ပိုနေမိသည်။ မြွေအကြောင်းကို မသိသဖြင့် တောထဲတွင် မြွေကို မြင်တွေ့ရတိုင်း ခြေတုန်လက်တုန်သည်အထိ ကြောက်ရွံ့ခဲ့ဖူးပါသည်။

ထိုနှစ်၏ဝါဆိုဦးကာလ နေဝင်မိုးချုပ်မှသည် မိုးလင်းသည့် အထိ မိုးရွာသည်။ မြွေအမျိုးမျိုးကို တောရကျောင်း၏ နေရာတိုင်း တစ်နေ့လုံး တွေ့နေရပါသည်။ ကျောင်းအထွက် ဖိနပ်ချွတ်၌ မြွေခွေ နေတတ်သဖြင့် သတိထားပြီး ဖိနပ်ချွတ်ရပါသည်။ မြွေကြောက်သူကို မြွေက အနီးကပ် ခြောက်နေလေရောသလားဟု ထင်မိပါသည်။ တစ် ရက်လုံး၌ တွေ့ခဲ့ရသည့် မြွေအရေအတွက်ကို သိလိုသဖြင့် မိုးလင်း မိုးချုပ် မိမိမျက်စိဖြင့် တွေ့ခဲ့သည့်မြွေကို ရေတွက်ကြည့်ခဲ့ရာ မြွေအမျိုး အမည်၊ အရွယ်အစားအစုံ စုစုပေါင်း (၂၄)ကောင်ဖြစ်ပါသည်။

မြွေကို ကြောက်သည်၊ တောကိုလည်း မစွန့်လိုပါ

တောကိုချစ်သည်။ သို့သော် တော၌နေတတ်သောမြွေကို ကြောက်သည်။ မြွေကိုကြောက်၍ တောကိုမူ မစွန့်လိုပါ။ ထို့ကြောင့် မြွေမရှိသည့်တောရှိလျှင် ကောင်းပေစွဟူ၍လည်း တိတ်တခိုး တွေးဖူးသည်။ ထိုစိတ်ကူးကို တောနေဆရာတော်တစ်ပါးထံပါး လျှောက်ထားကြည့်ရာ “ကိုယ်တော် ဘယ်တောရမှာပဲနေနေ မြွေနှင့် ကြုံနေ၊ ဆုံနေဦးမှာပဲ”ဟု ရှင်းရှင်းလင်းလင်းပင် မိန့်တော်မူပါသည်။ ဆရာသမားများက မြွေကို ကြောက်ရွံ့ဟန်မတူပါ။

သို့ဆိုလျှင် မိမိလည်း မြွေအကြောင်းကို သေသေချာချာသိမှ သာလျှင် တော၌ နေနိုင်တော့မည်။ ဤဘာသာရပ်သည်လည်း တောရဆောက်တည်သည့် ရဟန်းတစ်ပါး သိကျွမ်းထားသင့်သည့် ဘာသာရပ်ဖြစ်နေကြောင်းကို တောထဲမရောက်ခင် ကြိုတင်၍ အမှတ်မထားမိခဲ့ပါ။

နောက်တစ်နေ့နံနက် ဆွမ်းခံလမ်း၌ နိဿယည်းဆရာတော် ထံပါး မြွေအကြောင်း ဗဟုသုတမေးလျှောက်ထားရာ အန္တရာယ် ပြုတတ်သည့် မြွေဆိုးများ ယခုကဲ့သို့ လူနှင့် နီးနီးကပ်ကပ် နေလေ့ မရှိတတ်ကြောင်း၊ လူနှင့်နီးစွာနေသည့် မြွေ၏ကိုယ်၌ အရစ်အရစ်များ ပါတတ်ကြောင်း၊ သူက အိမ်မြှောင်ဥစားလေ့ရှိကြောင်း၊ ကျောင်းသား များက ဤမြွေကို ပုဆိုးခါးပုံစတွင်ထည့်ကာ မြွေကြောက်တတ်သူကို ခြောက်လှန့်၍ ကစားတတ်ကြောင်း၊ မနေ့ညနေက ရေအိုးပေါ်က ရေခွက်ကိုပတ်ပြီးနေနေလို့ မြွေရဲ့ခေါင်းကိုင်ပြီး ကျောင်းဝင်းအပြင် ပို့ခဲ့ရကြောင်း၊ သို့သော် နောက်တစ်ညနေလောက်ရှိလျှင် ပြန်ရောက် လာတတ်ကြောင်း စသည်ဖြင့် မြွေဋီကာကို အကျယ်တဝင့် ဖွင့်ပြတော် မူသောကြောင့် တောနေရဟန်းတစ်ပါးအဖို့ သိစရာများစွာထဲတွင် မြွေအကြောင်းကိုလည်း ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ဆက်လက်လေ့လာမှ ဖြစ်တော့ မည်ဟု ထိုနေ့ဆွမ်းခံလမ်း၌ ဆုံးဖြတ်လိုက်ပါသည်။

စံပယ်ပန်းပွင့်များ တင်ထားသည့်နှယ် လှသည့်မြွေ

ရဟန်းသုံးဝါအရတွင် မှော်ဘီဝါးနက်ချောင်းတွင် သီတင်း သုံးပါသည်။ ဆွမ်းခံသွားရာ လေထီးတပ်ရှေ့ ကတ္တရာလမ်းပေါ်တွင် စံပယ်ပွင့်များ တင်ထားသည့်နှယ် အကွက်အကွက်နှင့် မြွေနှစ်ကောင် ရှေ့နောက် အပုံလိုက်၊ အပုံလိုက် ခွေလျက်သေနေသည်ကို တွေ့ရပါ သည်။ ညက ကားကြိတ်၍ သေထားဟန်တူပါသည်။ လှလွန်းသော ကြောင့် ဆွမ်းသပိတ်ပိုက်လျက် ရပ်ကြည့်နေမိပါသည်။ ထိုချိန်တွင် လယ်သမားကြီးတစ်ယောက်က မိမိအနားမှ ဖြတ်သွားသဖြင့်-

“ဒကာ ဒီမြွေကလေး လှလိုက်တာဗျာ၊ ဘာမြွေမျိုးလဲ”လို့ မေးမိရာ ဒကာကြီးက မနှစ်မြို့သည့်ဟန်ဖြင့် မျက်ထောင့်နီကြီးနှင့် ကြည့်ကာ မဖြေချင့်ဖြေချင့်ဖြင့်- “မြွေပွေး ကိုယ်တော်၊ မြွေပွေး၊ မြွေပွေး”ဟု ဆောင့်ဆောင့်အောင့်အောင့် ဖြေကြားပြီး အလျင်အမြန် ထွက်ခွာသွားပါသည်။

စာရေးသည့်ဘုန်းကြီး နှစ်ကာလအတန်ကြာကပင် မြင်တွေ့ ချင်လှပြီး အလွန်အမင်းပင် ကြောက်စရာကောင်းသည်ဟု သတင်းကြီး နေသောမြွေပွေးကို ယနေ့ မြင်ခွင့်ရပြီဖြစ်သဖြင့် မတ်တတ်ရပ် လျက်သား အားရအောင်ကြည့်ပါသည်။ မှတ်မိလောက်မှ ဆွမ်းခံ ဆက်ကြွပါသည်။ လှပသည့် အရေအစင်းရှိသည့်မြွေကို မကြည့်ဘဲ မနေနိုင်သဖြင့် ဆွမ်းခံအပြန်ကို ထိုလမ်းမှပင် ပြန်လာပြီး နောက်ထပ် တစ်ဖန်ရပ်လျက် ကြည့်ခဲ့ပါသေးသည်။ ‘မြွေပွေးဟူသော နာမည်ဆိုးနှင့် မလိုက်အောင်ပင် လှပနေပါပကော’ဟု မှတ်ချက်ချထားလိုက်ပါသည်။

ရန်ကုန်မြို့လယ် ကျောင်းထဲကို မြွေရောက်နေ

၂၀၀၆-ခုနှစ်၏ ဆောင်းဦးကာလတွင် လယ်ဝေးမြို့၊ ရန်ကင်း တောရကျောင်းမှသည် ရန်ကုန်မြို့သို့ ဆေးကုသရန် ရောက်ရှိ နေပါသည်။ ထိုတစ်မနက်တွင် ဝိနယဂရုက ဆရာတော်တစ်ပါးထံပါး သွားခဲ့ပါသည်။ ဆရာတော်ကလည်း ဝိနည်းဆိုင်ရာမေးခွန်း၏ အဖြေကို ဖြေကြားတော်မူနေသည်ကို ပရိသတ်များ (၁၈)ဦးခန့်နှင့် အတူ နာကြားနေစဉ် စာရေးသည့်ဘုန်းကြီး၏ မျက်လုံးသည် ဆရာ

တော်ထိုင်နေသည့် ကုလားထိုင်၏ညာဘက် သုံးပေခန့်အကွာတွင် ပရိသတ်ကို မျက်နှာမူထားသည့် မြွေတစ်ကောင်ကို မြင်လိုက်မိပါသည်။

မြို့လယ်၌ တည်ရှိသည့် ဤတိုက်ကျောင်းကြီးထဲသို့ မြွေဘယ်ကဲ့သို့ ရောက်နေသည်ကိုလည်း မသိပါ။ မြွေခေါင်းထောင်ထားသည်မှာ ဆရာတော်၏တရားကို နာနေ၍လည်း မဟုတ်နိုင်ပါ။ ဤမြွေသည် အိမ်မွေးတိရစ္ဆာန်ပမာ မွေးမြူထားသည့် သတ္တဝါလည်း ဟုတ်ဟန်မတူပါ။ မြွေငြိမ်နေသည်မှာ ပရိသတ်ကို ကြောက်၍ဖြစ်မည် ထင်ပါသည်။

ပရိသတ်များက ဆရာတော်၏တရားကိုသာ စိတ်ပါဝင်စားနေကြပါသည်။ မြွေကို တစ်ဦးတစ်ယောက်မျှ ဂရုပြုမိဟန် မတူသေးပါ။ သို့သော် မြွေလှုပ်ရှားလာပါက ပရိသတ် ကြောက်လန့်ပြီး အခြေအနေအားလုံး ကစဉ့်ကလျား ဖြစ်သွားပေတော့မည်။ တရားပွဲလည်း ပျက်သွားမည်။ မြွေသော်လည်းကောင်း၊ ရဟန်းသော်လည်းကောင်း၊ လူသော်လည်းကောင်း အန္တရာယ်ကြုံနိုင်ပါသည်။

ယခုအချိန်တွင် မိမိလက်ဝယ်တွင် မြွေဖမ်းရန် သပိတ်တစ်လုံးမှ အပ အခြား ဘာမျှမရှိပါ။ ကံကောင်းသည်မှာ မြွေအရွယ် မကြီးသည်ကတစ်ကြောင်း၊ သပိတ်ထဲ ဆွမ်းမရှိသည်ကတစ်ကြောင်း တို့ကြောင့် ဤမြွေလှုပ်ရှားလာလျှင် မိမိ၏သပိတ်ထဲ ဖမ်းထည့်လျှင်ကား ဖြစ်ကောင်းဖြစ်နိုင်မည် ထင်ပါသည်။ သို့သော် စွန့်စားရမည့် အန္တရာယ်က ကြီးလှပါသည်။

ထို့ကြောင့် မြွေလှုပ်ရှားလာပါက သပိတ်ဖြင့် အချိန်မီအုပ်မိနိုင်ရန် သပိတ်ကြိုးကိုဖြည့် သပိတ်ကို လက်ဖြင့်အသင့်ပြင်ထားလိုက်ပါသည်။

တရားပွဲပြီးသွားသည်။ မိမိစိတ်အာရုံသည် မြွေကို စိတ်ဝင်စား နေသောကြောင့် တရားပွဲပြီးသွားကြောင်းကို ပရိသတ်များ သာဓု ခေါ်သံကြောင့် သိလိုက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ သာဓုခေါ်သံနှင့် လူများ လှုပ်ရှားခြင်းကြောင့်ထင် မြွေလည်း လူးလွန် လှုပ်ရှားလာပါသည်။ ၎င်း၏ အခွေကို တဖြည်းဖြည်း ဖြည်နေပါသည်။

ပရိသတ်ထလာသည့် အခွင့်အရေးကို ယူကာ တဖြည်းဖြည်း ဆရာတော်၏ ခြေတော်အနီးတိုးပြီး မြွေနှင့် လက်တစ်ကမ်း၌ နေရာယူထား လိုက်ပါသည်။ ရည်ရွယ်ချက်မှာ မြွေကို ပရိသတ် မမြင်တွေ့ စေချင်သောကြောင့် ကိုယ်လုံးဖြင့် ကာထားခြင်းဖြစ်ပါ သည်။ စက္ကန့်ပိုင်းအတွင်း မြွေသည် မိမိအနီးသို့ တဖြည်းဖြည်းချင်း ရွေ့လာပါသည်။ သပိတ်ဖြင့် မြွေ၏ခေါင်းကို ဖုံးအုပ်ရန် ကြိုးစား လိုက်ရာတွင် မြွေ၏ကိုယ်လုံးပါ သပိတ်အောက်ထဲ အဆင်သင့် ရောက်သွားပါသည်။ သပိတ်အောက်ထဲ မြွေရောက်ပြီ ဖြစ်သဖြင့် ရဟန်းသံဃာတော်များအတွက်၊ လူအများအတွက်သာမက မြွေ အတွက်လည်း အန္တရာယ်ကင်းရှင်းသွားလေပြီ။ သူ့ကို ဘေးလွတ်ရာသို့ လွှတ်ပေးရုံသာ။

အချိန်လည်း (၁၁)နာရီကျော်နေပြီ။ သပိတ်တစ်လုံးနှင့် အလုပ်ရှုပ်နေသော စာရေးသည့်ဘုန်းကြီးကို ဆရာတော်ကြီးက “ဆွမ်းချိန်လည်း နီးပြီနော်၊ ဆာလောက်ပြီထင်တယ်”ဟု မိန့်တော် မူပါသည်။ သို့ဆိုလျှင် ဆရာတော်ကလည်း မိမိ၏သပိတ်ထဲတွင် မြွေထည့်ထားပြီး အဖုံးပိတ်သည်ကို မသိသည်မှာ သေချာလေပြီ။

မြေ၏သဘာဝ

တောရကျောင်း၌သာမက ရန်ကုန်မြို့လည်၌လည်း သပိတ်ဖြင့် မြေဖမ်းခဲ့ရသဖြင့် ထိုမှနောက်၌ မြေ၏သဘာဝကို ပို၍ လေ့လာဖြစ်သည်။ မြေသည် မြေကျင်းထဲတွင် တွင်းအောင်းကာ လူတွေ့မခံဘဲ သိုသိပ်စွာ နေတတ်ကြပါသည်။ မုတ်သုံမိုးဦး အခါကာလတွင် သူတို့၏ ဘာသာဘာဝ မိတ်လိုက်လေ့ ရှိပါသည်။ ထိုအခါကာလ၌မူ အရွယ်ရောက်ပြီးသည့် မြေအထီး၊ မြေအမမျိုးစုံတို့သည် အနေမသိုသိပ်နိုင်ကြတော့ပါ။ အကြောက်အလန့်မရှိ အရပ်ရှစ်မျက်နှာမှ အလျှိုလျှို ထွက်လာကြပါတော့သည်။ ရံခါ စကြိုလျှောက်ရာလမ်းအထက်သို့ တက်လာတတ်ပြီး ရံခါလည်း ကျောင်းလှေကားရင်းသို့ ရောက်လာတတ်သည်။ ရံခါလည်း ညပိုင်းအလည်လွန်သွားသော် မြေကာလသားကြီးသည် အိပ်တန်းပျောက်ကာ ကြုံရာ ခွေနေတတ်သည်။ မိုးလင်းလာလျှင်မူ တွေ့ရာလူကိုဖြစ်စေ၊ ခွေးကိုဖြစ်စေ၊ ကျွဲနွားကိုဖြစ်စေ နှာမူတ်ကာ ရန်မူတ်တတ်သည်။

သူတို့၏ ရာသီကာလတွင် မြေတစ်ကောင်တွေ့လျှင် ထိုမြေ နောက်ကိုသာ အာရုံစိုက်ထားလျှင် မှားတတ်ပါသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် မနီးမဝေး၌ လက်ကောက်ဝတ်ခန့်ရှိသည့် သူ၏အဖော် မြေတစ်ကောင်၊ နှစ်ကောင်ကို တွေ့ရတတ်ပါသည်။

မိတ်လိုက်သည့်ကာလ ပြီးစီးလျှင်မူ ကြက်ပျောက်၊ ငှက်ပျောက် ပျောက်သွားကြပါတော့သည်။ လာမည့် မိုးဦးမတိုင်ခင် တစ်နှစ်တာ ကာလအတွက် သူတို့ အနေသိုသိပ်ပေတော့မည်။

သူတို့သည် မိုးဦးကာလ ကဆုန်၊ နယုန်လများတွင် မိတ်လိုက်ပြီး ပဋိသန္ဓေကာလ သုံးလကြာမြင့်သည်ကို တွေ့ရပါသည်။ အကြောင်းမှာ ဆောင်းဦးကာလတွင် မြွေပွေး အကောင်ပေါက်များကို မြင်တွေ့တတ်ရသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ မြွေပွေးမ၊ မြွေဟောက်မ တစ်ကောင်က ကလေး (၄၀)မှ (၆၀)ကြား ပေါက်တတ်ကြောင်း မှတ်သားရပါသည်။

မြွေငယ်သော်လည်း အဆိပ်ပြင်းသည်

ဆောင်းဦးကာလ၌ ခဲတံလုံးပမာဏရှိ ပေါက်ခါစ မြွေပွေးငယ်ကို တွေ့ရတတ်ပါသည်။ မိခင်၏ခံတွင်းရှေ့ ရောက်သမျှမြွေငယ်ကို မျိုလှေ့ရှိသောကြောင့် ထိုမြွေငယ်ငယ်က သူ၏မိခင် မြွေမကြီးနှင့် ဝေးရာသို့ရောက်လျှင် အသက်ချမ်းသာရာရပြီဟု မဆိုနိုင်သေးပါ။ အကြောင်းမှာ အခြားမြွေကြီးများက တွေ့လျှင်လည်း ထိုမြွေငယ်ငယ်လေးကို မျိုလှေ့ရှိပါသည်။

ထိုမြွေပွေး ပေါက်စကလေးတို့သည် သူတို့၏ဘဝတွင် မည်ကဲ့သို့ ဘေးကင်းလုံခြုံစွာ နေရမည်ကို သိဟန်မတူပါ။ ထို့ကြောင့် တော်သလင်း၊ သီတင်းကျွတ်ကာလတွင် နေရာမရွေး၊ အချိန်အခါမရွေး မြွေပွေးငယ်ငယ်ကို တွေ့ရတတ်ပါသည်။ အထူးသတိပြုစရာမှာ မြွေပွေးငယ်ငယ်တစ်ကောင် တွေ့မိပါက ထိုနေရာဝန်းကျင်တွင် မြွေငယ်များစွာ ရှိနေတတ်သည်။

မြွေက ငယ်ရွယ်လွန်းသော်လည်း ထိုမြွေငယ်၏ ဒေါသက မြွေကြီးနှင့်မခြား ပြင်းထန်ပါသည်။ စိတ်ဆိုးလွန်းပြီး ဘေးကင်းရာ အရပ်သို့ ထွက်မသွားတော့ဘဲ ထိုနေရာ၌ပင် နှာတစ်ရှူးရှူးမှုတ်နေတတ်သည်။ ကိုယ်ကောင်သေးသေးရှည်ရှည်လေးမှာ ကလေးများ

မဟာထေရ်မြတ်တို့၏ စံနမူနာယူစရာ ကျင့်သီလ (အပိုင်း-၄)

ကစားသည့် ပူဖောင်းရှည်ရှည်မျောမျောနွယ် ဖောင်းကားလာလိုက်၊ ရှူးဟုမူတ်လိုက်၊ ဖောင်းကားလာလိုက်၊ ရှူးဟုမူတ်လိုက် ဖြစ်နေတတ်သည်။

တောင်ငွေ့စသည်ကို သူ၏ဦးခေါင်းအနီးတွင် ထားပေးလျှင်မူ ဒေါက်ကနဲ အသံမြည်သည့်အထိ ပေါက်တတ်သည်။ သုံးလေးကြိမ် ပေါက်ပြီးလျှင်မူ အတန်ငယ် ငြိမ်သွားတတ်သည်။ မောပန်းသွား ဟန်တူပါသည်။ မြွေငယ်သော်လည်း အဆိပ်ကမူ လူကိုသေစေ နိုင်သည့်သတ္တိ အတူတူပင်ဖြစ်ကြောင်း သိရပါသည်။

ယခုအခါ မြွေဆိုင်ရာဗဟုသုတ အနည်းငယ်ရှိလာသဖြင့် ကြောက်စိတ် အနည်းငယ် ပြေပျောက်လာပါသည်။ သို့သော် မိမိအနေ ဖြင့် ဤဘာသာရပ်ကို လေ့လာရန် များစွာ ကျန်ရှိပါသေးသည်။

၄။ တောနေရဟန်းများသည် ခန္ဓသုတ်ပရိတ်ကို ရွတ်ပတ်ပူဇော်ကြပါသည်

အခါတစ်ပါး၌ ရဟန်းတစ်ပါးသည် မြွေကိုက်ခံရသောကြောင့် ပျံလွန်တော်မူ၏။ မြတ်စွာဘုရားရှင်အား ဤအကြောင်းကို လျှောက်ကြကုန်၏။ ဘုရားရှင်က-

“ရဟန်းတို့ ထိုရဟန်းသည် မြွေမင်းလေးမျိုးတို့ကို မေတ္တာ စိတ်ဖြင့် မဖြန့်ယောင်တကား၊ ရဟန်းတို့ ထိုရဟန်းသည် ဤမြွေမင်း လေးမျိုးတို့ကို မေတ္တာစိတ်ဖြင့် အကယ်၍ ဖြန့်ပါမူ မြွေကိုက်ခံရ၍ မသေတန်ရာ”ဟု မိန့်ကြားတော်မူပါသည်။

ကျမ်းညွှန်း * (၃၀၀)။ သေနာသနက္ခန္ဓက၊ စူဠဝဂ္ဂပါဠိ (နာ-၂၉၈)
* (၃၅၆)။ အာဝဇ္ဇကဝတ္ထကထာ၊ ဝတ္ထက္ခန္ဓက၊ စူဠဝဂ္ဂပါဠိ (နာ-၃၇၃)

လေးမျိုးသော မြွေမင်းဟူသည်ကား ဝိရူပက္ခမြွေမင်းမျိုး၊ ဧရာပထမြွေမင်းမျိုး၊ ဆဗျာပုတ္တမြွေမင်းမျိုး၊ ကဏှာဂေါတမမြွေမင်းမျိုး ဖြစ်ပါသည်။ ငါ၏ မေတ္တာသည် ဝိရူပက္ခမြွေမင်းမျိုးတို့နှင့်အတူ ဖြစ်ပါစေသတည်း၊ ငါ၏ မေတ္တာသည် ဧရာပထမြွေမင်းမျိုးတို့နှင့်အတူ ဖြစ်ပါစေသတည်း၊ ငါ၏ မေတ္တာသည် ဆဗျာပုတ္တမြွေမင်းမျိုးတို့နှင့် အတူ ဖြစ်ပါစေသတည်း၊ ငါ၏ မေတ္တာသည် ကဏှာဂေါတမက မြွေမင်းမျိုးတို့နှင့်အတူ ဖြစ်ပါစေသတည်းဟု မေတ္တာပို့သရမည် အကြောင်း ခန္ဓသုတ်ပရိတ်တွင် အပြည့်အစုံ လာရှိပါသည်။ ထို့ကြောင့် တောနေရဟန်းတော်များသည် ခန္ဓသုတ်ပရိတ်တော်ကို အခါအခွင့် သင့်တိုင်း ရွတ်ဖတ် ပူဇော်ကြရပါသည်။

ရွှေဥမင်ဆရာတော်ကြီးကျောင်းက ဇနီးတော်ကျား

ရွှေဥမင်ဆရာတော် (AD ၁၉၁၃-၂၀၀၂) ထံတော်ပါး၌ သီတင်းသုံးနေစဉ်ကာလ ၂၀၀၂-ခုနှစ် မတ်လ၏ ညဦးပိုင်း ရန်ကုန်မြို့ တွင် မီးပျက်နေသဖြင့် လရောင်အောက်၌ စကြိုလျှောက်နေပါသည်။ ကွန်ကရစ်လမ်းမပေါ်သို့ ကန့်လန့်ဖြတ် အနက်နှင့်အဝါအစင်းရှိပြီး လက်ကောက်ဝတ်သာသာကြီးသည့် မြွေကြီးတစ်ကောင်ကို မြင်မိ သဖြင့် ကြောက်၍ ခြေလှမ်းများ တွန့်ဆုတ်သွားပါသည်။ ကြောက် လွန်း၍ နှလုံးခုန် ရင်တုန်၍ နေတော့သည်။ နောက်တစ်နေ့ ညနေတွင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးထံပါး တရားလျှောက်အပြီး ညက စကြိုလမ်း၌ မြွေခပ်ကြီးကြီးတစ်ကောင် တွေ့ခဲ့သည့်အကြောင်းကို တစ်ပါတည်း လျှောက်ထားပါသည်။ ဆရာတော်ကြီးက-

“အဝါနဲ့ အနက်စင်းရှိတဲ့ မြေထင်တယ်” “မှန်ပါဘုရား” “အဲဒါ ငန်းတော်ကျားလို့ခေါ်တယ် ဦးဇင်း၊ မိုးဦးတုန်းက အလုပ်သမားတွေ မြက်ရှင်းရင်း သူ့ကိုပေါက်ပြား ထိသွားရှာတယ်၊ ဒါနဲ့ နန္ဒင်းသိပ်ပြီး ပတ်တီးစည်းပေးရသေးတယ်”ဟု မိန့်တော်မူရာ မြေကို ဆေးကုသ ပေးသည့်အကြောင်းကြားရ၍ အံ့ဩနေမိပါသည်။

သူတော်ကောင်းကြီးများသည် သတ္တဝါအားလုံးအပေါ်တွင် တစ်ပြေးညီ မေတ္တာထားနိုင်တော်မူပါတကား။ မိမိကမူ မြေအပေါ်ကို မေတ္တာထားနိုင်ရန် အလွန်အမင်း ကြိုးစားနေဆဲ ဖြစ်ပါသည်။

တောထဲမြေဆိုးပမ်းရပြီ

၂၀၀၄-ခုနှစ် ဇွန်လ၏ ဒုတိယပတ်ထဲက ညတစ်ညတွင် ရန်ကင်းတောင်၏ အရှေ့ဘက် စင်္ကြံလမ်း၌ အန္တရာယ်တွေ့၍ ထင် ယောဂီတို့၏စကားသံ ကျယ်လောင်နေသည်ကို ကြားရပါသည်။ ရန်ကင်းတောင်၌ ပထမဦးဆုံး မြေပွေးဖမ်းရာတွင် အတူပါဝင်ခဲ့သည့် ဦးစန္ဒိမာက ဤသို့ လျှောက်ထားပါသည်-

“ယောက်ျားကြီး လက်ကောက်ဝတ်လောက်ရှိတဲ့ မြေပွေးကို အန္တရာယ်ကင်းကင်း ဖမ်းမိနိုင်ဖို့ရာ လုပ်သင့်တာတွေ ဆရာတော်က စဉ်းစားပြီး ကိုယ်တိုင် ဆောင်ရွက်ပါတယ်။ အဲဒီတုန်းက အတွေ့အကြုံ ကလည်း နည်းသေးတော့ အမှားမခံဘူး၊ အသက်အန္တရာယ် ရှိတယ် လေ။ ဓာတ်မီးရောင်အောက် လူတွေကို မြင်ရလို့ထင်တယ် မြေပွေး ကလည်း စိတ်ဆိုးကာ နှာမှုတ်ပြီး ခေါင်းထောင်လာတယ်။ ခက်တာက မြေက ထွက်မပြေးဘူး။ ဘုန်းကြီးကလည်း သီလအပျက်ခံပြီး ရိုက်လို့

မရဘူး။ သည်တော့ ဖမ်းပြီး သင့်တော်တဲ့နေရာကို သွားလွှတ်ဖို့ပဲ ရှိတယ်။” ဒေသခံဖြစ်တဲ့ သပြေပင်ရွာက ကပ္ပိယဘကြီး ဦးခန့်ဖြူက-
 ‘ဒီလို မိုးဦး ကဆုန်၊ နယုန်မှာ မြွေပွေးတွေ မိတ်လိုက်တတ် တယ်ဘုရား၊ ဒါကြောင့် တစ်ကောင်တွေ့ရင် နောက်ထပ်တစ်ကောင် တွေ့ရတတ်တယ်နော်’လို့ အားလုံးကို သတိပေးစကား ခပ်ကျယ်ကျယ် ပြောလိုက်တယ်။ ဆရာတော်နှင့် ကပ္ပိယမြင့်ဆောင်က လက်ရှိ တွေ့ထားတဲ့ မြွေပွေးကြီးဖမ်းမိရေး ဂရုစိုက်နေတုန်း ကျန်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ် တွေက အဖော်မြွေပွေး အနားရောက်လာမှာကို ဂရုပြုနေကြရပါတယ်။ စာပေထဲမှာက တောနေရဟန်းတွေက မြွေကို သပိတ်နဲ့ဖမ်းပြီး ဘေးကင်းရာမှာ သွားလွှတ်တယ်လို့ပါတယ်။ အခုမြွေက ကြီးနေတဲ့ အတွက် သပိတ်နဲ့ဖမ်းဖို့ အန္တရာယ်များပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဆရာတော်က ရေထည့်နေကျ ငါးဂါလံ သုတ်ဆေးပုံးအခွံနှင့် ဖမ်းဖို့ ဆုံးဖြတ်ပါ တယ်။ ကပ္ပိယမောင်မြင့်ဆောင်ကို ပုံးယူခိုင်းပြီး မြွေအခြေအနေကို ဓာတ်မီးတွေထိုး၊ တောင်ဝှေးကိုင်ပြီး လေ့လာနေပါတယ်။ မြွေကြီးက မောလို့ထင်ပါတယ် နည်းနည်းငြိမ်လာတယ်။ အဲဒီအခွင့်အရေးကို ဆရာတော်က ယူလိုက်ပါတယ်။ တောင်ဝှေးနှင့် မြွေရဲ့ခေါင်းကို ဖိလိုက်တာ၊ သူ့ကိုယ်လုံးက ဆရာတော် ခြေထောက်နား ရောက်လာ တယ်။ ကပ္ပိယတပည့် မောင်မြင့်ဆောင်က သွက်သွက်ပြေးပြီး ဆေးပုံးအခွံနှင့် မြွေကိုအုပ်လိုက်တာ၊ ဆရာတော်ရဲ့တောင်ဝှေး လွှတ်သွားတယ်ထင်တယ်။ မြွေက တစ်ဝက်ပုံးအောက်ရောက်ပြီး တစ်ဝက်က ပုံးအပြင်ရောက်သွားတယ် ဆရာတော်က မြွေကြီးနာသွား ရှာမယ်။ ပုံးကို သိပ်မဖိလိုက်နဲ့နော်လို့ သတိပေးရင်း မြွေရဲ့အမြီးကို

တောင်ဌေးနှင့် တွန်းလိုက်တာ တော်သေးတယ် ဆေးပုံးအောက်ထဲ မြွေကြီး လုံလုံခြုံခြုံ ဖုံးမိလိုက်ပါတယ်။ သက်စွန့်ဆံဖျားပါပဲ။

မြွေတော့ လုံလုံခြုံခြုံမိပြီထား၊ ဒါပေမဲ့ ပုံးထဲမရောက်သေးဘူး၊ အုပ်မိရုံပဲ ရှိသေးတယ်။ ဒါကြောင့် ကပ္ပိယဘကြီး ဦးခန့်ဖြူ ရှာယူလာတဲ့ ဒန်အိုးအဖုံးကို မြွေကြီးပေါ်ချလိုက်တယ်။ ပြီးတော့ မှောက်လျက် သားဖြစ်နေတဲ့ ဆေးပုံးအဝကို တဖြည်းဖြည်းချင်း ဒန်အိုးဖုံးကို ထိုးသွင်းလိုက်ပါတယ်။ ပိုင်ပြီဆိုမှ ကပ္ပိယမောင်မြင့်ဆောင်က ပုံးနဲ့ ဒန်အိုးဖုံးကို မြဲမြဲကိုင်ပြီး ပုံးကိုထောင်လိုက်တဲ့အခါမှာတော့ ကြောက်စရာကောင်းပြီး အန္တရာယ်များလွန်းတဲ့ မြွေပွေးဖမ်းတဲ့ လုပ်ငန်းစဉ်ကြီး အောင်မြင်စွာ ပြီးစီးသွားပါတယ်။

ညဆယ်နာရီ ကျော်နေပြီ၊ ဒါကြောင့် ဆရာတော်ကျောင်း ခေါင်းရင်းမှာ မြွေထည့်ထားတဲ့ပုံးကိုထားပြီး၊ မတော်တဆဖြစ်မှာစိုးလို့ အဖုံးပေါ်ကို အုတ်နီခဲနှင့် ဖိထားရပါတယ်။ မနက်ဆွမ်းခံက ပြန်ရောက်မှ ဆရာတော်နှင့် ကပ္ပိယဘကြီးနှစ်ယောက်တို့က လူသူအရောက်အပေါက်နည်းတဲ့ တောပေါက် တောင်ကုန်းလေးမှာ သွားပြီး မြွေလွှတ်ပါတယ်။ မြွေကို မလွှတ်ခင်လေးမှာ ဆရာတော်က တောင်ဌေးနှင့် အသာထောက်ထောက်ပြီး မြွေပွေးရဲ့သဘောသဘာဝတွေကို လက်တွေ့ကျကျ လေ့လာကြည့်တော်မူတယ်။ တပည့်တွေကိုလည်း လေ့လာ ကြည့်ရှုစေပါတယ်။ နောက်ပိုင်းတော့ ဆရာတော်က သင်ပြပေးလို့ ရန်ကင်း တောရကျောင်းက ရဟန်းသာမဏေတွေလည်း မြွေဖမ်း ကျွမ်းကျင်လာကြပါတယ်။ ဆရာတော်က -

“မြွေဟောက်ရယ်၊ ငန်းနက်ကြားရယ်၊ လင်းမြွေနှင့် မြက်လျှောက် လှုပ်ရှားတယ်၊ ငြိမ်ငြိမ်မနေတော့ ဖမ်းရခက်တယ်၊ မြွေပွေးက

ငြိမ်တယ်၊ စိတ်ဆိုးလာရင် နှာမှုတ်တယ်၊ သူ့ကို မထိသေးသရွေ့ ဘာမှ မလုပ်ဘူး၊ တရူးရှူးပဲ လုပ်နေတာဆိုတော့ ဖမ်းရမခက်ဘူး၊ မြက်လျှော ကိုလည်း လက်နှင့်မကိုင်သင့်ဘူးလို့ ဆိုကြတယ်၊ ဘာကြောင့်လဲဆိုရင် သူ့အဖေဖြစ်ဖြစ် အမေဖြစ်ဖြစ်က အဆိပ်ရှိတဲ့အကောင်ဖြစ်ခဲ့ရင် အသက်အန္တရာယ် ဖြစ်နိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် မြက်လျှော့တို့၊ ငန်းနက် ကြားတို့တွေ့ရင်တော့ မဖမ်းတော့ဘဲ ဘေးကင်းရာမောင်းထုတ် ခိုင်းတယ်၊ ဖမ်းရတာ ခက်တတ်လို့ပါ”ဟု မိန့်တော်မူဖူးသည်။

မြေဖမ်းနည်းက အန္တရာယ်မကြီးဘူးလား

ဆရာတော်၏ တောင်ဝှေးနှင့် ငါးဂါလံသုတ်ဆေးပုံးဖြင့် မြေများဖမ်းလာခဲ့သည်မှာ မြေကောင်ရေပင် များလှလေပြီ။ တစ်နေ့ သောအခါ မြေဖမ်းဆရာတစ်ဦး ရောက်ရှိလာပါသည် “အရှင်ဘုရားတို့ မြေဖမ်းတဲ့နည်းက အန္တရာယ်များလွန်းတယ်၊ တပည့်တော် လုပ်ပေး မယ်”ဟု လျှောက်ထားကာ ငါးပေခန့်ရှည်သည့် မြေဖမ်းနိုင်သော သစ်သားညှပ်တစ်စုံ ပြုလုပ်ကာ လှူဒါန်းပါသည်။ ထိုနောက်ပိုင်းတွင်မူ ပို၍ အန္တရာယ်ကင်းစွာဖြင့် မြေကို ဖမ်းလာနိုင်ပါသည်။

**ရဟန်းများက မီးတင်းကွပ်ထဲမှ
မြေဆိုးကြီးကို ဖမ်းပြီးအိုးထဲထည့်သည်**

ဘုရားရှင်လက်ထက်တော် အခါကာလ နေ့တစ်နေ့၌ ရဟန်း တော်တို့သည် ကြမ်းတမ်းပြီး အဆိပ်ပြင်းသည့် မြေဆိုးတစ်ကောင်ကို

မီးတင်းကုပ်အတွင်း၌ ဖမ်းမိကြပါသည်။ ထိုမြွေကို အိုးတစ်လုံးထဲ ထည့်ပြီး အဖုံးကို လုံအောင်ပိတ်၍ ဘေးကင်းရာသို့ စေလွှတ်ရန် ကျောင်းမှ ထွက်ခွာသွားကြပါသည်။

ထိုစဉ် ရဟန်းတစ်ပါးသည် သာသနာတော်၌လည်း မပျော်မွေ့၊ လူထွက်ရန်လည်း ဆန္ဒမရှိသဖြင့် မိမိကိုယ်ကို သေကြောင်းကြံရန် စိတ်ကူးနေစဉ် ရဟန်းတော်များ၏ လက်ထဲမှအိုးကို မြင်၍ မေးမြန်းလေရာ အဆိပ်ပြင်းသောမြွေဆိုးကြီး ထည့်ထားသည်ဟု ကြားသည့် ခဏ၌ သူသည် မြွေကိုက်ခံ၍ သတ်သေရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်ပါတော့သည်။

ထို့ကြောင့် အိုးကိုတောင်းကာ တောထဲသို့ တစ်ပါးတည်း ဝင်သွားပါသည်။ လူသူလေးပါး ကင်းသည့်နေရာရောက်သောအခါ၌ အိုးအဖုံးကိုဖွင့်ကာ သူ၏လက်ကို အိုးထဲထည့်ပေးပြီး ကိုက်စေ၏။ မြွေကမကိုက်ပေ။ တစ်ဖန် မြွေ၏ခံတွင်းကို ဖွင့်ဟကာ လက်နှိုက်သော်လည်း မြွေကမကိုက်ပေ။ ထိုအခါ မြွေကို လွှတ်ပေးလိုက်ပါသည်။

ဖြစ်စဉ်ကို ရဟန်းများက မြတ်စွာဘုရားရှင်ထံပါး လျှောက်ကြားသောအခါ ဘုရားရှင်က -

“လွန်ခဲ့သော သုံးခုမြောက်ဘဝ၌ ထိုရဟန်းသည် ဤမြွေ၏ သခင်ဖြစ်ခဲ့သဖြင့် ကျေးကျွန်ဖြစ်ခဲ့ဖူးသည့်မြွေက မကိုက်ဝံ့ခြင်း ဖြစ်ကြောင်း” အတိတ်ဇာတ်ကြောင်းကို မိန့်ကြားတော်မူပါသည်။

ကျမ်းညွှန်း
* (၂၅၁)၊ ခုဒ္ဒကဝတ္ထုနိ၊ ခုဒ္ဒကဝတ္ထုခန္ဓက၊ စူဠဝဂ္ဂပါဠိ (နာ-၂၄၄)
* (၂၅၁)၊ ခုဒ္ဒကဝတ္ထုနိ၊ စူဠဝဂ္ဂပါဠိ (နာ-၂၄၅)

**၅။ တောထဲပဲ သေချင်ပြီး
အလောင်းကို ကျီးတွေ၊ လင်းတတွေ စားကြပါစေ**

ပထမရွှေကျင်ဆရာတော်ကြီး (AD ၁၈၂၂-၁၈၉၃)သည် ရဟန်းဖြစ်သည်မှစ၍ တိစီဝရိတ်စုတင်၊ ပိဏ္ဍပါတ်စုတင်တို့ကို အမြဲ ဆောင်ခြင်း၊ ငါးဝါရချိန်မှစ၍ အရညကင်စုတင်၊ ခလုပစ္စာဘတ္တိက စုတင်တို့ကို အမြဲဆောင်ခြင်း၊ သက်တော် (၅၃)နှစ်၊ သိက္ခာတော် (၃၃) ဝါရ၍ ကိန္နရာတောင် စသည်သို့ တောထွက်တော်မူသည်မှစ၍ ပံသုကူစုတင်ကို အမြဲဆောင်ခြင်း၊ ကြွင်းစုတင် (၈)ပါးတို့ကို ရံဖန်ရံခါ ဆောင်ခြင်းတို့ဖြင့် စုတင်တေရသဆောင် ရဟန်းတော်မြတ်ကြီး ဖြစ်တော်မူပေသည်။

ဆရာတော်ဘုရားကြီးက “တို့ တောထဲပဲ သေချင်တယ်၊ တောထဲသေရင် ကျီးတွေ၊ လင်းတတွေ စားပြီး ရေသောက်ပျံ့ကြပါစေ၊ ရေမရှိတဲ့နေရာသေရင်လည်း အင်တုံကြီးတွေနဲ့ ရေတွေထည့် ထားကြရမယ်” ဟု မှာကြားတော်မူဖူးပါသည်။ မိမိ၏အလောင်းကို ခေါင်းတလားတို့ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းသင်္ဂြိုဟ်မည့်အစား တောထဲ၌ ပစ်ထား ရလျှင် ကျီး၊ လင်းတ စသောသတ္တဝါတို့ စားရသဖြင့် ချမ်းသာကြ ပေလိမ့်မည်ဟု စဉ်းစားမိသဖြင့် မှာကြားတော်မူဟန်တူပါသည်။

ခန္ဓာကိုယ် နွမ်းသော်လည်း၊ မျက်နှာတော် ကြည်လင်

စုတင်ကျင့်ဝတ်တို့ဖြင့် အမွမ်းတင်ထားသော ရဟန်းဖြစ်ချိန် မှစ၍ အစွန်းအပေမခံ စင်ကြယ်စွာ စောင့်ထိန်းခဲ့သည့် မိမိ၏သီလကို

အာရုံပြု၍ သီလာနုဿတိဘာဝနာ ပွားများနေခြင်းကြောင့်ထင့် ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ရောဂါကြောင့် ခန္ဓာကိုယ်မှာ နွမ်းလှပြီ ဖြစ်သော်လည်း မျက်နှာတော်မှာ ကြည်လင်နေပြီး ပီတိရောင် လွမ်း လျက်ရှိ၏။ ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ နှုတ်တော်မှ အသံထွက်ပေါ် လာသည် . . .

“ပါတိမောက္ခံ ဝိသောဓေန္တော၊ အပေပေ ဇီဝိတံ ဇဟေ။

ပညတ္တံ လောကနာထေန၊ န ဘိန္ဒေ သီလသံဝရံ။”

“ကပ္ပိယကြီး ကြားရဲ့လား”

လူသူတော်က “ကြားပါဘုရား”

ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ထိုဂါထာကိုပင် အထပ်ထပ် ရွတ်တော်မူသည်။

သို့သော် အသံကား တဖြည်းဖြည်း တိုး၍ တိုး၍ သွားပါသည်။ နောက်ပိုင်း၌ နှုတ်ခမ်းလှုပ်သည်ကိုသာ မြင်ရပြီး အသံတော်ကား မပေါ်လာတော့ပေ။

ဆရာတော်ဘုရားကြီး နောက်ဆုံးအချိန်အထိ ရွတ်ဖတ်တော် မူသွားသည့် ပါဠိဂါထာ၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်မှာ “ပါတိမောက္ခသံဝရ သီလကို ဖြူစင်စေလိုလျှင် မိမိ၏အသက်ကိုသော်လည်း စွန့်ရာ၏။ လူသုံးပါးတို့၏ ကိုးကွယ်ရာ ဖြစ်တော်မူသည့် မြတ်စွာဘုရားရှင် ပညတ်အပ်သော သီလစောင့်စည်းမှုကို မဖျက်မစွန့်ရာ” ဟူ၏။

ကျမ်းညွှန်း

* ဥဒ္ဓါမာနိတသီရိ ပြုစုတော်မူသည့် ပထမရွှေကျင့်ဆရာတော် (နှာ-၂၇၁)

* ဝိသုဒ္ဓိမဂ် ပထမတွဲ (နှာ-၃၅)

၆။ ငါသေရင် ချက်ချင်းသင်္ဂြိုဟ်ကြပါ။ ရက်လည်ဆွမ်းသွတ်ဖို့ မလိုဘူး

ပဲခူးတိုင်း၊ သာဂရမြို့မှန်တောင်တောရ၌ သီတင်းသုံးတော် မူသည့် မှန်တောင်ဆရာတော် (AD 1949-2025)၏ ခန္ဓာကိုယ်ကို အသည်းကင်ဆာရောဂါက အလူးအလဲနှိပ်စက်ရုံမက အပြီးတိုင် ထိုးနှက်နိုင်ခဲ့ပါသော်လည်း ဆရာတော်၏ ဝိနည်းသီလမြတ်နိုးသည့် မြင့်မြတ်စင်ကြယ်သောစိတ်ဓာတ်ကိုမူ ထိုကင်ဆာကြီးက အရှုံးပေးခဲ့ပါ သည်။

ဆရာတော်ကြီး၏ ခန္ဓာကိုယ်သည် ရောဂါဖိစီးလာသော ကြောင့် အသက်ရှင်သန်ရန် အခွင့်အရေးမှာ တစ်နေ့တခြား နည်းပါးလာသည်ကို ရိပ်မိတော်မူဟန် တူပါသည်။ တစ်ဖက်၌လည်း ကျန်ရစ်ခဲ့မည့် ဥတုဇရုပ်ကလာပ်အတွက် တပည့်ဒါယကာတို့ ပင်ပန်းမည်ကို လိုလားတော်မူဟန် မရှိပါ။ တစ်နည်းအားဖြင့် ‘ဘုန်းကြီးသေ၊ ရွာကြေ’မည်ကိုလည်း စိုးရိမ်တော်မူဟန်တူသည်။

ဆရာတော်သည် မိမိ၏သီလအတွက် စိုးစဉ်းမျှ သံသယ ရှိဟန် မတူပါ။ ထို့ကြောင့် “ငါသေရင် ချက်ချင်းသင်္ဂြိုဟ်ကြပါ။ ရက်လည်ဆွမ်းသွတ်ဖို့ မလိုဘူး” ဟု ယတိပြတ် မိန့်ကြားတော်မူခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပေမည်။

ဆိုးရွားသောင်းကျန်းလွန်းသည့် ကင်ဆာကြီးက ဆရာတော်၏ ခန္ဓာကိုယ်ကို (၁၂၊ ၇၊ ၂၀၂၅) ရက်နေ့ နံနက် (၃:၀၀)နာရီအချိန်တွင် အပြီးတိုင် ဖျက်ဆီးပြီး အောင်ပွဲခံသွားခဲ့ပါသည်။ အနီး၌ စောင့်ရှောက် နေကြသည့် တပည့်ကြီးများက ညဉ့်ဦးပိုင်း၌တစ်ကြိမ်၊ ညဉ့်နက်ပိုင်း၌ တစ်ကြိမ်၊ နှစ်ကြိမ်တိုင်တိုင် ဒေသနာကြားပေးတော်မူကြပါသည်။

မဟာထေရ်မြတ်တို့၏ စံနမူနာယူစရာ ကျင့်သီလ (အပိုင်း-၄)

သဟသေယျသိက္ခာပုဒ်အတွက်လည်း သံသယမရှိစေရန် တပည့်ကြီးများက အတတ်နိုင်ဆုံး စောင့်ရှောက်ပေးခဲ့ကြသည်။ ဆရာတော်ကြီး၏နှုတ်မှ မည်သို့မှ တုံ့ပြန် ပြောကြားခြင်းမရှိပါသော်လည်း နားဖြင့်ကြားနေမည်။ စိတ်ထဲ၌လည်း ဒေသနာကြားနေမည်ဟု တပည့်များက ယုံကြည်ကြသည်။

အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ဝိနယဂရုကဖြစ်တော်မူသော ဆရာတော်အနေဖြင့် ယခုကဲ့သို့ သေတွင်းသေဝ၌ သေမင်းနှင့် စစ်ခင်းနေချိန်တွင် ဝိနည်းအာပတ်ကို ဧကန်မုချပင် အလေးဂရုပြုတော်မူမည်ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ငါသေရင် ရက်လည်ဆွမ်းသွတ်ဖို့ မလိုဘူးဟု ရဲဝံ့စွာ မိန့်တော်မူခဲ့ခြင်းဖြစ်ပေမည်။

ဆရာတော်၏ ဆန္ဒတော်အတိုင်း ရပ်ဝေးရပ်နီးသို့ အထူးအကြောင်းမကြားတော့ဘဲ တပည့်ကြီးများကဦးဆောင်လျက် ထိုနေ့အရုဏ်တက်ပြီးချိန်၌ ဆရာတော်ကြီး၏ ရုပ်ကလာပ်တော်ကို အန္တမအဂ္ဂိဈာပနကျင်းပကြပါသည်။ နောက်တစ်နေ့၌ အရိုးပြာများကို မြေအိုးထဲထည့်ပြီး စစ်တောင်းမြစ်ထဲ ရေမျောပြီး အန္တိမဥဒကဈာပနကျင်းပပြီး နောက်ဆုံးပူဇော်ကြပါသည်။

လူတိုင်း မံသစက္ခုဖြင့် မြင်နေရသော မှန်တောင်ဆရာတော်ကြီး၏ ရူပကာယကို ကင်ဆာရောဂါက ဦးစွာဝါးမျိုသည်။ ထို့နောက် တစ်ဖန် မီးက ဝါးမျိုခဲ့ပြန်သည်။ တစ်ဖန် စစ်တောင်းမြစ်ကြီးကလည်း ရေစီးအဟုန်ဖြင့် အရိုးပြာများပါမကျန် ဖျောက်ဖျက်သွားပါသည်။

သို့ပါသော်လည်း မှန်တောင် ဆရာတော်ကြီး၏ စံနမူနာယူစရာ သီလရန်ကိုမူ စစ်တောင်းမြစ်ကြီးကလည်း မဖျောက်ဖျက်နိုင်၊ ကင်ဆာကလည်း မသတ်နိုင်၊ မီးကလည်း မလောင်ကျွမ်းနိုင်ဘဲ ဤကမ္ဘာမြေပေါ်၌ ဗုဒ္ဓသာသနာတော် တည်တံ့နေသရွေ့ စံနမူနာကောင်းအဖြစ် ပေါ်လွင် ထင်ရှား၍ နေပေတော့မည်။

၇။ ဆရာတော် ဦးဗုဇ်သည် အလဇ္ဇီရဟန်းများကို စက်ဆုပ်တော်မူသည်

ဆရာတော်ဦးဗုဇ် (AD ၁၇၈၇-၁၈၄၂)သည် အလဇ္ဇီရဟန်းများကို စက်ဆုပ်သည်။ ရဟန်းဟူသည် ဘုရားသားတော်ဖြစ်သည်။ ဘုရားသားတော်သည် ဘုရားစကားကို လေးစားလိုက်နာရမည်။ အထူးသဖြင့် ဘုရားရှင် ပညတ်တော်မူသော ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်တို့ကို လေးစား လိုက်နာရမည်။ အရှက်မရှိ ဝိနည်းမလေးစားသော အလဇ္ဇီပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို လွန်စွာစက်ဆုပ်တော်မူသည့် အကြောင်းအရာတစ်ခု ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ဖူးသည်။

ရွာ၏အရှေ့ ရှစ်မျက်နှာကျောင်းတိုက်၌ သီတင်းသုံးသည့် အုတ်ကျောင်းဘုန်းကြီးနှင့် ဆရာတော်ဦးဗုဇ်တို့သည် ခင်မင်သည့် မဟာမိတ်များ ဖြစ်ကြသည်။ အုတ်ကျောင်းဘုန်းကြီးသည် အဂ္ဂိရတ်ဝါသနာ အလွန်ပါ၍ အဂ္ဂိရတ်ထိုးလျက်နေသည်။ အလုပ်အကိုင် ကျစ်လျစ်သောကြောင့် ဆရာတော်ဦးဗုဇ် ထိုအကြောင်းကို မသိပေ။ တစ်နေ့သော် အုတ်ကျောင်းဘုန်းကြီး ပျံလွန်တော်မူသည်။ မဟာမိတ်ဖြစ်သော ဆရာတော်ဦးဗုဇ်အား လျှောက်ထားရာ အလျင်အမြန် လိုက်လာပြီး နေရာကို ရှင်းလင်းကြရာတွင် ဖျာအောက်က ငွေပြားကြီးကို တွေ့မြင်ရသောကြောင့် “ဟာ. . .” ဆို၍ ထသွားပြီးနောက် အုတ်ကျောင်းဘုန်းကြီးအကြောင်းကို ရာသက်ပန် မပြောတော့ပေ။

ကျမ်းညွှန်း

* အရှင်ကေလာသဓမ္မာစရိယ ဂဏဝါစက (BA ဝိဇ္ဇာဂုဏ်ထူး)၏ အင်းဝသာသနာဝင်ကို မှီငြမ်းသည်။

(၇) ဘုန်းကံကြီးက မနားရ
ဒုက္ခများသည်သာ

၁။ သာသနာတော်၏ ရေရှည်အကျိုးကို မြော်မြင်တော်မူသည့် ဆရာတော်

ဦးသက်ရှည်သည် အဘိဓမ္မာကျော် မြို့ပြင်ကြီးဆရာတော်၏ တပည့်ဖြစ်ပြီး ဆရာတော်အား ကျောင်းဆောက်လှူဒါန်းကိုးကွယ် မည်ဖြစ်ကြောင်း လျှောက်ထားသည်။ မြို့ပြင်ကြီး ဆရာတော်သည် ထိုအချိန်၌ အသက်အရွယ် ကြီးရင့်လှပြီဖြစ်သဖြင့် မိမိဇာတိဖြစ်သော ဥယျာဉ်တော်ရွာ၌ သီတင်းသုံး နေထိုင်တော်မူသည်။ ကျောင်းဆောက် လှူမည့် ဒါယကာအား ဆရာတော်က ဤသို့ မိန့်တော်မူပါသည်။

“သက်ရှည် မင်းက သံဃာများများ နေထိုင်သီတင်းသုံးနိုင်တဲ့ ကျောင်းကြီးကို ဆောက်လှူနိုင်တယ်ထား။ ငါကလည်း ကြွလာသမျှ သံဃာတွေကို စာချနိုင်တယ်ပဲထား၊ သံဃာတော်တွေကလည်းပဲ တို့ရွာမှာ လာသီတင်းသုံးကြပြီပဲထား၊ တို့ ဥယျာဉ်တော်ရွာက ရွာသိမ် ရွာငယ်လေးဖြစ်နေတော့ စာသင်သားသံဃာများစွာကို နေ့စဉ် ဆွမ်း၊ ကွမ်းကိစ္စ တာဝန်ယူနိုင်ဖို့ မလွယ်ဘူး။ ဒီတော့ တို့ရွာမှာ ကျောင်း ဆောက်ရင် သာသနာမှာ သိပ်ကျေးဇူးများဖို့ မရှိဘူး။ ကျောင်းဆိုရင် လည်း စာသင်သားသံဃာများနဲ့၊ စာချဘုန်းကြီးများနဲ့ စည်စည် ကားကားရှိမှ တင့်တယ်တယ်၊ ကျောင်းကြီးဆောက်ထားပြီး ဘုန်းကြီး တစ်ပါးနှစ်ပါးသာ ရှိရင်လည်း သိပ်မကောင်းဘူး။ မန္တလေးမြို့ ဘုရားကြီးတိုက်မှာဆိုရင် စာသင်သားသံဃာများပြီး နေ့စရာကျောင်းက မလုံလောက်ဘူးလို့ ကြားနေရတယ်။ ဘုရားကြီးတိုက်မျိုးကျတော့ စာချဘုန်းကြီးကလည်း အရန်သင့်၊ သီတင်းသုံးနေထိုင်မဲ့ စာသင် သားကလည်း အရန်သင့်၊ ဆွမ်းလောင်းမဲ့ မြို့သူမြို့သားတွေကလည်း

အရန်သင့်၊ အဲသလို နေရာမျိုးမှာ ကျောင်းဆောက်ရမှ သာသနာမှာ အကျိုးများတယ်။ ကျောင်းဆောက်တယ်ဆိုရင် ဘယ်မှာဆောက် ဆောက် ငွေကြေးကတော့ ကုန်ကျမှာပဲ။ ငွေကုန်တာချင်းတူရင် ပိုအကျိုးများတာကို ရွေးရမယ်”ဟု သြဝါဒ ပြုတော်မူပါသည်။

ဘုရားကြီးတိုက်၌ ကျောင်းလှူဒါန်း

မြို့ပြင်ကြီး ဆရာတော်ကြီးသည် မိမိအဖို့ တစ်ခုတည်းကို ကြည့်တော်မမူဘဲ သာသနာ့အကျိုးကိုသာ ကြည့်ရှုတော်မူပါသည်။ သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်သာဆိုလျှင်မူ သီတင်းသုံးနေထိုင်မည့် သံဃပရိသတ် ရှိရှိ မရှိရှိ ကျောင်းအဖြစ် လက်ခံမည်သာ ဖြစ်ပါသည်။

ဒကာကြီး ဦးသက်ရှည်သည်လည်း ဆရာကောင်းတပည့် ပီသစွာ မြို့ပြင်ကြီးဆရာတော်၏ သြဝါဒစကားကို သဘောပေါက် သွားဟန်တူပါသည်။ မြို့ပြင်ကြီးဆရာတော် မိန့်မှာတော်မူသည့်အတိုင်း မန္တလေးမြို့ဘုရားကြီးတိုက်၌ ကျောင်းတစ်ကျောင်း ဆောက်လုပ် လှူဒါန်းလေသည်။ ၎င်းကျောင်းသည် မကြာမီ မီးလောင်သွားရာ၊ ဘုရားကြီးတိုက် အလယ်တိုက်ကြီးကို ထပ်မံ ဆောက်လုပ်လှူဒါန်း ပြန်လေသည်။ ဦးသက်ရှည်၏ဖာတိရွာ ဥယျာဉ်တော်ရွာ၌ကား မြို့ပြင်ကြီးဆရာတော် သီတင်းသုံးရန် ကျောင်းခပ်ငယ်ငယ်ကိုသာ ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းလေသည်။ ယနေ့သာသနာတော်အတွက် စံနမူနာယူထိုက်သည့် သာဓကတစ်ခု ဖြစ်ပေတော့သည်။

ကျမ်းညွှန်း
* စံထေရ်မဟာထေရ်၏တစ်သက်တာ ဘဝဖြစ်စဉ်လွှာ
* အရှင်ရာဇဓမ္မာဘိဝံသ၏ ဘဒ္ဒန္တသူရိယာဘိဝံသ၏ ထေရုပ္ပတ္တိကထာ၊ ၁၉၇၆ ခု၊ ပထမအကြိမ် (နာ-၂၉)

၂။ အထူးတလည် ကြံ့ဆိုခြင်းကို နှစ်သက်တော်မမူ

ဘုန်းတော်ကြီးဦးသီလ (AD ၁၈၇၂-၁၉၀၇)သည် အုတ်တွင်းမှ တောင်ငူသို့ ကြွတော်မူပါသည်။ ခပေါင်းချောင်းအနီး မဏ္ဍပ်ကြီး တစ်ခုသို့ ရောက်သောအခါ မြို့အုပ်ချုပ်ရေးအရာရှိတစ်ဦး ရောက် လာပြီးလျှင် ဘုန်းတော်ကြီးအား “စောပါသေးသည်ဘုရား၊ ညနေချမ်း အချိန်၌ ဤလမ်း၊ ဤခရီးကို ကြွတော်မူပါ၊ အမြောက်အချက်ပေါင်း (၆၀)ပစ်ခတ်၍ မီးနီ၊ မီးစိမ်းတို့ဖြင့် တစ်မြို့လုံး အုန်းအုန်းကျွက်ကျွက် ကြံ့ဆိုရန် စီမံထားပါသည်ဘုရား”ဟု လျှောက်ထားသည်။

ထိုဒါယကာ လျှောက်ထားပြီး ထသွားသောအခါ ဘုန်းတော် ကြီးက ညောင်လေးပင်တောရ ဘုန်းကြီးဦးသောမအား “တောင်ငူ မြို့က အကြီးအကျယ် ဝိုင်းအံ့ ကြိုကြမည်ဟု လျှောက်၏။ ကြိုမဖြစ် အောင် သွားရလျှင် မကောင်းပေဘူးလား”ဟု မိန့်တော်မူသည်။ ဆရာတော်ဘုရား၏ သဘောအတိုင်းသာ ဖြစ်စေလိုပါသည်ဟု လျှောက်သောအခါ ဘုန်းတော်ကြီးမှ ထိုသို့ဖြစ်လျှင် သပိတ်၊ သင်္ကန်း များ ယူကြ၊ မြို့ပြင်ပခရီးဖြင့် သွားကြစို့ဟုဆိုပြီး ချက်ချင်း ကြွလေ သည်။ တောင်ငူမြို့ မြို့ထောင့်ကျောင်းသို့ ကြံ့ဆိုချိန်မတိုင်ခင် နေ မဝင်မီ ရောက်တော်မူကြလေသည်။

ကျမ်းညွှန်း

* အရှင်ဇောတိပါလ ပြုစုတော်မူသော ဦးသီလထေရပုဂ္ဂိုလ် ဝိဘာဝနီကျမ်း (နှာ-၈၇)

၃။ မထေရ်မြတ်တို့သည် လူ့ဒါယကာကို ခရီးဦးကြိုဆိုခြင်းမရှိပေ

ဘကြီးတော်မင်းတရားသည် ဆရာတော်ဦးဗုဓ်ကို အလွန် ကြည်ညိုသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ တစ်နေ့၌ ဆရာတော်ကိုဖူးမြင်ရန် ကျောင်းတော်သို့ သွားလေသည်။ ဘုရင်၏ရှေ့တော်ပြေးများက ဆရာတော် သီတင်းသုံးတော်မူရာ ကျောင်းတော်ပေါ်သို့ အလျင်အမြန် သွားကြသည်။ ထိုအခါ ဆရာတော်ဦးဗုဓ်သည် ကျောင်းတလင်းပြင် တံမြက်လှည်းနေပါသည်။ မင်းချင်းယောက်ျားများက ဆရာတော်ဘုရား ထံပါး မင်းတရားကြီး လာနေပြီဖြစ်ကြောင်း လျှောက်ထားကြလေ သည်။ ဆရာတော်ဦးဗုဓ်က -

“နင်တို့ရှင်ဘုရင်လာတာ ငါက အာဂန္တုကဝတ် ပြုရဦးမှာလား” ဟု တံမြက်စည်းကို ကိုင်လျက် အသံပြတ်ပြတ်ဖြင့် မေးတော်မူသည်။ မင်းတရားကြီးသည် အခြေအနေဟန်ပုံမရသည်ကို ရိပ်မိလိုက်သဖြင့် ခပ်ဝေးဝေးကပင် ဦးချကန်တော့ပြီး ပြန်သွားလေသည်။

ရဟန်းဝိနည်း

ကျောင်းထိုင်အာဝါသိကရဟန်းသည် အာဂန္တုရဟန်းတော် ကြွလာသည်ရှိသော် နေရာကို ခင်းပေးရသည်၊ ခြေဆေးရေ ခြေဆေး အင်းပျဉ်၊ ခြေပွတ်အိုးခြမ်းတို့ကို ချထားပေးရသည်၊ ခရီးဦးကြိုဆို၍ သပိတ်၊ သင်္ကန်းကို လှမ်းယူရသည်။ သောက်ရေ အလိုရှိပါသေး

သလောဟူ၍လည်း မေးလျှောက်ရသည်။ ရေချိုးခြင်း၌ အားထုတ်မှု ပြုရသည်။ ယာဂ၌လည်းကောင်း၊ ခဲဖွယ်၌လည်းကောင်း၊ ဆွမ်း၌ လည်းကောင်း အားထုတ်မှု ပြုရလေသည်။

သို့သော် မည်မျှ ရာထူးအရာကြီးကဲသည့် လူဒါယကာ ကျောင်းသို့ လာသည်ဖြစ်စေ ဝိနည်းလေးစားတော်မူသည့် ထေရ်ရှင် များအနေဖြင့် ခရီးဦးကြိုဆိုခြင်း၊ မိမိကိုယ်ကိုနှိမ့်ချကာ ပြောဆိုခြင်း များ ပြုလုပ်လေ့မရှိပေ။ ဝိနည်းအရလည်း ခွင့်ပြုချက်မရှိပါ။ ကျောင်းကို ဖျက်ဆီးမည့်၊ အသက်ကို အန္တရာယ်ပြုမည့် လက်နက်ကိုင် လူဆိုးများ ရောက်လာလျှင်မူ လိုအပ်သည်တို့ကို လိုက်လျောရပါသည်။ ဤ သည်မှာ ဘုရားရှင်၏ ဥပဒေတော်များဖြစ်သည်။

၄။ ဘုန်းကြီးက ဂိုဏ်းဆရာမဟုတ်ပါ

၁၉၇၉ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ပူဇော်ပွဲကြီး၌ ဆရာတော်ဘုရား ကြီး၏ကျောင်းတော်နှင့် ဖလံယဉ်ခမ္မာရုံတို့ကို ဂုဏ်နီကော်ဇောကြီး ခင်းထားသည်။ ဒါယိကာမများက ကော်ဇောပေါ်၌ ပန်းများခင်းပြီး အစိမ်းရောင်ပိတ်စဖြင့် ဖုံးအုပ်ထားကြသည်။ သူတို့၏ရည်ရွယ်ချက်ကို အမှုဆောင်လူကြီးများက မေးသောအခါ၌-အောက်မှာထည့်ထားတဲ့ ပန်းတွေကို ဆရာတော်ဘုရားကြီး တည့်တည့်နင်းသွားတာကို အိမ် ယူပြီးတော့ ရေစိမ်ပြီး ပုလင်းနဲ့ထည့် ကိုးကွယ်ပါတယ်။ အန္တရာယ် ကင်းတယ်ဟု ပြောကြားလေသည်။

ကျမ်းညွှန်း

* (၃၅၉) အာဝါသိကဝတ္ထကထာ၊ ဝတ္ထက္ခန္ဓာ၊ စူဠဝဂ္ဂပါဠိ (နှာ-၃၇၇)
* (၂၉၁) ရဟောနိသဇ္ဇသိက္ခာပဒ၊ အစေလကဝဂ္ဂ၊ ပါစိတ္တိယပါဠိ (နှာ-၁၃၀)

မဟာထေရ်မြတ်တို့၏ စံနမူနာယူစရာ ကျင့်သီလ (အပိုင်း-၄)

တစ်ဖန် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး လားရှိုး၊ မူဆယ်၊ နမ့်ခမ်း သာသနာပြုခရီး ကြွတော်မူသည်။ ခရီးစဉ်တစ်လျှောက် ဗိုလ်မှူးတစ်ယောက် လိုက်လာပါသည်။ လားရှိုးမြို့သို့ ရောက်တော်မူ သောအခါ၌ ဆရာတော်ကြီးထံပါး ချဉ်းကပ်ကာ- “ဆရာတော်ကြီး ဘုရား တပည့်တော်ရဲ့ ဒီလက်ကိုင်ပဝါလေးကို ကိုင်ပေးပါဘုရား။ ဆရာတော်ကြီး ကိုင်ပေးထားရင် တပည့်တော်အတွက် ရှေ့တန်း ထွက်ရတဲ့အခါမှာ ကျည်ကာပြီးသား ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်ဘုရား” ဟု လျှောက်ထားသည်။

ဆရာတော်ကြီးက “ဒကာကြီး ဒီလက်ကိုင်ပဝါကိုင်လို့ ဘာထူး မှာတုံး။ ကြေးပေရုံရှိမှာပဲ။ ဒီလိုဟာတွေ အားမကိုးပါနဲ့။ တရားကိုသာ အားကိုးစမ်းပါ။ တရားအားထုတ်ပါ” ဟု မိန့်တော်မူပါသည်။

ထိုဗိုလ်မှူးသည် မူဆယ်ရောက်သောအခါတွင် သူ၏လက်ကိုင် ပဝါကိုင်ပေးရန် လျှောက်ထားပြန်သည်။ ဆရာတော်ကြီးက ငြင်းပယ် တော်မူသည်။ တစ်ဖန် နမ့်ခမ်းရောက်သောအခါ ထပ်၍ လျှောက် ထားပြန်ရာ ဆရာတော်ကြီးက ရှေးနည်းအတူ ငြင်းပယ်တော်မူပါ သည်။

ဆရာတော်ကြီးသည် အကြောင်းစုံသောတစ်နေ့၌ “ဪ ဒကာ၊ ဒကာမတွေ ဘုန်းကြီးကို ဒီလို မလုပ်ကြနဲ့လေ။ ဒါက ဂိုဏ်း ဆရာတွေ လုပ်တဲ့အလုပ်ပဲ။ ဘုန်းကြီးက ဒါမျိုးမကြိုက်ဘူး။ ဘုန်းကြီး ကို ကြည်ညိုရင် ဘုန်းကြီးဟောပြတဲ့ သတိပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာတရား ကိုသာ အားထုတ်ကြပါ” ဟု ရှင်းလင်းပြတ်သားစွာ မိန့်ကြားတော်မူခဲ့ ပါသည်။ သာသနာ့ဝန်ထမ်း ရှင်ရဟန်းများအတွက် အဖိုးမဖြတ် နိုင်သည့် စံနမူနာယူစရာ အဆုံးအမဖြစ်ပေသည်။

ကျမ်းညွှန်း - အရှင်ဓမ္မကာလင်္ကာရာဘိဝံသ၏ ကမ္ဘာ့ချီကျော်ကြား မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရား

၅။ တခမ်းတနား ကြံ့ဆိုမည့်အစီအစဉ် ပျက်ပြယ်သွားတော့သည်

ရန်ကုန်မြို့၊ ပုဇွန်တောင် ရွှေကျင်ကျောင်းတိုက်၏ ပဓာန နာယက ဆရာတော်ဦးကောသလ္လ ဘီအေဂုဏ်ထူး၊ လန်ဒန် (AD ၁၉၁၈-၁၉၇၈)သည် လေရောဂါဖြင့် ရုတ်တရက် ပျံလွန်တော်မူသော အခါ ပုဇွန်တောင် ရွှေကျင်ကျောင်းတိုက် ဒါယကာများက မိမိတို့ ဆရာတော်ကြီး၏ဆန္ဒအရ သပြေကန်ဆရာတော်ကြီး အရှင်ဝါသေဋ္ဌာ ဘိဝံသထံ ကျောင်းအပ်နှံကြသည်။ သပြေကန်ဆရာတော်ကြီး (AD ၁၉၁၁-၁၉၉၅)က ‘တစ်နှစ် တာဝန်ယူပေးမည်’ဟူသော ဝန်ခံချက်ဖြင့် ကျောင်းကို လက်ခံတော်မူသည်။

ပုဇွန်တောင် ရွှေကျင်ကျောင်းဒါယကာတို့ကလည်း သပြေကန် ဆရာတော်ကြီး သီတင်းသုံးရန် ရေချိုးခန်း၊ ကုဋီတို့ကို လုပ်ဆောင် ပြင်ဆင်ပြီးသော် ကျောင်းစာချဘုန်းကြီးတစ်ပါးနှင့် ဒါယကာဦးထွန်း စိန်တို့ သပြေကန်ရွာသို့သွားကာ ဆရာတော်ကြီး အရှင်ဝါသေဋ္ဌာ ဘိဝံသအား ပင့်လျှောက်ကြလေသည်။

ဆရာတော်ကြီးက လာမည့်ဥပုသ်နေ့ အားလပ်တော်မူသည်ဟု မိန့်ဆိုတော်မူသဖြင့် ထိုဥပုသ်နေ့ကို ကြိုဆိုပင့်ဆောင်မည် ဖြစ်သည်။ ထိုစာချဘုန်းကြီးနှင့် ဒါယကာဦးထွန်းစိန်တို့ ရန်ကုန် ပုဇွန်တောင် ရွှေကျင်ကျောင်းသို့ ပြန်ရောက်ပြီးနောက် ရွှေကျင်ကျောင်း ဒါယကာ များသည် ဆရာတော်ကြွလာမည့် ဥပုသ်နေ့၌ ရန်ကုန်ဘက် သီတာ ဆိပ်ကမ်းမှ ကြိုဆိုရန် အစီအစဉ်များ ပြုလုပ်ကြသည်။

မဟာထေရ်မြတ်တို့၏ စံနမူနာယူစရာ ကျင့်သီလ (အပိုင်း-၄)

အဖိတ်နေ့ညနေ မှောင်ရီသန်းစအချိန်တွင် သပြေကန် ဆရာတော်ကြီးသည် ကပ္ပိယဦးလှစိုးနှင့်အတူ သန်လျင်မှ ရန်ကုန်ဘက် ကမ်းသို့ သင်္ဘောဖြင့် ကူးတော်မူ၍ ကမ်းနားဆိပ်မှ အငှားသုံးဘီး ကားဖြင့် ပုဇွန်တောင်ရွှေကျင်တိုက်သို့ ရောက်ရှိလာရာ သီတာ ဆိပ်ကမ်းမှ တခမ်းတနား ကြိုဆိုမည့်အစီအစဉ်အားလုံး အလိုလို ပျက်ပြယ်သွားလေတော့သည်။

၆။ ဆရာတော် အကုန်မလှူပစ်ပါနဲ့၊ ပုံလွန်တော်မူရင် လှူရအောင်လို့ပါဘုရား

မစိုးရိမ်ဆရာတော်ကြီး (AD ၁၈၇၉-၁၉၇၅)သည် ရရသမျှ ပစ္စည်းများကို သူ့ကျောင်း၊ ကိုယ့်ကျောင်း မခွဲခြားဘဲ ဝေငှလှူဒါန်း တော်မူလေ့ရှိပါသည်။ အနီးနေရဟန်းငယ်များက ဆရာတော် စေတနာကို မီအောင် မလိုက်နိုင်ကြချေ။ ကိုယ့်ကျောင်းအတွက် ဝေပုံများများ ထားလိုကြသည်။

“တပည့်တော်တို့တော့ ငယ်ငယ်ကတည်းက ဆရာတော်နဲ့ နေခဲ့ရတယ်၊ ဆရာတော်က ရလာသမျှပစ္စည်း လှူပစ်တယ်၊ တပည့် တော်တို့က ဆရာတော်စေတနာကို မီအောင်မလိုက်နိုင်လို့ ငရဲတောင် ကြီးမယ်ထင်တယ်၊ ဆရာတော်ဝါးခယ်မတို့၊ ကျုံမငေးတို့က ပြန်ကြွ လာပြီဆိုရင် ဆန်အိတ်က သုံးလေးဆယ်၊ ငါးပိ၊ ငါးခြောက်၊ ငံပြာရည်

ကျမ်းညွှန်း

* ဦးအောင်မွန် (မြတ်ဆွမ္မန်)၏ ကျောင်းကန်အနီးမှ အဖိုးတန်ပုံဝတ္ထုများ (နာ-၂၂၂)
* ဒေါက်တာမင်းတင်မွန်၏ သပြေကန်ဆရာတော်ဘုရား (နာ-၆၆)

ပိဿာလေးငါးဆယ်စီ ပါလာတယ်။ ဒီပစ္စည်းတွေ ရောက်လာတယ် ဆိုရင် ဆရာတော်က သူ့နေတဲ့ ပါဠိကျောင်းပေါ် ဘယ်တော့မှ မတင် ရဘူး၊ ‘ဟေ့ ကျောင်းပေါ် မတင်ကြနဲ့၊ ကျောင်းလေးတယ်၊ တစ်ကျောင်း နှစ်လုံးစီရရင် နှစ်လုံးစီလှူ။ သုံးလုံးစီရရင် သုံးလုံးစီလှူ။ ငါးပိ၊ ငါးခြောက်လည်း ခွဲဝေလှူကြ၊ အဘိဓမ္မာကျောင်းကို ပိုလှူလိုက်’ ဒီလိုခိုင်းတာဘုရား၊ တပည့်တော်တို့က ကိုယ့်ကျောင်းအတွက် ပိုလိုချင်တာပေါ့”ဟု ဒကာကြီးဦးဘမိက လျှောက်ထားဖူးလေသည်။

တစ်ဖက်သားလိုချင်သည့် ပစ္စည်းဝတ္ထုတစ်ခုခုကို လိုချင်မှန်း ဆရာတော်ကြီးသိလျှင် ထိုသူမတောင်းမီ ကြိုတင် ပေးတတ်ခြင်းသည် ဆရာတော်၏ ငယ်စဉ်ကပါလာသည့် ဝါသနာတစ်ခု ဖြစ်လေသည်။

တစ်ခါကလည်း ပရိယတ္တိကျောင်း နာယကဘုန်းကြီး ဦးစန္ဒောဘာသက-

“ဆရာတော်ဘုရား ပစ္စည်းတွေရတိုင်း အကုန်လှူမပစ်ပါနဲ့၊ ပျံလွန်တော်မူရင် လှူရအောင် ချန်ထားပါဦးဘုရား”ဟု ရယ်စရာ လိုလိုနှင့် အတည်ပေါက် လျှောက်ထားရာတွင် ဆရာတော်က-

“ဦးပဉ္စင်းနှယ် ခက်လိုက်ပါဘိ၊ လှူတယ်ဆိုတာ ကိုယ်တိုင် လှူရမှ ပိုကောင်းတော့မပေါ့၊ တပည့်တော်သေတော့ ပစ္စည်းမကျန်ရင် ဘာမှမလှူနဲ့၊ သေမှလှူဒါန်းရအောင် ချန်ထားစရာမလိုပါဘူး”ဟု ပြန်လည် အမိန့်ရှိခဲ့ဖူးလေသည်။

ကျမ်းညွှန်း

* အရှင်ရာဇဓမ္မာဘိဝံသ ရေးသားပြုစုတော်မူသည့် အရှင်သူရိယာဘိဝံသ၏ ထေရုပ္ပတ္တိကထာ၊ ၁၉၇၆ ခု (နှာ -၁၁၂)

၄။ မစိုးရိမ်ဆရာတော်ထံပါး ရလာသည့်ပစ္စည်း အာရင်းမရှိ

မစိုးရိမ်ဆရာတော် (AD ၁၈၇၉-၁၉၇၅)သည် မစိုးရိမ်တိုက်သို့ ရောက်သည့်နေ့မှစ၍ ရလာသမျှ ပစ္စည်းလာဘ်လာဘများကို ကိုယ်တိုင်ကြီးကြပ် သိမ်းဆည်းသည်ဟူ၍ လုံးဝမရှိ။ ပစ္စည်းထိန်း တစ်ပါးထားတော်မူသည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကိုပင် ရသမျှပစ္စည်းများ အပ်နှံ ထားစေသည်။ ရရှိပြီးပစ္စည်းများကိုလည်း ‘ဘယ်အလှူတုန်းကရသည့် ဘာပစ္စည်းရှိသေးရဲ့လား’စသည်ဖြင့် မေးရိုးထုံးစံမရှိ။ ပစ္စည်းထိန်း သူသည် ဆရာတော်၏အလိုကို သိနေရသည်။ ဝေငှလှူဒါန်းလောက် အောင် ပစ္စည်းများ ပေါများလာလျှင် ဝေငှလှူဒါန်းနိုင်ပြီဖြစ်ကြောင်း လျှောက်ထားရပါသည်။ ယင်းသို့ လျှောက်ထားလျှင် (တစ်တိုက် လုံးရှိ သံဃာများအား မဝေငှ၊ မလှူဒါန်းလောက်ပါက) ဆရာတော် သီတင်းသုံးသည့် ကျောင်း၌ရှိသည့် သံဃာများအား မဲချလှူဒါန်း တော်မူသည်။ တစ်တိုက်လုံးရှိ သံဃာများအား လှူဒါန်းလောက်လျှင် တစ်တိုက်လုံးရှိသံဃာများအား မဲချလှူဒါန်းတော်မူသည်။

သေတ္တာသော့မခတ်ပါ

ပစ္စည်းထိန်းလုပ်သူက မတရားသုံးစွဲသွားလျှင်လည်း ဘာမှ ပြောဆိုလေ့မရှိ။ တစ်ခါသော် ပစ္စည်းထိန်းလုပ်သူသည် သုံးလေးလ အတွင်း ရရှိသည့်ဆရာတော်၏ ပစ္စည်းများကို ခိုးယူ ထွက်ပြေးသွား သည်။ ယင်းကိစ္စ ဂန္ထဘုန်းကြီးသိသည့်အခါ ဂန္ထဘုန်းကြီးက ရရှိ လာသည့် ပစ္စည်းများအားလုံးကို စာရင်းအင်းပြုလုပ်ထားရန် ဆရာတော်အား လျှောက်ထားရာ ဆရာတော်က- -

“ကိုယ်ငယ်စဉ်ကတည်းက ပစ္စည်းကို စာရင်းအင်း လုပ်ထား
လေ့မရှိဘူး၊ ဒီအရွယ်ကြီးကျမှ ပစ္စည်းစာရင်းလုပ်လာရင် ကိုယ့်အနား
ဘယ်သူကပ်တော့မလဲ”ဟု အမိန့်ရှိလိုက်သည်။ ဂန္ထဘုန်းကြီးက
စာရင်းအင်းပြုလုပ်ထားရန် လျှောက်ထားခြင်းမှာ စနစ်တကျ
လျှူနိုင်အောင် လျှောက်ထားခြင်း ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

ဆရာတော်သည် ပစ္စည်းလာဘ်လာဘနှင့် ပတ်သက်၍-

“တို့ ပစ္စည်းကို ကိုယ်တိုင်ကြီးကြပ် သိမ်းဆည်းတယ်တော့
မရှိပါဘူး၊ ရရှိလာတဲ့ ပစ္စည်းကိုလည်း အလွန်ကြီး မက်မက်မောမော
မရှိလှပါဘူး၊ ဒါပေမဲ့ ဟိုအလှူ၊ ဒီအလှူကပင့်ရင် ဝမ်းသာတဲ့
စိတ်ကလေး ဖြစ်ချင်တတ်သေးတယ်၊ ဒါလည်း မကောင်းဘူးလေ၊
လောကဓံ အတိုက်အခိုက်ကို မခံနိုင်တာပဲ”ဟု ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း
ရိုးရိုးသားသားပင် မိန့်တော်မူတတ်သည်။

ကိုရင်ဘဝနှင့် ရဟန်းငယ်က သော့ကိုင်သေးသော်လည်း
သေတ္တာကို သော့မခတ်ဘဲ ဟာလာဟင်းလင်း ဖွင့်ထားသည်က များ
သည်။ သက်တော် သုံးဆယ်ကျော်ကစ၍ သော့ကို လုံးဝမကိုင်
တော့ပေ။ ရသမျှကို ကြီးကြပ်၍ မသိုမှီး မသိမ်းဆည်းခြင်းနှင့်
ပတ်သက်၍ ပခုက္ကူ အဘိဓဇဆရာတော် ဦးသုန္ဒရက-

“မစိုးရိမ်ဆရာတော်တို့က ရတဲ့ပစ္စည်းကို ကိုယ်တိုင်ကြီးကြပ်
မသိမ်းဆည်းဘူးဆိုတာ တော်ပေသက္ကာ၊ တို့ကတော့ မဖြစ်ဘူးမောင်ရ”
ဟု ချီးကျူးခဲ့ဖူးကြောင်း မှတ်သားခဲ့ရဖူးသည်။

ကျမ်းညွှန်း

* အရှင်ရာဇဓမ္မာဘိဝံသ ရေးသားပြုစုတော်မူသည့် အရှင်သူရိယာဘိဝံသ၏ ထေရုပ္ပတ္တိကထာ
(၁၉၇၆ ခုနှစ်) (နာ-၁၁၁)
* ညိုမြ၏ ကုန်းဘောင်ရှာပုံတော် (၁၉၉၇ ခုနှစ်) (နာ-၂၉၁)

၈။ အလိုရှိသူတို့က အလိုရှိသည့်ပစ္စည်းကို ယူနိုင်သည်

နန်းမတော်မယ်နု (AD ၁၇၈၄-၁၈၄၀)သည် သူကြည်ညိုလေးစားသည့် ဆရာတော်ဦးဗုဒ္ဓ (AD ၁၇၈၇-၁၈၄၂)၏ ပစ္စည်းလေးပါး ဒါယကာမကြီး ဖြစ်ပါသည်။ ပဒေသာပင်များမှစ၍ တန်ဖိုးရှိသည့် ပစ္စည်းပစ္စယများ လိုလေသေးမရှိ လှူဒါန်းလေ့ရှိသည်။

ဆရာတော်မူကား ပစ္စည်းသိုမှီးခြင်းမရှိဘဲ ရောက်လာသမျှ ပစ္စည်းတို့ကို ကျောင်းတွင် သံဃာများအား အလှည့်ကျ ပေးလှူတော်မူသည်။ ဆရာတော်မသိဘဲ အလိုရှိသူတို့က သူကြိုက်ရာ အလိုရှိသည့် ပစ္စည်းကို ယူသွားလျှင်လည်း ဆရာတော်က မည်သို့မျှမဆိုချေ။

၉။ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ရောက်လာပါက လှူဒါန်းရန်သာ

တစ်နေ့၌ နဲသမိန်ဆရာတော် ဦးကေသရ (AD ၁၈၉၄-၁၉၇၁) သီတင်းသုံးတော်မူရာ ခုတင်၌ သုံးနေကျခြင်ထောင် မရှိတော့ပါ။ ခြင်ကောင်များက တဝီဝီဖြစ်နေသောကြောင့် ဆရာတော်က ခေါင်းမြီးခြံကာ လဲလျောင်းတော်မူနေသည်။

ဖြစ်စဉ်မှာ ဆရာတော်သီတင်းသုံးတော်မူရာ အခန်းထဲသို့ မျက်နှာစိမ်းလူတစ်ယောက်ရောက်လာပြီး ခြင်ထောင်အလှူခံသဖြင့် ဆရာတော်ကိုယ်တိုင် ခြင်ထောင်ကြိုးကိုဖြုတ်၍ လှူလိုက်ကြောင်း သိရပါသည်။ သင်္ကန်းကိုလည်း အပိုမထား လှူဒါန်းမြဲသာ လှူဒါန်းတော်မူလေ့ရှိပါသည်။ ဆရာတော်ကြီး နေမကောင်းဖြစ်စဉ်က လဲလှယ်ရန် သင်္ကန်းအပိုတစ်ထည်မှ မရှိတော့သဖြင့် ဒါယကာများက သင်္ကန်းဆိုင်သို့ အမြန်သွားဝယ်လာပြီး လှူဒါန်းကြရပါသည်။

ဆရာတော်၏ အိပ်ရာ၊ ခေါင်းအုံးနှင့် စောင်၊ ခြင်ထောင်များတွင် ကြမ်းပိုးများ ခိုအောင်းနေသည်မှာ မြင်မကောင်းအောင် ဖြစ်နေပါသည်။ ကြက်သီးထစရာပင် ကောင်းနေသဖြင့် တပည့်ဒါယကာများက နေထုတ်လှမ်းမည်ပြုရာ ဆရာတော်က “နေပါစေ၊ သတ္တဝါတွေ အနေအထိုင် ပျက်သွားလိမ့်မယ်”ဟု မိန့်ကြားတော်မူပါသည်။

ဆရာတော်သည် အချိန်ရှိသမျှ တရားအားထုတ်တော်မူသည်။ ဆွမ်းဘုဉ်းချိန်ရောက်လျှင် အခန်းထဲမှ ထွက်လာသည်။ ကပ်လျှင် ဘုဉ်းပေးတော်မူသည်။ အပြင်၌ ဆွမ်းပွဲ၊ လက်ဖက်ရည်ပွဲ ကပ်မည့်သူမရှိပါက ပြန်ဝင်သွားသည်။

၁၀။ သူတော်ကောင်းကြီးများ ပစ္စည်းမမက်ပါ

လယ်တီဆရာတော် (AD ၁၈၄၆-၁၉၂၃)သည် မန္တလေးမြို့ မစိုးရိမ်တိုက်၌ ခေတ္တသီတင်းသုံး၍ တရားဟောတော်မူပါသည်။ တရားပွဲအသီးသီးမှ ရလာသမျှသောပစ္စည်းများကို ကျောင်းကြီးတစ်ကျောင်းပေါ်၌ စုပုံထားရသည်။ သင်္ကန်းအထပ်ကြီးပင် နှစ်ခန်းအပြည့် လူတစ်ရပ်ခန့် ရှိလေသည်။ ဆရာတော်ကလေး ဦးသူရိယ (AD ၁၈၇၉-၁၉၇၅)သည် ပစ္စည်းများကို စာရင်းပြုလုပ် ထိန်းသိမ်းထားရသည်။ လယ်တီဆရာတော်ပြန်မကြွမီ ပစ္စည်းများ ဝေဖန်ရေးကိစ္စအတွက် မိန့်ကြားမည့်စကားကို ငံ့လင့်နေသည်။ လယ်တီဆရာတော်ကလည်း မည်သို့မျှ အမိန့်မရှိဘဲ ဘူတာသို့ ကြွသွားတော်မူသည်။

ကျမ်းညွှန်း * မောင်ပန်းမွှေး၏မြန်မာနိုင်ငံ ရဟန္တာနှင့်ရဟန်းထူးများ၊ မှော်ဘီထန်းတစ်ပင်၊ နဲသမိန်ရွာ ပထမ နဲသမိန်ဆရာတော် ဦးဝိစာရကို ကိုးကားသည်။ (၂၀၀၈ ခုနှစ်၊ ပထမအကြိမ်)

မဟာထေရ်မြတ်တို့၏ စံနမူနာယူစရာ ကျင့်သီလ (အပိုင်း-၄)

ဆရာတော်လေးဦးသူရိယသည် ဘူတာသို့လိုက်၍ လျှောက်ထားရလေသည်။ ထိုအခါ လယ်တီဆရာတော်ကြီးက -

“ဪ. . . မစိုးရိမ်ဆရာတော်ကလေးနွယ် ဖြစ်မှဖြစ်ရလေ၊ ဒါ့အတွက် တပည့်တော်ကို လျှောက်ထားနေရသေးသလား၊ သင့်တော်သလိုစီမံပြီး ပရိယတ္တိကိုယ်တော်တွေကို ခွဲဝေ လှူဒါန်းလိုက်ရောပေါ့” ဟု မိန့်တော်မူလိုက်လေသည်။

၁၁။ နာရီလေး ပျောက်သွားပြီဘုရား

ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး (AD ၁၉၀၄-၁၉၈၂)သည် ၄-လက်မခန့်ရှိသော ခေတ်မီ Quitz စားပွဲတင် နာရီလေးကို စားပွဲပေါ်၌ ခပ်စောင်းစောင်းကလေး တင်ထားပါသည်။ ထိုတစ်နေ့၌ အလုပ်သမားများကလည်း စကြိုလျှောက်လမ်းကို ဆေးသုတ်နေကြသည်။ နေ့လယ် ၁၁-နာရီခန့်အချိန်၌ ထိုအဖိုးတန် နာရီကလေး စားပွဲပေါ်၌ မရှိတော့ပါ။ ဆရာတော်ဘုရားကြီးက စကြိုလမ်းလျှောက်တော်မူပြီးနောက် စားပွဲပေါ်၌ နာရီကလေးကို မတွေ့တော့သော်လည်း ဘာမှမိန့်တော်မမူပါ။

ဒါယကာတစ်ဦးက နာရီကလေးတော့ ပျောက်သွားပြီဘုရားလို့ လျှောက်ရာ ဆရာတော်ကြီးက “အင်း. . . ရှိတော့လည်း သူ့ကို ကြည့်ရတာပေါ့၊ သူမရှိတော့လည်း သူ့ကြည့်ရတဲ့ဒုက္ခ ငြိမ်းတာပေါ့” ဟု မိန့်ကြားတော်မူပါသည်။

ကျမ်းညွှန်း

* အရှင်ရာဇဓမ္မာဘိဝံသ ရေးသားပြုစုတော်မူသည့် အရှင်သူရိယာဘိဝံသ၏ ထေရုပ္ပတ္တိကထာ (၁၉၇၆ ခုနှစ်) (နာ-၁၁၈)

တစ်ခုသော သင်္ကြန်ဖွင့်ပွဲနေ့တွင် ဖြစ်သည်။ ဘဲဥပုံရှည်ရှည် နာရီလေး ဆရာတော်ကြီးစားပွဲပေါ်တွင် တင်ထားပါသည်။ ဒေါ်တင် တင်မြင့်က ဆရာတော်ကြီး စားပွဲခုံကို ဖုန်သုတ်ရပါသည်။ ထိုနေ့က ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ဒေါ်တင်တင်မြင့်ကို “မတင်မြင့် အဲဒီ စားပွဲပေါ်က နာရီရော”၊ “တပည့်တော် စားပွဲဖုန်သုတ်တုန်းက ရှိသေး တယ်ဘုရား”၊ “နေပါစေ၊ နေပါစေ။ လိုချင်လို့ ယူသွားတာ အသိမ်းရ တောင် သက်သာပါသေးတယ်” ဟု မိန့်တော်မူခဲ့ပါသည်။

၁၂။ ကြေးစည်ကြီး ပျောက်သွားပြီဘုရား

ဆွမ်းစားကျောင်း၌ အမြဲတီးခတ်နေသော ကြေးစည်ကြီး ည၌ လူခိုးခံရသည်။ နံနက်အရုဏ်တက်ချိန်၌ ကြေးစည်မတီးနိုင်ခဲ့ပါ။ နေ့လယ်အမီ ဘုရားဈေး၌ဝယ်ပြီး နေ့ဆွမ်းစားချိန်မှာ တီးခတ်သည်။ ကြေးစည်အသံ အပြောင်းအလဲဖြစ်သွားသည်ကို ဆရာတော်ကြီး သတိပြုမိသည်။ ထို့ကြောင့် ဆရာတော်ကြီးက “ဒကာကြီး ဆွမ်း ကျောင်းက ကြေးစည်တီးခတ်သံဟာ အသံပြောင်းသွားတယ်။ ဘယ်လို ဖြစ်တာလဲ” လို့ မိန့်တော်မူရာ “မှန်ပါဘုရား ညက လူခိုးသွားပါတယ် ဘုရား။ အခု အသစ်ဝယ်ပြီး တီးခတ်ပါတယ်ဘုရား” ဟု လျှောက် ထားရာ ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏မျက်နှာတော် ပြုံးယောင်ယောင်ဖြင့် “အင်း . . . ဒီလောက်ကြာအောင် ထားတာကိုပဲ ကျေးဇူးတင်ရ ဦးမယ်” ဟု မိန့်တော်မူရာ ကြားရသူတိုင်း ကြည်ညိုကြရပါသည်။

ကျမ်းညွှန်း - အရှင်ခေမာနန္ဒကောလိကာရာဘိဝံသ၏ ကမ္ဘာချီကျော်ကြား မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရား

မဟာထေရ်မြတ်တို့၏ စံနမူနာယူစရာ ကျင့်သီလ (အပိုင်း-၄)

သူတော်ကောင်းကြီးများသည် လောကရေးရာအရ ပစ္စည်းပစ္စယတို့ကို သုံးစွဲတော်မူကြသော်လည်း ထိုထိုပစ္စည်းပေါ်၌ အငြိအကပ်မရှိ လွတ်လွတ်ကင်းကင်းကြီး နေတော်မူလေ့ရှိကြပါသည်။ ဤဖြစ်စဉ်သည်လည်း မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ကြည်ညိုဖွယ်ရာ စံနမူနာယူစရာ သာဓကတစ်ခု ဖြစ်ပေတော့သည်။

၁၃။ ရဟန်းကောင်းတို့မည်သည် ပျားပိတုန်းကဲ့သို့ ကျင့်သုံးတော်မူကြပါသည်

ဝေဘူဆရာတော် (AD ၁၈၉၆-၁၉၇၇)၏ ဘုန်းကံပါရမီကြောင့် အလှူခံရရှိသောပစ္စည်းများမှာ လွန်စွာ များပြားလှပါသည်။ ထိုအချိန်က ဆရာတော်၏ အနီးနေသူကပ္ပိယကြီး မြန်မာ့မီးရထားစာရင်းကိုင်ချုပ် အငြိမ်းစား ဦးသိန်းညွန့်က-

“သင်္ကန်းအစုံပေါင်း ဘယ်လောက်၊ ဆန်အိတ်ပေါင်း အဘယ်မျှ၊ နို့ဆီသေတ္တာက ဘယ်ရွှေ့ဟု မရေတွက်နိုင်ပါဘူးဗျာ၊ သုံးတန်ကားကြီးတွေနဲ့ သယ်လာပြီး ကားဘယ်နှစ်စီးဆိုတာကိုပဲ ရေတွက်နိုင်တော့တယ်၊ ပစ္စည်းတွေက အဆမတန် များပြားတယ်၊ မြို့ပေါ်ရှိကျောင်းတိုက်ကြီး ကျောင်းတိုက်ငယ် များစွာသို့ ပစ္စည်းတွေ ပို့လှူစေတော်မူတယ်။ ကျန်တာတွေကို အကုန်လုံး အညာဒေသကိုပို့၊ အဲဒါနဲ့ အင်ကြင်းပင် ကမ္မဋ္ဌာန်းဌာနကြီး ဖြစ်လာတာပဲ”ဟု ပြောခဲ့သည်။

ကျမ်းညွှန်း - အရှင်ဓမ္မိကလင်္ကာရာဘိဝံသ၏ ကမ္ဘာ့ချီကျော်ကြား မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရား

အလွန်များပြားလှသော အလှူခံပစ္စည်းများကို ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ မြို့ရွာဒေသရှိ ရဟန်းသံဃာများအား အသီးသီး ခွဲဝေလှူဒါန်းသည့် အပြင် မကုန်နိုင်အောင် များပြားလွန်းသဖြင့် လက်ကျန်ပစ္စည်းများ ကိုကား ဝေယျာဝစ္စအဖွဲ့က အညာဒေသသို့ တင်ပို့ကြရသည်။

ရှားပါးသော အညာဒေသသို့ ရောက်သောအခါ အောက်ပြည် အောက်ရပ်က လှူဒါန်းလိုက်သော လှူဖွယ်ဝတ္ထုပစ္စည်းတို့သည် ကျောင်း၊ ကန်၊ ဘုရား၊ စေတီ၊ တံတားများအဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲသဖြင့် သာသနာတော်အတွက် လွန်စွာ ကျေးဇူးများလှပေတော့သည်။

ဌာနဌာနကောသလ္လဉာဏ်လိုအပ်

ထိုလှူဖွယ်ပစ္စည်းများနှင့် စပ်၍ ဝေဘူဆရာတော်ဘုရားကြီးက-
“သဒ္ဓါတရားနဲ့ လှူလိုက်တဲ့ပစ္စည်းကို နည်းနည်းကလေးမှ မပျက်စီးစေရဘူး၊ တစ်လုံး၊ တစ်စေ့၊ တစ်ခြမ်းမကျန် သုံးတတ်ရတယ်၊ ခရီးရောက်အောင်လည်း သုံးရမယ်၊ ဒါမှ သာသနာ ထွန်းတောက်သင့် သလောက် ထွန်းတောက်မယ်။ အသုံးလိုတဲ့နေရာတွေလည်း အများ ကြီးရှိတယ်။ အလကားကုန်သွားမဲ့နေရာတွေမှာ မသုံးရဘူး၊ အလှူရှင် လှူလိုက်တာက ဒီလိုသုံးရအောင် လှူလိုက်တာပါ။ သင်းတို့တွေက အခုလို နေရာမကျသုံးပစ်ရင် အလကား ပစ္စည်းကုန်တာပဲ၊ ခုတော့ သက်သက်မဲ့ အချည်းနှီးဖြုန်းတာပဲလို့ ထင်ကြမယ်၊ ဒါကြောင့် ဌာနဌာန ကောသလ္လဉာဏ် အင်မတန်လိုတယ်။ ဒကာ၊ ဒကာမများက သဒ္ဓါ တရားနဲ့ လှူဒါန်းလိုက်တဲ့ ပစ္စည်းတွေကို အကျိုးရှိအောင် အသုံးချ ရမယ်၊ အကျိုးမရှိတာကို နည်းနည်းလေးမှ မလုပ်ရဘူး။ အခုပြောထား

ဟောထားတဲ့စကားကို အားလုံးမှတ်၊ အကုန်မှတ်၊ ကျေပွန်အောင် လုပ်ရမယ်”ဟု တရားပွဲတစ်ခု၌ မိန့်ကြားတော်မူခဲ့ဖူးလေသည်။

ဆရာတော်၏ အထက်ပါဩဝါဒနှင့် စပ်၍ မြတ်ဗုဒ္ဓ၏ ဟောကြားချက်တစ်ရပ်ကို သတိရဖွယ်ရှိပါသည်။ မြတ်စွာဘုရားရှင်က ရဟန်းမည်သည် ပျားပိတုန်းတို့ကဲ့သို့ ကျင့်အပ်ကြောင်း ဟောကြား တော်မူခဲ့သည်။

“ပျားပိတုန်းသည် ပန်းပွင့်ကိုလည်းကောင်း၊ ပန်း၏အဆင်း၊ ရနံ့ကိုလည်းကောင်း၊ မပျက်စီးစေဘဲ ပန်းဝတ်ရည်အရသာကိုသာ စုပ်ယူပျံ့သွားသကဲ့သို့ ထို့အတူ ရဟန်းသည်လည်း အလှူရှင်တို့၏ သဒ္ဓါပန်းကိုလည်းကောင်း၊ အဆင်းရနံ့တည်းဟူသော ဥစ္စာပစ္စည်းကို လည်းကောင်း မပျက်စီးစေမူ၍ ဆွမ်း၊ သင်္ကန်း၊ ကျောင်း၊ ဆေး လေးပါးသောပစ္စည်းဟူသော အရသာကို ခံယူ၍ ကျင့်သုံးရာ၏”ဟု မြတ်စွာဘုရား မိန့်ကြားချက်ရှိလေရာ သတိပြုဆင်ခြင်ဖွယ်ရာ ဖြစ်ပေတော့သည်။

၁၄။ ရဟန်းဟူသည် သွားလို့ပျံ့လို့ရာသို့ အချိန်မရွေး ကြံ့နိုင်ရမည်

သပိတ်အိုင်တောရ ဆရာတော်ကြီး (AD ၁၈၉၃-၁၉၆၉)သည် ဝိနည်းသိက္ခာတော်တို့ကို လွန်မင်းစွာ ရှိသေလေးစားတော်မူပါ သည်။ ရဟန်းတရားကိုလည်း နှစ်ပေါင်း (၄၀)ကျော်မျှ ကြိုးပမ်း

ကျမ်းညွှန်း

- * (၃၆၁) စီဝရက္ခန္ဓက၊ ပစ္စိမဝိကပ္ပနပဝစီဝရာဒိကထာ၊ မဟာဝါပါဠိ (နာ-၄၁၂)
- * (၄၉) မစ္ဆရိယကောသိယသေဋ္ဌိဝတ္ထု၊ ဓမ္မပဒပါဠိ-၁ (နာ-၂၀)
- * ကျော်ဇေယျာလေး ကသာ၏ ဝေဘူဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ထေရုပ္ပတ္တိကထာနှင့် မှတ်တမ်းများ
- * လူမင်းဟန် ပျဉ်းမနား၏ ဝေဘူဆရာတော် ထေရုပ္ပတ္တိနှင့် ကွင်းဆက်များ

အားထုတ်တော်မူခဲ့ပါသည်။ ရဟန်းသံဃာတော်များ လာရောက် ကန်တော့သည်ဆိုပါက ရင်းနှီးသည်ဖြစ်စေ၊ မရင်းနှီးသည်ဖြစ်စေ-

“ရဟန်းတော်ဆိုတာ ငှက်လိုကျင့်ရမယ်၊ ကြွက်လိုမကျင့်ရဘူး။ ငှက်ဆိုတာ မိမိတောင်ပံသာလျှင် တာဝန်ရှိပြီး ပေါ့ပေါ့ပါးပါး သွားလို၊ ပျံလိုရာ အချိန်မရွေး သွားနိုင်ပျံနိုင်တယ်။ ကြွက်ဆိုတဲ့သတ္တဝါမျိုးက မြေတွင်းကို နက်သမျှနက်အောင် တူးဆွပြီးရင် တွေ့ရာမြင်ရာ ရနိုင် သမျှရအောင် ကိုက်ဖြတ်ချီသယ်ပြီး ပစ္စည်း၊ စားစရာ ကောင်း၊ မကောင်း စုဆောင်းနေတာနဲ့ပဲ တစ်ဘဝတာ ကုန်ပေတော့တယ်” စသဖြင့် ဝိနည်းသိက္ခာလေးစားပြီး ပစ္စည်းလာဘ်လာဘကို တွယ်တာ မနေဘဲ ရဟန်းတရားကိုသာ အားထုတ်ရန် ဆုံးမတော်မူလေ့ရှိ ပါသည်။

၁၅။ ကြည်ညိုဖွယ်ရာ အတူယူလိုက်နာစရာများ

ရွှေဟင်္သာဆရာတော်ကြီး (AD ၁၈၉၄-၁၉၉၆)သည် ပရိမဏ္ဍလသိက္ခာပုဒ်ကို လေးစားလိုက်နာကာ အမြဲမပြတ် သေသပ်စွာ ဝတ်ရုံလေ့ရှိပါသည်။ ကျောင်းတွင်း၌ တစ်ပါးတည်း နေထိုင်သည့် အခါ၌ပင် ဧကသီချထားပြီး နေလေ့မရှိ။ အိပ်ရာဝင်သောအခါ ၌လည်း သင်္ကန်းကို ညီညာသပ်ရပ်စွာဝတ်ရုံပြီး အိပ်ရာဝင်တော် မူလေ့ရှိသည်။

“ရွှေဟင်္သာဆရာတော်ကို ဧကသီချပြီးနေတာ တစ်ခါမှ မတွေ့ဖူးဘူး၊ ဘယ်အချိန်သွားကြည့်ကြည့် ညီညီညာညာ သင်္ကန်း

ကျမ်းညွှန်း

- * (၂၀၅) သန္တောသကထာ၊ သာမညဖလသုတ္တံ၊ သီလက္ခန္ဓဝဂ္ဂပါဠိ (နာ-၆၆)
- * (၁၅)၊ တေစီဝရိကင်္ဂကထာ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂ - ပထမတွဲ (နာ-၆၃)
- * ဆုပြည့်စုံထွန်းအယ်ဒီတာအဖွဲ့၏ သပိတ်အိုင်တောရ ဆရာတော်ဘုရားကြီး (နာ-၁၃၀)

ရမ်းထားတာကိုသာ တွေ့ရတယ်”ဟူ၍ ဘုန်းကြီးတစ်ပါးက တအံ့ တဩ ပြောဖူးသည်။

ရွှေဟင်္သာဆရာတော်သည် ရဟန်းအသုံးအဆောင်များကို ကိုယ်တိုင်လည်း ရိုသေစွာ အသုံးပြုတော်မူသည်။ တပည့်များကို လည်း ပစ္စည်းရိုသေရန် မကြာခဏ ဆုံးမတော်မူလေ့ရှိသည်။ ရဟန်း ခံစဉ်ကပါသော သပိတ်သည် နှစ်ပေါင်း(၆၀)ကျော်ပြီဖြစ်သော်လည်း မပျောက်မပျက် ရှိသေးသည်။ ဆရာတော်ကြီးသည် ထိုသပိတ်ဖြင့်ပင် ရာသက်ပန် ဆွမ်းခံတော်မူခဲ့ပါသည်။

၁၆။ တစ်နေ့တည်း၊ တစ်ချိန်တည်း နေရာများစွာ၌ ဆွမ်းခံတော်မူသည့် ဆရာတော်

အရိယာဝံသချောင်၌ ရဟန္တာတစ်ပါး ရောက်ရှိနေသည်ဟု ကောလဟလသတင်းစကားသည် မင်းတရားကြီး၏ နန်းတော်တိုင် ရောက်သွားပါသည်။ ထို့ကြောင့် သာသနာ့ဒါယကာ မင်းတုန်းမင်း (AD ၁၈၁၄-၁၈၇၈)၏ လျှောက်ထားတောင်းပန်ချက်အရ ဆရာတော် ဦးဗုဓ် (AD ၁၇၈၇-၁၈၄၂)နှင့် သံဃာတော်များက ရဟန္တာကိစ္စကို ကြွရောက် စုံစမ်း စစ်ဆေးတော်မူကြသည်။

ရဟန္တာဟု ကျော်စောသော ကြွယ်လူးဆရာတော် စစ်ကိုင်း တောင်သို့ မရောက်မီက ပခန်းနယ်၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူသည်။ သိက္ခာလိုလား၍ လောဘနည်းပါးသည်ဟူ၏။ ဆရာတော်သည် တစ်ရွာ၌ ၃-ရက်စီသာလျှင် အလှည့်ကျ ဆွမ်းခံလေ့ရှိ၏။ ဒါယကာ တို့ကလည်း ကြည်ညိုနှစ်သက်ကြ၍ ဂရုပြုကြကုန်၏။

ကျမ်းညွှန်း

* အရှင်နန္ဒမာလာဘိဝံသ၏ ရွှေဟင်္သာဆရာတော်ဘဝနှင့် စာပေအထွေထွေ (၁၉၉၇-ခုနှစ်) (နာ-၃၂၉)

ရဟန္တာမဟုတ်၊ သောတာပန်ပင် မဟုတ်ရပါ

ကာလအတန်ကြာသောအခါ တစ်ရွာ၌ ၃-ရက်စေ့သော်လည်း ဆွမ်းခံနေသည်ကို ဒါယကာများက ဖူးမြင်နေရသောကြောင့် တစ်ရွာနှင့်တစ်ရွာ၊ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး မေးမြန်းပြောဆိုကြရာတွင် ဟိုရွာကလည်း ယနေ့ ဘုန်းတော်ကြီး သူတို့ရွာသို့ ဆွမ်းခံကြွလာသည်၊ ဒီရွာသို့လည်း ယနေ့ ဘုန်းတော်ကြီး သူတို့ရွာသို့ ဆွမ်းခံကြွလာသည်ဟု အံ့ဩစွာ ပြောဆိုကြသည်။ အချိန်မှာလည်း တစ်ချိန်တည်းဖြစ်နေသည်။ ဒကာများလည်း မဝေခွဲနိုင်အောင် ရှိနေစဉ် ဘုန်းတော်ကြီးသည် စစ်ကိုင်းတောင် အရိယာဝံသချောင်သို့ ဆိုက်ရောက်လာရာ ရဟန္တာဟု ကျော်စော၍ ဆရာတော်ဦးဗုဒ္ဓိတို့ စုံစမ်းစစ်ဆေးတော်မူကြခြင်း ဖြစ်သည်။ စစ်မေးလျှင် ကြွယ်လုံးဆရာတော်က ရိုးသားဖြောင့်မှန်စွာပင် လျှောက်ထားတော်မူသည်။

“ရဟန္တာမဟုတ်၊ သောတာပန်ပင် မဟုတ်ရပါ။ တစ်နေ့တစ်ချိန်၌ ဟိုရွာဒီရွာ၌ ဆွမ်းခံသည်ဟု ပြောကြခြင်းမှာ အမှန်က တပည့်တော်သည် တစ်ရွာလျှင် ၃-ရက်သာလျှင် ဆွမ်းခံမြဲ ခံပါသည်။ ၃-ရက်စေ့က တစ်ရွာသို့ ပြောင်းပါသည်။ သို့ရာတွင် သရဲတစ်ကောင်က တပည့်တော်၏ အသွင်ကိုဆောင်၍ လိမ်စားနေခြင်း ဖြစ်ပါသည်ဘုရား”ဟု လျှောက်ထားမှ ရှင်းလင်းစွာ သိရတော့သည်။ ကြွယ်လုံးဆရာတော်ကြီးသည် ရဟန္တာပင်မဟုတ်သော်လည်း သိက္ခာလိုလား လောဘနည်းသော သူတော်ကောင်းကား အမှန်ဖြစ်တော်မူပါသည်။

ကျမ်းညွှန်း

* စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး ရွှေဟင်္သာဆရာတော်ရေးသားတော်မူသည့် ပထမ ထွင်ခေါင်ဆရာတော်ဘုရားကြီးအကြောင်း ၁၉၇၈-ခုနှစ်၊ တတိယအကြိမ် (နာ-၉၄)

၁၇။ သေနတ်ကျည်မခသည့် ထွဋ်ခေါင်ဆရာတော်

ထွဋ်ခေါင်ဆရာတော်ကြီး (AD ၁၇၉၈-၁၈၈၀)သည် ပေါက်
တောကန် တောရကျောင်း၌ သီတင်းသုံးတော်မူခိုက် တောချုံပိတ်ပေါင်း
ထူထပ်ရာသို့ကြွ၍ နေ့သန့် ကိန်းအောင်းတော်မူပါသည်။ ဘိုးတက်ခါး
အမည်ရှိ တောမုဆိုးသည် ဆရာတော်ကို တောသတ္တဝါထင်မှတ်၍
သေနတ်ဖြင့်ပစ်ရန် သေနတ်ကို မြှောက်ချီရာ မူးဝေ မေ့လျော့သွား၏။
နောက်သတိရလာသောအခါ ထွဋ်ခေါင်ဆရာတော်ဟု သိရသဖြင့်
ခြေတော်ဦးခိုက်လျက် အကြောင်းစုံ လျှောက်ထားတောင်းပန်
ကန်တော့ကာ ဆရာတော်ထံ၌ပင် ရဟန်းပြုသည်ဟု သိရသည်။

၁၈။ ဒီနေ့ လေယာဉ်ပျံပျက်ကျပြီး ဆုံးမယ်ဆိုတာ မနေ့တည်းက သိနေတာပါလားဘုရား

ရွှေဥမင်ဆရာတော်ကြီး (AD ၁၉၁၂-၂၀၀၂)၏ ကပ္ပိယ
မောင်ဇော်က တစ်ခုသောညနေပိုင်းတွင် ဒေါက်တာခင်မောင်ဇော်ကို
ဖုန်းဆက်လာပါသည်-

“ဆရာတော်ကြီးက ဆရာဝန်ကြီးအားရင် ဒီနေ့ ညနေပိုင်း
ခဏလာဖို့ မိန့်တော်မူပါတယ် ခင်ဗျား”၊ “အစ်ကို အားပါတယ်ကွာ၊
အခုပဲလာမယ်နော်၊ ဆရာတော်ကြီး မိန့်တော်မူရင်တော့ မအားလည်း
လာရမှာပါ မောင်ဇော်”ဟု ပြန်လည်ပြောကြားသည်။

ကျမ်းညွှန်း
* စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး ရွှေလာသောဆရာတော်ရေးသားတော်မူသည့် ပထမ ထွဋ်ခေါင်ဆရာတော်ဘုရားကြီးအကြောင်း
၁၉၇၈-ခုနှစ်၊ တတိယအကြိမ် (နာ-၃၁)

ထို့နောက် ဆရာတော်ကြီး သီတင်းသုံးတော်မူရာ စော်ဘွားကြီးကုန်း သံလွင်ခြံသို့ ရောက်သောအခါတွင် အချိန်က နေလုံးပင်ကွယ်ပျောက် လုနီးဖြစ်နေပါသည်။ သို့သော် ရန်ကုန်မြို့သူမြို့သားများက သဘာဝနေရောင် ကွယ်ပျောက်သွားပါသော်လည်း မာကျူရီမီး၏ အလင်းရောင်အောက်တွင် လှုပ်ရှားနေဆဲ ဖြစ်ပါသည်။

ဆရာတော်ကြီးအား ဝတ်ပြုအပြီး အနားတွင် ထိုင်နေပါသည်။ ဆရာတော်ကြီး၏ စိတ်အာရုံတွင် ဒေါက်တာခင်မောင်ဇော်ကို မေ့ပျောက်နေသယောင် ထင်ရပါသည်။

“မောင်ဇော် ကိုကို ကို ခေါ်ခဲ့စမ်း၊ ဒီခြံထဲမှာပဲ ရှိလိမ့်မယ်” ဟု မိန့်တော်မူပြီးနောက် ပြတင်းတံခါးမှ ပြင်ပကို တစေ့တစောင်း ကြည့်တော်မူပြီး လူတစ်ယောက်ယောက်ကို ရှာဖွေနေပါသည်။

ဒေါက်တာခင်မောင်ဇော်က ဆရာတော်ကြီးရှေ့ ထိုင်နေသည်မှာ မိနစ်အတန်ကြာသွားပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဆက်ထိုင်ရကောင်းနိုး၊ ပြန်သွားရကောင်းနိုး မဆုံးဖြတ်နိုင်ဘဲ ဖြစ်နေပါသည်။ ထိုစဉ်ခဏ၌ လေယာဉ်မှူးကြီး ဗိုလ်မှူးကြီးကို ဆရာတော်ကြီးရှေ့ ရောက်ရှိလာပါသည်။

ဘူးရားကန်တော့ပြီး သီလယူရမယ်

သူဝတ်ပြုပြီးသည်နှင့် ဆရာတော်ကြီးက-

“ဒကာကြီး သီလယူရမယ်နော်” ဟု မိန့်တော်မူပါသည်။ သူ့ကို ကြည့်ရသည်မှာ သီလယူရန် အဆင်သင့်ဖြစ်သေးဟန် မတူကြောင်း တွေ့နေရပါသည်။ သူက ဒေါက်တာခင်မောင်ဇော်ကို ကြည့်ပြီး ပြုံးပြသည်။ ဆရာတော်ကြီးက လေယာဉ်မှူးကြီး၏ မျက်နှာကို သေချာစေ့စပ် ကြည့်တော်မူပြီး-

“လှူဖွယ်ပစ္စည်း တစ်ခုခုကို ကျောင်းဒကာမကြီး ဒေါ်ခင်မာ ကြည်ဆီက သွားယူပါ။ ပြီးရင် ဘုရားကန်တော့ပြီး သီလယူရမယ်နော်” ဟု ထပ်ဆင့် မိန့်တော်မူပါသည်။ ဆရာတော်ခေါ်သဖြင့် ရောက်နေသည့် ဒေါက်တာခင်မောင်ဇော်ကို ဆရာတော်ဘာမှမမိန့်ဘဲ လေယာဉ် များကြီးကိုမူ တစ်ခုပြီးတစ်ခု အရေးတကြီး မှာကြားနေသည်ကို ကြည့်ရ သည်မှာ ခရီးတစ်ခုခုကို သွားတော့မည့်တပည့်တစ်ဦးကို ဆရာက စိတ်မချနိုင်သဖြင့် သိသင့်သိထိုက်သည်တို့ကို အထပ်ထပ် မှာကြားနေ သည့်နှယ် တူနေပါတော့သည်။

ထိုစဉ်ခဏ၌ပင် သင်္ကန်းဒွိစုံနှင့် လိမ္မော်ရည်ပုလင်းကြီး တစ်လုံး ကို လက်ဝယ်ပိုက်ပြီး လေယာဉ်များကြီး ဆရာတော်ရှေ့ ရောက်လာ ပြန်ပါသည်။ ဆရာတော်က ဦးစွာ ဘုရားကန်တော့ခိုင်းပါသည်။ ထို့နောက် သရဏဂုံသုံးကြိမ် ခံယူစေပါသည်။ ထို့နောက် ငါးပါးသီလ ခံယူ ဆောက်တည်စေပါသည်။ ထို့နောက် လေယာဉ်များကြီး၏ လက်ထဲမှသင်္ကန်းကို အလှူခံတော်မူပါသည်။ ထို့နောက် တရားတိုတို တစ်ပုဒ် ဟောကြားတော်မူပါသည်။ အမျှအတန်းပေးဝေကာ သာဓု ခေါ်ပါသည်။ လေယာဉ်များကြီးနှင့် ဒေါက်တာခင်မောင်ဇော်တို့ နှစ်ယောက် ဆရာတော်ကြီးကို ရိုသေစွာ ဦးချကန်တော့ကာ ပြန်လာ ခဲ့ပါသည်။ ဆရာတော်ကြီးက ဒေါက်တာခင်မောင်ဇော်ကိုခေါ်ပြီး ဘာမှမမိန့်သဖြင့် သူ့ရင်ထဲ နားမလည်နိုင်သည့် ပဟေဠိတစ်ရပ် ရင်ဝယ်ပိုက်ကာ အိမ်ပြန်ခဲ့ပါသည်။

လေယာဉ်ပျက်ကျပြီ

နောက်တစ်နေ့ ဗိုလ်မှူးကြီးကိုကို၏ သတင်းကို မိတ်ဆွေ တစ်ဦးက ဖုန်းဆက်လာပါသည်-

“လေယာဉ်မှူးကြီးကိုကို မောင်းသွားတဲ့ စစ်တွေလေယာဉ် ဒီနေ့မနက် ပျက်ကျသွားကြောင်း . . . ’ ဒေါက်တာခင်မောင်ဇော်က ဤသတင်းစကား ကြားလျှင်ကြားချင်း လက်ခံရန်၊ နားလည်ရန်၊ ယုံကြည်ရန် အလွန်ပင် ခက်ခဲသွားပါတော့သည်။

ထို့ကြောင့် ကားကို ကိုယ်တိုင်မောင်းပြီး ရွှေဥမင်ဆရာတော် ထံပါးသို့ ချက်ချင်းသွားရန်သာ အကောင်းဆုံးဖြစ်ကြောင်း ဆုံးဖြတ် လိုက်ပါသည်။ ရှေ့တော်မှောက်အရောက် အလွန်အမင်း စိတ်လှုပ်ရှား နေပါသဖြင့် လျှောက်ရမည့်စကား နှုတ်ကမထွက်နိုင်ဘဲ အစပျောက်နေ ပါသည်။ ဆရာတော်ကြီးသည် စိတ်နှလုံး ညှိုးချိုးနေသည့် ဒေါက်တာ ခင်မောင်ဇော်ကို သနားကရုဏာသက်သော မျက်လုံးဖြင့် ကြည့် တော်မူသည်။ အခန်းသည် တိတ်ဆိတ်နေပါသည်။ ထိုအခိုက် ဦးခင်မောင်ဇော်၏ စကားသံက တိတ်ဆိတ်မှုကို ဖြိုခွင်းလိုက်ပါသည်-

“ဆရာတော်ဘုရား ဒကာကြီးကိုကို ဒီနေ့ ဥပစ္စေဒကကံနဲ့ ဆုံးမယ်ဆိုတာ မနေ့ညနေကတည်းက သိနေတဲ့အတွက် သရဏဂုံ သီလ ချီးမြှင့်တော်မူတာပါလားဘုရား” ဒေါက်တာခင်မောင်ဇော်၏ ရင်ထဲတင်းကြပ် နေသည့်ခံစားမှုကို နှုတ်မှ စကားသံအဖြစ် လျှောက် ထားလိုက်မိသည်။ ရင်ထဲခံစားမှုက ပြင်းထန်လွန်းနေပါသဖြင့် ဆရာတော်ထံပါး ဤစကားကို လျှောက်သင့်၊ မလျှောက်သင့်ပင် မစဉ်း စားမိလိုက်ပါ။

ရွှေဥမင်ဆရာတော်ကြီးက ဒေါက်တာခင်မောင်ဇော်၏ စကား သံကို မကြားသကဲ့သို့ပင် ရှိနေပါသည်။ သူ့ကို သနားကရုဏာ သက်သောမျက်လုံးဖြင့် စူးစိုက်ကာ ကြည့်မြဲ ကြည့်နေတော်မူပါသည်။

ဒေါက်တာကြီးသည် ဆရာတော်ကြီး၏ မျက်နှာတော် တည်ငြိမ် အေးချမ်းမှုကို ဖူးမြင်လျက် ‘သတိတရား လက်ကိုင်မထားဘဲ ပေါ့ပေါ့ ဆဆနေမိရင် အခုလိုလည်း ဖြစ်တတ်တယ်နော် ဒကာကြီး’ဟု မိန့်တော်မူသည့်နှယ် ကြားယောင်နေမိပါတော့သည်။

၁၉။ တောရကျောင်း၌ ဖူးတွေ့ရသည့် ဘုန်းတော်ကြီးသည် အိပ်မက်ထဲကအတိုင်းဖြစ်နေ

အခါတစ်ပါး၌ လှေဖြင့် အထက်ကုန်၊ အောက်ကုန် အသွား အပြန်ရောင်းဝယ်နေသော လှေကုန်သည်တစ်ဦးသည် ဓနုဖြူမြို့မှ အထက်သို့ လှေဖြင့်ဆန်တက်အလာ လမ်းတွင် အိပ်မက်ထူးတစ်ခု မြင်မက်သည်။ အိပ်မက်ထဲတွင် ဝတ်ကောင်းဝတ်သန့် လူရည်သန့် တစ်ယောက်က ‘ရဟန္တာကို ကျွန်ုပ်ပြမည် လိုက်ခဲ့လော့’ဟုခေါ်သဖြင့် ဖူးမြင်လိုသောဆန္ဒနှင့် လိုက်သွားပါသည်။ တောရကျောင်းငယ် တစ်ကျောင်းသို့ရောက်၍ ဘုန်းတော်ကြီးတစ်ပါးကို တွေ့ကြလျှင် ‘ဤအရှင်မြတ်သည် ရဟန္တာ အရှင်မြတ်ပေတည်း’ဟု ညွှန်ပြပြောဆိုပြီး ပျောက်သွားပါသည်။ လှေကုန်သည်လည်း အိပ်ရာမှ နိုးလေသည်။

အိပ်မက်ထဲက လမ်းခရီးနှင့် ကျောင်းအပါအဝင် ဘုန်းတော်ကြီး တို့ကိုပါ ကောင်းမွန်စွာ မှတ်မိနေသောကြောင့် ပတ်ဝန်းကျင်ကို ကြည့်ရှုရင်း ဆန်တက်လာကြရာ စစ်ကိုင်းမြို့သို့ ရောက်သောအခါ

အိပ်မက်ထဲ၌ မြင်မက်သောဆိပ်ကမ်းကို မျက်မြင် တွေ့လိုက်ရပါသည်။ ထိုဆိပ်ကမ်းတွင် လှေဆိုက်ပြီးလျှင် အိပ်မက်ထဲ၌ မြင်မက်ခဲ့သော လမ်းအတိုင်း လိုက်လာရာ လမ်းအဆုံး၌ အိပ်မက်ထဲ၌ တွေ့ရသော ကျောင်းကိုပင် တွေ့ရုံမက အိပ်မက်ထဲ၌ ဖူးမြင်ခဲ့ရသော ဘုန်းတော်ကြီးကိုလည်း ဖူးမြင်ရသဖြင့် အတိုင်းမသိ နှစ်ထောင်းအားရ ရှိလှပေတော့သည်။

ဘုန်းတော်ကြီးမှာ ဆရာတော်ဦးပုညဖြစ်လေသည်။ ဆရာတော် သီတင်းသုံးရာကျောင်း၌ သိမ်ကျောင်းနှင့် ဂူ ရေကန်တို့ကို ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းလေသည်။ ဒါယကာ၏ သားနှင့်မြေးများ ယခုအခါ ညောင်တုန်းမြို့ (၁၃)လမ်း၌ ရှိကြပြီး ထိုသိမ်ဂူကျောင်းများ ရေကန်များလည်း ယနေ့တိုင် ရှိပါသေးသည်။

ဤအရှင်မြတ်ကြီးသည် ရဟန္တာဟုတ်မဟုတ်ကို ဒိဋ္ဌမသိရသော်လည်း သိက္ခာကာမယောဂီအစစ် လဇ္ဈိသူတော်ကောင်းကြီး ဖြစ်တော်မူသည်။ မဟာဂန္ဓာရုံချောင်၌ အဦးဆုံး သီတင်းသုံးတော်မူခဲ့သည့် အရှင်မြတ်လည်းဖြစ်ပြီး ဝိနည်းသိက္ခာကို အလွန်လိုလားတော်မူပြီး ဝူတင်ဆောင် အရှင်မြတ်ကြီးဖြစ်တော်မူပါသည်။

ကျမ်းညွှန်း

* စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး ရွှေဟင်္သာဆရာတော်ရေးသားတော်မူသည့် ပထမ ထွင်ခေါင်ဆရာတော်ဘုရားကြီးအကြောင်း ၁၉၇၈ခုနှစ်၊ တတိယအကြိမ်ကို မှီငြမ်းပါသည်။

၂၀။ အဆူအငေါက်ခံရပြီးနောက် သံဝေဂဖြစ်ရပါသည်

ဘဒ္ဒန္တမာနိတသိရိတိဝံသ၊ သူဌေးတန်းဆရာတော် (AD ၁၉၃၄-၂၀၀၈)သည် ပါတိမောက္ခသံဝရသီလ၊ အာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိသီလ စသည် သီလအရာ၌ မြူတမျှ အပြစ်ပြရန်မရှိသည့် ဆရာတော်ကြီးဖြစ်သည်။ ရဟန်း(၄)ဝါမှစ၍ နိဿဂ္ဂိစ္စနဲ့တော်မူပြီး ရာသက်ပန် ရွှေငွေမကိုင်သည့် ဆရာတော်ဖြစ်ပါသည်။ ဆရာတော်မြတ်နိုးတော်မူသည့် ရဟန်းသီလ ကို ‘ဘာနဲ့မှမလဲဘူး’ဟူသော သံမဏိစိတ်ဓာတ် ရှိတော်မူသည်နှင့် အညီ တစ်ဘဝခရီးရှည်ကြီးကို ဤခံယူချက်ဖြင့် အပြီးသတ်တော်မူ ခဲ့ပါသည်။

ဆရာတော်ကြီးသည် အရုဏ်တက်ချိန်ကို အလွန်အလေးထား တော်မူပါသည်။ အရှင်ခေမာနန္ဒ(ဗြာဟ္မဏ)ရေးသားပြုစုထားသည့် ‘ကောင်းကင် ကြယ်နက္ခတ်ကြည့်နည်းပညာနှင့် လူတိုင်းအတွက် ကမ္ဘာသုံး ပြက္ခဒိန် လအလိုက် နေထွက်၊ နေဝင်နှင့် အရုဏ်တက်ချိန်’ စာအုပ်ကို ကြွလေရာရာ ယူဆောင်တော်မူလေ့ရှိသည်။ တပည့်ရဟန်း တစ်ပါးပါးက သြဝါဒချီးမြှင့်ပေးတော်မူပါရန် လျှောက်ထားလာလျှင် ‘ဦးဇင်းလက်ထဲမှာ ဒီစာအုပ်ရှိသလား’ဟု ဦးစွာ မေးတော်မူသည်။ ‘မရှိပါဘုရား’ဟု လျှောက်ထားသူအား ‘အရုဏ်တက်ချိန်ကိုမှ အလေး ဂရုမထားရင် ဘယ်လိုလုပ်ပြီး ဝိနည်းဆောင်ရဟန်း ဖြစ်နိုင်မလဲ’ဟု မိန့်တော်မူလေ့ ရှိပါသည်။

ထို့ကြောင့် အရုဏ်တက်ချိန်ကျမ်းစာအုပ်ကို ရေးသားပြုစုသူ မိမိအနေဖြင့် ဆရာတော်ကြီးထံပါး စာအုပ်လှူဒါန်းရန်နှင့် သြဝါဒ

ခံယူရန် ဆန္ဒရှိနေပါသည်။ ရန်ကုန်ရွှေဥမင်တောရကျောင်း၌ ခေတ္တရောက်ရှိချိန်၌ အကြောင်းညီညွတ်သဖြင့် ဆရာတော်ကြီး သီတင်းသုံးတော်မူရာ ကမ္ဘာအေး ဇမ္ဗူဒီပကျောင်းဆောင်သို့ ကပွဲယနှင့်အတူ သွားပါသည်။ ဆရာတော်ကြီးလက်ထဲသို့ စာအုပ်များ လှူဒါန်းခွင့် ရခဲ့ပါသည်။

ဆရာတော်ကြီးသည် စာရေးသူနှင့် အတူပါလာသည့် ရွှေဥမင်ဆရာတော်ကြီး(AD ၁၉၃၄-၂၀၀၂)၏ကပွဲယ ဦးတင်ထွန်းကို မကြာမကြာ စူးစူးစိုက်စိုက် ကြည့်တော်မူသည်။ ထိုစဉ်အခါကာလ၌ ရွှေဥမင်ဆရာတော်ကြီး လွန်တော်မူပြီးဖြစ်သဖြင့် ဆရာတော်ကြီး၏ကပွဲယသည် စာရေးသူသီတင်းသုံးရာ လယ်ဝေးမြို့၊ ရန်ကင်းတောရ၌ လာရောက်၍ ကပွဲယကာရကအဖြစ် ဆောင်ရွက်နေချိန်ဖြစ်သည်။

သူဌေးတန်းဆရာတော်ကြီးသည် ရုတ်တရက် မည်သို့အကြံဖြစ်လာသည်မသိ ကပွဲယကိုကြည့်ပြီး စာရေးသူအား ငေါက်ငမ်းပါတော့သည်။ ‘ဟိုထောင့်မှာ တုတ်တွေ့သလား၊ လက်မြန်တယ်၊ ရိုက်တတ်တယ်၊ အခုဘာလာလုပ်ပြန်တာလဲ’ဟူ၍လည်း စကားအဆက်အစပ်မရှိ မိန့်တော်ပါသည်။ အကြောင်းအသို့နည်းဟု ဆင်ခြင်တွေးတောရင်း လက်အုပ်ချီကာ အဆူအငေါက်ခံလျက် ဆင်ခြင်စဉ်းစားကြည့်နေမိသည်။

ထိုစဉ် အကြံတစ်ခုရလာသောကြောင့် “ဆရာတော်ဘုရား တပည့်တော်က ရွှေဥမင်ဆရာတော်ကြီး လွန်တော်ပြီး (၁၀)ရက်ပြည့်တဲ့နေ့မှာ ဆရာသခင်မရှိတော့တဲ့ ရန်ကုန်မြေကို အပြီးစွန့်ခွာသွားပါတယ်ဘုရား။ အခု လယ်ဝေးမြို့နယ်၊ သပြေပင်ရွာက ရန်ကင်းတောရမှာ နေပါတယ်ဘုရား”ဟု ပြည့်ပြည့်စုံစုံ လျှောက်ထားပါသည်။ ထိုအခါ

ဆရာတော်က “ဟုတ်လား၊ ဒီကပ္ပိယကြီးကို ရွှေဥမင်မှာ ခဏခဏ တွေ့ဖူးတယ်။ အခုရွှေဥမင်ကျောင်းရဲ့ ဝိနိစ္ဆယကိစ္စကို တပည့်တော် ဆောင်ရွက်နေရတယ်။ သူ့ကိုတွေ့တော့ ဒီအမှုမှာ ကိုယ်တော်နှင့် ကိုယ်တောင့်ကပ္ပိယက တရားခံဘက်ကနေ ဒီကိုလာကြတာလား၊ တရားလိုဘက်ကနေ လာကြတာလားလို့ သံသယဖြစ်သွားလို့ပါ”ဟု ပြုံးရွှင်စွာ ရှင်းပြတော်မူပါသည်။

မိမိစိတ်ထဲ၌ ‘ဝိနယဂရုက လဇ္ဇီပေသလ သိက္ခာကာမ ဖြစ်တော် မူသောရွှေဥမင် ဆရာတော်ကြီးသည် ဖဘုရားရှင်၏ သာသနာတော် အရောင် ထွန်းလင်းတောက်ပ တင့်တယ်စေတော်မူခဲ့ပါသော်လည်း အချို့သောတပည့်များ၏ မလိမ္မာမှုကြောင့် ဆရာတော်ကြီး ခေါင်းချ တော်မူခဲ့သည့် ကျောင်းတိုက်ကြီး အမှုအခင်းကြီး ဖြစ်လာပါပကောလား၊ ဆရာတော်ကြီး၏ တပည့်ဖြစ်နေသည်ကိုပင် သံသယဖြစ်ခံနေရပါ ပကောလား၊ ထိုမျှမက ဘုန်းကံကြီးမားသည့် ဆရာတော်ကြီး၏ ကပ္ပိယနှင့်အတူ ရှိနေခြင်းကပင် အပြစ်သားပမာ ဖြစ်ပါပကောလား’ဟု အတွေးနယ်ခဲ့မိသည့်နည်းတူ ကြီးစွာသော သံဝေဂလည်း ဖြစ်ခဲ့ရပါ သည်။

ထိုအကြောင်းကို တောရနေ ဆရာသခင်များထံပါး လျှောက် ထားရာ “ဦးခေမာ သာသနာမှာ ဘုန်းကံကြီးမားတော်မူတဲ့ ဆရာတော် ကြီးတစ်ပါး ပျံလွန်တော်မူရင် နောက်က တပည့်သံဃာ တစ်ကျိတ် လောက် ပါရာဇိကကျတယ်ဆိုတာ မကြားဖူးဘူးလား”ဟု မှတ်သားဖွယ် အဆုံးအမစကားကို မိန့်ကြားတော်မူပါသည်။ ဆရာတော်ကြီး၏ စကားအဆုံး၌ မိမိစိတ်ထဲ၌ ‘ဓမ္မဒါယာဒ’ဖြစ်ရန် ကြိုးစားမည်ဟူသော ဆုံးဖြတ်ချက် ပို၍ ပို၍ ခိုင်မြဲလာပါတော့သည်။

(ဃ) သီလသည်သာ မှီခိုရာ၊
အားထားရာ၊ လဲလျောင်းရာ

သို့ဖြစ်ပါ၍ ပါရာဇိကအာပတ် သင့်ရောက်နိုင်သည့် အကြောင်း
ခြင်းအရာများကိုလည်း ဗဟုသုတအဖြစ် သိထားသင့်ပါသည်။ အာပတ်
သင့်ရောက်နိုင်သည့် အကြောင်းလေးမျိုး ရှိပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ -

- ၁။ လူမိန်းမနှင့်ဖြစ်စေ၊ တိရစ္ဆာန်မနှင့်ဖြစ်စေ မေထုန်မှီဝဲလျှင်
ပါရာဇိကအာပတ် သင့်ပါသည်။
- ၂။ တစ်မတ်နှင့် တစ်မတ်အထက် ငွေကြေးကိုဖြစ်စေ၊ ပစ္စည်းကို
ဖြစ်စေ ခိုးယူပါက ပါရာဇိကအာပတ် သင့်ပါသည်။
- ၃။ လူကိုသတ်မိပါက ပါရာဇိကအာပတ်သင့်ပါသည်။
- ၄။ ဈာန်မဂ်ဖိုလ် မရရှိပါဘဲ ဈာန်မဂ်ဖိုလ်ရရှိသည်ဟု ဝါကြား
လိုသောစိတ်ဖြင့် မဟုတ်မမှန် ပြောကြားပါက ပါရာဇိက
အာပတ်သင့်ပါသည်။

ဝိနည်းအရာ ကျွမ်းကျင်ရန်လို့ပါသည်

ထို့ကြောင့် ရဟန်းသည် ဝိနည်းအရာ၌ အကျွမ်းတဝင်ရှိရန်
အထူးလိုအပ်ပါသည်။ သို့မဟုတ်ပါက သူတစ်ပါးအားလည်း စွပ်စွဲ
မိတတ်သကဲ့သို့ မိမိကိုယ်ကိုလည်း အာပတ်ဖြင့် စွပ်စွဲမိတတ်ပါသည်။

သာဓကတစ်ခု ပြလိုပါသည်။ သပြေပင် ရန်ကင်းတော၌
၂၀၁၂-ခုနှစ် မတ်လတွင် ဦးပညာသီရိဘွဲ့အမည်ရှိသည့် ရဟန်းတော်
တစ်ပါး တောရဆောက်တည်ရန် ရောက်ရှိလာပါသည်။ သူသည်
ဝိနည်းအရာ စံပြရဟန်းတစ်ပါးဖြစ်ပြီး အရာရာကို ဝိနည်းမျက်လုံး
ဖြင့်သာ ကြည့်ရှု ဆုံးဖြတ်တော်မူလေ့ရှိပါသည်။ ဝိနည်းအရာ သံသယ
ကြီးသည့် ရဟန်းကောင်းတစ်ပါးလည်း ဖြစ်ပါသည်။ ဝိနည်းဆိုင်ရာ

မေးခွန်းများကို စူးစမ်း လေ့လာ မေးမြန်းလေ့ရှိသကဲ့သို့ ဝိနည်းထိုရ် ထေရ်ရှင်များ၏ ထေရုပ္ပတ္တိကိုလည်း နာကြားမှတ်သားကာ အတုယူ၊ အားကျလေ့ရှိသည့် ရဟန်းကောင်းတစ်ပါးဖြစ်ပေသည်။ အရွယ်ငယ်ပြီး ကျန်းမာရေးလည်း ပြည့်စုံသဖြင့် ရံခါ တောနက်ကြီးထဲ ကြွရောက်ကာ သီတင်းသုံးလေ့ ရှိပါသည်။ ၂၀၁၄-ခုနှစ် ဝါကျွတ်ကာလ တောမှပြန်ကြွ လာပါသည်။ သူ့ကိုကြည့်ရသည်မှာ မျက်နှာမသာမယာဖြစ်နေပြီး စာရေးသည့်ဘုန်းကြီးအား မေးခွန်းမေးလျှောက်ခွင့် တောင်းလာပါ သည်။

“လျှောက်ပါ အရှင်ဘုရား၊ လျှောက်ပါ”ဟု ခွင့်ပြုပေးလိုက်ပါ သည်။ “တပည့်တော်စိတ်ထဲမှာ သံသယတော်တော်ကိုကြီးနေပါ တယ်ဘုရား၊ တပည့်တော် သံသယကို အရှင်ဘုရား ဖြေရှင်းပေးတော် မူပါဘုရား၊ အရှင်ဘုရား ဆုံးဖြတ်ချက်ကို နာခံမှတ်သားပါမယ် ဘုရား”ဟု နိဒါန်းချီကာ အောက်ပါအတိုင်း လျှောက်ထားပါသည်။ “ဘုရားတပည့်တော် လွန်ခဲ့တဲ့သုံးနှစ်က အရှင်ဘုရားရဲ့သတင်းတွေ ကြားမိလို့ လယ်ဝေးမြို့က သပြေပင်ရန်ကင်းတောရကို ကြွလာဖို့ ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပါတယ်။ အဲသည်တုန်းက ရွာကျောင်းမှာ ဝိနည်းလျော့ရဲ လွန်းတဲ့အတွက် မနေချင်တာတစ်ခုတည်းနဲ့ပဲ ထွက်လာမိတာပါဘုရား၊ ထွက်မလာခင် တစ်ပတ်အလိုလောက်မှာ တပည့်တော်ရဲ့ ဥပဇ္ဈာယ် ဆရာတော်က မေးခွန်းတစ်ခုမေးတယ်။ ‘မင်းမှာသင်္ကန်း ဘယ်နှစ်စုံ ရှိသလဲ’တဲ့ တပည့်တော်က ‘နှစ်စုံရှိပါတယ်ဘုရား’လို့ လျှောက်လိုက်ပါ တယ်။ ဒါနဲ့ တပည့်တော်ရဲ့ဆရာတော်က ‘နှစ်စုံထဲက အဟောင်း တစ်စုံ ငါ့ကိုပေးကွာ။ ဒီနေ့ဒုလ္လဘရဟန်းဝတ်မှာမို့ မင်းရဲ့အဲဒီသင်္ကန်း

အဟောင်း သူ့ကိုပေးလိုက်မယ်။ ဘုရားစင်နားက ဗီရိယဲမှာ သင်္ကန်း အသစ်တွေရှိတယ်။ မင်းကို အသစ်ပေးမယ်” လို့ မိန့်ပါတယ်။ တပည့်တော် လည်း ကုတင်ပေါ်က သင်္ကန်းအဟောင်းကို ယူပြီး ပေးလိုက်မိပါတယ်။ ဆရာတော်ကလည်း ရဟန်းခံပွဲပြီးတာနဲ့ နောက်တစ်ရက် ခရီးကြွ သွားပါတယ်။ တပည့်တော်လည်း ဆရာတော်မရှိတုန်း ဒီကိုကြွ လာဖို့ကြုံလာတာနဲ့ ဆရာသမားရဲ့ ဗီရိယဲဖွင့်ပြီး သရီးရှင်ဖယ်သင်္ကန်း အကောင်းစား ယူလာခဲ့မိပါတယ်။ ဒါကြောင့် တပည့်တော်သင်္ကန်း သူ့ခိုးဖြစ်သွားပြီလို့ ထင်ပါတယ်။ တပည့်တော်ပေးခဲ့တဲ့ သင်္ကန်းထက် အဆများစွာ ဈေးကြီးတဲ့သင်္ကန်း ယူလာမိတာပါဘုရား။ ဒီရက်ပိုင်း ဒါကိုပဲ တဝဲလည်လည်တွေးတွေးပြီး နောင်တရနေပါတယ်ဘုရား။ တပည့်တော် မှားခဲ့ပါတယ်ဘုရား” ဟု ရှည်လျားစွာလျှောက်ထားပြီး သက်ပြင်းရှည်ချကာ ဇက်ကျိုးသည့်နှယ် ဦးခေါင်းအောက်စိုက် ကျသွားပါသည်။ သူ့ကိုယ်သူလည်း ဒုတိယပါရာဇိကအာပတ်ဖြင့် စွပ်စွဲထားပြီး စိတ်မော၊ ကိုယ်မော ဖြစ်သွားဟန်တူပါသည်။

“အရှင်ဘုရား ဝိနည်းဆိုတာ ထောင့်စုံအောင် စဉ်းစားရတယ်။ အထူးအားဖြင့် ရဟန်းဘဝကနေ ဆုံးရှုံးမဲ့ ပါရာဇိကအာပတ်ဆိုရင် ပိုလို့ကိုဂရုစိုက်ပြီး ဆုံးဖြတ်ရပါတယ်။ အခု အရှင်ဘုရားဆရာတော် မရှိတုန်း သင်္ကန်းယူလာတာမှာ ခိုးတာလို့ စွပ်စွဲလို့မရပါဘူး။ ဘာကြောင့် လဲဆိုရင် ဆရာဘုန်းကြီးက ပေးပြီးသားဖြစ်ပါတယ်။ သင်္ကန်း အဟောင်းနဲ့တောင် အသစ်ကို လဲပေးချင်တဲ့စေတနာ၊ တပည့်ကို ချီးမြှောက်ချင်တဲ့ စိတ်ဓာတ်ကောင်းကို မြင်နေရပါတယ်ဘုရား။ သံသယ ဖြစ်စရာမရှိပါဘူး။ အရှင်ဘုရားအနေနဲ့ ကိုယ့်ပစ္စည်းကို ယူလာတာပါ။ ခိုးလိုတဲ့စိတ်နဲ့ ယူတာမဟုတ်ပါဘူး” ဟု ရှင်းပြရာ သူက-

“ဟုတ်တော့ဟုတ်တယ်၊ ဒါပေမဲ့ တပည့်တော်ရဲ့ လုပ်နည်းက မဟုတ်ဘူးဘုရား၊ တပည့်တော်ပေးခဲ့တဲ့ သင်္ကန်းနှင့် တန်းတူတဲ့ သင်္ကန်း ဗီရိထဲတွေ့လည်းတွေ့ခဲ့ပါလျက်နဲ့ မယူဘဲ ပိုင်ရှင်မရှိတုန်း အကောင်းစားသင်္ကန်းကိုမှ ယူမိပါတယ်ဘုရား။”

သံသယမဖြစ်နဲ့တော့

“ကောင်းပါပြီ၊ တပည့်ကို မူလကတည်းက သင်္ကန်းအသစ်၊ အကောင်းပေးချင်လို့ကို ဆရာတော်က အဟောင်းတောင်းတာလေ၊ အကယ်၍ အရှင်ဘုရားဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ ကျောင်းမှာရှိမယ်ဆိုရင်လည်း ခရီးဝေးကိုသွားမဲ့ တပည့်အတွက် ဒီထက်ကောင်းတဲ့ သင်္ကန်းတစ်စုံ မက နှစ်စုံတောင်ပေးလိုက်မှာ သေချာပါတယ်။ ဒါနဲ့ အဲဒီသင်္ကန်းက အခုဘယ်မှာလဲ”

“ဂါမဝါသီဆရာတော်ရဲ့ သင်္ကန်းကို နိဿဂ္ဂိသံသယရှိတာနဲ့ ရန်ကင်းတောရကို ရောက်တဲ့လမှာပဲ ဝါမဆိုခင် တပည့်တော် စွန့်ပစ် လိုက်ပါပြီဘုရား။ ဒီသင်္ကန်းက ရန်ကင်းတောင်ခြေက ဆွမ်းခံလမ်းမှာ ပုံသုကူကောက်ရလို့ သစ်ခေါက်ဆိုးပြီး သုံးနေတာပါဘုရား။”

“သံသယမဖြစ်ပါနဲ့တော့ဘုရား၊ အပြစ်မရှိပါဘူး၊ အာပတ်မသင့် ဘဲနဲ့ အပြစ်ရှိနေတယ်လို့ စွပ်စွဲတာလည်း မကောင်းပါဘူး၊ ဒီဘက်ကို ကြွပါဘုရား၊ တပည့်တော်နဲ့ ဒေသနာကြားလိုက်ပါ ဟုတ်ပြီလား။”

ဒေသနာကြားပြီးနောက် စိတ်ရှင်းသွားဟန်တူပါသည်။ မျက်နှာ အမူအရာ ကြည်လင်သွားပါသည်။ ပြုံးရွှင်စွာဖြင့် ဝတ်ပြုကာ အရှင်မြတ် သီတင်းသုံးရာ တစ်ပါးကျောင်းသို့ ပေါ့ပါးလန်းဆန်းစွာ ကြွသွားပါ သည်။

ပါရာဇိကအာပတ် သင့်လေပြီဟု ဆုံးဖြတ်ချက် မစောကြရပါ

သိက္ခာပုဒ်လွန်ကျူးထားကြောင်း လျှောက်ထားလာသည့် ရဟန်းအား ဝိနည်းအရာ ကျွမ်းကျင်တော်မူသော အရှင်မြတ်က ဒေသနာကြားရသော အာပတ်ဖြစ်အံ့ “ဒေသနာကြားပါလေ”ဟု ဆိုထိုက်၏။ အကယ်၍ သံဃာဒိသိသ်အာပတ်ဖြစ်အံ့ “ပရိဝါသ်၊ မာနတ်ဆောက်တည်ပါလေ”ဟု ပြောဆိုထိုက်၏။ အကယ်၍ပါရာဇိက အရိပ်အယောင်ထင်အံ့ “ပါရာဇိကအာပတ်”ဟု ဦးစွာမဆိုထိုက်သေးပါ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် မေထုန်လွန်ကျူးခြင်းနှင့် တရားထူးကို လိမ်လည်ပြောဆိုခြင်းတို့သည် ထင်ရှားပါသော်လည်း ခိုးသည့် သိက္ခာပုဒ်နှင့် လူကိုသေစေသော သိက္ခာပုဒ်တို့သည် နူးညံ့၏။ သိနိုင် ခဲ၏။ သိမ်မွေ့သဖြင့် အာပတ်သင့်မှန်းမသိ သင့်နေတတ်သကဲ့သို့ သိမ်မွေ့စွာပင် အာပတ်မှ လွတ်လည်းလွတ်နေတတ်၏။

ထို့ကြောင့် “အာပတ်သင့်၏”ဟု မဆိုသေးဘဲ မိမိ၏ အာစရိယ ဆရာ ထင်ရှားရှိနေသေးပါက ထိုရဟန်းကို “တပည့်တော်တို့ ဆရာတော်ထံပါး သွားမေးပါဦးလော့”ဟု စေလွှတ်ထိုက်၏။ ထိုရဟန်းက တစ်ဖန်ပြန်လာပြီး “ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ပါဠိတော်အားဖြင့် လည်းကောင်း၊ မဟာပဒေသနည်းအားဖြင့်လည်းကောင်း ရှုမြင် သုံးသပ်ကာ ကုစားနိုင်သေး၏ဟု တပည့်တော်ကို ပြောလိုက်ပါသည် ဘုရား”ဟု ဆိုအံ့။ မိမိက ထိုရဟန်းကို “ဆရာတော်ဘုရား၏ မိန့်ကြား ချက်က ကောင်းလှပါပေ၏။ ထိုအတိုင်းပင် ဆောင်ရွက်တော်မူပါ ဘုရား”ဟု ဆိုထိုက်၏။

အကယ်၍ မိမိ၏ဆရာ သက်ရှိထင်ရှားမရှိတော့ဘဲ မိမိနှင့် အတူ ဝိနည်းသင်ယူဖူးသော ရဟန်းရှိပါက “တပည့်တော်တို့နှင့်အတူ ဝိနည်းသင်ယူခဲ့သည့် ထေရ်ရှင်ထံ သွား၍မေးပါလော့” ဟု ပြောကြား ရမည်။ ထိုရဟန်းတော်ကလည်း “ကုစားကောင်းသေး၏” ဟု ဆုံးဖြတ်အံ့။ “ကောင်းပါပြီ၊ ထိုရဟန်းတော်မြတ်၏ စကားအတိုင်း ဆောင်ရွက်တော်မူပါဘုရား” ဟု ဆိုထိုက်၏။

အကယ်၍ ဝိနည်းသင်ယူဘက် ရဟန်းလည်းမရှိတော့ဘဲ ပညာရှိသော တပည့်ရှိပါက ထိုရဟန်းကို “ဤမည်သော ရဟန်း ငယ်ထံ သွားရောက် မေးမြန်းတော်မူပါဘုရား” ဟု လျှောက်ရပါမည်။ ထိုရဟန်းကလည်း “ကုစားကောင်းသေး၏” ဟုဆိုအံ့။ “ကောင်းပြီ၊ ထိုရဟန်း၏စကားအတိုင်း ပြုတော်မူပါဘုရား” ဟု ဆိုထိုက်၏။

သို့မဟုတ်ဘဲ မိမိတပည့်ရဟန်းငယ်ကလည်း ပါရာဇိက အရိပ်အယောင်ထင်အံ့၊ ထိုအခါ၌လည်း “ပါရာဇိကကျပြီ” ဟု မဆို ထိုက်သေး။ “မြတ်စွာဘုရားရှင်၏ သာသနာတော်သည် ကြုံခဲ့၏။ ရှင်ရဟန်းအဖြစ်ကိုလည်း ရခဲ့၏။ ကင်းဆိတ်သောနေရာမှာ တံမြက် စည်းလှည်း၍ နေ့ခင်း၌ အေးချမ်းစွာနေကာ မိမိ၏ ရဟန်းသီလကို သုတ်သင်ပြီး ကမ္မဋ္ဌာန်း နှလုံးသွင်းတော်မူပါဘုရား” ဟုဆိုပါ။

အကယ်၍ သူ့မှာ သီလစင်ကြယ်ကာ ကမ္မဋ္ဌာန်း ဆက်စပ်အံ့၊ သင်္ခါရတရားတို့ ထင်ရှားကုန်အံ့၊ ဥပစာအပ္ပနာသို့ ရောက်သကဲ့သို့ စိတ်သည် တည်ကြည်အံ့၊ တစ်နေ့လုံး အချိန်ကုန်သွားသော်လည်း ကုန်မှန်းမသိဖြစ်အံ့ ထိုရဟန်းသည် နေဝင်ခါနီးသောအခါ နေရာမှ ထ၍ ပြန်လာ၏။ ဝိနည်းဓိုရ်က “အရှင်ဘုရားရဲ့စိတ် ဘယ်လို

ဖြစ်သလဲ”ဟု မေးထိုက်၏။ သူ့စိတ်ဖြစ်ပုံကို ပြောပြသောအခါ “ရဟန်း မည်သည် စိတ်စင်ကြယ်ဖို့ဖြစ်၏။ မမေ့မလျော့ ရဟန်းတရားကို ပြုလော့”ဟု ဆိုထိုက်၏။

အကယ်၍ ထိုရဟန်း၏သီလ ပျက်စီး၏။ ကမ္မဋ္ဌာန်းလည်း မဆက်စပ်၊ နှင်တံနှင့်ရိုက်သကဲ့သို့ တုန်လှုပ်နေ၏။ နှလုံးမသာခြင်း ဟူသောမီးသည် သူ၏စိတ်ကို လောင်မြိုက်၏။ လောလောပူသော ကျောက်ဖြာထက်၌ ထိုင်ရသကဲ့သို့ ပူလောင်လွန်းသဖြင့် ခဏချင်းပင် ထ၏။ ထိုရဟန်းပြန်လာသော် “အရှင်ဘုရားစိတ်တွေ ဘယ်လို ဖြစ်ပါ သလဲဘုရား”ဟု မေးပါ။ ဖြစ်ပုံကို ပြောပြသော် “လောကမှာ မကောင်းမှု ပြုဖို့ ဆိတ်ကွယ်ရာ မရှိပါဘုရား၊ မကောင်းမှုပြုသူကိုယ်တိုင်က သိပါတယ်။ မိမိကိုစောင့်ရှောက်တဲ့ နတ်တွေကလည်း သူတစ်ပါး စိတ်ကို သိနိုင်စွမ်းသလို၊ သူတစ်ပါးစိတ်အကြံကို သိနိုင်စွမ်းတဲ့ သမဏ ဗြာဟ္မဏတွေလည်း လောကမှာ ရှိပါတယ်ဘုရား၊ အရှင်ဘုရား ကိုယ်တိုင်ကပင် အရှင်ဘုရားရဲ့ချမ်းသာကို ရှာတော်မူပါဘုရား” ဟု ဆိုထိုက်၏။

ဆန္ဒစောကာ ဆုံးဖြတ်လိုက်သည်ထင့်

သပြေပင် ရန်ကင်းတောရကျောင်းသည် ဝိနည်းလေးစား သည့် သံဃာတော်များ သီတင်းသုံးတော်မူသည့် ဌာနဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဝိနယဂရုဏထေရ်ရှင်များက ဝါတွင်း၊ ဝါပ အခါကာလ မရွေး အမြဲ ကြွရောက် သီတင်းသုံးတော်မူလေ့ရှိပါသည်။ တစ်နည်း

အားဖြင့် ဝိနည်းလေးစားတော်မူကြသည့် ရဟန်းကောင်းများအတွက် အမြဲ တံခါးဖွင့်ထားသည့် တောရကျောင်း ဖြစ်ပါသည်။

၂၀၁၄-ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလဆန်းတွင် ဝိနည်းအရာ စံထားစရာ၊ အတုယူအားကျစရာ ဂုဏ်တို့နှင့် ပြည့်စုံသည့် ထေရ်ရှင်တစ်ပါး ကြွလာတော်မူပါသည်။ အရှင်မြတ်သည် ဦးပညာသီရိနှင့်လည်း အလယ်ရိုးမတောထဲတွင် သီတင်းသုံးတော်မူဖူးသဖြင့် ဆွမ်းခံကြွရာ ၌လည်း နှစ်ပါးအတူတကွ ကြွတော်မူပါသည်။

ဦးပညာသီရိ၏ နှလုံးသားထဲမှ ဆွဲနုတ်ထားပြီးဖြစ်သည့် ပါရာဇိကအာပတ်ကိစ္စက ပြန်၍ သတိရလာဟန် တူပါသည်။ ထို့ကြောင့် သူ၏အဖြစ်အပျက်ကို သူ့ကိုယ်တိုင် ဖြစ်ခဲ့သည်ဟု မလျှောက်ဘဲ ‘ရဟန်းတစ်ပါး’ဟူသော နာမ်စားကိုသုံးပြီး ဆွမ်းခံ အပြန်လမ်း၌ မေးလျှောက်ကြောင်း သိရပါသည်။

“ဆရာတော်ဘုရား ရဟန်းတစ်ပါးက ပိုင်ရှင်မရှိတုန်း သူများ ဗီရိသော့ကိုဖွင့်ပြီး အဖိုးတန် သရီးရှင်ဖယ် အကောင်းစားသင်္ကန်း အသစ်ကြီးကိုယူရင် ဘာအာပတ်သင့်ပါသလဲဘုရား”

“ပိုင်ရှင်မပေးတဲ့ပစ္စည်းကို ခိုးတာဖြစ်လို့ တန်ဖိုးအလိုက် ပါရာဇိကအာပတ်အထိ သင့်နိုင်ပါတယ်”ဟု ဆုံးဖြတ်ပေးတော် မူပါသည်။ ထိုကဲ့သို့ သင်္ကန်းခိုးခဲ့သည့်ပုဂ္ဂိုလ်မှာ အခြားသူမဟုတ် ဘုရားတပည့်တော်ပင်ဖြစ်ကြောင်းကို ဆွမ်းခံရာတောလမ်း၌ပင် ဒူးထောက်ကာ ဝန်ခံလျှောက်ထားခဲ့ကြောင်း သိရပါသည်။

စုံစုံ စေ့စေ့ငှ ဂေလလာပြီးမှ မေးမြန်းဆုံးဖြတ်သင့်

ဆွမ်းခံအသွားလမ်း၌ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို နှလုံးသွင်းကာ အေးချမ်းသည့်စိတ်ဖြင့် ဆွမ်းခံကြွသွားရှာသည့် ဦးဇင်းဦးပညာသီရိသည် သူ့စိတ်ထဲ မမျှော်လင့်ထားသည့်အဖြေကို ကြားသိလိုက်ရပါသည်။ အာဂန္တုထေရ်အရှင်သည် ဆွမ်းဘုဉ်းပြီးနောက် ခရီးတစ်ခုကို ကြွသွားတော်မူပါသည်။

ဦးဇင်းခမျာမှာမူ ပါရာဇိကအာပတ်တန်းလန်းနှင့် ဒါယကာတို့၏ဆွမ်းကို မဘုဉ်းဝံ့ဘဲ ဖြစ်နေရှာသည်။ ထို့ကြောင့် သာသနာတော်သည် ငါနဲ့မထိုက်တန်တော့ဟု တွေးမိပြီး သိက္ခာချကာ လူဝတ်လဲရန်ဆုံးဖြတ်ကာ စာရေးသည့်ဘုန်းကြီးထံ တစ်ဖန် ရောက်ရှိလာပြန်ပါသည်။ ငိုထားသဖြင့် မျက်လုံးမို့နေ၍ “ဘာဖြစ်သလဲ အရှင်ဘုရား”ဟု မေးရာမှ ဖြစ်စဉ်ကို သိလိုက်ရပါသည်။

ဖျောင်းဖျါ နားချ၊ အကြောင်းစုံရှင်းပြသော်လည်း နားမဝင်တော့ဘဲ လူဝတ်လဲသွားရှာပါသည်။ သာသနာတွင်းကာလ တစ်သက်တာလုံး သူရဟန်းမဖြစ်တော့ဟု သူ့ကိုယ်သူ ဆုံးဖြတ်ထားကြောင်း နှစ်အတန်ကြာသောအခါ သတင်းစကား ရောက်လာပါသေးသည်။ ပါရာဇိကအာပတ်ကို လျှောက်ထားသူ၊ ဆုံးဖြတ်သူ အရှင်နှစ်ပါးစလုံးကပင် ပြည့်ပြည့်စုံစုံ၊ စေ့စေ့ငှ မေးမြန်းလေ့လာသင့်ပြီး အဆုံးအဖြတ်ကို ဆန္ဒမစောသင့်သည့် သင်ခန်းစာဖြစ်ပေတော့သည်။

ကျမ်းညွှန်း

- * (၄၄) ပဌမပါရာဇိက သန္တတဘာဏဝါရ၊ ပါရာဇိကပါဠိ (နာ-၂၈)
- * (၂၇၁) အန္တရပေယျောလ၊ ပရိဝါရပါဠိ (နာ-၁၆၄)
- * (၄၅) ပဌမပါရာဇိက ပဒဘာဇနီယဝဏ္ဏနာ၊ ပါရာဇိကအဂ္ဂထာအတွဲ-၁ (နာ-၂၀၂)

၂။ အလိုရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်များ ဒီဘက်ကြွတော်မူပါဘုရား

လဲဘူးဆရာတော်ကြီးသည် သက်တော် ဝါတော်အားဖြင့် နဘူးကျင်းဆရာတော်ကြီးထက် တစ်နှစ်တစ်ဝါမျှသာ လျော့ပါသည်။ နဘူးကျင်းဆရာတော်ကြီး၏ ရှေ့တွင် ကိုရင်ငယ်လေးပမာ ပြုမူ ကျင့်သုံးတော်မူသည်ကို ဖူးမြင်ရသူတိုင်း လဲဘူးဆရာတော်၏ နိဝါတ ဂုဏ်ကို မချီးကျူးဘဲ မနေနိုင်ကြပါ။ နဘူးကျင်း ဆရာတော်ကြီးသည် (၂၂၊ ၇၊ ၂၀၀၄)ရက်တွင် လွန်တော်မူသွားပါသည်။ သက်တော်ရှည် လဲဘူးဆရာတော်သည် ၂၀၁၇ ခုနှစ်၏ နွေဦးကာလ၌ သက်တော် (၉၅)နှစ်ပြည့်ပြီး ဖြစ်သော်လည်း ကျန်းမာစွာ ဖူးမြင်နေရပါသည်။ မိမိတို့ မသိမိလိုက်သည့် မှတ်သားဖွယ် ရှေးဟောင်းနှောင်းဖြစ်များကိုလည်း မိန့်တော်မူလေ့ရှိပါသည်။

ညဆွမ်းကပ်မှာမို့ ပင့်လျှောက်တာတဲ့

“နတ်မောက်နယ်က ရွာတစ်ရွာမှာ သိမ်သမုတ်ပွဲရှိလို့ ပင့်တယ်ကိုယ်တော်၊ သိမ်ကိစ္စဆိုတော့ သံဃကိစ္စလေ၊ ဒါကြောင့် သွား လိုက်ပါတယ်၊ ကျန်တဲ့ကိစ္စတော့ မကြံတော့ပါဘူး။ ဒါနဲ့ ကျောင်းကို ရောက်တော့ သိမ်သမုတ်မဲ့ အချိန်အခါကိုစောင့်ရင်း ရောက်နှင့် နေကြတဲ့သံဃာတွေနဲ့ စကားစမြည် ပြောနေတာလေ၊ အဲဒါ နာရီ ကြည့်တော့ ညနေ (၅)နာရီကျော်သွားပြီ။ အဲဒီအချိန်မှာ ဒကာ တစ်ယောက်ကလာပြီး ရှိရှိသေသေ လက်အုပ်ချီပြီးတော့ လေးလေး စားစား လျှောက်တယ်ကိုယ်တော် “အလိုရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များ ဒီဘက် ကြွတော်မူပါဘုရား”လို့ နှစ်ခါပြန်ကို လျှောက်တာ။ လျှောက်ပုံ လျှောက်နည်းကို ကြားရတာက တပည့်တော်စိတ်ထဲ ဝိနည်းလမ်း

ကြောင်းအရ သမဏဝေါဟာရ ဖြစ်နေတယ်လို့ ယူဆတယ်။ တပည့်တော်လည်း အသက် (၉၅)ကျော်ပြီ၊ ဝါကလည်း (၇၅)ရှိနေပြီ။ ဒီဝိနည်းလမ်းကြောင်းအရလျှောက်တာ တစ်ခါမှလည်းမကြုံဘူး သေးတဲ့ အသုံးအနှုန်းအသစ်ဖြစ်နေတယ်။ တပည့်တော် နားမလည် သေးတဲ့ ဝိနည်းကြောင်းများလားလို့လည်း တွေးမိနေတယ် ကိုယ်တော်။ အဲဒီဒကာ လက်ညှိုးညွှန်တဲ့ဘက်ကို တချို့ဘုန်းကြီးတွေလည်း ထလိုက်သွားကြတယ်၊ တပည့်တော်လည်း ထရကောင်းနိုး ထိုင်ရ ကောင်းနိုး ဖြစ်နေတာလေ။ ဝိနည်းဆိုရင် သွားရမှာလေ၊ ဒါနဲ့ မနေနိုင်ဘူး၊ အနားကတစ်ပါးကို လက်ကုတ်ပြီး တိုးတိုးမေးလျှောက် ရတယ်လေ၊ တော်ကြာ ကိုယ်မသိသေးတဲ့ ဝိနည်းများဖြစ်နေရင် အိုကြီးအိုမနှင့် အရှက်ရဦးမှာလေ ဦးခေမာ။ ‘အလိုရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များ ဒီဘက်ကြွတော်မူပါဘုရားဆိုတာ ဘယ်လိုဝိနည်းများပါလဲဘုရား’လို့ မေးမှ ဦးခေမာရေ ဘယ်က ဝိနည်းဟုတ်မှာလဲ ညဆွမ်းကပ်မှာမို့ ပင့်လျှောက်တာပါတဲ့ဘုရား။ ဦးခေမာ ဘုန်းကြီးတွေ ညနေထမင်း စားကြတာကို ညဆွမ်းတဲ့၊ ကောင်းသေးရဲ့လား ဦးခေမာ၊ သာသနာက အဲသလိုဖြစ်နေပြီဘုရား”။

၃။ သံသယရှိရင်လည်း မဘုဉ်းပါနဲ့လေ ဦးခေမာ

ကျေးဇူးရှင် လဲဘူးဆရာတော်ကြီး (AD ၁၉၂၂-၂၀၂၂) သည် နတ်မောက်မြို့နယ် လဲဘူးတောရ၌ သီတင်းသုံးတော်မူပါသည်။ စာချဆရာရင်းဖြစ်တော်မူသည့် နဘူးကျင်းဆရာတော်ကြီး ရှိစဉ်က လယ်ဝေးမြို့နယ်၊ ထန်းတပင်တောရသို့ အခါအားလျော်စွာ ကြွ ရောက်တော်မူလေ့ရှိပါသည်။ ရံခါ သိမ်သမုတ်ပွဲများရှိလျှင်လည်း ဆရာတော် ကြွတော်မူလေ့ရှိပါသည်။

ဆရာတော်ကြီး ထန်းတပင်တောရသို့ ရောက်လာပါက စာရေးသည့်ဘုန်းကြီးအား ခေါ်တော်မူလေ့ရှိသည်။ ရံခါ၌လည်း အပ်အပ်စပ်စပ်ပစ္စည်း တစ်ခုခုကို ပေးလှူလိုသဖြင့် ခေါ်တော်မူသည်။ ရံခါလည်း “ဘာအကြောင်းမှတော့ မရှိပါဘူး၊ သတိရလို့ပါ ဦးခေမာ” ဟု မိန့်တော်မူတတ်ပြီး လက်မောင်းတစ်ဖက်ကို ကိုင်ပြီး အားပါးတရ မိန့်တော်မူလေ့ရှိသည်။

ထိုတစ်နေ့၏ ညနေပိုင်း၌မူ ဆရာတော်ကြီးအား ကျန်းမာရေး အရ သင့်လျော်မည့်ဖျော်ရည် ကပ်လျှူရန် သွားပါသည်။ ဆရာတော် ကြီးက သူ၏ကပွဲယကို ခေါ်တော်မူပြီး “ဦးခေမာကို ကပ်လေ”ဟု မိန့်တော်မူသည်။ ခဏအကြာ၌ ကပွဲယက တစ်ထွာခန့်အမြင့်ရှိမည့် ငှက်သိုက်ပုလင်း အနီရောင်တစ်လုံးကို ယူလာပြီး ကပ်မည်ပြုရာ “ဒီနေရာမှာထားပါ”ဟု ပြောလိုက်ပါသည်။ ဆရာတော်ကြီးက ပုလင်းကို ညွှန်ပြတော်မူပြီး “ဘုဦးပေး၊ ဘုဦးပေးလေ ဦးခေမာ”ဟု နှစ်ကြိမ်ဆက်တိုက် မိန့်တော်မူသည်။ အချိန်အခါက ညနေပိုင်း နေဝင်ရီတရောအချိန် ဖြစ်နေသည်။

ထို့ကြောင့် “ဆရာတော်ဘုရား ဒီငှက်သိုက်က ယာဝဇီဝိက ယူရမလား၊ ယာမကာလိက ယူရမလားဘုရား”ဟု လက်အုပ်ချီပြီး ရိုသေစွာ လျှောက်ထားရာ ဆရာတော်ကြီး ခေတ္တခေါင်းငြိမ့်တော်မူပြီး ဆိတ်ဆိတ်နေတော်မူပါသည်။ ဆရာအရင်းဖြစ်၍သာ ယခုကဲ့သို့ လျှောက်ဝံ့ခြင်း ဖြစ်ပါသော်လည်း မိမိ၏မေးခွန်းကြောင့် သက်တော် (၉၈)နှစ်ရှိသည့် ဆရာတော်ကြီး ပင်ပန်းမည်ကိုလည်း မလိုလားပါ။ ဆရာတော်ကြီး၏နှုတ်မှ အဖြေစကား ထွက်လာပါသည်။ “သံသယ ရှိရင်လည်း မဘုဦးပါနဲ့ ဦးခေမာ”ဟု တစ်သက်တာ မမေ့နိုင်သည့် အောက်မေ့ဖွယ်စကားကို မိန့်ကြားတော်မူပါသည်။

ဤခေတ်၌ ခေတ်စားလာသော ငှက်သိုက်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ အယူအဆ၊ အဆုံးအဖြတ် အမျိုးမျိုးရှိပါသော်လည်း လဲဘူး ဆရာတော်ကြီး၏ အစွန်းလွတ်သော အဆုံးအဖြတ်မျိုးကို ပေးနိုင် စွမ်းသည့် ဆရာသခင်များ ဤသာသနာတော်၌ ရှိနိုင်ပါသေးသည်။ သို့သော် အရေအတွက်အားဖြင့် အလွန်ပင် နည်းပါးလိမ့်မည်ဟု ထင်မိပါသည်။

၄။ မရှောင်ကြဉ်သရွေ့ ထိုအလဇ္ဇီအမှုမှ မထမြောက်နိုင်

ပထမရွေ့ကျင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ “ဩဝါဒအတိုချုပ်” ဩဝါဒကောက်နုတ်ချက်ကို အများရှင်လူ ဖတ်ရှုရအောင်၊ အများ ကျေနပ် နှစ်သိမ့်အောင် ၁၂၅၄-ခုနှစ်၊ နယုန်လပြည့်ကျော် ၁၄-ရက်နေ့ ရက်စွဲဖြင့် ရှိမ္မကားရွာ ဒကာ၊ ဒကာမတို့ထံပေးသော ဒုတိယောဝါဒ စာတမ်းကောက်နုတ်ချက်ကို သမ္မာဆန္ဒဖြင့် လက်ဆောင်ပြုပါသည်။

နေ့လွဲအခါ ဆေးဝါးကွမ်းစားပြုမိသူတို့မှာ ပြောပလောက်သော အနာရောဂါရှိ၍ စားသောက်သည်မှတစ်ပါး စားတိုင်းဝါးတိုင်း၊ ဆေးရည် ကွမ်းရည် လည်မျိုတစ်ဖက်သို့ ဝင်တိုင်းဝင်တိုင်း ဝိကာလဘောဇန သိက္ခာပုဒ် ဒုက္ကဋ်ဝါရဖြင့် ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်သည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ် ထိုအမှုမှ ရှောင်ကြဉ်ပါတော့မည်ဟု အာယတိသံဝရမရှိသရွေ့ ကာလပတ်လုံး ထိုကွမ်းစား၊ ဆေးဝါးမှ အလဇ္ဇီအဖြစ်မှ မထနိုင်။

ရဟန်းတို့မှာ ပြောပလောက်သောအနာ အကြောင်းမရှိဘဲ လျက် မြို့တွင်းရွာတွင်းတို့၌ ဖိနပ်စီး၍ မသွားကောင်း၊ သွားလျှင် ဖဝါး လှမ်းတိုင်း၊ လှမ်းတိုင်း ဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်သည်။ ထိုအမှုကို ထိုပုဂ္ဂိုလ် နောင်ရှောင်ပါတော့မည်ဟု အာယတိသံဝရမရှိသရွေ့ ကာလပတ်လုံး ထိုဖိနပ်စီးခြင်းအမှုမှ မထနိုင်။

မအပ်သော ဆိုးရည်ရှိသော နန္ဒင်းဆိုး၊ ပေါက်ပွင့်ဆိုး၊ ပိုး၊ ပိတ်နီ၊ သက္ကလတ်သင်္ကန်း၊ မဟာလှေကားပန်းထက်မက အရောင် အဆင်းရှိသော ဖဲကတ္တီပါသင်္ကန်းတို့ကို ဝတ်ရုံမိသည်ဖြစ်အံ့၊ ဝတ်ရုံ တိုင်း၊ ဝတ်ရုံတိုင်းကို ပြင်ဆင်၍ ဝတ်တိုင်း ရုံတိုင်း ဒုက္ကဋ်အာပတ် များစွာသင့်သည်။ ထိုအမှုကို ထိုပုဂ္ဂိုလ် မရှောင်ကြဉ်သရွေ့ ကာလ ပတ်လုံး ထိုသင်္ကန်းရုံ အလဇ္ဇီအမှုမှ အချင်းခပ်သိမ်း မထနိုင်။

ရဟန်းတို့မှာ ဆွမ်း၊ သင်္ကန်း ပရိက္ခရာများကို မဖိတ်မကြား သော အပွဝါရိတ ဒါယကာ၊ အဆွေမတော်သော ဒါယကာလူတို့အား ဝိညတ်အားဖြင့် တိုက်ရိုက်မတောင်းကောင်းရုံမက ဒါယကာတို့ရွှေ့ သင်္ကန်းနွမ်းပါးသည်ဟူ၍ ပရိယာယ်၊ ဩဘာ၊ နိမိတ်ကိုမျှ မပြုကောင်း၊ ယင်းသို့ ပြုလျှင်ပြုချင်း အနေသနဒုက္ကဋ် အာပတ်သင့်သည်။ ထိုဆွမ်း၊ သင်္ကန်းတို့ကို သုံးဆောင်သည့်အခါ ဆွမ်းစားစဉ် ဆွမ်းလုတ်တိုင်း၊ ဆွမ်းလုတ်တိုင်း၊ သင်္ကန်းဝတ်ရာ သင်္ကန်းပြင်၍ ဝတ်တိုင်း၊ ဝတ်တိုင်း အာပတ်သင့်သည်။

ထိုအမှုကို ထိုပုဂ္ဂိုလ် မရှောင်ကြဉ်သရွေ့ ကာလပတ်လုံး ထိုအလဇ္ဇီအမှုမှ မထမြောက်နိုင်၊ ထာဝရအလဇ္ဇီကြီးဖြစ်၍ နေလေ တော့သည်။ မိမိထံ ရှင်ပြုလာသမျှ၊ ပဉ္စင်းခံလာသမျှ ပုဂ္ဂိုလ်တို့လည်း ယေဘုယျအားဖြင့် မိမိကဲ့သို့ အလဇ္ဇီချည်း ဖြစ်ကြလေတော့သည်ဟု သာသနာ့မဏ္ဍိုင် ပါဠိတက္ကသိုလ်ကျောင်းတိုက် နှစ်ငါးဆယ်ပြည့် ပူဇော်ပွဲသို့ ဝါဆိုဆရာတော်ကြီး၏ ဩဝါဒနှင့် ပါမောဇ္ဇကထာ ပေးပို့ တော်မူပါသည်။

ကျမ်းညွှန်း

* ကျေးဇူးတော်ရှင် စုဒ္ဒသမရွှေကျင်သာသနာပိုင် သက်တော်ရှည် ဇယမေဒနီဝါဆိုဆရာတော်ဘုရားကြီး သက်တော် (၁၀၀) ၈(၁၀၀) ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ သက်တော် (၁၀၀)ပြည့် မွေးနေ့တော်ကို ပူဇော်သော အားဖြင့် တပည့် ဇယမေဒနီအရှင်နန္ဒိယနှင့် ဥက္ကဏ္ဍာတို့ စီစဉ်ထုတ်ဝေသည်။ (၂၀၁၇) ခုနှစ်

၅။ ထေရဝါဒဘုန်းကြီးဘဝ ပီပီသသ နေပါရစေ

သက်တော် (၉၅)နှစ်ရှိသည့် လဲဘူးဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ဆွမ်းခံကြွတော်မူမြဲ ဖြစ်ပါသည်။

“ဆရာတော်ဘုရား သက်တော်ကြီးရင့်နေပါပြီဘုရား၊ ဘုရား တပည့်တော်များကို နိဗ္ဗာန်အလို့ငှာ ချီးမြှောက်သောအားဖြင့် ကျောင်း ဝင်းရှေ့ ဆွမ်းလောင်းတာကို ခံယူပေးတော်မူပါဘုရား၊ ဆွမ်းခံကြွတာမှာ မတော်တဆ ချော်လဲပြုသွားမှာ စိုးရိမ်လို့ပါဘုရား” ဟု ဒကာ၊ ဒကာမ များက အနူးအညွတ် လျှောက်ထားကြပါသည်။

လဲဘူးဆရာတော်ဘုရား သက်တော် (၈၀)ပြည့်သည့်နှစ်က ဆွမ်းခံအတူ ကြွဖူးပါသည်။ အရပ်တော်ပုသလောက် လမ်းသွား ရာတွင် အလွန်မြန်ပါသည်။ တစ်ခုသော ဝါတွင်းကာလ ထန်းတပင် ရွာသို့ ဆွမ်းခံအတူတူကြွရာ ဆရာတော်ကြီးမှာ ရှေ့သို့ရောက်နှင့် တော်မူပြီး ရွာအဝင်ညောင်ပင်အောက်က စောင့်နေပါသည် -

“ကိုယ်တော်တို့ကို ရပ်စောင့်နေရတာ ညောင်းလာလို့ ထိုင်များ စောင့်ရတော့မယ် ထင်နေတာ” ဟု ပြုံးရွှင်စွာ မိန့်တော်မူဖူးပါသည်။ ထိုစဉ်ကာလ ဆရာတော်၏နောက်မှ ဆွမ်းခံကြွကြသည့် သံဃာတော် နှစ်ပါးတို့၏ အသက်တော်မှာ (၄၀)ကျော်ကျော်မျှသာ ရှိပါသေးသည်။

လဲဘူးဆရာတော်ကြီးသည် သည်းခံ ခွင့်လွှတ်တော်မူတတ်ပါ သော်လည်း ဝိနည်းနှင့်ပတ်သက်လာလျှင်မူ ပြတ်သားလေ့ရှိပါသည်။ ၂၀၁၆ - ခုနှစ်၏ ဆောင်းဦးကာလတွင် ပျဉ်းမနားမြို့က ဒကာမကြီး များက သင်္ကန်းရောင် ဆွယ်တာလက်ရှည်ကို လာရောက်လှူဒါန်း ကြပါသည်။ ဆရာတော်ကြီးက အလျှမခံဘဲ ငြင်းပယ်တော်မူလိုက်ပါ သည်။

“တောထဲ သီတင်းသုံးတဲ့ ဘုန်းကြီးအိုကို ချမ်းမှာစိုးလို့တဲ့ ဦးခေမာ၊ သင်္ကန်းရောင်ဆွယ်တာ လက်ရှည်တွေ လာလှူကြတယ်။ ထေရဝါဒဘုန်းကြီးတွေက ဆွယ်တာလက်ရှည် မဝတ်ကြဘူး၊ တို့ ဆရာတော်များလည်း မဝတ်ခဲ့ဖူးဘူး၊ မဟာယာနတိဘက်ဘုန်းကြီး တွေတော့ ဆွယ်တာဝတ်တာ တွေ့ဖူးတယ်”လို့ တပည့်တော် ပြောပြ လိုက်တယ်ကိုယ်တော်။

ထေရဝါဒကနေ မဟာယာနပြောင်းပြီလား

“တပည့်တော် တပည့်တစ်ပါး အခုတော့ မြို့ကြီးမှာ ကျောင်း ထိုင်ဖြစ်နေပါပြီ၊ သံဃနာယကမှာတောင် ပါသေးတယ်ထင်တယ်၊ တမြန်နှစ်က သူပင့်လို့ ကြွသွားတာ ဦးခေမာရေ မြင်ကွင်းက အတော့်ကို အဆန်းဖြစ်နေတယ်ဘုရား။ ကျောင်းဝင်းထဲရောက်တော့ ကျောင်းထိုင် ဆရာကော တပည့်ကိုရင် (၄၀)ကျော်ပါ ဆွယ်တာလက်ရှည်အနီ တွေနှင့် ဖက်ရှင်ကျနေတယ်ကိုယ်တော် ‘မင်းတို့က ထေရဝါဒကနေ မဟာယာန ပြောင်းလိုက်ကြပြီလား။ ဒီလိုဝတ်စားကြမယ်ဆိုရင် နောက်နောင် ငါ့ကို မမျှော်နဲ့တော့။ စိတ်ဆိုးလို့ မဟုတ်ဘူးဘုရား။ ဘုရားစကားနားမထောင်ကြလို့ ငါ့ကို မမျှော်နဲ့တော့လို့ပြောတာ’လို့ သြဝါဒပေးလိုက်တယ် ဦးခေမာ”။

တစ်ခါ မနှစ်ကဆောင်းတွင်း ပြာသိုလထဲထင်တယ်၊ မြို့က ဒကာမကြီးတွေ အဲဒီလို အနီရောင်ဆွယ်တာလက်ရှည် လာလှူ ပြန်တယ်။

“ဒီဆွယ်တာလက်ရှည်ကို ဆရာတော်ဘုရားကြီး နေ့မဝတ် ကောင်းရင်လည်း ညတော့ ဝတ်ကောင်းလောက်ပါတယ်ဘုရား”လို့ လျှောက်လိုက်သေးတယ်ကိုယ်တော်။ တပည့်တော်ကလည်း -

“နွေလည်း မဝတ်ပါရစေနဲ့၊ ညလည်းမဝတ်ပါရစေနဲ့၊ ထေရဝါဒ ဘုန်းကြီးပီပီသသပဲ နေပါရစေလို့ကို ပွင့်ပွင့်လင်းလင်းကြီး ပြောပြ လိုက်ရတယ် ဦးခေမာရေ”

ထေရဝါဒစံကို တစ်ဆံခြည်၊ တစ်မြူမှ အတိမ်းအစောင်းမရှိ မိမိကျန်းမာရေးထက် ဝိနည်းသီလကို မြတ်နိုးစွာ ဦးထိပ်ပန်ဆင်ကာ လိုက်နာစောင့်ရှောက်တော်မူနေသည့် ထေရ်ရှင်များ၏ အကျင့်သီလ ကား အတုယူ အားကျလေးစားစရာ ကောင်းလှပေတော့သည်။

၆။ ဒီသင်္ကန်းအရောင်ကိုပဲ သုံးကြရအောင်

မတ္တရာသူဌေးကျောင်းဆရာတော်ကြီး ဘဒ္ဒန္တမာနိတသိရီဘိဝံသ (AD ၁၉၃၄- ၂၀၁၈)သည် ဥပုသ်ပြုနိုင်ရန် ကမ္ဘာအေးမှသည် မှော်ဘီ သာသနာဝန်ဆောင်ကျောင်းတိုက်သို့ ရံခါကြွတော်မူလေ့ရှိသည်။ ရန်ကုန်မြို့၊ ပတ္တမြားမြို့သစ် ရွှေဥမင်ဓမ္မသုခတောရရိပ်သာသို့လည်း ကြွလာတော်မူတတ်သည်။ တစ်ခုသောကာလ၌ စာရေးသည့်ဘုန်းကြီး လည်း ရွှေဥမင်ကျောင်းသို့ရောက်နေနှင့်သဖြင့် ဖူးတွေ့ခွင့်ရခဲ့ပါသည်။

စာရေးသည့်ဘုန်းကြီးမှ သဟသေယျသိက္ခာပုဒ်နှင့် ပဝါရိတ် ဆိုင်ရာ ဝိနည်းမေးခွန်းများ မေးလျှောက်ပြီးသောအခါ၌ လျှောက်ထား သည့် ဝိနည်းဆိုင်ရာမေးခွန်းများ ဖြေကြားတော်မူပြီးသည့်နောက် “တကယ့် ပြာဟူဏနဲ့မှ တွေ့နေရတာကိုး။ ကိုယ်တော့်လိုရဟန်းမျိုး ရှားသွားပြီ။ အခုလို ဝိနည်းလေးစားပြီး ရိုးရိုးပဲနေနော်။ လူ့အထင်ကြီး မခံချင်နဲ့။ လူ့အထင်သေးတာ ကောင်းတယ်။ စာသင်၊ စာချဖို့နဲ့ သီလဆောက်တည်ဖို့ ရဟန်းဘဝဖြစ်လာတာ။ ဒါကိုပဲ အဓိကထားပါ ဦးဇင်း” ဟု မိန့်တော်မူပါသည်။

ဆက်လက်ပြီး စာရေးသူဘုန်းကြီး ရေးသားသည့် ‘ကောင်းကင်ကြယ်နက္ခတ်ကြည့်နည်းပညာနှင့် လူတိုင်းအတွက် ကမ္ဘာသုံးပြုကွဒိန်လအလိုက် နေထွက်၊ နေဝင်နှင့် အရုဏ်တက်ချိန်’စာအုပ်ကို လျှုဒါန်းပါသည်။ ထိုအခါ ဆရာတော်ကြီးက “ဒီစာအုပ် မနှစ်ကနှစ်အုပ်ရဖူးတယ်။ ဒီလောက်တိကျခိုင်မာတဲ့ အရုဏ်တက်ချိန်ကိုပြတဲ့ စာအုပ်မျိုးက ရှားတယ်။ တပည့်တော်တို့ သာသနာတော်မှာ ရှေးရှေးတုန်းက တစ်အုပ်ထွက်ဖူးတယ်။ အခုဒီစာအုပ်က ဒုတိယအုပ်အဖြစ် ထွက်လာတာပါ။ ဝိနည်းလေးစားတဲ့ ကိုယ်တော်လေးတွေကိုလည်း ဒီစာအုပ်ဆောင်ထားပြီးတော့ မိမိရောက်ရာဒေသအလိုက် အရုဏ်ချိန်ကို ဆုံးဖြတ်ကြပါလို့ ပြောပြနေရတယ်။ ကိုယ်တော်ပြုစုတဲ့ ဒီကြယ်ကြည့်နည်းနှင့် အရုဏ်တက်ကျမ်းစာအုပ်က ဘုရားစကားနားထောင်တဲ့သူတွေအတွက် အလွန် အကျိုးများပါတယ်။ ဘုရားဘာပြောပြော ငါလုပ်ချင်သလိုလုပ်မယ်။ ငါနေချင်သလိုနေမယ်ဆိုတဲ့ သူတွေအတွက်တော့ မပြောလိုတော့ပါဘူး” ဟု မိန့်တော်မူပါသည်။

ဆက်လက်ပြီး ဆရာတော်က စာရေးသူ၏ ဘယ်ဘက်လက်မောင်းပေါ်မှ အညှိရောင်သင်္ကန်းအစကို ကိုင်တော်မူပြီး “ဒီသင်္ကန်းအရောင်ကိုပဲ မြတ်မြတ်နိုးနိုး သုံးကြရအောင်နော်။ ပြောလို့ရတဲ့ တပည့်တွေကိုလည်း ဒါကိုသုံးဖို့ ပြောပါ။ ပြောမရရင်တော့လည်း မတတ်နိုင်တော့ဘူးပေါ့ ဦးခေမာ” ဟု မိန့်ကြားတော်မူပါသည်။ မိမိ၏ ကိုယ်ပေါ်မှ အညှိရောင်သင်္ကန်းကို ကြည့်မိလေတိုင်း ဆရာတော်ကြီး၏ တစ်သက်တာ မမေ့နိုင်သည့် အဆုံးအမစကားကို ယနေ့ထိတိုင် သတိရနေပါတော့သည်။

**၇။ နှုတ်ယဉ်ကျေးမှုနှင့် အဝတ်အစုံယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ
မှတ်သားဖွယ်ရာ သြဝါဒများ**

ပရိမဏ္ဍလံ နိဝါသေဿမိတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။
ပရိမဏ္ဍလံ ပါရပိဿာမိတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

ဤသိက္ခာပုဒ် နှစ်ပုဒ်သည် ရဟန်းတော်များ၊ သာမဏေများ၏ ဥစ္စာဖြစ်သော သေခိယသိက္ခာပုဒ် (၇၅)ပုဒ်တွင် အစဦးဆုံး (၁)၊ (၂) သိက္ခာပုဒ်နှစ်ပုဒ် ဖြစ်ပါသည်။

“နှစ်ဆယ့်ခြောက်သွယ် တင့်တယ်သာရပွ” ဟု ခေါ်ဆိုအပ်သော မြတ်ဗုဒ္ဓဟောကြားအပ်သော သာရပုသိက္ခာပုဒ် နှစ်ပုဒ်ဖြစ်ပါသည်။

တခြား (၂၄)ပုဒ်ကဲ့သို့ အန္တရယရေဟူသော သတ်မှတ်ချက် ထည့်ပြီး မဟောပါ။ ဝိနည်းဒေသနာအရ ချုပ်လုပ်ထားသော သင်းပိုင် ဧကသီများဖြင့်သာ ဒူးမပေါ် ချက်မဖော်ဘဲ ကျောင်းတွင်း မြို့တွင်း နေရာအရပ်တိုင်းမှာပင် သပ္ပာယ်စွာ ဝတ်ရုံရပါမည်။ သို့အတွက် -

- (က) ကွင်းသင်းပိုင် လုံးဝမဝတ်ရ
- (ခ) ကိုယ်တစ်ခြမ်းပဲ့အင်္ကျီ လုံးဝမဝတ်ရ
- (ဂ) မီးနေခန်း အသုံးပြုသော၊ အနီးအထည်စနှင့်တူသော၊ သင်္ကန်းရောင်လိုလို အသုံးပြုသော နှစ်တောင်စ၊ သုံးတောင်စ အထည်တို့ကို အပြစ်မကင်း၍ လုံးဝ မဝတ်ရဟူသော ယနေ့ သြဝါဒအနေဖြင့် တားမြစ် မေတ္တာရပ်ခံအပ်သည်။

မဟာထေရ်မြတ်တို့၏ စံနမူနာယူစရာ ကျင့်သီလ (အပိုင်း-၄)

နောက်တစ်ခု သတိထားဖွယ် ဝစီဘောဒ နှုတ်ယဉ်ကျေးမှုနှင့် စပ်ပြီး လက်ဆောင် ပြုပါဦးမည်။ တစ်ပါးနှင့် တစ်ပါး စကားဆိုလျှင် ကိုရင်ဘုရား၊ ဦးဇင်းဘုရား၊ အရှင်ဘုရား၊ တပည့်တော်များ ဤ စကားသာ ပြောကြား ခေါ်ခွင့် သုံးစွဲသင့်သည်။

ဟေ့ အင့် ဟိုကောင်၊ ဒီကောင်၊ ငါကွ၊ မင်းကွ စသော စကားရိုင်း ရှောင်ရှားပြောရမည်ဟု ရွှေကျင်သာသနာပိုင် သက် တော်ရှည် ဝါဆိုဆရာတော်ကြီးက ၁၃၇၁-ခုနှစ်၊ သီတင်းကျွတ် လပြည့်နေ့တွင် ဩဝါဒပြုတော်မူပါသည်။

၈။ လန္တီပေသလ သိက္ခာကာမ ဝိနယဂဇ္ဈက ညောင်ဝိုင်းဆရာတော်ကြီး

သာယာဝတီနယ်၊ သုံးဆယ်မြို့၏ အနောက်ဘက် ညောင်ဝိုင်း ကျေးရွာမှ ညောင်ဝိုင်းဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တဇိနာလင်္ကာရ (AD ၁၉၀၅- ၁၉၈၉)သည် ဝတ္ထုငွေကို ကိုင်တွယ်သုံးစွဲခြင်း မပြုသည့်အပြင် ဝတ္ထု ငွေ ကပ်သည်ကိုလည်း လုံးဝ လက်မခံပါ။ လှူဖွယ်အဖြစ် ဝတ္ထုငွေ စိုက်ထားသော ကန်တော့ပွဲ ပြင်ဆင်ထားသည့် အိမ်အတွင်းသို့ပင် မဝင်တော့ဘဲ ကျောင်းသို့ ပြန်ကြွသွားတော်မူလေ့ ရှိပါသည်။

ကျမ်းညွှန်း

* ကျေးဇူးတော်ရှင် ဓုဒ္ဓသမ ရွှေကျင်သာသနာပိုင် သက်တော်ရှည် ဇယမေဒနီ ဝါဆိုဆရာတော်ဘုရားကြီး သက်တော် (၁၀၀) စာ(၁၀၀) ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ သက်တော် (၁၀၀)ပြည့် မွေးနေ့တော်ကို ပူဇော်သောအားဖြင့် တပည့် ဇယမေဒနီ အရှင်နန္ဒိယနှင့် ဥက္ကဋ္ဌကျော်တို့ စီစဉ်ထုတ်ဝေသည် (၂၀၁၇)ခုနှစ်

ဝိနည်းသံသယရှိ၍ ထင့်

သုံးဆယ်မြို့၊ အမျိုးသမီးဓာတ်ပုံတိုက်မှ ဦးမြင့်က ဆရာတော်ကြီးအတွက် တန်ဖိုးမြင့် အမျိုးအစားကောင်းသည့် မျက်မှန်တစ်လက်ကို လာရောက်လှူဒါန်းသောအခါ-

“ဒကာကြီးရယ်၊ မြင်ရပါတယ်”ဟု အတန်တန် ငြင်းဆို၍ လက်ခံတော်မမူပါ။ ဦးမြင့်လည်း အကြိမ်ပေါင်းများစွာ လှူဒါန်းနေပါသော်လည်း ဆရာတော်ကြီး ငြင်းပယ်မြဲ ငြင်းပယ်ခဲ့ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဦးမြင့် လက်လျှော့ခဲ့ရလေသည်။ ဝိနည်းအရ သံသယဖြစ်စရာကို ဆင်ခြင်တော်မူ၍ ငြင်းပယ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်မည်ဟု ထင်ရပါသည်။

ဆရာတော်ကြီးသည် စတီးဖြင့်ပြုလုပ်သော အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများ၊ ပလပ်စတစ်ဖြင့် ပြုလုပ်သော အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများကို ကိုင်တွယ် သုံးစွဲခြင်းမပြုပါ။ ကြွေဖြင့်ပြုလုပ်သော အသုံးအဆောင်များနှင့် ကြွေရည်သုတ်ပစ္စည်းကိုသာ သုံးစွဲတော်မူပါသည်။

သစ်ခေါက်ဆိုးသင်္ကန်း

ဆရာတော်ကြီးသည် သင်္ကန်းကို ခေါင်းအုံး၍ သင်္ကန်းကိုပင်စောင်အဖြစ် အသုံးပြုတော်မူလေ့ရှိသည်။ ဆရာတော်ကြီး သုံးစွဲသော သင်္ကန်းမှာ ဝိနည်းတော်နှင့်အညီ ကိုယ်တိုင် ဓားခွဲဓားဖြတ်၊ လက်ချုပ်ချုပ်လုပ်ထားသော သင်္ကန်းသာဖြစ်သည်။ ၎င်းသင်္ကန်းကိုလည်း ဆရာတော်ကြီးငယ်ရွယ်စဉ်က ကိုယ်တိုင် သစ်ခေါက်ဆိုးတော်မူပါသည်။ နောက်ပိုင်း အသက်အရွယ်ထောက်၍ နာမကျန်းဖြစ်လာသောအခါတွင် ဒါယကာများက ကုသိုလ်ယူ၍ ဆောင်ရွက်ရန် ခွင့်ပြုတော်မူပါသည်။

ဆရာတော်ကြီးသည် မွှေးဆပ်ပြာများကို ဘုရားဆွမ်းတော်တင် ပန်းကန်နှင့် သောက်တော်ရေခွက်များ ဆေးကြောရာတွင် အသုံးပြုပြီး ကာဘော်လစ်ဆပ်ပြာသာ မိမိအတွက် အသုံးပြုတော်မူပါသည်။ ဝိနည်း လေးစားတော်မူကြသည့် ဝိနယဂရုကဆရာတော်များသည် မွှေးကြိုင် သည့် ဆပ်ပြာများကို အသုံးပြုတော်မူခြင်းမရှိဘဲ ကာဘော်လစ်နှင့် ဆေးဆပ်ပြာတို့ကိုသာ အသုံးပြုတော်မူကြပါသည်။

ဝိနယဂရုက

နေပူမိုးရွာမရှောင် ဖိနပ်မစီး၊ ထီးမဆောင်းဘဲ ပေရွက် ယပ် တောင်ကြီးကိုသာ သုံးစွဲခဲ့ပါသည်။ ကတ္တီပါယပ်တောင်ကို ဒါယကာ၊ ဒါယိကာမများက လှူဒါန်းလာသည့်အခါတွင် လက်ခံတော်မူပြီး အခြားသံဃာများလက်သို့ ပေးလှူတော်မူလေ့ ရှိပါသည်။

လူနင်းသော ဆိုက်ကား၊ တိရစ္ဆာန်ဆွဲသော မြင်းလှည်း၊ နွားလှည်းတို့ကို စီးနင်းခြင်းမပြုဘဲ ဖိနပ်မပါသော် ခြေဗလာဖြင့် ခြေလျင်ကြွတတ်ပါသည်။ ဝေးလံသောအရပ်များ ကြွတော်မူသည့် အခါမှသာ စက်တပ်ယာဉ်ကို စီးတော်မူပါသည်။

ဆရာတော်အား ကြည်ညို၍ လည်းကောင်း၊ ဥပုသ်သီတင်း စောင့်ရန်သော်လည်းကောင်း ကျောင်းသို့လာရောက်ပါက ဒကာ၊ ဒကာမများက ဦးစွာ ဦးချရိုးခိုးပြီးမှသာ ဆရာတော်ကြီးက လာရင်း ကိစ္စနှင့် ပြုဖွယ်ရာများကို မိန့်တော်မူလေ့ရှိပါသည်။ ဆရာတော်ကြီးကို ဦးချခြင်းမပြုလျှင် ဆရာတော်ကြီးသည် ငြိမ်သက်စွာပင် နေတော်မူ၍

စကားစတင်ကာ မိန့်ဆိုခြင်း မပြုပေ။ ဆရာတော်ကြီး စကားပြောသော အခါနှင့် တရားဟောသောအခါများတွင် မျက်လွှာချ၍ ပြောဟော တော်မူပါသည်။

ကျောင်းတိုက်အတွင်းရှိ မဟာအဓိတလောကရံသီ ဘုရား ဆင်းတုရှိ ရွှေသင်္ကန်းမှ ရွှေများကို မသမာသူများက ရွှေပွတ်၍ ခိုးယူကြသည်။ ဘုရားအမိုးသွပ်များနှင့် ကျောင်းအပေါ်ထပ်ရှိ ပစ္စည်း များကိုပါ ထပ်မံ ခိုးယူလာကြပြန်သည်။ ဆရာတော်ကြီးမှာ ဤအခြင်း အရာကို သိတော်မူပါသော်လည်း တုဏှိဘော ဆိတ်ဆိတ်သာ နေတော်မူသည်။ ဒါယကာသူခိုး၏လက်ထဲ ရောက်သွားသော ပစ္စည်းကို သူ့ပစ္စည်းဖြစ်ပြီဟု မှတ်ယူတော်မူလေ့ ရှိပါသည်။

၉။ သူတော်ကောင်းတို့၏အားကိုးရာမှာ သီလနှင့် သစ္စာသာ

တောင်ဖီလာဆရာတော် (AD ၁၅၇၈-၁၆၅၀) သည် တောင် ဖီလာတောရ၌ သီတင်းသုံးတော်မူစဉ် တွေ့ကြုံရသော အဖြစ်အပျက် တစ်ခုသည် မယုံကြည်နိုင်လောက်အောင် အံ့ဖွယ်သရဲ ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ လောက၌ မည်သည့်အလုပ်မဆို မမျှော်လင့်သော အခက်အခဲများ ပေါ်ပေါက်လာတတ်သည့် သဘောသဘာဝရှိလေသည်။ ထိုအခက် အခဲများသည် ‘ညောင်ရေအိုးမှ မီးထတောက်’ ဟူသကဲ့သို့ မည်သို့မျှ ဖြစ်လာလိမ့်မည်ဟု မထင်စကောင်းသော ဌာနကလည်း ထွက်လာ

ကျမ်းညွှန်း

* မောင်ပန်းမွှေး၏ မြန်မာနိုင်ငံ ရဟန်းထူးများ (ဒုတိယတွဲ)မှ ညောင်ဝိုင်းဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တဇိနာလင်္ကာရကို ခိုးငြိမ်းပါသည်။

တတ်သည်သာ။ ဆရာတော် တောရထွက်၍ မကြာမီပင် မမျှော်လင့် ခဲ့သော အခက်အခဲတစ်ခုသည် မထင်စရာကောင်းသော ဌာနမှ ထွက်ပေါ်လာခဲ့သည်ကို ရင်ဆိုင်ရသည်။

စစ်ကိုင်း၊ ပင်းယ၊ အင်းဝ တစ်ကြောတွင် ထိုအချိန်က အလွန် မိုးခေါင်ခဲ့သည်။ တစ်တိုင်းတစ်ပြည်လုံး ရေရှားငတ်မွတ်ကြသည်။ မတရားမှုများ ပွားစီး၏။ အချိန်အခါမဲ့ မသွားလာရဲကြ။

သီလဗျက်မညွှန်နန်းတွင်းသူ

တစ်ခုသော နေဝင်ဖျိုးဖျ ဇာကာလအချိန်မဲ့တွင် ဆံပင် ဖားလျား အဝတ်အစား အစုတ်အပြတ်နှင့် ဒကာမကလေးတစ်ယောက် တောင်ဖီလာတောရကျောင်းဆီသို့ အမောတကော ပြေးလာနေသည်။ ရုပ်ရည် သနားကမ်း၊ ရုပ်လက္ခဏာနှင့် အဝတ်အစားသည် တခြားစီ ဖြစ်နေသည်။ ဆရာတော်သည် တောင်ကျရေခံရန် တူးထားသော ကန်အနီး လမ်းလျှောက်နေရာမှ ဘုရားဝတ်ပြုရန် ဟန်ပြင်ခိုက်-

“ကယ်တော်မူပါ ဆရာတော်ဘုရား” အသံနှင့် ဆရာတော် ကြီးကို ဖက်တော့မယောင် ပြေးဝင်လာ၏။ နေဝင်သွားသော်လည်း လရောင်ကလေးရှိနေ၍ ဒကာမရုပ်သွင်ကို ပြုပြင်ထင်ထင် မြင်နေရ၏။ “အင်း . . . ဒုက္ခပါတကား”ဟု ဆရာတော် ညည်းတွားခိုက်-

“တပည့်တော်မ လမ်းခရီးအကြားမှာ ဒုက္ခတွေ့လာ၍ ဆရာ တော်ကျောင်းမှာ နေပါရစေဘုရား”ဟု ငို၍ လျှောက်၏။ ဆရာတော်မှာ ဒုက္ခသည်အား ညအခါ တောတောင်ကြီးအတွင်း နှင်လွှတ်ရအခက်၊ လက်ခံရအခက် ဖြစ်နေပါသည်။

“ဘုန်းကြီးကျောင်းမှာ ဒကာမ နေ၍ ဘယ်မှာဖြစ်မလဲ” ဟု နှုတ်ကပင် ထွက်လိုက်ရသော်လည်း လုံးဝရှောင်၍ မရနိုင်သည်ကိုကား သိနေသဖြင့် အကြံရခက်နေလေသည်။

“တစ်ညတာပါဘုရား” ဟူသော ဒကာမကလေး၏ အသံမှာ မျက်ရည်နှင့်အတူ အားကိုးလွန်းသော အမူအရာကို ဆောင်နေပြန်သည်။

ဆရာတော်သည် အတန်ကြာ စကားဆိတ်၍ သက်ပြင်းချကာ စဉ်းစားပြီးနေ၏။ အကြံတစ်ခုရကာ စိတ်သက်သာသွားသော အမူ အရာဖြင့် အပြင်ဘက်စင်္ကြံ၌ အိပ်ရန် ခွင့်ပြုရလေတော့သည်။ ဆရာ တော်ကား နေရာပေးညွှန်ပြီးနောက် တောင်ဖီလာစေတီရင်ပြင်တွင် ဘုရားဝတ်ပြု၍ တောင်စောင့်နတ်တို့အား အမျှဝေ မေတ္တာပို့နေလေ တော့သည်။

သဟသေယျသိက္ခာပုဒ်

ကျောင်းငယ်သို့ မပြန်လည်းခက်၊ ပြန်လည်းခက်ဖြစ်နေ၍ စင်္ကြံခြေလှမ်းများ အကျမမှန်တော့ပေ။ နောက်ဆုံး ကျောင်းကလေး သို့ ပြန်ကြွကာ “ဒကာမ အဲဒီမှာအိပ်လေ” ဟု တုံးတိတိ ပြောဆိုကာ တံခါးမင်းတုပ်ကို ချ၍ ကျောင်းကလေးအတွင်း၌ ကမ္မဋ္ဌာန်းဘာဝနာ ပွားလေ၏။ စိတ်ကား ခါတိုင်းကဲ့သို့ မကြည်။ ထွက်လေ ဝင်လေလည်း ပို၍ မြန်နေ၏။ ဖြစ်သမျှအကြောင်း အကောင်းချည်းဟု ဖြေဆည်ကာ မီးအိမ်လေးကို ထွန်းညှိ၍ ကျောင်းခန်းကလေးအလယ်၌ ချိတ်ဆွဲ ထားရ၏။ ဤညတွင် လုံးဝ မအိပ်စက်မိစေရန် သတိကို ဆောင်ထား ရ၏။ ဝိနည်းတော် သဟသေယျသိက္ခာပုဒ်အရ ‘တစ်မိုးတစ်ရုံတည်း၌ ဒကာမနှင့်အတူ မအိပ်ကောင်း’ဟု လာရှိပါသည်။

‘သင်လာ၍ ငါညလုံးပေါက် တရားရှုရပေသည်’ဟု ဖြေဆိုသည့် အားတင်းလျက် အကျိုးကိုသာ ရှုမြင်၍ တစ်ညလုံး တရားရှုမှတ်ရန် ပြင်ဆင်တော်မူသည်။ တရားရှုမှတ်ရာ၌ အခက်အခဲတစ်ခုခု တွေ့ရ တိုင်း တစ်ဆင့် တစ်ဆင့် အောင်မြင်တိုးတက်စေသည် မှန်သော်လည်း ထိုအခက်အခဲကို ကျော်လွှားရသည်မှာကား လွယ်ကူလှသည် မဟုတ်ချေ။ ခန္တိမြေကတုတ် တောင့်တင်းမှသာ ဖြစ်နိုင်ပေသည်။

ဆရာတော် တရားရှုမှတ်၍ သမာဓိရစအချိန်မှာပင် တံခါးကို လက်ဝါးနှင့် ပုတ်သံကြားရသည်။ ဒကာမကလေးမှာ ကြောက်လွန်း ချမ်းလွန်း၍ ကျောင်းထဲသို့ အိပ်ခွင့်ပြုရန် ခိုက်ခိုက်တုန်သော အသံဖြင့် အသနားခံလာသည်။ အမျိုးမျိုးစဉ်းစားသော်လည်း ဒုက္ခိတသတ္တဝါနှင့် ကရုဏာစိတ်တို့သည် အလေးချိန် လျှာညီနေ၍ အိပ်ခွင့်ပြုရပြန်လေ သည်။ ဆရာတော်ကား ကျောင်းစမြင်သို့ထွက်၍ တရားထိုင်တော် မူသည်။

မကြာမီ မအိပ်ဝံ့ဆို၍ အထဲသို့ ပြန်ဝင်လာရပြန်သည်။

“နင်. . . . အဲဒီမှာနေ၊ နောက်ထပ် လျှာမရှည်နဲ့”ဟုလည်း ထောင့်ချိုးတွင် နေရာချရင်း ကတုန်ကယင် အားတင်းထားသော အသံမာဖြင့် မိန့်တော်မူသည်။ ဒကာမကလေးကား စုတ်ပြဲနေသော အင်္ကျီနှင့် ရင်ကွဲထဘီကလေးကို ဟိုလှည့်သည်လှည့် ဖုံးဖိရင်း ကျောင်း ကလေးထောင့်ကွေး၌ ကုပ်၍နေရရှာသည်။ စိုပြည်သောအသား၊ ဖွံ့ထွားသောအရွယ်တွင် သမင်မကလေး၏ မျက်လုံးကဲ့သို့ ရွန်းလဲ့ နေသော မျက်လုံးရွဲကြီးများမှာ ထွန်းညိုထားသော မီးရောင်မှိန်မှိန် အောက်တွင် မကြည့်သော်လည်း မြင်လျက်သားဖြစ်နေသည်။

ဥပေက္ခာရှု၍သာ နေတော်မူ

ဆရာတော်ကား မျက်နှာလွှဲကာ ကျောပေးနေရာယူ၍ ထွက်လေ၊ ဝင်လေကိုသာ ပွတ်ကြိုးဆွဲသကဲ့သို့ ရှုနေရသည်။ တုံးလုံး လှဲခြင်း၊ လမ်းလျှောက်ခြင်း ပြုလိုသော်လည်း မျက်စိကို စုံမှိတ်ကာ ကြိတ်၍ ထိုင်နေတော်မူရသည်။ သတိရသမျှ သံဝေဂဖြစ်ဖွယ်၊ အသုဘ ဖြစ်ဖွယ်များကို နှလုံးသွင်းသည့်အခါလည်း သွင်းနေရပေသည်။ ဣသိသိင်္ဂီရသေ့ကလေးအကြောင်းက ရုတ်တရက်ဝင်လာသဖြင့် ‘ငါကား ဘုရားရှင်တပည့်သား၊ ၆၀-ကျော်၊ သေလုပြီ’ဟု အားတင်း ရပြန်သည်။ တစ်ချက်တစ်ချက်တွင် ဒကာမကလေး၏ညည်းသံ ပေါ်လာပြန်သည်။ ဆရာတော်ကား ဘာမျှမေးတော်မမူ။ ဥပေက္ခာ ပြု၍သာ နေလိုက်ရသည်။

တောင်ဖီလာစေတီမှ ဆည်းလည်းသံသည် အမြဲတမ်း ဆရာ တော်ဘက်က ရှိနေလေသည်။ လသာသာတွင် ကြောင့်ကြမဲ့ ပျော်ရွှင် မြူးထူးနေသော ညဉ့်ငှက်သံများမှာ ကြည်နူးဖွယ်ရှိလေသည်။ ကျား သစ်တို့ဘေးကြောင့် ခွေးအနှင့် သားသမင်တို့၏ အော်မြည် ပြေးလွှား သံများကိုလည်း ကြားနေရပြန်သည်။ ‘ကျားကိုက်၍သေမူ တစ်ဘဝမျှ သာတည်း’ဟု အာရုံနောက်သို့လိုက်ကာ ဆင်ခြင်နေမိသည်။

ဝမ်းမီးကောင်းသူအတွက် စားသမျှအစာသည် အားဖြစ်သည်။ သတိဉာဏ်ရှိသူအတွက် တွေ့သမျှအာရုံသည် တရားချည်းပင်တည်း။ မိုးလင်းရန် တဖြည်းဖြည်း နီး၍လာသဖြင့် ဆရာတော်မှာ အားတက် တော်မူလာသည်။ ပုညရှင်စေတီမှ ကျောက်စည်ထိုးသံကိုပင် သဲ့သဲ့ ကြားနေရသည်။

တပည့်တော်မ မှားပါပြီဟု ကန်တော့၏

“အမယ်လေး ကယ်တော်မူပါ ဆရာတော်ဘုရား၊ တပည့်တော်မ သေရပါလိမ့်မယ်” အသံကြောင့် ဆရာတော်မှာ -

“ဟဲ့ ဒကာမ ဘာဖြစ်ပြန်တာလဲ”ဟု ငေါက်ရင်း မီးအိမ်ကို ဖြုတ်ကာ အနီးသို့ သွားရပြန်ရာ နေမကောင်းသော အမူအရာဖြင့် တဟီးဟီး တုန်ခိုက်နေသည်ကို တွေ့ရသည်။

“အလို-ဘုရား-ဘုရား”ဟု ရေရွတ်ကာ မျက်နှာလွှဲ၍-

“ငါ့မှာ ဘာဆေးမျှမရှိ၊ မိုးလင်းတော့မည်၊ သည်းခံပြီး ဘုရားအာရုံပြုလေ”ဟု မိန့်တော်မူသည်။ ဒကာမကလေးမှာကား ခြေသလုံးကို သိမ်းကြုံး ပွေ့ဖက်တော့မည့်ဟန် ပြင်နေသဖြင့် ရုတ်တရက် အကြံရကာ ကျောင်းနံရံတွင် ထိုးစိုက်ထားသော ဒန်ပူသတ်သည့် ဓားမောက်ကို သွား၍ ယူတော်မူသည်။ ပြီးလျှင် မိမိခြေသလုံးအား ဓားနှင့် မွန်းလေတော့သည်။ သွေးစိမ်းရှင်ရှင် ပန်း၍ ထွက်ကျလာသည်။

ဒကာမကလေးမှာ ဓားယူစဉ်ကပင် ကြောက်နေရာမှ သွေးများကို မြင်ရလျှင် အံ့အားသင့် ထိတ်လန့်သွားရှာသည်။

“တပည့်တော်မအား ခွင့်လွှတ်ပါဘုရား၊ တပည့်တော်မ မှားပါပြီ” ဟု ကန်တော့လေသည်။ မကြာမီ မိုးစင်စင်လင်း၍ ဒကာမကလေးကား ပြန်ထွက်သွားသည်။ ပြန်ထွက်သွား၍ မကြာမီပင် ခပ်လှမ်းလှမ်းမှ မကြားစဖူး လူသံများလည်း ကြားယောင်နေရသည်။ မကြာမီ အသံများ တိတ်သွားသည်။

အဖြစ်အပျက်ကား ဆန်းကြယ်လှပေသည်။ ကြံကြီးစည်ရာဟု ထင်ဖွယ်ရှိသည်။ အကြောင်းကား မိုးခေါင်ခြင်းသည် တောင်ဖီလာ

ဆရာတော် အကျင့်သီလပြင်းထန်၍ ဟု အမတ်အချို့က သံတော်ဦး
တင်ကြသည်။ မင်းကြီးကား ပထမတွင် မယုံလေ။ ထိုအမတ်တို့က
နိလိနိကာဇာတ်တွင် ဣသိသိင်္ဂီရသေ့ အကျင့်ပြင်းထန်၍ ကာသိတိုင်း၌
မိုးသုံးနှစ်ခေါင်နေသဖြင့် သိကြားမင်းသည်ပင် ဗာရာဏသီမင်း၏သမီး
နိလိနိကာအား အဖျက်ခိုင်းရဖူးသည်ဟု သာဓကဆောင်ပြပြန်သည်။
နောက်ဆုံးတွင် မင်းကြီးပါသဘောတူရ၍ အမှုအရာကောင်း
ရုပ်ချောမင်းသမီးတစ်ပါးကို သွန်သင်၍ အဖော်များထည့်ကာ
စေလွှတ်ခြင်း ဖြစ်လေသည်။ မဖြစ်သင့်သောနေရာမှ မဖြစ်ထိုက်သော
ကိစ္စများ ဖြစ်တတ်သည်မှာ ဓမ္မတာပင်တည်း။

သစ္စာသည်သာ အားထားရာ

မင်းသမီးလည်း “စေခိုင်းသည့်အတိုင်း တောင်ဖီလာဆရာ
တော်အား သီလအကျင့်ကို ဖြားယောင်း ဖျက်ဆီးနိုင်ခဲ့ပါပြီ”ဟု
အပြစ်မှလွတ်ရန် သံတော်ဦးတင်ရသည်။ ထိုသတင်းမျိုးသည်
ကြော်ငြာခမကုန်သော သတင်းမျိုးဖြစ်သည့်အတိုင်း တစ်မူဟုတ်ချင်း
ပြန့်ကားသွားတော့သည်။ ယုံသူလည်း ယုံသည်။ မယုံသူလည်း
မယုံကြ။ ထိုအခါ အလှူအတန်း ပြုလိုဟန်ဖြင့် လာသောမင်းကြီးနှင့်
ပရိသတ်တို့အား သင်္ကန်းစုတ် ပတ်တီးစည်းထားသော ခြေထောက်
ပြရင်း ဓားမောက်ကိုယူကာ-

ကျမ်းညွှန်း

* (၅၆)၊ ဒုတိယသဟဿေယျသိက္ခာပဒ၊ မုသာဝါဒဝဂ္ဂ၊ ပါစိတ္တိယပါဠိ (နာ-၃၁)
* ဓမ္မာစရိယဦးဌေးလှိုင်၏ ရဟန္တာနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်ထူးများ

“ငါ၏သီလ ပျက်စီးပါမူ ဤဓားမောက်သည် ချသောခဏ ရေ၌ မြုပ်ပါစေသား။ စင်ကြယ်ပါမူ ရေဝယ်ကူးစေသား” ဟု တောင်ဖီလာကန်၌ပင် သစ္စာဓိဋ္ဌာန်၍ ပြတော်မူလေသည်။ ဓားမောက်လည်း ရေတွင်ဖြတ်သန်း၍ ငါးကဲ့သို့ တလန်းလန်းကူးသောဟူ၏။

ယခုတိုင် ထိုတောရ၌ ‘ဓားမကူးကန်’ဟူ၍ ရှိနေသေးသည်။ ထိုအခါက ဘုရင်မင်းမြတ်မှာ သာလွန်မင်းတရားကြီးဖြစ်သည်။ သာလွန်မင်းတရားကြီးနှင့် ညီတော်မင်းရဲကျော်စွာတို့သည် တောင်ဖီလာဆရာတော် တောမဝင်မီ အရွယ်တော်နုပျိုစင်ပင်လျှင် အလွန်ကြည်ညိုမြတ်နိုး၍ ဆရာပြုလုပ် ကိုးကွယ်ခဲ့ရင်းဖြစ်သည်။

၁၀။ ယနေ့ ဆေးရုံ၊ ဆေးခန်းများနှင့် သဟသေယျသိက္ခာပုဒ်ဆိုင်ရာသံသယ

ဝိနယဂရုက လဇ္ဇီပေသလ သီလဝန္တသူတော်ကောင်းကြီးတို့သည် ဇရာဗျာဓိကြောင့် ဂိလာနအဖြစ် ဆေးရုံ၊ ဆေးခန်းများ၌ နေနေညည သီတင်းသုံးရန် အခြေအနေ ကြုံလာတတ်ပါသည်။ ထိုအခါမျိုး၌ ဝိနယဂရုကဖြစ်တော်မူကြသည့် ဆရာတော် သံဃာတော်များသည် ဝိနည်းအရ သံသယဖြစ်ဖွယ် ဆေးရုံမျိုးကို ညဉ့်အိပ်ညဉ့်နေ သီတင်းသုံးတော် မူလိုကြခြင်း မရှိပေ။

အထူးအားဖြင့် သေခါနီး မာရဏန္တိကဝေဒနာ ဖြစ်တော်မူချိန်၌မူ ပို၍ ဆင်ခြင်တော်မူလေ့ ရှိကြပါသည်။ အကြောင်းမှာ ထေရ်ရှင်များသည် အာပတ်နှင့်တကွ စုတေမည့်အရေးကို အထူးဂရုပြုတော်မူခြင်းကြောင့်တည်း။ နိုင်ငံတစ်ဝန်းမှ ဆေးရုံဆေးခန်းအများစုကမူ သဟသေယျသိက္ခာပုဒ်အရ စိစစ်ပါလျှင် အဆင်ပြေခဲ့လှပါသည်။

သံဃာတော်များအတွက် သံဃဆေးရုံ

လွန်ခဲ့သော ဆယ်စုနှစ်ခန့်က နေပြည်တော် ဇေယျသီရိဗိမာန်၌ နေပြည်တော်တိုင်း သံဃနာယကဆရာတော်တို့နှင့်အတူ သာသနာ တော်ဆိုင်ရာ စာမေးပွဲကိစ္စရပ်များကို ဆောင်ရွက်နေရပါသည်။ ထိုအချိန်၌ မြို့တော်ဝန်ဒါယကာကြီး ဦးသိန်းညွန့် ရောက်ရှိလာ ပါသည်။

စာမေးပွဲစတင်ရန် အချိန်အနည်းငယ် စောနေသေးသော ကြောင့် ဒါယကာကြီးက “တပည့်တော် နေပြည်တော်မှာ သံဃဆေးရုံ ဆောက်နေပါပြီဘုရား”ဟု သံဃာတော်များကို လျှောက်သည်။ ဘုန်းကြီးက “သံဃဆေးရုံလို့ အမည်အခေါ်အဝေါ်မျှ မဟုတ်ဘဲ ဝိနည်းနှင့် ညီမယ်ဆိုရင် ပိုလို့သင့်မြတ်ပါတယ် ဒကာကြီး”ဟု ပြောရာ၊ ဒါယကာက “ဝိနည်းနှင့် ညီပါတယ်ဘုရား”ဟု ရဲရဲဝံ့ဝံ့လျှောက်ပြန်သည်။ “ဆေးရုံဖြစ်တဲ့အတွက် အထဲမှာ သူနာပြုဆရာမတွေ၊ ဆရာဝန် အမျိုးသမီးတွေ နေနေညည် ရှိနေမှာမို့လို့ ဆေးရုံအထဲကို ဝင်မဲ့ဝင် ပေါက်က တစ်ပေါက်တည်းလား၊ အများလား”ဟု မေးရာ “တစ်ပေါက် တည်းပါဘုရား”ဟုလျှောက်ရာ “ဒါဆိုရင်တော့ ဝိနည်းဆိုင်ရာသံသယ မလွတ်လောက်ဘူး ဒကာကြီး”ဟုပြောရာ မြို့တော်ဝန်ဒါယကာကြီးက ဘာမှဆက်မပြောတော့ဘဲ ခေတ္တ စဉ်းစားနေပါသည်။ စာမေးပွဲ စတင်ပြီ ဖြစ်သဖြင့် စကားအဆက်အစပ် ပြတ်သွားပါသည်။

နေပြည်တော် ဇေယျသီရိဆေးရုံ

ထိုမှရက်သတ္တပတ် နှစ်ပတ်ခန့်လွန်သောအခါ၌ မြို့တော်ဝန် ဒါယကာကြီးဦးသိန်းညွန့် ကျောင်းသို့ရောက်လာပါသည်။ ထို့နောက် အဘယ်ကဲ့သို့သော ဆေးရုံဖြစ်မှသာလျှင် ဝိနည်းနှင့်အညီ ဖြစ်နိုင်ကြောင်းကို မေးလျှောက်သည်။ ဒါယကာကြီး နားလည်နိုင်လောက်သည်အထိ သေသေချာချာ ဖြေကြားပေးပါသည်။ ထိုအခါ သူ၏ မျက်နှာ ပြုံးရွှင်လာသည်။

ထို့နောက် “ဒါဆိုရင် တပည့်တော်တို့ ဆောက်ထားတဲ့ နေပြည်တော်ဇေယျသီရိဆေးရုံက ဝိနည်းနှင့်ညီညွတ်မယ် ထင်ပါတယ်ဘုရား” ဟု လျှောက်သည်။ ဆက်လက်ပြီး “ဇေယျသီရိဆေးရုံရဲ့ အဆောင်တွေက တန်းလျားလို့ အရှည်ဖြစ်ပြီး အဆောင်ရှေ့မှာ ဝရန်တာ ထုတ်ထားပါတယ်ဘုရား။ အဲဒီဝရန်တာကနေ ကိုယ့်အခန်းထဲကို တံခါးဖွင့်ပြီး ဝင်ရပါတယ်။ ဒါဆိုရင် ဝိနည်းနှင့် ညီပြီလားဘုရား” ဟု မေးလျှောက်ပါသည်။ “အခုအတိုင်းဆိုရင် ညီညွတ်လောက်ပြီထင်ပါတယ်။ ဟိုတယ်တွေမှာရှိတဲ့ လုံးချင်းအဆောင်တွေက အပြင်ကနေ မိမိအခန်းထဲကို တိုက်ရိုက်ဝင်ရတာမို့လို့ သူလည်း သဟသေယျ အာပတ်ကိစ္စမှာ ဝိနည်းအလေးဂရုပြုတော်မူတဲ့ ဆရာတော်ကြီးများက သံသယမဖြစ်ကြပါဘူး။ တစ်မိုးလည်းလွတ်၊ တစ်ရံလည်းလွတ်ရင်တော့ ပိုကောင်းပါတယ်။ ညအခါ မာတုဂါမတွေ အဲဒီအခန်းထဲ မအိပ်မိဖို့တော့ အထူးလိုအပ်ပါတယ် ဒကာကြီး” ဟု ဖြေကြားပေးပါသည်။

ခံနမူနာယူစရာ သဟသေယျသိက္ခာပုဒ်ဆိုင်ရာသံသယ (၁)

ကျေးဇူးရှင် စည်ရှင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်ကောသလ္လာဘိဝံသ (AD ၁၈၈၈-၁၉၄၉)သည် ပျံလွန်တော်မူခါနီး၌ ဆေးရုံတက်ပြီး ဆေးကုသမှု ခံယူတော်မူရပါသည်။ သာသနာတော်ကို မြတ်နိုးသည့် ဆေးရုံအုပ်ကြီးက ဆေးရုံ၌ အခန်းသီးသန့် စီစဉ်ပေးပါသည်။ သို့ပါသော်လည်း ဆရာတော်ကြီးက သဟသေယျသိက္ခာပုဒ်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ သံသယရှိတော်မူသဖြင့် ဆေးရုံ၌ ကြာရှည် သီတင်းမသုံးတော့ဘဲ ကျောင်းသို့ ပြန်ကြွတော်မူပါသည်။

ဒုတိယအကြိမ်၌မူ ဆရာဝန်များက ဝိနည်းအရ သံသယကင်းလောက်အောင် စီမံပေးသောကြောင့် ဆေးရုံ၌ သီတင်းသုံး၍ ဆေးကုသမှုကို ခံယူတော်မူပါသည်။ ဆေးကုသရာ၌လည်း အပ်မအပ် စိစစ်မေးမြန်း၍ ကျေနပ်မှ လက်ခံတော်မူလေ့ရှိသည်။

ခံနမူနာယူစရာ သဟသေယျသိက္ခာပုဒ်ဆိုင်ရာသံသယ (၂)

တောင်မြို့မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော်ကြီး (AD ၁၉၀၀-၁၉၇၈) သည် ဆေးရုံရောက်တော်မူသောအခါ ဆေးရုံ၏ အပေါ်ထပ် သံဃာအခန်း၌ သီတင်းသုံးတော်မူရသည်။ တစ်ဆက်တည်း နံရံခြားထားသော အခန်းများတွင် လူဒါယကာတို့ ရှိသည်။ ထိုအထပ်၌ပင် ခပ်လှမ်းလှမ်းတွင် ဒါယိကာမများနေရသည်။ လှေကား တစ်ဆက်တည်း ဖြစ်နေပါသည်။

ကျမ်းညွှန်း

- * သဟသေယျသိက္ခာပဒါ၊ မုသာဝါဒဝဂ္ဂ၊ ပါစိတ္တိယပါဠိ။ (နာ-၂၇-၂၈)
- * စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး ရွှေဟင်္သာဆရာတော် အရှင်ပဏ္ဍိတထေရ်၏ ရွှေကျင်နိကာယ သာသနာဝင် (၂၀၁၁-ခုနှစ်) တတိယအကြိမ်။ (နာ-၂၆၃)

မဟာထေရ်မြတ်တို့၏ စံနမူနာယူစရာ ကျင့်သီလ (အပိုင်း-၄)

ထို့ကြောင့် ဆရာတော်ကြီးက “ဉာဏ်တော့ တပည့်တော်က ကိုယ်ကိုဆန့်ပြီး မလဲလျောင်းပါဘူး၊ သဟဿေယျအာပတ်မသင့်အောင် ထိုင်လျက် ကျိန်းစက်ပါတယ်”ဟု မိန့်ကြားတော်မူဖူးသည်။

ဆရာတော်ကြီးသည် ဝိနည်းတော်အရ လဲလျောင်း၍ မကျိန်းစက်သည်ကို ဆရာဝန်ကြီးများက သိရှိသွားသဖြင့် “ဆရာတော်ဘုရား ဉာဏ် နာရီလောက်မှာ သီတင်းသုံးရာကျောင်းကိုပြန်ပြီး နောက်တစ်နေ့ မနက် ၆ နာရီလောက် ဆေးရုံကိုရောက်အောင် ကြွတော်မူခဲ့ပါဘုရား” ဟု လျှောက်ထားပါသည်။ သာသနာတော်ကို ကြည်ညို မြတ်နိုးတတ်သည့် ဆရာဝန်များ မြန်မာ့မြေပေါ်၌ ရှိနေသည်ကို ကျေးဇူးတင်မဆုံး ဖြစ်ရပါသည်။

စံနမူနာယူစရာ သဟဿေယျသိက္ခာပုဒ်ဆိုင်ရာသံသယ (၃)

တောင်မြို့မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော်ကြီး (AD ၁၉၀၀-၁၉၇၈) သည် “အာပတ်နဲ့တော့ မသေလိုပါဘူး၊ သဟဿေယျမကင်းတဲ့ ဆေးရုံ ဆေးတိုက်ကိုတော့ သိရင်အပို့မခံပါဘူး၊ အသေခံပွဲမယ်”ဟု မိန့်တော်မူဖူးသည်။

အကယ်၍ ရောဂါတစ်ခုခုကြောင့် သတိမေ့နေသဖြင့် သဟဿေယျမကင်းသည့်ဆေးရုံ ပို့ခဲ့ပါက သတိရသောအခါတွင် ဆေးရုံရောက်နေသည်ကိုသိရပြီး ပျံလွန်ခါနီး စိတ်မကောင်းဖြစ်ရမည်။ အာပတ်နှင့်တကွ စုတေပါက ပြိတ္တာဖြစ်နိုင်သဖြင့် အနီးနေတပည့်ကြီးများက လိမ္မာပါးနပ်ရမည်ဟု ဆရာတော်ကြီး၏ တစ်ဘဝသံသရာစာအုပ်၌ ဖတ်ရှုရပါသည်။

ကျမ်းညွှန်း * တောင်မြို့မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော်ကြီး၏ တစ်ဘဝသံသရာ (နာ -၃၀၃)

ခံနမူနာယူစရာ သဟသေယျသိက္ခာပုဒ်ဆိုင်ရာသံသယ (၄)

ကျေးဇူးရှင် ဗာရာဏသီဆရာတော်ကြီး (AD ၁၉၀၂-၁၉၉၄) သည် သက်တော် (၇၃)နှစ်အရွယ်တွင် ဆီးကြိတ်ရောဂါဖြစ်၍ မကွေးဆေးရုံကြီး၌ တက်ရောက် ကုသရပါသည်။ ခွဲစိတ်ကုသမှုကို မခံယူမီ တစ်ရက်ကြိုတင်၍ ဆေးရုံသို့ တက်ရောက်ကြရပါသည်။ ညအခါ ကျိန်းစက်ချိန် ရောက်သောအခါ ပစ္စာသမဏရဟန်းတို့အား “ခုတင်ပေါ်မှာ ခေါင်းချပြီး အိပ်မနေကြနဲ့ ခေါင်းမချဘဲ အိပ်တတ်ရင်အိပ်ကြ” ဟု မိန့်တော်မူပါသည်။ သူတော်ကောင်းတို့သည် အသက်ခန္ဓာထက် သီလကို မြတ်နိုးတော်မူကြပါသည်။

ခံနမူနာယူစရာ သဟသေယျသိက္ခာပုဒ်ဆိုင်ရာသံသယ (၅)

သဲတောဆရာတော်ကြီး ဦးနန္ဒဝံသ (AD ၁၉၀၄-၁၉၉၀) သည် အသက်အရွယ်ကြောင့် မျက်စိရောဂါ ရလာပါသည်။ ရောဂါမှာ တစ်နေ့တခြား ပို၍ပို၍ ဆိုးလာသဖြင့် ဆေးကုသနိုင်ရန် မန္တလေးသို့ ပင့်ကြသည်။ ဆေးရုံအဆောင်များ၌ လူမမာ မာတုဂါမများ၊ အမျိုးသမီးဆရာဝန်များနှင့် သူနာပြုဆရာမများ ရှိနေသဖြင့် ဆေးရုံအဆောင်အတွင်း၌ နေ့နေညညသီတင်းသုံးရန် သဟသေယျသိက္ခာပုဒ်အရ သံသယရှိတော်မူပါသည်။

ကျမ်းညွှန်း

- * ပြည်မြို့၊ ကျေးဇူးရှင် ဗာရာဏသီဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ နှစ်တစ်ရာပြည့် အထိမ်းအမှတ် ဂုဏ်ပူဇော် စာတမ်းများမှ ပဓာနနာယကဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တနာဂဝံသ၏ ဝိနည်းတရား အလေးထား (၂၀၀၂-ခုနှစ်) (နာ-၁၃၇)
- * ဥဗ္ဗာဟိကာယဝူပသမနံ၊ စူဠဝဂ္ဂပါဠိ (နာ-၂၂၃)

မဟာထေရ်မြတ်တို့၏ စံနမူနာယူစရာ ကျင့်သီလ (အပိုင်း-၄)

ထို့ကြောင့် ဒါယကာများက ဆေးရုံဝင်းကြီး၏ ထောင့်တစ် နေရာ၌ ဆရာတော်တစ်ပါး သီတင်းသုံးနိုင်ရန် ယာယီစံကျောင်း ကလေး ဆောက်ခွင့်ရရေးကို ဆေးရုံအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့ထံ မေတ္တာ ရပ်ခံကြသည်။

ရဟန်းတို့၏ ဝိနည်းသိက္ခာဆိုင်ရာ ဗဟုသုတရှိပြီး သာသနာ စိတ်ဓာတ်ရှိသည့် တာဝန်ရှိလူကြီးမင်းများက သုံးထပ်သားအကာဖြင့်၊ ယာယီကျောင်းငယ်လေး ဆောက်ခွင့်ပြုခဲ့သည်။ ထိုကျောင်း၌ သီတင်း သုံးပြီး မျက်စိရောဂါကုသရာ၌လည်း သူနာပြုတာဝန်ကို မျက်စိ ကျွမ်းကျင် အမျိုးသားဆရာတစ်ဦးက ဆောင်ရွက်ပေးသဖြင့် ဆရာ တော်ကြီးသည် သဟဿေယျသိက္ခာပုဒ်၌ သံသယကင်းရှင်းစွာဖြင့် မျက်စိရောဂါကို ကုသတော်မူခဲ့ပါသည်။

စံနမူနာယူစရာ သဟဿေယျသိက္ခာပုဒ်ဆိုင်ရာသံသယ (၆)

ကျေးဇူးရှင် သပြေကန်ဆရာတော်ကြီး (AD ၁၉၁၁-၁၉၉၅) သည် သက်တော် (၈၅)နှစ်သို့ ရောက်သောအခါ၌ နှလုံးရောဂါ၏ ဖိစီးနှိပ်စက်မှုခံရသည်။ ထို့ကြောင့် ရန်ကုန်စစ်ဆေးရုံသို့ တက် ရောက်ကာ ဆေးဝါးကုသမှု ခံယူတော်မူရပါသည်။ သီလဝန္တပုဂ္ဂိုလ် မြတ်ဖြစ်တော်မူသည့် ဆရာတော်ကြီးသည် ဆေးရုံ၌သီတင်းသုံးရ သည်ကို သံသယရှိတော်မူသည်။ သဟဿေယျအာပတ်ကိစ္စ၌

ကျမ်းညွှန်း

- * (၅၆) ဒုတိယ သဟဿေယျသိက္ခာပဒ၊ မုသာဝါဒဝဂ္ဂ၊ ပါစိတ္တိယပါဠိ (နှာ-၃၁)
- * မောင်ပန်းမွှေး၏ မြန်မာနိုင်ငံ ရဟန္တာနှင့် ရဟန်းထူးများ (ဒုတိယတွဲ) သဲတောဆရာတော် ဦးနန္ဒဝံသကို မှီငြမ်းပါသည်။

ဆရာတော်ကြီး သံသယရှိနေဟန် တူပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ ပုဇွန်တောင် ရွှေကျင်ကျောင်းတိုက်သို့ ပြန်ကြွတော်မူလိုလှသည်။

ဆရာတော်ကြီး၏ သံသယကို ရိပ်မိသည့်တပည့် ရဟန်း တစ်ပါးက “ဆရာတော်ဘုရား ဒီဆေးရုံမှာ စစ်သားတွေပဲ ဆေးကု နေကြပါတယ်ဘုရား၊ အမျိုးသမီးများ ဒီအဆောင်မှာမရှိတဲ့အတွက် အာပတ်သင့်ရန် အကြောင်းမရှိပါဘုရား” ဟုလျှောက်ထားပါသည်။ ထိုအခါ ဆရာတော်ကြီးက “ဘယ်လိုအထောက်အထားနဲ့ ဦးဇင်း ပြောနိုင်ပါသလဲ” ဟု မေးတော်မူသည်။

ထိုအချိန်၌ပင် အမျိုးသမီး စစ်သူနာပြုများ အခန်းထဲဝင်လာ ကြသဖြင့် ရဟန်းတော်တစ်ပါးက “စစ်သူနာပြုဒကာမတို့က တာဝန်နဲ့ ဆိုတော့ တစ်ညလုံး အိပ်ရမှာမဟုတ်ဘူးနော်”ဟု စုံစမ်းရာတွင် “အရှင်ဘုရား ဒီဆေးရုံက စည်းကမ်း အလွန်ကြီးပါတယ်ဘုရား၊ တာဝန် ထမ်းဆောင်နေသူတို့က တာဝန်ကို ကျေကျေပွန်ပွန် ထမ်းရွက်ရပါ တယ်။ ဒါကြောင့် အိပ်လို့မရပါဘူးဘုရား၊ မနက်သုံးနာရီလောက်မှပဲ ခဏတစ်ဖြုတ်ကလေး ကျောချပြီး မှေးအိပ်ခွင့်ရပါတယ်ဘုရား”ဟု ပြည့်ပြည့်စုံစုံ လျှောက်ထားကြပါသည်။ ဆရာတော်ကြီးသည် သဟဿေယျသိက္ခာပုဒ်ကို ဝိနည်းရှုထောင့်ဖြင့် သုံးသပ်တော်မူပြီး ညစဉ် သန်းခေါင်ကျော် သုံးနာရီမထိုးခင် ခုတင်ပေါ်၌ ထထိုင်ကာ ဘာဝနာတရား ပွားများလျက် နေတော်မူပါသည်။

ကျမ်းညွှန်း

- * သဟဿေယျသိက္ခာပဒါ ပါစိတ္တိယပါဠိ (နာ-၂၇)
- * Dr.မင်းတင်မွန်၏ သပြေကန် ဆရာတော်ဘုရားကြီး ၁၉၉၉-ခုနှစ် မြေမှုန်ရတနာစာပေ။ (နာ-၂၄၅)

စံနမူနာယူစရာ သဟဿေယျသိက္ခာပုဒ်ဆိုင်ရာသံသယ (၇)

ရွှေဥမင်ဆရာတော်ကြီး (AD၁၉၁၂-၂၀၀၂) သည် ကျောက်ကပ်ရောဂါကုသနိုင်ရန် အာရှတော်ဝင်ဆေးရုံ၏ အထူးခန်း၌ တက်ရောက်တော်မူပါသည်။ ဆေးကုသမှုခံယူတော်မူသည်။ ခြေဖုမိုးများ ရောင်ရမ်းနေသည်။ မျက်နှာလည်း အမ်းနေသဖြင့် မောပန်းနေသည်ဟု ထင်ရပါသည်။ ဖူးမြင်ရသည်မှာ မသက်သာလှပါ။ ဥပုသ်နေ့များတွင် ရွှေဥမင်ကျောင်း၌ ရဟန်းများကသိမ်ထဲဝင်ပြီး ဥပုသ်ပြုတော်မူကြသည်။ ထို့နောက် ဆေးရုံသို့ ရဟန်းတစ်ပါးကြွရောက်ပြီး ဆရာတော်ကြီး ဒေသနာကြားတော်မူသည်။ ထို့နောက် ဆေးရုံ၏အခန်းထဲ၌ပင် ပါရီသုဒ္ဓိဥပုသ် ပြုတော်မူပါသည်။

ထိုစဉ်ကာလ၌ စာရေးသူဘုန်းကြီးသည် ဝါးနက်ချောင်းတော၌ သီတင်းသုံးနေပါသည်။ တစ်ခုသောညနေပိုင်း ဆရာတော်ကြီးထံပါးမှ ကပ္ပိယတစ်ယောက် ရောက်လာပါသည်။ “အရှင်ဘုရား မနက်ဖြန် မနက်အစော သာသနာ့ဝန်ဆောင်မှ နာယကဆရာတော် ဦးတေဇနိယ နှင့်အတူ ရွှေဥမင်ကျောင်းကိုကြွလာဖို့ ဆရာတော်ကြီးက မိန့်တော်မူပါတယ်ဘုရား” ဟု လျှောက်ထားသည်။ တယ်လီဖုန်းခေတ် မဟုတ်သဖြင့် ကပ္ပိယကိုလွှတ်ပြီး လျှောက်စေခြင်းဖြစ်သည်။

နောက်တစ်နေ့နံနက် ဆရာတော်ကြီး၏ ရှေ့မှောက်သို့ ဆရာတော်ဦးတေဇနိယနှင့်အတူ ရောက်ကြပါသည်။ ဝတ်ပြု၍ မပြီးခင် ဆရာတော်ကြီး၏နှုတ်တော်မှ “ဆေးရုံမှာနေတော့ လူမမာဖြစ်နေတာ၊ အခု ကျောင်းရောက်တော့ နေကောင်းသွားပြီ” ဟု ရွှင်ရွှင်ပျပျ၊ ကျန်းကျန်းမာမာကြီး မိန့်ကြားတော်မူပါသည်။ အာရှတော်ဝင် ဆေးရုံမှ ယနေ့နံနက်ခင်း ခေတ္တပင့်လာခြင်းဖြစ်ကြောင်း ဒါယိကာမများက လျှောက်၍ သိရပါသည်။

ဆရာတော်ကြီး၏ဆန္ဒမှာ ဆေးရုံ၌မနေလိုတော့သဖြင့် “ဆေးရုံမှာနေတော့ လူမမာဖြစ်နေတာ၊ အခု ကျောင်းရောက်တော့ နေကောင်းသွားပြီ”ဟု မိန့်ကြားတော်မူခြင်းဖြစ်သည်။ ဝိနည်းအရာ အလေးဂရုပြုတော်မူသည့် ဆရာတော်ကြီးသည် ဘဝ၏နောက်ဆုံးအချိန်ကို ဝိနည်းသံသယကင်းရှင်းစွာဖြင့် ရွှေ့ပင်ကျောင်းတိုက်၌ပင် သီတင်းသုံးတော်မူလိုသည့် ဆန္ဒရှိနေကြောင်းကို သူတော်ကောင်းအကျင့်သီလဆိုင်ရာ ဗဟုသုတပြည့်ဝနေသူတို့သာ နားလည်နိုင်မည် ထင်မိပါသည်။

အမှန်စင်စစ်မှာမူ ထိုနေ့က ရွှေ့ပင်ဆရာတော်ကြီးအား ရက်သတ္တတစ်ပတ်မျှသာ ဖူးတွေ့ခွင့် ရရှိတော့မည်ဖြစ်ကြောင်းကို ဆရာတော်ကြီး လွန်တော်မူမှ သိရှိရပေတော့သည်။

လူတို့၏အမြင်နှင့် ဆန့်ကျင်ကောင်း ဆန့်ကျင်နေပေမည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် လူတို့၏အမြင်၌ ဆေးရုံဟူသည် ဆေးဝါး၊ စက်ကိရိယာနှင့် ဆရာဝန်ပါရဂူ ဆေးပညာဝန်ထမ်းများ လက်တစ်ကမ်း၌ရှိကြသဖြင့် အစစအရာရာ ပြုစုစောင့်ရှောက်ရန် ပြည့်စုံသည်မှာ မှန်ပါသည်။

သို့သော် လူဝတ်ကြောင်တစ်ယောက်အနေဖြင့် ရဟန်းသီလ၏ နက်နဲမှုကို ပြည့်ပြည့်စုံစုံ သိရှိနားလည်ရန် လွန်စွာ ခက်ခဲလှပါသည်။ သူတော်ကောင်းကြီးတို့၏သဘောကို သိနားလည်ရန်မှာမူ ပို၍ပို၍ ခက်ခဲလှပေတော့သည်။

ထို့ကြောင့် ဘဝ၏ နောက်ဆုံးဆည်းဆာချိန်၌မူ သူတော်ကောင်းကြီးတို့၏ စိတ်ဆန္ဒတော်အတိုင်း ဆင်ခြေ၊ ဆင်လက် စောဒက မတက်ဘဲ ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းသည်သာ ကူညီပေးရာ၊ စောင့်ရှောက်ပေးရာ ရောက်ပေတော့မည်။ သို့မှသာ ဆရာသမားများပေါ်၌ တာဝန်ကျေပြန်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ရဟန်းသီလ၊ ရဟန်း၏ကျင့်စဉ်ကို

လူတို့မဆိုထားဘိ ရဟန်းအချင်းချင်းပင် သိရန်ခက်ခဲလှသောကြောင့် ဂိလာနရဟန်းတော်များကို ပြုစုစောင့်ရှောက်ကြသူများအနေဖြင့် အထူးဂရုပြုရန် လိုပေသည်။

စံနမူနာယူစရာ သဟဿေယျသိက္ခာပုဒ်ဆိုင်ရာသံသယ (၈)

ရွှေဝါဝင်းဆရာတော်ကြီး (AD ၁၉၂၄-၂၀၁၆)သည် သက်တော် (၈၀)၊ ဝါတော် (၆၀)ရှိလာသောအခါ၌ ဇရာဗျာဓိရောဂါ ဖိစီး နှိပ်စက်ခံရသဖြင့် မကြာမကြာ ဆေးရုံတက်၍ ဆေးကုသနေရသည်။ ထိုအခါ ဝါတွင်းကာလဖြစ်နေသဖြင့် ကျောင်းသို့ပြန်၍ ဝါပန်ရာ၌ ဆရာဝန်ကြီးများနှင့် အတိုက်အခံ ကြုံတွေ့ရသည်။ ပြည်ပဆေးရုံ ဖြစ်သော ထိုင်းနိုင်ငံ ဘန်ကောက်မြို့၌ ကုသနေစဉ် လပြည့်လကွယ် နေ့တိုင်း ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းသို့သွား၍ ဥပုသ်ပြုနိုင်ရန် ဆရာဝန် ကြီးများအား ခက်ခက်ခဲခဲပြောဆိုရပြီး ခွင့်ပြုချက်ရသောအခါ၌ ဥပုသ်ပြုရာကျောင်းတိုက်သို့ ဆရာဝန်ကြီးနှစ်ဦး ထည့်ပေးသည်အထိ ကြုံတွေ့တော်မူဖူးသည်။

ထို့ကြောင့် ဆရာတော်ကြီးက သံဃာတော်များ ချမ်းသာစွာ ဆေးရုံတက်ရောက် ကုသနိုင်ရန် ကြောင့်ကြစိုက်တော်မူခဲ့ပါသည်။ ဆရာတော်ကြီးက စာရေးသည့်ဘုန်းကြီးအား “မန္တလေးမြို့ ကန်တော် ကြီး ဇီဝိတဒါန သံဃာ့ဆေးရုံကြီးကို လွန်ခဲ့တဲ့ သုံးနှစ်ကျော်က ဆောက်တဲ့အခါမှာ သက်ဆိုင်ရာအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့ အကြီးအကဲ တွေကို သြဝါဒပေးပြီး ရဟန်းဆောင်၊ သာမဏေဆောင်၊ သီလရှင်ဆောင်တွေ သီးခြားစီ သဟဿေယျသိက္ခာပုဒ် လွတ်ကင်းအောင် ဝိနည်းကံနှင့်အညီ

စီမံ ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ခဲ့ပါတယ်။ သံဃာတွေ ချမ်းသာဖို့ အဓိကထားပြီး လုပ်ခဲ့တာကို အခုတွေးမိတိုင်း ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာဖြစ်ရပါတယ် ဦးခေမာ”ဟု မိန့်တော်မူဖူးသည်။

ဆက်လက်ပြီး “နိုင်ငံတစ်ဝန်းမှာရှိတဲ့ အစိုးရဆေးရုံဝင်းထဲမှာ သံဃဆေးရုံဆိုပြီး သီးခြားအဆောင် ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းထားတာ တွေကိုလည်း တွေ့ရတတ်တယ်။ သို့သော် အဲဒီဆေးရုံတွေမှာ ဝိနည်း အလေးဂရုမထားကြတဲ့ ရဟန်းတွေက သံဃာဆောင်ထဲမှာ မာတုဂါမ တွေကို ဂိလာနအစောင့်အဖြစ် နေ့နေ့ညည အိပ်ခွင့် ပြုထားကြတာ ကို တွေ့ရတဲ့အခါမှာ စိတ်မကောင်းဖြစ်ရပါတယ်ဘုရား”ဟု လေးလေး နက်နက် မိန့်ကြားတော်မူဖူးပါသည်။

ခံနမူနာယူစရာ သဟဿေယျသိက္ခာပုဒ်ဆိုင်ရာသံသယ (၉)

မြောင်းမြတိုက်သစ် ပဇ္ဇောတာရုံဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တဂုဏိဿရ (AD ၁၉၃၅-၂၀၁၉)သည် ပြည်ပနိုင်ငံများသို့ ခရီးသွားလိုသည့် ဆန္ဒမရှိပေ။ အကြိမ်ကြိမ် ငြင်းပယ်တော်မူသော်လည်း ကျန်းမာရေး ကြောင့် ဘန်ကောက်ကို မဖြစ်မနေသွားရတော့မည်။ ထိုအခါ ဆရာတော်ကြီးက “ဟိုရောက်ရင် ဆေးခန်းပြ၊ ဆေးကုရုံပဲနော် ဘယ်မှမသွားဘူး၊ ဘယ်မှမလည်ဘူး”ဟူ၍ ယတိပြတ် မိန့်ကြား တော်မူသည်။

ဆေးစစ်ဆေးပြီးနောက်၌မူ အရိုးကင်ဆာဟု သိရသည်။ ကင်ဆာဟုကြားရသော တပည့်ဒါယကာတို့က စိတ်ထိခိုက်ကာ မျက်နှာမသာမယာဖြစ်နေသည်ကို မြင်တော်မူသဖြင့် ဆရာတော်ကြီးက

“မမျှော်လင့်ဘဲ တစ်နေ့နေ့ ဒါမျိုးလည်း ဖြစ်တတ်တာပဲ၊ ငါက သာသနာတော်အတွက် တစ်သက်လုံး အလုပ်လုပ်ခဲ့ပြီးပြီ၊ ကိုယ့်အတွက် လည်း လုပ်နိုင်သမျှလုပ်ထားပြီးပြီ၊ နေမယ်ဆိုရင်လည်း နေလို့ရသလို၊ သေမယ်ဆိုရင်လည်း သေလို့ရနေပါပြီ” ဟု တည်ငြိမ် အေးချမ်းစွာ မိန့်တော်မူပါသည်။

ဆေးဝါးကုသမှု စတင်ပါသည်။ ဆေးရုံနှင့်ကျောင်း၊ ကျောင်းနှင့် ဆေးရုံသို့ အခေါက်ခေါက်အခါခါ ကြွရပါသော်လည်း သက်သာလှ သည်ဟူ၍လည်းမရှိ၊ တိုးတက်လာသည်ဟူ၍လည်း မရှိပေ။

ဆရာတော်ကြီးက ဆေးဆက်လက်ကုသရန် ဆန္ဒမရှိတော့ သဖြင့် “ပင်ပန်းတယ်၊ မရတော့ဘူး၊ သေခါနီး မာရဏန္တိကဝေဒနာ ဖြစ်သွားပြီ၊ ပြန်ကြရအောင်၊ လေယာဉ်လက်မှတ် စီစဉ်ကြပါ” ဟု မိန့်ကြားတော်မူပါသည်။ ဆရာတော်ကြီးသည် ကင်ဆာရောဂါဟု သိရသည်နှင့် ဆေးကုသလိုသည့်ဆန္ဒ မရှိတော့ပေ။ ဝိနည်းနှင့် အပ်စပ်သည့် မိမိကျောင်းတိုက်၌ပင် ဘဝ၏နောက်ဆုံးအချိန်ကို ရင်ဆိုင်လိုသည့်ဆန္ဒ ရှိတော်မူဟန်တူပါသည်။

ရဟန်းတော်တို့၏ ဝိနည်းရှုထောင့်ဟူသည် အလွန်ပင် ကျယ် ဝန်းပါသည်။ အထူးအားဖြင့် ဘဝ၏နောက်ဆုံး စုတိစိတ်၏ရှေ့နား၌ ဝိနယကုက္ကုစ္စဖြစ်မည့်အရေးကို လွန်စွာပင် အလေးဂရုထားတော်မူ ကြပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဆရာသမားတို့၏ ဘဝဆည်းဆာလှပစေရန် တပည့်ကြီးများက စောင့်ရှောက်ပေးနိုင်လျှင် လွန်စွာမှ ကျေးဇူးများလှ ပေသည်။

ကျမ်းညွှန်း

* အရှင်စန္ဒသီရိ (မဟာဂန္ထဝါစကပဏ္ဍိတ)၏ ဘဒ္ဒန္တဂုဏိဿရမဟာထေရ်၏ အန္တိမဈာပန သာဓုကိဋ္ဌနပူဇာ။

ခံနမူနာယူစရာ သဟသေယျသိက္ခာပုဒ်ဆိုင်ရာသံသယ (၁၀)

မှန်တောင်ဆရာတော် (AD ၁၉၄၉- ၂၀၂၅)အရှင်မြတ်သည် ကင်ဆာရောဂါ၏ ဝါးမျိုခြင်းကို ခံနေရရှာသည်။ ဆရာတော်၏ အသက်ကိုရန်ရှာလာသော ထိုကင်ဆာရောဂါ၏ နောက်ခံအကြောင်း အရာကို ပြောပြဖူးပါသည်။ “ဦးခေမာ လွန်ခဲ့တဲ့သုံးနှစ်လောက်က တပည့်တော် သည်းခြေအိတ်ကျောက်တည်လို့ အလူးအလဲ ခံခဲ့ရ တယ်။ ဆရာဝန်ကြီးတွေက ခွဲစိတ်ကုသရမယ်လို့ လျှောက်ကြတယ်။ ဆေးရုံတွေ သဟသေယျမလွတ်ဘူး။ ဒါကြောင့် တပည့်တော်က ခွဲစိတ်ပြီးနောက် နေဝင်မိုးချုပ်ရင် ဆေးရုံရှေ့ ကားထိုးထားပြီး ကား ပေါ်မှာ ညကျိန်းမယ်လို့ပြောတော့ သူတို့ခွင့်မပြုနိုင်ဘူးလို့ လျှောက်ကြ တယ်။ ဒါကြောင့် ဆေးရုံကို သံသယရှိတဲ့အတွက် ဆေးမကုခဲ့ရလို့ အခုကင်ဆာဖြစ်တဲ့အခြေကို ရောက်လာတယ်ဘုရား”ဟု ခုတင်ပေါ်၌ လဲလျောင်းလျက် စာရေးသူ၏လက်ကိုကိုင်ပြီး တိုးညင်းစွာ မိန့်ကြား တော်မူပါသည်။

မှန်တောင်ဆရာတော်ကြီးဖြစ်စဉ်ကြောင့် နေပြည်တော်၌ ဝိနယဂရုကထေရ်ရှင်များအတွက် သံသယကင်းရှင်းစွာဖြင့် တက် ရောက်ကုသနိုင်မည့်ဆေးရုံ မရှိသေးပါတကားဟူ၍ သတိပြုမိပါ သည်။ ထို့ကြောင့် ဆရာတော်၏ ဖျော့တော့နေသောမျက်နှာနှင့် ဝေဝါးနေသော မျက်လုံးတို့ကိုကြည့်ပြီး “ဘုရားတပည့်တော် ကြိုးစား ကြည့်ပါ့မယ်ဘုရား”ဟု မယုတ်မလွန် ဝန်ခံကတိစကားတစ်ခွန်းကို စဉ်းစဉ်းစားစားဖြင့် လျှောက်ထားခဲ့ပါသည်။

ဆေးရုံအပြန်လမ်း၍ နေပြည်တော်စည်ပင်သာယာရေး ကော်မတီ၏ အုပ်ချုပ်မှုအောက်၌ရှိသော ဇမ္ဗူသီရိဆေးရုံဝင်းထဲတွင် ဝိနည်းတော်နှင့် ညီညွတ်သည့် သံဃာဆေးကုသဆောင်တစ်ဆောင် ဆောက်ခွင့်ရလျှင် ဝိနည်းသာသနာတော်အတွက် ကျေးဇူးများတော့ မည်ဟု တွေးနေမိပါသည်။

ထို့ကြောင့် ထို့နေ့ညနေ၌ပင် နေပြည်တော်မြို့တော်ဝန် ဒါယကာဦးသန်းထွန်းဦးနှင့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးရာ “တပည့်တော် ကူညီ စောင့်ရှောက်ပါမယ်ဘုရား”ဟု လျှောက်ထားသဖြင့် အားတက်လာ ပါသည်။

ထို့ကြောင့် သက်ဆိုင်ရာအင်ဂျင်နီယာများနှင့် ပစ္စည်းလေးပါး ဖိတ်ကြားထားသည့် ဒါယကာတို့နှင့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးသောအခါတွင် ‘နေပြည်တော်၌ ဝိနည်းလေးစားသည့် သံဃာတော်များအတွက် ဘုရားဥပဒေတော်နှင့်အညီ ဆေးဝါးကုသနိုင်မည့်ဆေးရုံ ဆောက် လုပ်ရန် လိုအပ်နေပြီ’ဟု စိတ်တူသဘောတူ ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြပါသည်။ တစ်ဆက်တည်း၌ နေပြည်တော်မြို့တော်ဝန်ကြီးကလည်း ဇမ္ဗူသီရိ ဆေးရုံဝင်းထဲ၌ သံဃာဆောင်တစ်ဆောင် ဆောက်လုပ်နိုင်ရန် လိုအပ် သည့် မြေနေရာကို သတ်မှတ်ပေးခဲ့ပါသည်။

သဟဿေယျသိက္ခာပုဒ်အရ နေဝင်မိုးချုပ်ချိန်၌ ‘ရဟန်း အိပ်နေသည့် အမိုးတူ၊ အကာတူသည့် အခန်းတစ်ခန်းထဲ၌ မာတုဂါမ အိပ်လျှင် ပါစိတ်အာပတ်သင့်သည်။’ နေဝင်မိုးချုပ်သည်နှင့် တစ်စက္ကန့်မျှပင် အိပ်ခွင့်မရှိပါ။ နေ့ဘက်၌ကား ယောက်ျားအဖော်၊ ရဟန်းအဖော်ရှိနေလျှင် လူမိန်းမများ နေမဝင်သေးခင်အထိ အမိုးတူ အကာတူသည့် အခန်းတစ်ခန်းထဲ၌ နေထိုင်ခွင့်ရှိသည်။

ထို့ကြောင့် ရဟန်းတော်များ အာပတ်မသင့်ရောက်ဘဲ ဆေးကုသနိုင်ရန် အမိုးသီးခြားဖြစ်ရေးနှင့် ဝရန်တာမှတစ်ဆင့် မိမိတို့ ဆေးကုသမည့်အခန်းထဲသို့ ဝင်နိုင်မည့်အဆောက်အဦပုံဖြစ်ရန် သံဃဆေးရုံ မဆောက်လုပ်မီကပင် ပုံဆွဲအင်ဂျင်နီယာများနှင့် အကြိမ်ကြိမ် အထပ်ထပ် ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်ပြီး ဆေးရုံဆောက်လုပ်ရေး လုပ်ငန်း စတင်ခဲ့ပါသည်။

တစ်ဖက်၌လည်း ဆရာတော်၏ခန္ဓာကိုယ်ကို ကင်ဆာရောဂါက တစ်စတစ်စဝါးမျိုလာသဖြင့် “ဦးခေမာ ဆေးရုံဆောက်တာ ဘယ်တော့ပြီးမလဲ။ တပည့်တော် ဆေးရုံတက်ရတော့မယ်ထင်တယ်” ဟု မိန့်တော်မူပါသည်။ ဆေးရုံဆောက်လုပ်ပြီးစီးခါနီး (၂၈၊ ၃၊ ၂၀၂၅) ရက်နေ့တွင် ငလျင်ကြီးလှုပ်ခါခဲ့သဖြင့် ဆေးရုံပြီးစီးမည့်ရက်ကို အတိအကျ မလျှောက်နိုင်ဘဲ ဖြစ်နေခဲ့ပါသည်။

ပြီးစီးလုနီးဖြစ်နေသော ဆေးရုံအဆောက်အဦကို ငလျင်ကြီးက အနည်းငယ်မျှသာ ဖျက်ဆီးနိုင်ခဲ့ပါသော်လည်း ကင်ဆာရောဂါကြီးကမူ မှန်တောင်ဆရာတော်ကြီး၏ ခန္ဓာကိုယ်ကို နေ့နေ့ညည ပြင်းထန်စွာ ဖျက်ဆီးလျက်ရှိသည်ကို ဖူးတွေ့နေရပါသည်။

ဆေးရုံအဆောက်အဦကို ကျွမ်းကျင်အင်ဂျင်နီယာများက ကြိုးစားဆောက်လုပ်နေသကဲ့သို့ ကျွမ်းကျင်သည့်ဆရာဝန် ပါရဂူတို့ကလည်း ဆရာတော်ကြီး၏ခန္ဓာကိုယ်ကို ကင်ဆာဟူသောရန်သူ လက်ထဲမှ အရအမိ ကြိုးစား လုယူနေကြပါသည်။

အတိအကျဆိုရပါမူ ငလျင်ကြီးက ဖျက်ဆီးခဲ့သော ဆေးရုံအဆောက်အဦကို ငလျင်လှုပ်ပြီး ရက်ပေါင်း(၁၂၀)အကြာ၌ ဆောက်လုပ်ပြီးစီးနိုင်ခဲ့ပါသည်။ သို့ပါသော်လည်း ကင်ဆာရောဂါကြီးက

ဖျက်ဆီးခဲ့သော မှန်တောင်ဆရာတော်၏ ကိုယ်ခန္ဓာကိုမူ ငလျင်လှုပ်ပြီး (၁၀၆)ရက်အကြာ (၁၂၊ ၇၊ ၂၀၂၅)ရက် နံနက်(၃)နာရီအချိန်၌ ထိုကင်ဆာရန်သူကြီးက မညှာမတာ အပြီးအပိုင် ဝါးမျိုဖျက်ဆီးကာ အောင်ပွဲခံသွားပါတော့သည်။

ထိုကင်ဆာကြီးက ဝိနယဂရုက လဇ္ဇိပေသလ ဖြစ်တော်မူသော မှန်တောင်ဆရာတော်ကို မည်သို့ပင် အောင်ပွဲခံသွားစေကာမူ ဆရာတော်ကြီးကိုအကြောင်းပြုပြီး နေပြည်တော်၌ ဝိနည်းတော်နှင့် အညီ ဆေးဝါးကုသနိုင်မည့် ‘ဘေသဇ္ဇသာလာသံဃာ့ဆေးရုံ’တစ်ခု ပေါ်ပေါက်ခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါသည်။

**၁၁။ သံသရာမှာ လင်မယားလှုပ်တမ်း
ကစားဖူးတဲ့သူဆိုရင် သတိထားပေတော့**

သာသနာ့ဝန်ထမ်း ရှင်ရဟန်းများ၏ဘဝ၌ မာတုဂါမတို့သည် ကျေးဇူးများလှပါသည်။ ဆွမ်းချက် လောင်းလှူကြပါသည်။ အချို့ပွဲ ဘောဇဉ်တို့ကို ဖွယ်ဖွယ်ရာရာ ပြုပြင်စီမံကာ လှူဒါန်းကြပါသည်။ မကျန်းမာသည့် ဂိလာနရဟန်းအတွက် လိုအပ်ရာရာ ဆေးဝါးများ၊ ဆွမ်းအာဟာရများကို ပြုပြင် လှူဒါန်းကြပါသည်။

သို့သော် ဝိနည်းအဆုံးအမ၌မူ မာတုဂါမကြောင့် အကြီး လေးဆုံး ဂရုအာပတ်ဖြစ်သည့် ပါရာဇိကအာပတ်မှသည် ဒုက္ကဋ် အာပတ်တိုင်အောင် သင့်နိုင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် တစ်ဖက်တွင် မာတု ဂါမတို့၏ကျေးဇူးကို အသိအမှတ်ပြုကာ အခြားတစ်ဖက်တွင်လည်း

မိမိ အာပတ်မသင့်ရေးကို သတိပြုကာ ဆက်ဆံနေကြရပါသည်။
ဝိနည်းလေးစားတော်မူသည့် အချို့ရဟန်းတော်များသည် မာတုဂါမ
များနှင့် ပြောဆိုဆက်ဆံရမည်ကိုပင် ကြောက်ရွံ့တော်မူကြပါသည်။
ရံခါလည်း ကြောက်ရလောက်အောင်ပင် စွပ်စွဲခံရပြီး သာသနာမှ
ဆုံးရှုံးခဲ့ရသည့် သာဓကများစွာလည်း မိမိတို့ပတ်ဝန်းကျင်တွင်
မနည်းလှပေ။

ထို့ကြောင့် သာသနာ့ဝန်ထမ်း ရဟန်းတော်များအား မဟာ
ဗောဓိမြိုင်ဆရာတော်ကြီးက-

“အရှင်ဘုရားတို့ မြင်မြင်သမျှ မာတုဂါမတွေကို မကြောက်ကြ
ပါနဲ့ဘုရား၊ ဘဝသံသရာမှာ လင်မယားလုပ်တမ်း မကြာမကြာ
ကစားခဲ့ဖူးတဲ့ မာတုဂါမနဲ့ ဆုံမိရင်တော့ ကြပ်ကြပ် သတိထားတော်
မူပါ မိမိကိုယ်ကို အထူးဂရုပြု စောင့်ရှောက်တော်မူပါဘုရား”ဟု
ထိထိမိမိ သတိပေး ဆုံးမတော်မူပါသည်။

၁၂။ ပစ္စည်း မာတု ဤနှစ်ခု ဘိက္ခုသေမင်း မြားနှစ်စင်း

ကျေးဇူးတော်ရှင် ရွှေဥမင်ဆရာတော်ကြီး (AD ၁၉၁၃-၂၀၀၂)
သည် တပည့်ရဟန်းတို့၏ ဘဝလမ်း မတိမ်းချော်သွားစေရန်အတွက်
အကြိမ်ကြိမ် အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် ပြောဆို ဆုံးမတော်မူသော စကား
တစ်ခွန်းမှာ ‘ပစ္စည်း မာတု ဤနှစ်ခု ဘိက္ခုသေမင်း မြားနှစ်စင်း’ ဟူ၍
ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ပြင် ‘မာတုဂါမတွေနဲ့ နီးနီးလေးလည်းမနေနဲ့၊ ဝေးဝေး
ကြီးလည်းမနေနဲ့။ နီးနီးလေးနေတော့ ကြီးရှုပ်ကုန်ရော၊ ဝေးဝေးကြီး
နေပြန်တော့ ဆွမ်းဝိုင်းမှာ ဟင်းမရှိတော့ဘူး’ဟု ပြုံးရွှင်ရယ်မောလျက်
ဩဝါဒ ပြုတော်မူလေ့ရှိသည်။

ဆရာတော်ဘုရားကြီးအား မာတုဂါမများ လာရောက် ဂါရဝ ပြုကြပါသည်။ တစ်မိုးတစ်ရံအောက်တွင် ရဟန်းတစ်ပါးနှင့် မာတုဂါမ နေလျှင် သဟသေယျသိက္ခာပုဒ်အရ ဝိနည်းအပြစ် သင့်ရောက်နိုင် သဖြင့် အသိသက်သေအဖြစ်ဖြင့် ဒါယကာဖြစ်စေ၊ ရဟန်းတစ်ပါး ဖြစ်စေ အနား၌နေပေးရပါသည်။ ထို့နေ့၌ ရဟန်းငယ်တစ်ပါးက ဆရာတော်ကြီးအနား နေနေပါသည်။ ထိုရဟန်းငယ်သည် ဆရာတော် ကြီးရှေ့၌ တရားစကား နားထောင်နေသည့် မာတုဂါမများကို စူးစူး စိုက်စိုက် ကြည့်နေလေသည်။ ရွှေ့မင်ဆရာတော်ကြီးက ရဟန်းငယ်၏ သတိချွတ်ချော်၊ ဣန္ဒြေမစောင့်စည်းဘဲ အမှုမဲ့အမှတ်မဲ့နေသည့် အပြုအမူကို အကဲခတ်မိဟန် တူပါသည်။

ထို့ကြောင့် ဧည့်ရှုင်းသည့်အချိန်တွင် တပည့်သားရဟန်း ငယ်ကို ပုဂ္ဂလဋ္ဌာန်ရည်ညွှန်းကာ ပုံဝတ္ထုတစ်ပုဒ်ဖြင့် ဆိုဆုံးမတော်မူ ပါသည်။

ရဟန်းလူထွက်ဒကာကြီး ငိုချလှိုက်လေပြီ

“ရှေးအခါက ရန်ကုန်မှာ စာသင်နေတဲ့ ဦးပဉ္စင်းငယ်တစ်ပါးဟာ နွေကျောင်းပိတ်ရက် စာမေးပွဲပြီးတော့ မန္တလေးကို ဘုရားဖူးသွားဖို့ ရထားနဲ့ ခရီးထွက်လာခဲ့ပါတယ်။ ရထားပေါ်မှာ ခုံချင်းကပ်လျက် ဒကာကြီးတစ်ယောက်နှင့် ရင်းနှီးခင်မင်သွားပါတယ်။ ဒကာကြီးက-

“အရှင်ဘုရား ဘယ်ကိုကြွမလို့ပါလဲဘုရား” လို့ လျှောက်ထား ပါတယ်။ ဦးပဉ္စင်းငယ်က “ဒကာကြီး သီတင်းကျွတ်တုန်းက မန္တလေးက ဒကာမလေးတွေ ရန်ကုန်ကို ဘုရားဖူးလာကြတယ်၊ ဦးပဉ္စင်းလည်း

ဘုရားစုံ လိုက်ပို့လိုက်တယ်။ ပြန်ခါနီးတော့ နွေစာမေးပွဲပြီး ကျောင်းပိတ် ရက်မှာ အရှင်ဘုရားလည်း မန္တလေးကို ဘုရားဖူးကြွလာခဲ့ဖို့ ပင့်သွားတဲ့ အတွက် အခု မန္တလေးကို ဘုရားဖူးသွားမလို့ပါ ဒကာကြီး”လို့ ပြောပြ ပါတယ်။ စကားအဆုံးမှာ အဲဒီဒကာကြီးက ဘာမပြော ညာမပြော ဆိုင်းမဆင့် ဗုံမဆင့် ရှိုက်ကြီးတင် ချုံးပွဲချင်တော့သတဲ့။

အဲဒီဦးပဉ္စင်းငယ်လေးက ငိုနေတဲ့ ဒကာကြီးကိုကြည့်ပြီး အံ့ဩသွားသတဲ့။ ဒါနဲ့ “ဒကာကြီးရယ်၊ ဒကာကြီးကို နစ်နာအောင် ဘာတစ်ခွန်း တစ်ပါဒမှ မပြောမိပါဘဲနဲ့ ဘာကြောင့်များ အခုလို ရှိုက်ကြီးတင် ငိုနေတာပါလဲ”လို့မေးလိုက်တယ်။

ဒကာကြီးက မျက်ရည်တွေကိုသုတ်ပြီး လက်အုပ်ချီပြီးတော့ “အရှင်ဘုရား၊ အရှင်ဘုရားကို တွေ့တွေ့ချင်း ညီလေးတစ်ယောက်လို ခင်မင် သံယောဇဉ်ရှိပါတယ်။ တပည့်တော်လည်း တစ်ချိန်က ရဟန်း တစ်ပါးပါဘုရား။ ပထမကြီးတန်း အောင်ခဲ့ဖူးတယ်။ အရှင်ဘုရားလို့ပဲ ဒကာမတွေကို ဘုရားဖူးလိုက်ပို့ပေးရင်းနဲ့ ယခုလို လူဝတ်ကြောင် ဘဝရောက်ပြီး ဒုက္ခသံသရာ လည်နေရပါတယ်ဘုရား။ တပည့်တော် ဒုက္ခတွေ ခံစားနေရသလို အရှင်ဘုရားလည်း ဒုက္ခရောက်မှာကို တွေးမိပြီး ဝမ်းနည်းလာလို့ ငိုမိတာပါဘုရား”လို့ ရှိုက်သံတစ်ဝက်နဲ့ လျှောက်ထားလိုက်သတဲ့။ ဒါနဲ့ပဲ စာသင်သားရဟန်းငယ်လေးက မန္တလေးကို ဘုရားဖူးမသွားတော့ဘဲ ရန်ကုန်ကို လှည့်ပြန်ခဲ့လေသတဲ့ ဦးဇင်း”ဟု မိန့်တော်မူပြီး ပုံဝတ္ထုကို နိဂုံးချုပ်ပါသည်။

ကျမ်းညွှန်း

* ဝင်းစိန်ကျောင်းဆရာတော် အရှင်စိန္တိတ၏ အနန္တကျေးဇူးတော်ရှင် ရွှေဗမင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ မှတ်သား ဖွယ်ရာ ဆုံးမစာများ၊ အနန္တာစာပေ၊ ၂၀၁၆-ခုနှစ်၊ ပထမအကြိမ်

**၁၃။ ငွေစက္ကူကို ဓာတ်ခဲ၌ပတ်ပြီး
တောရဆောက်တည်သွားသည့်ကိုယ်တော်ကြီး**

တောရကျောင်းများတွင် ခေါင်းပါးစွာ ကျင့်တော်မူကြသည့် ရဟန်းသံဃာတော်များအနေဖြင့် သင်္ကန်းကိုလည်း ရှိသေရပါသည်။ ဆွမ်း၌လည်း ရောင့်ရဲရပါသည်။ ပရိက္ခရာ အသုံးအဆောင်ပစ္စည်း တို့ကိုလည်း ချွေတာရပါသည်။ အကြောင်းမှာ မရလွယ်သည်က တစ်ကြောင်း၊ ပစ္စည်းလေးပါး အလှူခံရန် လျှောက်ထားသူ နည်းပါး သည်က တစ်ကြောင်း၊ ဆွေမျိုးဉာတိတို့နှင့်လည်း အဆက်အသွယ် ပြတ်နေသည်က တစ်ကြောင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

သို့ဖြစ်ပါသောကြောင့် တောရနေ သံဃာတော်များသည် “ရဟန်းဆိုတာ လူတွေနဲ့ ဝတ်တာ၊ စားတာ၊ နေတာ မတူဘူး။ ဒါ့အပြင် လူတွေမှာမရှိတတ်တဲ့ အပိစ္ဆတာ-အလိုနည်းခြင်းဂုဏ်နှင့် လည်း ပြည့်စုံရတယ်၊ သန္တိဋ္ဌိတာ-ရောင့်ရဲတတ်ခြင်းဆိုတဲ့ဂုဏ်နှင့် လည်း ပြည့်စုံရတယ်၊ သလ္လေခတာ-ခေါင်းပါး စွာမွေးမြူခြင်း ဂုဏ်တို့နှင့်လည်း ပြည့်စုံရတယ်၊ ဆင်းဆင်းရဲရဲ ခြိုးခြိုးခြံခြံနေတတ်မှ ရဟန်းရဲ့ဂုဏ် ပေါ်လွင်တယ်” ဟူသော အဆုံးအမနှင့် ညီညွတ်ပေ သည်။

ထန်းတပင်တောရကျောင်း၌ သီတင်းသုံးတော်မူကြသည့် သံဃာတော်များသည် လျှပ်စစ်မီးမရှိသဖြင့် ဓာတ်မီးကို အသုံးပြု ကြရပါသည်။ ဓာတ်မီးထဲထည့်သည့် ဓာတ်ခဲဆားပေါက်ပါက ဓာတ်မီး ပျက်စီးတတ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဓာတ်ခဲဆားပေါက်လျှင် ကာကွယ်

နိုင်ရန် သတင်းစာစက္ကူဖြင့် ပတ်ထားလေ့ရှိပါသည်။ ဤသည်ကို အခွင့်ကောင်းယူလိုသည့်ဘုန်းကြီးများ ရှိလာသည်။

“ဘုန်းကြီးတွေ တောရကျောင်းကိုလာပြီး ဓူတင်ဆိုင်ရာတွေ လည်း မေးလျှောက်ကြတယ်၊ ငွေမကိုင်ဘူးလို့လည်း ဝန်ခံစကား လျှောက်ပြန်သေးတယ်၊ အဲဒီဘုန်းကြီးတွေ ပြန်တဲ့အခါမှာ ကိုရင် တွေက ကျောင်းသန့်ရှင်းရေးလုပ်ရင် ခုတင်ပေါ်က ဖျာအောက်မှာ ငွေစက္ကူတွေနဲ့ အကြွေစေ့တွေ တွေ့တွေ့နေရတယ်။ အထက်အညာ ဘက်က ဘုန်းကြီးတစ်ပါးက ငွေမကိုင်ဘူးလို့ လျှောက်တယ်။ တကယ် လည်း မကိုင်ဘူး။ သူက ဘာလုပ်ထားသလဲဆိုရင် ဓာတ်မီးထဲက ဓာတ်ခဲကို ငွေစက္ကူအရွက် ထွားထွားကြီးကြီးတွေနဲ့ ပတ်ထားပြီး ထန်းတပင်တောရမှာ လာနေတယ်၊ သူ့မှာ ငွေရှိတယ်ဆိုတာ ချက်ချင်း မသိရဘူး၊ ပြန်မှ သိလာရတာ၊ ဒီတောရကျောင်းကိုလာတဲ့ ဘုန်းကြီးတွေလက်ဝယ် ငွေကိုင်၊ မကိုင် ဘယ်လိုများသိရကောင်း မလဲ”ဟု နဘူးကျင်းဆရာတော်ကြီးက စာရေးသည့်ဘုန်းကြီးကို မေးဖူးသည်။ မိမိ၌လည်း လျှောက်ထားရန် အဖြေမရှိသဖြင့် လက်အုပ်ချီလျက် ဆိတ်ဆိတ်ပင် နေလိုက်သည်။

နဘူးကျင်းဆရာတော်ကြီးသည် နဝကမ္မဝတ္ထုကို ပယ်စွန့် ထားရုံသာမက ကပ္ပိယထံ နဝကမ္မအုပ်နံ့ခြင်းကိုပါ ပယ်စွန့်တော်မူ သည့် ဆရာတော်ဖြစ်ပါသဖြင့် အကျင့်သီလ လျော့ပါးပျက်စီး နေသည့် ရဟန်းများကို အလွန်ပင် စက်ဆုပ် ရွံရှာတော်မူပါသည်။

၁၄။ ငွေကို အလှူမခံဘူးဆိုရင် အရှင်ဘုရား ဘာအလိုရှိတာလဲ

ဝိနည်းတော်အရ နိဿဂ္ဂိပယ်စွန့်ကာ ရွှေ၊ ငွေကို အလှူခံခြင်း မပြုသည့် ဝိနယဂရုက ရဟန်းတော်မြတ်များသည် အကြောင်းကိစ္စ တစ်ရပ်ရပ်ကြောင့် ခရီးကြွရန် ရှိလာသောအခါ၌ အဆင်မပြေမှုလည်း ကြုံရတတ်ပါသည်။ အခက်အခဲလည်း ဖြစ်တတ်ပါသည်။

ပစ္စည်းလေးပါး အလှူခံရန် လျှောက်ထားသည့် ဉာတိပဝါရိတ လည်းမရှိ၊ ခရီးလည်း မကြွမဖြစ် ကြွရမည်ဆိုလျှင်မူ ညနေပိုင်းတွင် သင်္ကန်းရုံ၍ သပိတ်ပိုက်ကာ အိမ်ရှေ့၊ အိမ်ရှေ့များတွင် ဆွမ်းခံသကဲ့သို့ ရပ်ရပါသည်။ ဒါယကာများက ဆွမ်းသော်လည်းကောင်း၊ ဆွမ်းဆန် သော်လည်းကောင်း လောင်းလှူလာပါက “ဆွမ်း အလိုမရှိပါ” “ဆွမ်း ဆန် အလိုမရှိပါ” စသည်ဖြင့် ပြောကြားရပါမည်။ အကယ်၍ ငွေစက္ကူ လောင်းလှူပါကလည်း “ရဟန်းနှင့် ငွေ မအပ်စပ်သဖြင့် ငွေကို အလှူမခံပါ”ဟု ပြောကြားရပါမည်။

ထိုအခါ ဒါယကာက “အရှင်ဘုရားမှာ ဘာများအလိုရှိပါ သလဲ”ဟု မေးလျှောက်လာပါလျှင် “ရန်ကုန်ကြွဖို့ ကားလက်မှတ် တစ်စောင် အလိုရှိပါတယ်” သို့မဟုတ် “တောင်ငူသွားဖို့ ရထား လက်မှတ်တစ်စောင် အလိုရှိပါတယ်” စသည်ဖြင့် အလိုရှိရာ မိန့်ရ ပါသည်။

ဒါယကာက “တပည့်တော် ရထားလက်မှတ်၊ ကားလက်မှတ် သွားဝယ်ဖို့ မအားလို့ လက်မှတ်တန်ဖိုး ငွေပဲလှူပါရစေ”ဟု လျှောက် ထားသော် “ငွေကို အလိုမရှိပါ ဒါယကာကြီး၊ လက်မှတ်ပဲ လိုအပ် တာပါ”ဟု မိန့်ကြားရပါသည်။ ဤသည်မှာ ဘုရားဥပဒေတော်တည်း။

ငွေကိုအလိုမရှိပါ ဒကာကြီး

တစ်ခါသော် ကချင်ပြည်နယ်သို့ ရောက်ရှိတော်မူသည့် ထေရ်အရှင်တစ်ပါးသည် မန္တလေးမြို့သို့ ပြန်ကြွရန် မီးရထားဘူတာသို့ ကြွကာ သပိတ်ပိုက် သင်္ကန်းရုံလျက် အိမ်ရှေ့၊ အိမ်ရှေ့ ရပ်တော်မူရာ အိမ်ခြေ (၂၀)ကျော်သော်လည်း မည်သူမှ ထွက်မလာပေ။ ထို့ကြောင့် နောက်တစ်နေ့ နံနက်တွင် မြစ်ကြီးနားဘူတာအနီး၌ ရပ်တော်မူသည်။ ထိုအခါ လူတစ်ယောက်က အနားတိုးလာပြီး ဦးစွာ အကဲခတ်ပါသည်။ ထို့နောက် သူ၏အိတ်ထဲမှ ငွေစက္ကူအနည်းငယ်ကို ညာဘက်လက် ဖြင့်ယူကာ သပိတ်ဖုံးပေါ်သို့ ရိုသေစွာ တင်လာပါသည်။ ထိုအခါ မထေရ်က-

“ဘုန်းကြီး ငွေကိုအလိုမရှိပါ ဒကာကြီး” ဟု မိန့်တော်မူပါသည်။ ဒါယကာကလည်း “ဒါဆိုရင် အရှင်ဘုရား ဘာအလိုရှိပါသလဲဘုရား” ဟု မေးလျှောက်လာသဖြင့် မထေရ်မြတ်မှာ စိတ်အားထက်သန်လာ ပါသည်။ အကြောင်းမှာ ယခုကဲ့သို့ မေးမြန်းမည့် ဒါယကာကို မြစ်ကြီးနားမြို့၌ ယခုအကြိမ် ပထမဦးဆုံး တွေ့ရသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ထေရ်ရှင်က-

“မန္တလေးဘက်ကိုကြွဖို့ ရထားလက်မှတ် အလိုရှိပါတယ်” ဟု မိန့်တော်မူပါသည်။ ဒါယကာသည် သူ၏ညာဘက်လက်ထဲမှ ငွေစက္ကူကို အင်္ကျီအိတ်ထဲထည့်ရင်း -

“ရထားလက်မှတ်ဖိုးက နည်းမှတ်လို့ကိုယ်တော်” ဟု တုံ့ပြန် လျှောက်ထားကာ သုန်သုန်မှုန်မှုန်ဖြင့် လှည့်ထွက်သွားပါသည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များသည် လူတို့နှင့်သက်ဆိုင်သော ရဟန်းဝိနည်း

မဟာထေရ်မြတ်တို့၏ စံနမူနာယူစရာ ကျင့်သီလ (အပိုင်း-၄)

တော်ကို ထဲထဲဝင်ဝင်သိမှသာလျှင် ဝိနည်းလေးစားတော်မူသည့် သံဃာတော်များကို ကြည်ညိုတတ်မည်ဟု ထင်ပါသည်။

၁၅။ ဒီမှာ အမှုရောက်နေပြီ၊ ဒေသနာကြားပါရစေဦး

ရွှေကျင်နိကာယ သတ္တမသာသနာပိုင် ကျိုက်လတ်မြို့ ပစ္စိမာရုံ ဆရာတော်ကြီး အရှင်ကေလာသ (AD ၁၈၆၄-၁၉၄၉)ထံတော်သို့ ဒကာမကြီးဒေါ်စော လာရောက်၍ ဖူးမြော်ကန်တော့ပြီးလျှင် ‘ဆရာတော်ကြီးအတွက် အပ်စပ်သော ပစ္စည်းဝတ္ထုသုံးစွဲနိုင်ရန် ဝတ္ထုငွေ ၂၅-ကျပ်ကို ကပွယ်ဦးချစ်သာထံ ထားခဲ့ပါသည်ဘုရား’ဟု လျှောက်ထားကာ ကပွယ်ဦးချစ်သာသို့ ဝတ္ထုငွေ ၂၅-ကျပ် အပ်နှံပြီး ပြန်သွားသည်။

ဒကာမကြီးဒေါ်စော ပြန်သွားပြီးနောက် ကပွယ်ဦးချစ်သာသည် ဆရာတော်ကြီးထံတော်၌ ‘၂၅-ကျပ်တန်ဝတ္ထုကို အလိုရှိသောအခါ တပည့်တော်ထံ တောင်းခံပါ’ဟူ၍ လျှောက်ထားရန် မေ့လျော့၍နေပါသည်။

သို့ဖြစ်ပါ၍ ညဘက်သို့ရောက်လာပါသည်။ ဆရာတော်ကြီးသည် ဒကာမကြီးဒေါ်စော၏ ဝတ္ထုငွေ ၂၅-ကျပ်ကို ကပွယ်ဦးချစ်သာက လာရောက်မလျှောက်ထားကြောင်း သတိရတော်မူလာသဖြင့် ကြမ်းပြင်ကို လက်ဝါးဖြင့် ဗြန်းဗြန်း နှစ်ချက်ခန့်ပုတ်လိုက်ကာ ကပွယ်ဦးချစ်သာ လာစေရန် အချက်ပေးတော်မူသည်။

ဦးချစ်သာရောက်လာသော် အရိပ်အမြှက်အားဖြင့် ‘ဟေ့-မောင်ချစ်သာ၊ တို့က ရဟန္တာမဟုတ်သေးဘူးကွ’ဟု မိန့်ဆိုတော်မူရာ၊

ကပ္ပိယဦးချစ်သာမှာ ဒကာမကြီးဒေါ်စော၏ ဝတ္ထုငွေကိစ္စကို သတိရသွားပြီး သူ့သိမ်းဆည်းထားရာမှ ကပျာကယာယူလာကာ ‘ရဟန်းတော်များအား အပ်သော ၂၅-ကျပ်တန် ပစ္စည်းဝတ္ထုကို အလိုရှိသော အခါ တပည့်တော်ထံ တောင်းခံတော်မူပါဘုရား၊ ယခုလဲ လုံခြုံရာကို ညွှန်ပြတော်မူပါဘုရား’ဟု လျှောက်ထားလေသည်။ ထိုအခါ ဆရာတော်ကြီးက ‘လုံခြုံသည့်နေရာကို မောင်ချစ်သာသိတယ်’ဟု အမိန့်ရှိတော်မူလိုက်လေသည်။

ပစ္စိမာရုံဆရာတော်ကြီးသည် ကျိန်းစက်ရာအခန်းထဲသို့ ဝင်သွားပြီးနောက် မိမိသည် တစ်နေ့တာ ကာလပတ်လုံး ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံ စင်ကြယ်နေခဲ့၏။ ယခုမူ တစ်စုံတစ်ခုသော ပရိယာယ်ဖြင့် တောင်းခြင်းငှာမအပ်သော ဝတ္ထုငွေကို ဝစီဝိညတ်ဖြင့် ဖြစ်စေခဲ့ကြောင်းကို ထင်မြင်တော်မူလာရာ၊ ချက်ချင်းပင် ကြမ်းပြင်ကို လက်နှင့်ပုတ်ကာ ကပ္ပိယဦးချစ်သာကို ခေါ်ပြီးလျှင် “တိုက်ကြပ်ဘုန်းကြီး မောင်နန္ဒ အခုပင့်ချေ”ဟု မိန့်တော်မူသည်။

တိုက်ကြပ်ဘုန်းကြီး ရောက်လာသော် “မောင်နန္ဒရယ်၊ ဒီမှာ အမှုရောက်နေပြီ၊ ဒေသနာကြားပါရစေဦး”ဟုဆိုကာ ပစ္စိမာရုံဆရာတော်ကြီးသည် ဒေသနာကြား၍ မိမိအပြစ်ကို စင်ကြယ်အောင် ပြုကာ ဝတ္ထုငွေ ၂၅-ကျပ်ကိုလည်း ဝိနည်းကံနှင့်အညီ စွန့်ပစ်ရန် ညွှန်ကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

ကျမ်းညွှန်း

* ဦးအောင်မွန် (မြတ်ဆုမွန်)၏ ကျောင်းကန်အနီးမှ အဖိုးတန်ပုံဝတ္ထုများ (နှာ-၃၅)
* မောင်ရေချမ်း၏ ကိုယ့်ပြစ်မြူမှုန် မြင့်မိုရ်ပုံရွှ၊ မြတ်ဆုမွန်မဂ္ဂဇင်း၊ ၂/၂၀၀၂-ခုနှစ် (နှာ-၅၉)

၁၆။ ဝိနည်းကို အထူးအလေးထားတော်မူပါသည်

ယောဆရာတော်ကြီးသည် ရဟန်းဖြစ်သည့်နေ့မှစ၍ ယနေ့အထိ ဝိနည်းစည်းကမ်းကို အတိအကျ လိုက်နာတော်မူသည်။ ဝတ္ထုငွေကို လုံးဝအကပ်မခံ၊ ကပိယဒကာနှင့်သာ လက်ခံ၍ လုံခြုံသည့်နေရာကို ညွှန်ပြတော်မူသည်။ ဒကာ၊ ဒကာမများ လာရောက်လှူဒါန်းရာ၌ ဝိနည်းတော်အရ ခွင့်ပြုသည့် ပစ္စည်းများကိုသာ အကပ်ခံတော်မူသည်။

အချို့အလှူပွဲများ၌ ဝတ္ထုငွေ စာအိတ်များ တစ်ပါးချင်းစီ ဆက်ကပ်ကြသည်။ ထိုအလှူပွဲမျိုး၌ ဆရာတော်သည် ကပိယမပါလျှင် အကပ်လည်းမခံ၊ ယူလည်း မယူပေ။ စားသောက်ဖွယ်ရာများ ဘုဉ်းပေးတော်မူရာ၌ ကပိသင့်သည်ကို ကပိ၍ အပ်အပ်စပ်စပ်ဖြစ်မှသာ ဘုဉ်းပေး သုံးဆောင်တော်မူပါသည်။

နေ့မွန်းတည့် ၁၂-နာရီ ကျော်လွန်သွားလျှင် ရေနွေးကြမ်းကိုပင် ဘုဉ်းပေးသုံးဆောင်ခြင်း မပြုတော့ပါ။ အသေးအဖွဲမှစ၍ ဝိနည်းစည်းကမ်းကို အတိအကျ လေးလေးနက်နက် တန်ဖိုးထားလိုက်နာပြီး ဝိနည်းနှင့်အညီ ကျင့်သုံးနေထိုင်တော်မူသည်။ တပည့် သံဃာပရိသတ်ကိုလည်း ဝိနည်းနှင့်အညီ ကျင့်သုံးနေထိုင်ကြရန်နှင့် အသေးအဖွဲလေးပဲဆိုပြီး အမှုမဲ့အမှတ်မဲ့ မလုပ်မိကြရန် အမြဲ ဆုံးမတော်မူပါသည်။

ကျမ်းညွှန်း
* အရှင်ပညာတိက္ခ (ယော)၏ တိပိဋကဓရ ဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိက ယောဆရာတော် ဘဝဖြစ်စဉ် ကြောင်းကျိုးထင် (ဆရာတော်၏ သက်တော် (၇၅)နှစ်ပြည့် စိန်ရတုအထိမ်းအမှတ်)

၁၇။ ရဟန်းဖြစ်စက အချိုးမကျခဲ့လျှင် နောင်လည်း အချိုးမကျတတ်ပါ

ကျေးဇူးတော်ရှင် ရွှေဥမင်ဆရာတော်ကြီး (AD ၁၉၁၃-၂၀၀၂)သည် ခရီးစဉ်တစ်ခုမှအပြန်တွင် ငယ်စဉ်က ပညာသင်ကြားခဲ့ဖူးသော ကျောင်းတိုက်တစ်တိုက်သို့ ကြွတော်မူပါသည်။ ထိုကျောင်းတိုက်အတွင်း၌ သာသနိကအဆောက်အဦကြီးတစ်ခု ဆောက်လုပ်နေသည်ကို မြင်တော်မူသဖြင့် ဝတ္ထုငွေ (၁၀)သိန်းကို ကပိယကာရကမှ တစ်ဆင့် လှူဒါန်းမည်ဖြစ်ကြောင်း မိန့်ကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

ဆရာတော်ကြီး ရန်ကုန်ရောက်ပြီး တစ်ပတ်ခန့်အကြာတွင် ဆောက်လုပ်ဆဲ ကျောင်းတိုက်မှ ဦးပဉ္စင်းငယ် (၂)ပါးက နဝကမ္မဝတ္ထုငွေယူရန် ရွှေဥမင်ဆရာတော်ကြီးရှေ့သို့ ရောက်လာကြပါသည်။

ဆရာတော်ကြီးက ကပိယကာရကပါသလားဟု မေးမြန်းတော်မူရာ မပါကြောင်း လျှောက်တင်ကြပါသည်။ ထိုအခါ-

“ကပိယကာရကမပါရင် ပြန်ကြွသွားပါ။ ဒီက ပို့ပေးလိုက်ပါ့မယ်”ဟု မိန့်တော်မူသည်။ အာဂန္တုဦးပဉ္စင်းလေးနှစ်ပါးအနက် တစ်ပါးက-

“ဆရာတော်ဘုရား ဝတ္ထုငွေမပါဘဲ ပြန်လို့မဖြစ်ပါဘုရား၊ ငွေအခက်အခဲ ကြုံနေပါသည်ဘုရား၊ ဘိလပ်မြေလည်း အကြွေးဝယ်ထားရပါသည်ဘုရား၊ ပန်းရုံ၊ လက်သမားတွေလည်း အလုပ်ဆင်းနေကြပါတယ်ဘုရား”ဟု အခက်အခဲကို အကျယ်တဝင့် လျှောက်သည်။ ဆရာတော်ကြီးက ခေတ္တခဏ စဉ်းစားတော်မူပြီး ကပိယမောင်ဇော်လေးကိုခေါ်တော်မူပြီး -

မဟာထေရ်မြတ်တို့၏ စံနမူနာယူစရာ ကျင့်သီလ (အပိုင်း-၄)

“သာသနိကကျောင်းဆောင်အတွက် တို့ကတိပေးထားခဲ့တဲ့ ဝတ္ထု (၁၀)သိန်း လျှော့ဒါနပေးလိုက်ပါ”ဟု မိန့်တော်မူပါသည်။ ကပ္ပိယက ဝတ္ထုငွေယူလာပြီး အာဂန္တုဦးပဉ္စင်းများရှေ့ ဒူးတုပ်ထိုင်ပြီး လက်အုပ်ချီကာ-

“ကပ္ပိယညွှန်းတော်မူပါဘုရား”ဟု ရိုသေစွာလျှောက်ထားသည်။

သူပဲ ကပ္ပိယ၊ သူပဲ ကပ္ပိယ

ဦးပဉ္စင်းများ ကပ္ပိယမညွှန်ပြနိုင်ဘဲ ငေးငိုင်နေစဉ် ရွှေဥမင် ဆရာတော်ကြီးက ကုလားထိုင်ပေါ်မှနေ၍ -

“သူပဲ ကပ္ပိယ၊ သူပဲ ကပ္ပိယ”ဟု မိန့်ကြားတော်မူပြီး ထသွားတော်မူပါသည်။ နိသဂ္ဂိအာပတ်ကို အလေးဂရုမထားသည့် သံဃာများ၏အပြုအမူများကြောင့် ဆရာတော်ကြီးသည် စိတ်မရွှင်မပျ ဖြစ်သွားဟန်တူပါသည်။

ရွှေဥမင်ဆရာတော်ကြီးသည် တပည့်သံဃာတော်များကို ထိုည သြဝါဒပြုရာတွင် -

“ဘုရားရှင် လက်ထက်ကတည်းက လူ့အလွှာအတန်းအစား အသီးသီးက ရည်ရွယ်ချက်အမျိုးမျိုးနဲ့ သာသနာ့ဘောင်ကို ဝင်ရောက်လာကြတယ်။ အဲဒီထဲမှာ သဒ္ဓါပဗ္ဗဇိတ၊ ဘယာပဗ္ဗဇိတ၊ ဝုဗ္ဗပဗ္ဗဇိတ စသည်ဖြင့် ရှိပါတယ်။ လူ့ဘောင်လူ့လောကမှာ စိတ်လွတ်ကိုယ်လွတ် နေခဲ့သူတွေအဖို့ သံဝေဂဉာဏ်ဖြစ်ဖို့ရာ အင်မတန်ခဲယဉ်းပါတယ်။ ငယ်စဉ်ကတည်းက သတိလက်လွတ် ငှက်တောင်ကျွတ်နေခဲ့လေတော့ ထုံကျက်ခဲ့တဲ့ ဝါသနာစရိုက်တွေဟာ ဖျောက်ဖျက်ဖို့ရာ ခက်ခဲလှပါ

တယ်။ ဥပမာပြောရရင် အိုးထဲမှာကတည်းက မနပ်ခဲတဲ့ ထမင်းဟာ ပန်းကန်ထဲရောက်လည်း နပ်မှာမဟုတ်ပါဘူး။ ငယ်စဉ်ကတည်းက အချိုးမကျခဲ့တဲ့သူတွေဟာ များသောအားဖြင့် ကြီးလာရင်လည်း အချိုးမကျတတ်ပါဘူး။ ဒါဟာ မျိုးစေ့မမှန်လို့ အပင်မသန်တဲ့သဘော ပါ”ဟု သြဝါဒစကား မိန့်ကြားတော်မူပါသည်။

၁၈။ ပျို့တို့မောင် ဝါဝါဝတ်ကို ဒေါင်းခွပ်ချည်သေး

မင်းတုန်းမင်းတရား (AD ၁၈၁၄-၁၈၇၈) လက်ထက်၌ တံဆိပ် တော်ရ ဆရာတော်တစ်ပါးအား ဆန်တော် (၁၅)တင်း၊ ပထမစာချ ဆရာတော်တစ်ပါးအား ဆန်တော် (၅)တင်း၊ ဒုတိယ စာချဆရာတော် တစ်ပါးအား ဆန်တော် (၄)တင်း၊ တတိယစာချဆရာတော် တစ်ပါး အား ဆန်တော် (၃)တင်း လှူဒါန်းခဲ့သည်။ ဒဂုံစက်ရုံပေါ်လာသဖြင့် အလွယ်တကူ အသုံးပြုနိုင်လာသောကာလ၌မူ ဆွမ်းဆန်တော်ကို တိုက်ရိုက်မလှူတော့ဘဲ ဆန်တစ်တင်းကို ဒေါင်းဒဂုံစက်ရုံပေါ် သတ်မှတ်ပြီး ဆွမ်းဆန်တော်အမည်ဖြင့် ဒေါင်းဒဂုံစက်ရုံကို လှူဒါန်း လာခဲ့သည်။

ရဟန်းတော်တို့သည် ငွေဒဂုံစက်ရုံများကို လက်ခံရရှိလာကြသဖြင့် ရွှေငွေကိုင်မှု၊ အလှူခံမှု ဦးမော့လာပါတော့သည်။ ဆွမ်းဆန်တော် အမည်ဖြင့် ဒေါင်းဒဂုံစက်ရုံများလှူဒါန်းခြင်းကို သတိပေးတားမြစ်နိုင်ခွင့် ရှိကြသည့် ဆရာတော်ကြီးများကလည်း သတိပေးတားမြစ်ခြင်းမရှိဘဲ

ကျမ်းညွှန်း

* ဝင်းစိန်ကျောင်းဆရာတော် အရှင်စိန္တိတ၏ အနန္တကျေးဇူးတော်ရှင် ရွှေဥမင်တောရ ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ မှတ်သားဖွယ်ရာ ဆုံးမစာများ၊ အနန္တာဓမ္မစာပေ၊ ၂၀၁၆-ခုနှစ်၊ ပထမအကြိမ်

လျစ်လျူ ရှုနေကြသည်။ ရဟန်းသံဃာတို့ ဒေါင်းဒင်္ဂါး အလှူခံချိန်တွင် တဘောင်ပေါ်လာသည်။

“မိုးလေချုပ်လို့ ပြန်ချိန်တော်၊ မြတ်လေး စွယ်တော်ပေါ်သည့် ချောင်းမှာ ဒေါင်းတွေကအော်၊ ဒေါင်းအော်လျှင် ကြိုလှူလွှတ်ပါ။ ပျိုတို့မောင် ဝါဝါဝတ်ကို ဒေါင်းခွပ်ချည်သေး” သာသနာ့အန္တရာယ် အဖြစ် ငွေကြေးအလှူခံမှုများ ခေတ်စားလာသည့် တဘောင်ပင် ဖြစ်သည်။

ထိုအချိန်တွင် အာဒိစ္စအမည်ဖြင့် ဒေါင်းမေတ္တာစာ ပေါ်ထွက် လာသည်။ အရှင်အာဒိစ္စမှာ (၁၇)ဝါရ ရှိမ်းမကားတောရတိုက်ကြီးမှ ပထမစာချပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်သည်။ ထိုအရှင်၏ တိုက်တွန်းချက်အရ အရှင် ဝိသုဒ္ဓါစာရက ရေးခြင်းဖြစ်၍ တိုက်တွန်းသူ၏အမည် အာဒိစ္စဟု သုံးခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုမေတ္တာစာတွင် -

“တိတ်နိမိတ်ကိန်းခန်းနှင့်၊
ခွပ်တန်းသို့ကျသောကြောင့်၊
သူငါက မတတ်နိုင်။
သီလဝါ သမိုက်၊ ပညာမကိုင်တို့လည်း၊
လက်ပိုက်ကာ အမှိုက်တွင် လည်တိုင်ကို ခွပ်ချိုး၍၊
ငုပ်လျှိုးကာ တိုင်ရသည်”

ဟူသောအပိုဒ် ပါဝင်ရာ ရွှေကျင်ဆရာတော် (AD ၁၈၂၂-၁၈၉၃)က-
“ဒါတော့ တို့ကိုပြောတာနဲ့ တူပါတယ်ဗျာ”ဟု မိန့်တော်မူ ကြောင်း စံကင်းသာသနာပိုင်ထံမှ နာခဲ့ရသည်။

ကျမ်းညွှန်း

* (၅၈၃) ရှုဝိယသိက္ခာပဒ၊ ကောသိယဝဂ္ဂ၊ နိဿဂ္ဂိယကဏ္ဍ၊ ပါရာဇိကပါဠိ (နာ-၃၄၅)
* ပထမရွှေကျင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး (နာ-၁၁၀-၁၁၁) မူရင်းကျမ်းညွှန်းရှာရန်

**၁၉။ မအပ်မစပ် ပစ္စည်းအားလုံးကို တစ်နေရာတွင်ပုံကာ
ရေနံလောင်းပြီး မီးပူဇော်**

ဘုန်းတော်ကြီးဦးသီလ (AD ၁၈၃၂-၁၉၀၇)၏ ငယ်ဆရာ
ဖြစ်တော်မူသည့် ဘုန်းကြီးပုံက-

“ဦးပဉ္စင်း၊ ဘာဖြစ်လို့ ကျောင်းပေါ်တက်မလာဘဲ ဒီဇရပ်မှာ
နေရသလဲ။ တို့များမှာ ဘယ်လိုအပြစ်များ မြင်လို့လဲ” ဟု မေးတော်
မူရာ . . .

“ဆရာဘုရားသည် အများတပည့်၏ ကျေးဇူးရှင်ကြီး ဖြစ်ပါ
သည်။ ဆရာသမား၏ ကျေးဇူးကြောင့်ပင် ဝိနည်းကျမ်းဂန်များ
တတ်မြောက်ခဲ့ရပါသည်။ ဝိနည်းပြစ်မကင်းသော အရာများတွေ့ရ၍
ကျေးဇူးဆပ်မည်အကြံဖြင့် အခါအခွင့်ကို စောင့်လင့်နေခြင်း ဖြစ်ပါ
သည်ဘုရား” ဟု လျှောက်ထားလိုက်ရာ ဘုန်းကြီးပုံမှာ စိတ်မခုသည့်
အပြင် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်သွားသည်။

“ဦးပဉ္စင်း၊ တို့များမှာ တပည့်အများရှိသော်လဲ ဦးပဉ္စင်းကိုသာ
အားထားသည်။ မသင့်လျှင် ပြုပြင်ပါ။ တို့များကို ပစ်မထားပါနဲ့၊
တို့များအားလုံး အခွင့်ပေးသည်” ဟု မိန့်တော်မူသဖြင့် -

“ဤသို့ ခွင့်ပြုပါလျှင် သာသနာနှင့်မစပ်သော လှည်းယာဉ်၊
လှေလောင်းမှအစ သုတ်သင်ပါရစေဘုရား” ဟု လျှောက်ထားသည်။

ဆရာကလည်း ကျေကျေနပ်နပ်ကြီး ခွင့်ပြုသဖြင့် မအပ်မစပ်
ပစ္စည်းအားလုံးကို တစ်နေရာတွင် စု၍ ရေနံလောင်းပြီး ဘုရားအား
မီးပူဇော်လိုက်ပါသည်။

ရဟန်းများကိုယ်တိုင် ငွေကို အလှူခံ၊ ငွေကိုကိုင်တွယ်ပြီး မအပ်မစပ် စီမံခန့်ခွဲ ဆောက်လုပ်ထားသည့် ဘုရား၊ ကျောင်းကန်၊ အဆောက်အဦ စသည်တို့သည် နိဿဂ္ဂိထိုက်သည်။ ဝိနည်းလေးစား တော်မူသည့် ရဟန်းတော်တို့က ထိုနိဿဂ္ဂိထိုက်နေသည့် နေရာဌာန တို့၌ သီတင်းသုံး နေထိုင်ရန်ဝေးစွ ခေတ္တမျှ အရိပ်ခိုရန်ပင် ဆန္ဒမရှိ ကြပါ။ ထိုထို ကျောင်း၊ ကန်၊ ဘုရား၊ တန်ဆောင်း စသည်တို့သည် တစ်သာသနာလုံးနှင့်ပင် မအပ်၊ ထိစပ်သမျှ အာပတ်သင့်ပါတော့သည်။

၂၀။ ငွေကိုင်ရမည်ဖြစ်၍ ရဟန်းဘဝကို စွန့်လွှတ်တော်မူသည့် အင်္ဂလိပ်ရဟန်းတော်

အင်္ဂလိပ်ရဟန်းတော် အရှင်အာနန္ဒမေတ္တေယျ (AD ၁၈၇၂- ၁၉၂၃)သည် အင်္ဂလန်နိုင်ငံ၊ လန်ဒန်မြို့တွင် ဖွားမြင်ခဲ့ပြီး လူအမည်မှာ Charles Henry Allan Bennett ဖြစ်ပါသည်။ စည်းကမ်းတင်းကျပ်သော ကက်သလစ် ခရစ်ယာန်မိသားစုအဝန်းအဝိုင်း၌ ကြီးပြင်းလာခဲ့ရသူ ဖြစ်သည်။ သူသည် ရူပဗေဒဓာတ်ခွဲပညာရှင်တစ်ဦးလည်း ဖြစ်ပါသည်။

အရပ်ရှည်ပြီး ဦးခေါင်းပေါ်တွင် ဆံပင်ဖုတ်သိုက်ကြီး ဖြစ်နေ သော်လည်း အလွန်ခွဲညားသည်။ မျက်ခုံးရိုးနှစ်ဖက်က ကျယ်ပြီး မြင့် သည်။ မျက်ခုံးအောက်မှ မျက်လုံးနှစ်လုံးက ရဲဝံ့ပြတ်သားမှုကို ပြသ နေသည်။ ရောဂါဝေဒနာကို ပြင်းထန်စွာ ခံစားနေရသောကြောင့် ခါးကိုင်းကာ မျက်ကွင်းချိုင့်နေပြီး၊ အသားအရေ ဖြူဖပ်ဖြူရော်

ကျမ်းညွှန်း

* ဓမ္မာစရိယ ဦးဌေးလှိုင်၏ မြန်မာနိုင်ငံ ပဋိပတ္တိသာသနာဝင် ရဟန္တာနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်ထူးများကို မှီငြမ်းသည်။

ဖြစ်နေသည်။ ထိုအပြစ်များသာ မရှိပါက သူ့မျက်နှာသည် လွန်စွာ လှပတင့်တယ်မည့် မျက်နှာပေတည်း။

သူသည် စိတ်တန်ခိုးလမ်းစဉ်ကို ကာလရှည်ကြာ လေ့ကျင့် ခဲ့ပါသော်လည်း နောက်ပိုင်းတွင် သူ၏စိတ်ကို ဈာန်သမာဓိက ဆွဲ ဆောင်နိုင်ခြင်း မရှိတော့ပါ။ ဤလမ်းစဉ်သည် စစ်မှန်သော စိတ်ပိုင်း ဆိုင်ရာ တိုးတက်မှုအတွက် အဟန့်အတားတစ်ရပ်ပင် ဖြစ်သည်ဟူ၍ မြင်လာပါသည်။

ထို့ကြောင့် သူသည် ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ထွန်းကာရာ မြန်မာ နိုင်ငံသို့ လာရောက်ပြီး ၁၉၀၂-ခုနှစ် ကဆုန်လပြည့်နေ့တွင် ရဟန်း ဘောင် တက်ခဲ့ပါသည်။ ဝိနည်းတော်ကို ကောင်းမွန်စွာ လေ့လာ သင်ကြားပါသည်။ ရဟန်းဘဝတွင် ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်မှန်သမျှကို အပြည့်အဝ ကျင့်သုံးလိုက်နာခဲ့ပြီး စိုးစဉ်းမျှ ချိုးဖျက်လိုသောစိတ် မရှိခဲ့ပါ။ ဝိနည်းတော်နှင့် မလျော်ညီသည့် ဆေးဝါးကုသမှုကိုပါ ပယ်လှန်တော်မူခဲ့သောကြောင့်လည်း သူ၏ကျန်းမာရေး ပို၍ ယိုယွင်း လာခြင်း ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

သာသနာပြုခရီး မဆုံးပြီ

သာသနာ့ဘောင်သို့ ဝင်ရောက်လာခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ အနောက်တိုင်းသို့ ဗုဒ္ဓသာသနာပြန့်ပွားရေးနှင့် အနောက်တိုင်း၌ သံဃအဖွဲ့အစည်းကြီးတစ်ခု ထူထောင်ရန်ဖြစ်သည်။ ထိုရည်ရွယ်ချက် စတင် အကောင်အထည် ဖော်နိုင်ရန်အတွက် (၁၉၀၈-ခု၊ ဧပြီလ) တွင် အင်္ဂလန်သို့ ကြွတော်မူသည်။ ဦးလှအောင်နှင့် ဇနီး ဒေါ်မြမေတို့

မိသားစုလိုက် လိုက်ပါကြသည်။ အသွားအပြန်ခရီးစရိတ်ကို သူတို့ ကပင် ကျခံလျှူဒါန်းကြသည်။

လန်ဒန်၌နေရန် အိမ်တစ်လုံး ငှားရမ်းထားသော်လည်း သဟ သေယျသိက္ခာပုဒ်ကြောင့် နေထိုင်ရန် ခက်ခဲနေသဖြင့် အိမ်တစ်လုံး သီးသန့်ရှာရသည်။ ဥစ္စာသယန မဟာသယနကို လုံးဝစွန့်ပယ်ကာ ကြမ်းပြင်ပေါ်မှာပင် ကျိန်းတော်မူသည်။ ဝိနည်းကို အတတ်နိုင်ဆုံး စောင့်ထိန်းသည်။ အပြင်ထွက်ရာတွင်လည်း အမြဲ ကပ္ပိယပါသည်။ သင်္ကန်းရုံသည်။ ထိုအချိန်တွင် သက်တော် ၃၆-နှစ်သာ ရှိသေးသဖြင့် အလွန် ကြည်ညိုဖွယ်ရှိသည်။ ဖူးမြင်ရသူတိုင်း ကြည်ညိုကြသည်။ စိတ်ဝင်စားကြသည်။

သို့သော် ၁၈-နှစ်သား အရွယ်ကစ၍ စွဲကပ်လာသော ပန်းနာ ရင်ကြပ်ရောဂါက သူ၏စိတ်ဆန္ဒရှိသော သာသနာပြုခရီးကို တားဆီး နေသဖြင့် အခက်တွေ့လာရသည်။ ရောဂါသက်သာချိန်၌သာ ဗုဒ္ဓသာသနာ ပြန့်ပွားရေးအတွက် မနားမနေ ကြိုးစားလုပ်ကိုင်နိုင်သည်။ ရောဂါသည်ဘဝဖြင့် သာသနာပြုနေရသဖြင့် ထင်တိုင်းမပေါက် တော့ချေ။ ထို့ကြောင့် ၆-လ ကြာသောကာလ၌ မြန်မာပြည်ဘက်သို့ ခြေဦးလှည့်ခဲ့တော့သည်။

ရဟန်းဘဝဇွန်လွှတ်ရ

ထိုနောက်ပိုင်းတွင် ပန်းနာရောဂါအပြင် သည်းခြေကျောက် တည်ရောဂါက ထပ်ဆင့် နှိပ်စက်လာပြန်သည်။ ခွဲစိတ်ကုသသော်လည်း အကျိုးမများလှ။ ထို့ကြောင့် ရန်ကုန်ဥတုထက် သင့်လျော်မည့် အစ်မ တစ်ယောက်နေထိုင်သည့် အမေရိကန် ကယ်လီဖိုးနီးယားနယ်သို့

သွားရောက်နေထိုင်ရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။ အစ်မဖြစ်သူလည်း အင်္ဂလန်သို့ သွားစရာကိစ္စရှိနေသဖြင့် သင်္ဘောဆိပ်မြို့ဖြစ်သော လီဗာပူမြို့မှာ ဆိုကြဖို့ စီစဉ်ထားသည်။ အရှင်မြတ်အတွက် သွားစရိတ် မြန်မာပြည်က လှူဒါန်းသည်။

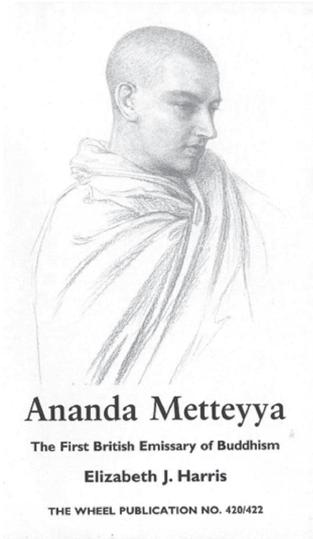
ထေရ်ရှင်သည် ငွေကြေးမကိုင်တွယ်ပါ။ ဝိကာလဘောဇနကို အထူး ဂရုပြုတော်မူသဖြင့် ခရီးကြွရာတွင်လည်း အချိန်လွန်လျှင် ဆွမ်းဘုဉ်းတော်မမူပါ။ သို့ဖြစ်ပါ၍ ဝိနည်းနှင့်အညီ အပ်စပ်စွာ စီမံဆောင်ရွက်ပေးရန် လိုအပ်ပါသော်လည်း ဤခရီးစဉ်တွင် ကပိယ မခေါ်နိုင်တော့ပါ။

ထို့ကြောင့် ငွေကိုင်ရန် အခက်အခဲ ဖြစ်လာပါသည်။ ရေရှည် ကာလတွင် ဝိနည်းနှင့်အညီဖြစ်ရန် စီမံရသော ကုန်ကျစရိတ်များမှာ ပို၍ ပို၍ တိုးလာနေပါသည်။ ထို့ကြောင့် မတတ်နိုင်တော့သည့် အဆုံး၌မူ အာနန္ဒမေတ္တေယျအရှင်မြတ်ကြီးက သူမြတ်နိုးတော်မူလှသည့် ရဟန်းဘဝကို ဝမ်းနည်းကြေကွဲစွာဖြင့်ပင် စွန့်လွှတ်လိုက်ရပါတော့သည်။

လီဗာပူ၌ မောင်နှမနှစ်ယောက် သင်္ဘောပေါ်တွင်တွေ့ရန် စီစဉ်ထားသည်။ သို့သော် သင်္ဘောတက်ခါနီးတွင် ကျန်းမာရေးအခြေအနေကြောင့် သင်္ဘောဆရာဝန်က နယူးယောက်ဆိပ်ကမ်းမှ လက်ခံမည် မဟုတ်ကြောင်း ပြောဆိုတားမြစ်သဖြင့် အစ်မကိုသင်္ဘောပေါ်မှ ခေါ်ပေးရန် တောင်းပန်၍ တွေ့ဆုံကြရသည်။ အာနန္ဒမေတ္တေယျ မလိုက်ရတော့ပါ။ သင်္ဘောထွက်သွားသည်။ သူသည် လီဗာပူ၌ သောင်တင်နေခဲ့သည်။ မကြာမီ ပထမကမ္ဘာစစ်ကြီး ဖြစ်လာပါတော့သည်။

သက်တော် (၅၁)နှစ်တွင် လူဝတ်ကြောင်ဘဝဖြင့် ကွယ်လွန်သွားရှာသည်။ ကွယ်လွန်ခါနီးအချိန် သူတောင်းစားတောင်းသံကြားသဖြင့် လက်ဝယ်ရှိသည့်ပိုက်ဆံကို ပေးခိုင်းသေးသည်။

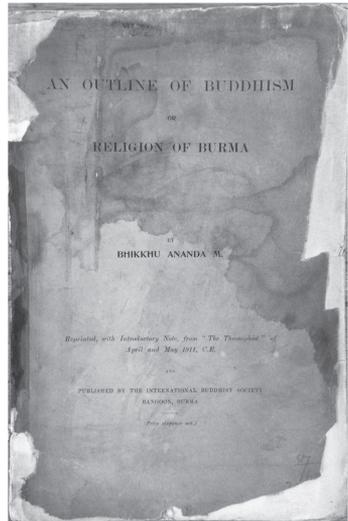
၂၁။ ရူပဗေဒပညာရှင် အရှင်အာနန္ဒမေတ္တေယျ

အရှင်အာနန္ဒမေတ္တေယျ (AD ၁၈၇၂-၁၉၂၃)သည် အင်္ဂလန်နိုင်ငံ၊ လန်ဒန်မြို့တွင် (၈၊၁၂၊၁၈၇၂)ရက်၌ ဖွားမြင်ပါသည်။ လူအမည် Charles Henry Allan Bennett ဖြစ်ပြီး ရူပဗေဒ ဓာတ်ခွဲပညာရှင်တစ်ဦး ဖြစ်ပါသည်။ ငယ်စဉ်ကပင် ဗရင်ဂျီဘာသာကို မယုံကြည်နိုင်ကြောင်း ကြေညာခဲ့သည်။ အသက် ၁၈-နှစ်အရွယ်တွင် ‘ဆာအက်ဒွင်အာနိုးလ်’(Sir Edwin Arnold)၏

‘အာရှတိုက်၏အလင်းရောင် (The Light of Asia) ဗုဒ္ဓဝင် ကဗျာလင်္ကာ ရှည်ကြီးကို ဖတ်ရပြီး ဗုဒ္ဓဘာသာကို စိတ်ဝင်စားခဲ့သည်။ ရနိုင်သမျှသော အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန် ဗုဒ္ဓစာပေတို့ကို လေ့လာသည်။

ထိုမှတစ်ဖန် ၁၈၉၈-ခုနှစ်၌ ဗုဒ္ဓဘာသာကို လေ့လာနိုင်ရန် အရှေ့တိုင်းသို့ ထွက်လာခဲ့သည်။ သီဟိုဠ်သို့ ရောက်၍ နာမည်ကျော်ဘုန်းကြီး တစ်ပါးထံတွင် ဓမ္မကိုသင်သည်။ သူ၏ ပထမဦးဆုံးသော တရားအဖြစ်

‘သစ္စာလေးပါးတရား (The Four Noble Truths)’ကို သီဟိုဠ်နိုင်ငံ၌ ၁၉၀၁ ခုနှစ်တွင် ဟောကြားသည်။

သူသည် မိမိ၏မွေးရပ်မြေဖြစ်သော အင်္ဂလန်၌ သာသနာပြုခရီး ရောက်မည်ဟု ယုံကြည်ပြီး စိတ်အားထက်သန်နေသည်။ ရဟန်း တော်ဖြစ်မှ ပို၍ သာသနာပြုခရီးရောက်မည်ဟု ယုံကြည်ပြီး သာသနာ တော်တွင်းသို့ ဝင်ရန်ကြိုးစားသည်။ သီဟိုဠ်၌ အခက်အခဲရှိသဖြင့် ဗမာပြည်သို့ ခြေဦးလှည့်ခဲ့သည်။ ပထမ စစ်တွေမြို့သို့ရောက်ပြီး နောက်မှ ရန်ကုန်မြို့သို့ ရောက်လာသည်။

၁၉၀၂-ခုနှစ်၏ ကဆုန်လပြည့်နေ့တွင် မြင့်မြတ်သောရဟန်း ဖြစ်လာပါသည်။ ရဟန်းဘွဲ့အမည်မှာ အရှင်အာနန္ဒမေတ္တေယျ ဖြစ် သည်။ အရှင်မြတ်သည် ဗုဒ္ဓသာသနာတော်၏ အသက်သဖွယ် ဖြစ်သော ဝိနည်းတော်ကို လေ့လာလိုက်နာစောင့်ထိန်းကာ တစ်ဖက် တွင်လည်း သာသနာတော်ပြန့်ပွားရေးအတွက် ‘ဗုဒ္ဓသာသနသမာဂမ (ခေါ်) အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဗုဒ္ဓဘာသာအသင်း (International Buddhist Society)’ကို တည်ထောင်ရန် ကြိုးစားလေသည်။ သူ၏ရည်ရွယ် ချက်မှာ ဦးစွာ အရှေ့တိုင်း၌ တည်ထောင်ဖွဲ့စည်း၍ နောင်အခါမှ အနောက်တိုင်းတွင်ပါ တိုးချဲ့ ဖွဲ့စည်းနိုင်ရန် ဖြစ်သည်။

မနားမနေ ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုကြောင့် (၁၉၀၃-ခု၊ မတ်လ ၃-ရက်)နေ့၌ ဗုဒ္ဓသာသနသမာဂမ အသင်း၏ ပထမဆုံးအစည်း အဝေးကို ကျင်းပနိုင်ခဲ့သည်။ အရှင်မြတ်က အသင်း၏ အထွေထွေ အတွင်းရေးမှူးအဖြစ် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်၍ ‘ဆရာတော်ဦးဝိစိတ္တက

မဟာထေရ်မြတ်တို့၏ စံနမူနာယူစရာ ကျင့်သီလ (အပိုင်း-၄)

ဥက္ကဋ္ဌ၊ ဒေါက်တာ အီး အာရ် ရော့စ်တ် (Dr. E. R. Rost) က အကျိုးဆောင်အဖြစ် တာဝန်ယူကြသည်။

အရှင်အာနန္ဒမေတ္တေယျ မြန်မာပြည်၌ပင် သီတင်းသုံးနေစဉ် (၁၉၀၇) ခုနှစ်တွင် အင်္ဂလန်၌ ‘ဂရိတ် ဗြိတိန်နှင့် အိုင်ယာလန် ဗုဒ္ဓဘာသာအသင်း (The Buddhist Society of Great Britain and Ireland)’ ပေါ်ပေါက်လာ၏။ ထိုအသင်းကို ရိုးစင်းဒေဗစ်က ချယ်ယာမင် အဖြစ် အုပ်ချုပ်ဆောင်ရွက်သည်။

နောက်ပိုင်း ရောဂါနှိပ်စက်သည်ကတစ်ကြောင်း၊ ကျန်းမာရေး ကြောင့် ခရီးထွက်ခွာရာတွင် ဝိနည်းနှင့် မညီသည့် ငွေကြေး ကိုင်တွယ် သုံးစွဲရမည်ကို မနှစ်မြို့သဖြင့် မြတ်နိုးလှသည့် ရဟန်းဘဝကို စွန့်လွှတ်တော်မူပြီး လူဝတ်ကြောင်ဘဝဖြင့် (၁၉၂၃-ခု၊ မတ်လ ၉-ရက်)ရက်တွင် ကွယ်လွန်သွားပါသည်။

ရေးသားပြုစုခဲ့သည့်ကျမ်းမှာ An Out Line of Buddhism or Religion of Burma by Bhikkhu Ananda Metteyya (Reprint on 1911)နှင့် အခြားဗုဒ္ဓဘာသာဆိုင်ရာ ဆောင်းပါးများ ဖြစ်ပါသည်။

သမိုင်းက ဂူဏ်ပြုရမည်

သူ၏ရုပ်အလောင်းကို မော်ဒင်သုသာန်တွင် မြှုပ်နှံပါသည်။ ကမ္ဘည်းကျောက်တိုင် မစိုက်ထူထားပါ။ သူ၏မိတ်ဆွေကြီး Dr.Cassius Pereira က-

“ယခုအချိန်တွင် အလုပ်သမားကြီးသည် ဤဘဝအတွက် ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးကို ချလိုက်လေပြီ။ ယင်းသို့ ချလိုက်သဖြင့် ဝမ်းသာ မိပါသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အလုပ်သမားကြီးမှာ အလွန် ပင်ပန်းနေပြီ ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ ရောဂါဘယကြောင့် ပြိုပျက် နေပြီဖြစ်သော သူ၏ခန္ဓာကိုယ်က သူ၏ တက်ကြွသော စိတ်ဓာတ်ကို အမိမလိုက်နိုင်တော့ပါ” ဟု ရေးသားခဲ့ပါသည်။

ဆက်လက်၍လည်း-

“ဗုဒ္ဓ၏တရားဓမ္မတို့ကို အင်္ဂလန်နိုင်ငံကို သယ်ဆောင်လာခြင်း အတွက် တစ်နေ့နေ့ တစ်ချိန်ချိန်တွင် သမိုင်းက ဂုဏ်ပြုရမည့် လူသားတစ်ဦးသည် စောစီးစွာပင် လူမြင်ကွင်းမှ ကွယ်ပျောက် သွားလေပြီ” ဟု Christmas Humphreys (1901-1983) က ရေးသား မှတ်တမ်းတင်ခဲ့ပါသည်။

၂၂။ ကျောင်းသားရှိမှ ကိုရင် ရှိမယ်၊ ကိုရင်ရှိမှ ရဟန်း ရှိမယ်

မင်းကွန်းတိပိဋက ဆရာတော်ဘုရားကြီး မန္တလေးက ပြန်ကြွ လာသည့်အချိန်သည် နေ့ခင်းပိုင်း စာအံနားချိန်ဖြစ်သဖြင့် ကိုရင်နှင့် ကျောင်းသားများ စုဝေးကာ ဆော့ကစားနေကြသဖြင့် ဆူညံ၍ နေပါသည်။ ဆရာတော်ကြီးက-

“ကိုရင်တို့ ဒီအနားမဆော့ကြနဲ့၊ တပည့်တော်ကျောင်းနားက ပိုပြီးတော့ ကျယ်ဝန်းတယ်။ အဲဒီမှာ လာဆော့ကြပါ” ဟု မိန့်တော်မူ လိုက်ပါသည်။ ဗုဒ္ဓဝင်ကျောင်းကို ရောက်တော်မူသောအခါ အနီးရှိ ဘုန်းကြီးဦးပဏ္ဍဝံသနှင့် ရဟန်းများကို-

“ကိုရင်၊ ကျောင်းသားအရွယ်ဆိုတာ ဆော့ကစားတတ်တဲ့ အရွယ်ဆိုတော့ ဆော့ကစားကြမှာပေါ့။ ဒီကိုရင်၊ ကျောင်းသားတွေ တပည့်တော်တို့၊ ဦးဇင်းတို့ အရွယ်ရောက်လာရင် ငယ်ငယ်တုန်းကလို ဆော့ကစားပါဦး၊ ဘောကန်ပါဦးပြော။ ဘယ်လိုမှ မဆော့တော့ ဘူးဘုရား၊ အရွယ်က စကားပြောလာလိမ့်မယ်၊ သူတို့လေးတွေကို ပျော်အောင်မွေးရတယ်၊ ကျောင်းမှာ ကျောင်းသားရှိမှ ကိုရင်ဆိုတာ ရှိတယ်၊ ကိုရင်ဆိုတာရှိမှ ရဟန်းရှိလာမယ်၊ ရဟန်းရှိမှ သာသနာကို စောင့်ရှောက်မဲ့သူရှိမယ်”ဟု အနာဂတ်သာသနာအတွက် မှတ်သား ဖွယ်ဩဝါဒစကား မိန့်မြွက်တော်မူပါသည်။

၂၃။ ဝိနည်းသီလ ဖြည့်ခုံတဲ့ကျောင်းမှာ ဘောလုံးပွဲ ကြည့်ရိုးမရှိပါ

တစ်ချိန်တွင် ကျောင်းတိုက်နှင့် ဆက်စပ်သော ဆရာတော် တစ်ပါးသည် ယောဆရာတော်နှင့် တွေ့ဆုံ၍ အကြံဉာဏ်ပေးသည်-
“အရှင်ဘုရား တချို့စာသင်တိုက်တွေမှာ ဘောလုံးပွဲရှိတဲ့နေ့ ဆိုရင် စာသင်သားတွေကို တီဗီပြပေးကြတယ်။ ဥပုသ်နေ့ဆိုရင် အမြဲ ပြပေးကြတယ်။ အရှင်ဘုရားကျောင်းက သံဃာတွေကိုလည်း ဒါမျိုး ပြသပေးသင့်တယ်။ အရှင်ဘုရားက စည်းကမ်းတွေ တင်းကြပ်လွန်း တယ်”စသည်ဖြင့် အကြံဉာဏ်ပေးသောကြောင့် ယောဆရာတော်က

ကျမ်းညွှန်း
* ကျေးဇူးတော်ရှင် မင်းကွန်းတိပိဋကဆရာတော်ဘုရားကြီး သက်တော် ၁၀၀-ပြည့် အထိမ်းအမှတ်စာစောင်ကို မိုးငြိမ်းသည်။

ဘာမှပြန်မပြောသေးဘဲ ပြုံး၍ နားထောင်နေသည်။ အကြံပေးစကား ပြီးဆုံးသည့်နောက် -

“အရှင်ဘုရား အကြံဉာဏ်ပေးတာ ကျေးဇူးတင်ပါတယ်၊ ဒါပေမဲ့ အရှင်ဘုရားပေးတဲ့ အကြံဉာဏ်က အကြံပျက်ကြီး ဖြစ်နေ တယ်။ စည်းကမ်းတကျ ကျင့်သုံးနေထိုင်တဲ့ ကျောင်းတိုက်မှာ ဒါမျိုး သမာဓိပျက်ကြောင်းအလုပ်တွေ ခွင့်ပြုလိုက်ရင် ကျောင်းတိုက်ကြီးဟာ ကျွမ်းထိုးမှောက်ခုံတွေ ဖြစ်ကုန်တော့မှာပေါ့”ဟု ယောဆရာတော်မှ အားမနာတမ်း ပြန်လည်၍ မိန့်ကြားတော်မူလေသည်။

၂၄။ ကျောင်းတိုက်စည်းကမ်းချိုးဖောက်၍ ကိုရင်နှင့်ထုတ်ခံရ၊ စာချဒဏ်ထမ်းရ

တစ်ချိန်တွင် ကိုရင်တစ်ပါးသည် ကျောင်းတိုက်စည်းကမ်းကို ချိုးဖောက်သောကြောင့် ယောဆရာတော်က ကျောင်းတိုက်မှ နှင်ထုတ် လိုက်သည်။ ထိုအခါ စာချဘုန်းကြီးတစ်ပါးသည် ယောဆရာတော်ထံ သွား၍ -

“ဆရာတော်ဘုရား၊ ဒီတစ်ကြိမ်တော့ ဒီကိုရင်ကို သည်းခံ ခွင့် လွှတ်ပြီး နှင်ထုတ်ခြင်းမပြုဘဲ ဒဏ်သာပေးတော်မူပါဘုရား၊ နောက် တစ်ကြိမ်ဆိုရင်တော့ ဆရာတော်သဘောပါဘုရား”ဟု လျှောက်ထား တောင်းပန်ရာ ယောဆရာတော်က လက်မခံဘဲ -

ကျမ်းညွှန်း

* အရှင်ပညာတိက္ခ (ယော)၏ တိပိဋကဓရ ဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိက ယောဆရာတော် ဘဝဖြစ်စဉ် ကြောင်းကျိုးထင် (ဆရာတော်၏ သက်တော် ၇၅-နှစ်ပြည့် စိန်ရတုအထိမ်းအမှတ်)

မဟာထေရ်မြတ်တို့၏ စံနမူနာယူစရာ ကျင့်သီလ (အပိုင်း-၄)

“အို. . . စည်းကမ်းဖောက်ဖျက်လို့ နှင်ရတဲ့ကိစ္စကို မင်းက အရာမဟုတ်ဘဲ ဝင်ရှုပ်ချင်တာကိုး။ ကဲ ကဲ မင်းပါ ဒဏ် ၃-ရက်ထမ်း” ဟု မိန့်တော်မူကာ ဒဏ်ထမ်းပြီးလျှင် သံဃာ့ပရိသတ်ထဲ၌ ဒဏ်လျှောက် နည်းကိုပါ မိန့်ကြားလိုက်လေသည်။ ထိုစာချဘုန်းကြီးသည် ဒဏ် ၃-ရက် ထမ်းရသည်။ ဒဏ် ၁-ရက် ထမ်းပြီးတိုင်း ညဘုရားရှိခိုးအပြီးတွင် သံဃာ့ပရိသတ်ထဲ၌ “သံဃာတော် အရှင်မြတ်တို့ဘုရား၊ ဘုရား တပည့်တော် (. . .)သည် အရာမဟုတ်၊ လူလည်လုပ်၍ လူရှုပ် ဖြစ်မိ ပါသဖြင့် ဒဏ် (. . .)ရက် ထမ်းပြီးပါပြီ အရှင်ဘုရား” ဟု ဒဏ် လျှောက်ရသည်။

၂၅။ အာပတ်နှင့်တကွ ဒုလ္လဘရဟန်းဘဝ

“ဒုလ္လဘရဟန်း ပြုတယ်ဆိုတာကလည်း ဘုရားရှင်လက်ထက်က စခဲ့တာပါပဲ ဦးခေမာ၊ စိတ္တဟတ္ထမထေရ်အလောင်းအလျာဟာ ခြောက်ကြိမ်တိုင်တိုင် လူထွက်ပြီး ခုနစ်ကြိမ်ကျမှ ရဟန္တာဖြစ်တာလေ။ ဘုရားရှင်ရဲ့ သာသနာတော်မှာ ပါရာဇိကသာမကျသေးရင် ဘယ်နှစ် ကြိမ် ဝတ်သည်ဖြစ်စေ ဘုရားရှင်က ခွင့်ပြုတော်မူထားပြီး ဖြစ်ပါတယ်” ဟု လဲဘူးဆရာတော်ကြီးက စာရေးသည့်ဘုန်းကြီးကို မိန့်တော်မူ ပါသည်။

ကျမ်းညွှန်း
* အရှင်ပညာတိက္ခ (ယော)၏ တိပိဋကဓရ ဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိက ယောဆရာတော် ဘဝဖြစ်စဉ် ကြောင်းကျိုးထင် (ဆရာတော်၏ သက်တော် ၇၅-နှစ်ပြည့် စိန်ရတုအထိမ်းအမှတ်)

ဒုလ္လဘတရား (၅)ပါး

ဒုလ္လဘရဟန်းဟူသည် ရနိုင်ခဲ့သော ရဟန်းအဖြစ်ကို ရအောင် ယူထားသူဟူ၍ အဓိပ္ပာယ်ရပါသည်။ လောကတွင် ရရန်ခဲယဉ်းသည့် ဒုလ္လဘတရား (၅)ပါးရှိကြောင်း စာပေ၌ လာရှိပါသည်။

- ၁။ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒ ဒုလ္လဘ = ဘုရားသာသနာတော်နှင့် ကြံကြိုက်ရန် ခဲယဉ်းခြင်း။
- ၂။ မနုဿတ္တ ဒုလ္လဘ = လူ့ဘဝရရန်ခဲယဉ်းခြင်း။
- ၃။ ပဗ္ဗဇိတ ဒုလ္လဘ = ရဟန်းဖြစ်ရန်ခဲယဉ်းခြင်း။
- ၄။ ခဏသမ္ပတ္တိ ဒုလ္လဘ = ကုသိုလ်ဖြစ်ရန်ခဲယဉ်းခြင်းနှင့်
- ၅။ သဒ္ဓမ္မဿဝန ဒုလ္လဘ = ဘုရားဟောတရားတော်များကို စိတ်ပါဝင်စားစွာဖြင့် နာယူရန် ခဲယဉ်းခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

ဘုရားရှင်ဟောကြားတော်မူခဲ့သည့် ဒုလ္လဘတရားငါးပါးထဲမှ ပဗ္ဗဇိတဒုလ္လဘရဟန်းဘဝရရန် ခဲယဉ်းခြင်းကိုပင် ယခုအခါ ခေတ္တခဏ သင်္ကန်းဝတ်သည့် ရဟန်းများကို ဒုလ္လဘရဟန်းဟု ခေါ်ကြခြင်း ဖြစ်မည်ဟု ထင်ပါသည်။

သူတော်ကောင်းတို့၏အလိုကျ ဒုလ္လဘပဗ္ဗဇိတ

ရဟန်းပြုခွင့်ရခြင်းဟူသည် မိမိဘဝအတွက် ဒုလ္လဘပဗ္ဗဇိတ ရနိုင်ခဲ့သော ရဟန်းအဖြစ်ကို ရရှိနေသည်ဟု ဦးစွာသိရှိရန် လိုအပ်ပေသည်။ ထို့နောက် ရဟန်းဘဝတွင် ရာသက်ပန် မနေနိုင်စေကာမူ သာသနာ့ဘောင်အတွင်း နေစဉ်ကာလ ဆရာသမားများ၏ အဆုံးအမ

တို့ကို ခံယူကာ၊ ရဟန်းသီလကို လေ့လာစောင့်ထိန်းကာ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်း ဘာဝနာများ ပွားများအားထုတ်ကာဖြင့် နေသူသည်သာ ဘဝသံသရာ အတွက် အထုံပါရမီမျိုးစေ့ကို စိုက်ပျိုးနေသူ ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ သို့မဟုတ်ဘဲ လူဝတ်ကြောင်ဘဝက နေထိုင်ပုံအတိုင်း ကတုံးတုံးပြီး၊ ဝတ်စုံလဲ၍ နေရုံမျှဖြင့်မူ အပြစ်အာပတ်များစွာ သင့်ပေတော့မည်။ အချို့အပြစ်သည် နောက်ထပ်တစ်ကြိမ် ရဟန်းဖြစ်ခွင့် မရှိသည် အထိပင် ကြီးလေးသွားတတ်ပါသည်။ အချို့အပြစ်ကိုမူ ခဲယဉ်းစွာ ကုစားမှသာ အာပတ်မှ ပြေငြိမ်းခွင့် ရနိုင်ပါသည်။

ကျေးဇူးတော်ရှင် မစိုးရိမ်ဆရာတော်ကြီး (AD ၁၈၇၉-၁၉၇၅) က-
“ဒုလ္လဘရဟန်းဆိုတာ ဝိနည်းစည်းကမ်း နားမလည်ကြဘူး ခဏသာဝတ်တဲ့အတွက် ဝိနည်းတွေ အမြန်သင်ဖို့လည်း မလွယ်လှဘူး။ ဒုလ္လဘရဟန်းဆိုတာ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာနဲ့ ကင်းပြီး နေလို့မသင့်ဘူး။ ဒါကြောင့် ဒုလ္လရဟန်းဝတ်ချင်ရင် ဘုန်းကြီးမျက်စိအောက်မှာ ဘုန်းကြီး နဲ့ အတူနေရမယ်။ ဘုန်းကြီးအိပ်ရာထဲတဲ့အချိန် ထရမယ်။ ဘုန်းကြီး ခိုင်းတဲ့အတိုင်း နေထိုင်ရမယ်။ အဲဒီလို နေနိုင်မယ်ဆိုရင် ဒုလ္လဘရဟန်း အတွက် သင်္ကန်း ပရိက္ခရာ ဘုန်းကြီးကိုယ်တိုင် ဒကာခံပြီး ဝတ်ပေး ပုံမယ်”ဟု မိန့်ကြားတော်မူဖူးပါသည်။

နောင်တရသည့် ဒုလ္လဘရဟန်းလူထွက်တစ်ပါး

သို့သော် ယခုကာလတွင် လူ့ဘောင်မှသည် သာသနာ့ ဘောင်သို့ဝင်ရောက်ကာ ပုဆိုး၊ အင်္ကျီလဲပြီး သင်္ကန်းကို ဝတ်ရုံကာမျှ ဖြင့် ကုသိုလ်ရသည်၊ အကုသိုလ်မဖြစ်တော့ဟု တထစ်ချ ထင်နေကြသူ

များစွာ ရှိလာသည်။ အချို့ကမူ လူ့လောက၌ ကျူးလွန်ခဲ့သည့် အကုသိုလ်အပြစ်များပင် ကျေပျောက်နိုင်ကြောင်း ထင်မှတ်မှား နေကြပါသည်။

ဦးထွန်းနိုင်ဝင်းတို့၏ မိသားစုသည် ဘာသာတရား ကိုင်းရှိုင်း ကြပါသည်။ ထို့ကြောင့် သားဟိန်းထက်ဝင်းကို ကိုရင်သုံးကြိမ် ဝတ်ပေးခဲ့ရုံမက ကျောင်းနှစ်လပိတ်သည့် ကာလများတွင် တရား စခန်း နှစ်ကြိမ်ဝင်ခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါသည်။ အသက် (၂၀)ကျော်သည်နှင့် ဒုလ္လဘရဟန်း အကြိမ်ကြိမ် ဝတ်ခဲ့ပါသည်။ အသက် (၄၀)ပြည့်သည့် နှစ်တွင် ဒုလ္လဘရဟန်းဝတ်ခဲ့သည့် ရက်ပေါင်း (၉၀)ပြည့်သွားပြီ ဖြစ်ကြောင်း ဂုဏ်ယူဝင့်ကြားစွာ ပြောလေ့ရှိပါသည်။

သို့သော် သူ့ဘဝတွင် ကျောင်းများလှည့်ပတ်ပြီး ဒုလ္လဘ ရဟန်းဝတ်ခဲ့သည်မှာ ‘ငါလုပ်တာ မှားမှားမှားနေရှေ့ပြီလား’ဟု သံသယဖြစ်စရာ အခြေအနေတစ်ရပ် ကြုံလာပါသည်။ အကြောင်းမှာ သူ့နောက်ဆုံး (၁၀)ရက် သင်္ကန်းဝတ်ကာ စုစုပေါင်း (၉၀)ရက်ပြည့်ရန် (၃)ရက်အလိုတွင် တောရကျောင်းတစ်ခုမှ ဂိလာနအာဂန္တူရဟန်း တစ်ပါးက မြို့၌ ဆေးဝါးကုသရန် ရောက်ရှိလာပါသည်။ ဂိလာန ဦးဇင်းကို ကူညီစောင့်ရှောက်ပေးရန် ကျောင်းထိုင်ဆရာတော်က သူ့အား တာဝန်ပေးအပ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် တောရဆောက်တည် နေသည့် ရဟန်းတော်နှင့် ဒုလ္လဘရဟန်းတို့ အချိန်ကာလတို့အတွင်း ခင်မင်ရင်းနှီးသွားသည်။ ယခင်က မသိရှိခဲ့သည့် ရဟန်းဝိနည်းဆိုင်ရာ အကြောင်းအရာများစွာ အပါအဝင် သံဃာဒီသိသ်အာပတ် အကြောင်း ကိုလည်း တောရဆရာတော်ထံပါးမှ အမှတ်မထင် မိန့်ကြားတော်မူ သဖြင့် သိခွင့်ရလာပါသည်။

ကြီးလေးသည့်အာပတ်

ထိုအခါမှ သူသည် ကြီးလေးသည့်အာပတ်တစ်ခု သင့်နေကြောင်းကို သိလိုက်ရပါသည်။ သို့သော် အာပတ်က ညစ်ညမ်းကြမ်းတမ်းနေသဖြင့် ဝန်ခံရန် ခက်ခဲနေပါသည်။ စိတ်နှလုံး မသာမယာဖြင့်ပင် စကားဝိုင်းမှ ထလာပါသည်။ တစ်ညလုံး ကောင်းမွန်စွာ အိပ်မပျော်ဘဲ မကြာခဏနိုးနေပါသည်။ ဒုလ္လဘရဟန်းဝတ်ခဲ့သည်မှာ (၉)ကြိမ်ရှိခဲ့ပြီး ကိုယ်တိုင်လုံ့လပြုကာ သုတ်လွတ်ခဲ့မိသည့်အကြိမ်မှာ (၉)ကြိမ် မကသဖြင့် တောရဆရာတော် ရှေ့၌ ဝန်ခံရန် ရှက်ကြောက်နေမိပြီး အထင်သေးမှာကိုလည်း စိုးရိမ်နေပါသည်။ ဤအပြစ်ကို တစ်စွန်းတစ်စမျှ ကြားသိထားပါသော်လည်း သေသေချာချာ မလေ့လာမစူးစမ်းဘဲ နေမိသည်ကိုလည်း နောင်တရမဆုံး ဖြစ်နေရှာပါသည်။

ထို့ကြောင့် ‘နောက်ထပ်တစ်ဖန် ဤအပြစ်မျိုးကို ဘုရားတပည့်တော် မလုပ်ဝံ့တော့ပါဘုရား’ဟု အိပ်ရာထဲ၌ပင် တုန်ယင်နေသည့် လက်နှစ်ဖက်ဖြင့် လက်အုပ်ချီကာ မျက်ရည်ပြည့်နေသည့် မျက်လုံးကို မဖွင့်ဘဲ တောင်းပန်လိုက်ပါသည်။ ဤမျှလုပ်ရုံဖြင့် အာပတ်ပြေသည် မပြေသည်ကိုလည်း သူမသိရှာပေ။ မနက်ဖြန် ခွင့်ရက်လည်းစေ၊ ဒုလ္လဘရဟန်းဝတ်ရက်လည်း ပြည့်လေပြီ။ ထို့ကြောင့် အာဂန္တုရဟန်းတော်ကို ရှိခိုးဦးချကာ စိတ်လေးလံစွာဖြင့် အိမ်ပြန်သွားသည်။ သို့သော် သူသည် နောင်တရကာ ရင်ဝယ်ပူလောင်လွန်းသဖြင့် အိမ်၌လည်းမပျော်နိုင်၊ ရုံး၌လည်းမပျော်နိုင် တမိုင်မိုင် ဖြစ်နေရှာပါသည်။ ထို့ကြောင့် နောက်တစ်နေ့ညနေ ကျောင်းကိုသွားကာ ဂိလာနဆရာတော်ထံပါး ဖျော်ရည်ဆက်ကပ်ရင်း သူ၏အပြစ်ကိုလည်း အပြည့်အစုံ မခွင်းမချန် ဝန်ခံရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်ပါသည်။

အကြိမ်တိုင်း ကျူးလွန်ဖူးသည်

“ဘုရားတပည့်တော် ဒုလ္လဘရဟန်းဝတ်တာက (၉)ကြိမ်ပါ ဘုရား၊ ရက်ပေါင်းကလည်း မနေ့က (၉၀)ပြည့်ပါပြီဘုရား၊ တပည့်တော် မသိနားမလည်သဖြင့် သုတ်လွတ်ခဲ့မိသည့် အာပတ်ကို လွန်ကျူး မိသည်မှာလည်း (၉)ကြိမ်ကျော်ပါပြီဘုရား၊ ပထမတစ်ကြိမ် (၁၅)ရက် ဝတ်ရာ (၅)ရက်ပြည့်သည့်နေ့တွင် ကျူးလွန်မိပါသည်၊ ဒုတိယအကြိမ် (၅)ရက်ဝတ်ရာ (၂)ရက်မြောက်သည့်နေ့တွင် လွန်ကျူးမိပါသည်၊ ထပ်မံ၍လည်း ဒုလ္လဘရဟန်းဝတ်သည့် အကြိမ်တိုင်းတွင်လည်း မကျူး လွန်ဘူးသည်ဟူ၍ မရှိခဲ့ပါဘုရား၊ တပည့်တော် အပြစ်၏သားကောင် ဖြစ်ပြီဘုရား၊ ထိုထိုအပြစ်တို့ကို ပြေပျောက်ရန် ဘုရားတပည့်တော် ဘယ်ကဲ့သို့ပြုသင့်ပါသလဲဘုရား၊ တပည့်တော်ကို သနားသောအားဖြင့် သွန်သင်ပေးတော်မူပါဘုရား”ဟု ဒါယကာဟိန်းထက်ဝင်းက သူ၏ ရင်ထဲရှိသည့်အတိုင်း ဖွင့်ဟဝန်ခံလိုက်လေသည်။ ထေရ်အရှင်က-

“ဒုလ္လဘရဟန်း အကြိမ်ကြိမ်ဝတ်ခဲ့တဲ့ရက် စုစုပေါင်း(၉၀)မှာ ဒေသနာ ဘယ်နှစ်ခေါက်ကြားခဲ့သလဲဒကာ” “ဒေသနာဆိုတာ ဘာ ပါလဲဘုရား” ဒုလ္လဘဦးဇင်း ဟိန်းထက်ဝင်းက သံဃာဒိသိသ် အာပတ် သင့်သမျှကို ဒေသနာကြားခဲ့လျှင် အပြစ်ကို ဖုံးလွှမ်းသည့်ရက် သက်သာပေမည်။ သို့သော် သူသည် ရဟန်းတစ်ပါးအနေဖြင့် မဖြစ်မနေပြုရမည့် ပဓာနတာဝန်ဖြစ်သည့် ဒေသနာကြားခြင်းကိုပင် သိမထားရှာပါ။ ဒုလ္လဘရဟန်းပြုပေးသည့် ကျောင်းတိုက်မှ ဆရာသမား များကလည်း တပည့်ရဟန်းသစ်ကို ဒေသနာကြားတတ်ရန် ကြောင့်ကြ စိုက်ပေးသင့်ပါသည်။

ဒုလ္လဘရဟန်းလည်း သိထားသင့်သည့် အာပတ်ခုနစ်ပုံ

တစ်ခုသော ဝါပကာလတွင် ထန်းတပင်တောရတွင် လဲဘူး ဆရာတော်ဘုရားကြီးက-

“ဝိနယော နာမ ဗုဒ္ဓသာသနဿ အာယုတုံ ဦးခေမာ၊ ဝိနည်း တရားတော်သည် ဗုဒ္ဓသာသနာတော်၏ အသက်ဖြစ်သည်။ ဝိနယေ ဌိတေ သာသနံ ဌိတံ ဟောတိတုံ၊ ဝိနည်းတည်သည်ရှိသော် သာသနာ တော် တည်သည်မည်၏တုံ အာပတ်လို့ခေါ်တုံ အပြစ်ရောက်တာ ခုနစ်မျိုးရှိတယ်လေ။ ဒုလ္လဘရဟန်း ဝတ်မဲ့သူတွေ ဒါကိုသိထားဖို့ သိပ်ကောင်းတယ် နံပါတ်-၁ က။ ပါရာဇိကအာပတ်၊ ရဟန်းဘဝ ကနေကို ဆုံးရှုံးရတဲ့အပြစ် ဖြစ်တတ်ပါတယ်။ နံပါတ်-၂ က။ သံဃာ ဒိသိသ်အာပတ်၊ ရဟန်းသံဃာတော်များက ဝိုင်းဝန်းကူညီ စောင့်ရှောက် ပေးမှ ကုစားလို့ရတဲ့အပြစ်၊ နံပါတ်-၃ က။ ထုလ္လစ္စဉ်းအာပတ်၊ ကြီးလေး တဲ့အပြစ်ပါ။ သံဃာဒိသိသ်အောက် အကြီးဆုံးအပြစ်ပေါ့ ကိုယ်တော်၊ နံပါတ်-၄ က။ ပါစိတ်အာပတ်၊ ကုသိုလ်စိတ်မှ လျော့ကျစေတဲ့အပြစ်၊ နံပါတ်-၅ က။ ပါဠိဒေသနီအာပတ်၊ သီးခြားကိုထုတ်ဖော်ပြီး ဝန်ခံ ပြောကြားရတဲ့အပြစ်၊ နံပါတ်-၆ က။ ဒုက္ကဋ်အာပတ်၊ မကောင်းတဲ့ လုပ်ဆောင်ချက်အဖြစ် လူအများကဲ့ရဲ့ဖွယ် အပြစ်မျိုးပေါ့၊ နံပါတ်-၇ ကတော့။ ဒုဗ္ဘာသီအာပတ်၊ မကောင်းတဲ့ပြောဆိုမှုအဖြစ် လူအများ ကဲ့ရဲ့ဖွယ် အပြစ်မျိုးပါဘုရား။ ပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ်က ၄-ပါး၊ သံဃာ ဒိသိသ် သိက္ခာပုဒ်က ၁၃-ပါး၊ အနိယတသိက္ခာပုဒ်က ၂-ပါး၊ နိဿဂ္ဂိပါစိတ်သိက္ခာပုဒ်က ၃၀-ပါး၊ သဒ္ဓပါစိတ် သိက္ခာပုဒ်က ၉၂- ပါး၊ ပါဠိဒေသနီသိက္ခာပုဒ်က ၄-ပါး၊ သေခိယသိက္ခာပုဒ်က ၇၅-ပါး။

အဓိကရဏသမထက ၇-ပါးကို ပေါင်းတော့ သိက္ခာပုဒ် ၂၂၇-
သွယ်ရတယ်၊ ဒါကအကျဉ်းနော်၊ အကျယ်ဆိုရင် (၉၁၈၀၅၀၃၆၀၀၀)
ကုဋေကိုးထောင်ကျော်တယ်၊ ဒါတွေအားလုံးကို ဒုလ္လဘက ဘယ်သိ
နိုင်ရှာမလဲ။ ဒါပေမဲ့ ရဟန်းက သိအောင် ကြိုးစားအားထုတ်မှုတော့
ရှိနေရမယ်နော်၊ ပြီးတော့ ဒေသနာကြားတတ်အောင်တော့ ဆရာ
ဘုန်းကြီးများကလည်း ကြောင့်ကြစိုက်စေချင်တယ်ကိုယ်တော်၊ ဒုလ္လဘ
ကိုယ်တော်တွေကလည်း နေ့စဉ် ဒေသနာကြားစေချင်တယ်၊ ဒါမှ
ရဟန်းပီသတော့မှာပေါ့ဘုရား”

ဒုလ္လဘရဟန်းလည်း ဒေသနာကြားရမည်

ထို့ကြောင့် ရဟန်းမဝတ်ခင်ဖြစ်စေ အောက်ပါ ဒေသနာကြားပုံ
ပါဠိကို အရကျက်မှတ်ထားရန် လိုအပ်ပါသည်။

သီတင်းငယ်က သီတင်းကြီးထံ ပြောကြားပုံ -

ငယ်။ အဟံ ဘန္တေ သဗ္ဗာ အာပတ္တိယော အာဝိကရောမိ။
(အရှင်ဘုရား၊ အလုံးစုံသောအာပတ်တို့ကို ထင်ရှား
ဖော်ပြပါသည်ဘုရား)

ကြီး။ သာဓု အာဂုသော သာဓု သာဓု။ (ကောင်းပေစွ ငါ့ရှင်၊
ကောင်းပါပေစွ။)

ငယ်။ အဟံ ဘန္တေ သမ္မဟုလာ နာနာဝတ္ထုကာ သဗ္ဗာ
အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံ၊ တာ တုမ္မူလေ ပတိဒေသေမိ။
(အရှင်ဘုရား၊ အကြောင်းအမျိုးမျိုးနှင့် ဆိုင်သော
များစွာသော အာပတ်အလုံးစုံတို့ကို တပည့်တော်

မဟာထေရ်မြတ်တို့၏ စံနမူနာယူစရာ ကျင့်သီလ (အပိုင်း-၄)

သင့်ရောက်မိပါပြီ။ ထိုအာပတ်တို့ကို အရှင်ဘုရား
ထံပါး၌ ပြောကြားပါသည်ဘုရား)

ကြီး။ ပဿသိ အာဂုသော တာ အာပတ္တိယော။
(ထိုအာပတ်တို့ကို ရှု၏လော ငါ့ရှင်။)

ငယ်။ အာမ ဘန္တေ ပဿာမိ။ (မှန်ပါ၊ ရှုပါသည်ဘုရား)

ကြီး။ အာယတိ အာဂုသော သံဝရေယျာသိ။ (နောင်အခါ
အာပတ်မသင့်အောင် စောင့်စည်းပါငါ့ရှင်)

ငယ်။ သာဓု သုဠု ဘန္တေ သံဝရိဿာမိ။ (ကောင်းပါပြီ၊
နောင်အခါ ကောင်းစွာ စောင့်စည်းပါမည် အရှင်ဘုရား)

ကြီး။ သာဓု အာဂုသော သာဓု သာဓု။ (ကောင်းပေစွ ငါ့ရှင်၊
ကောင်းပါပေစွ)

တစ်ဖန်သီတင်းကြီးက သီတင်းငယ်ထံ ပြောကြားပုံ

ကြီး။ အဟံ အာဂုသော သဗ္ဗာ အာပတ္တိယော အာဝိကရောမိ။
(ငါ့ရှင်၊ အလုံးစုံသော အာပတ်တို့ကို ထင်ရှားဖော်ပြပါ၏)

ငယ်။ သာဓု ဘန္တေ သာဓု သာဓု။ (ကောင်းပါပေစွ အရှင်
ဘုရား၊ ကောင်းပါပေစွ)

ကြီး။ အဟံ အာဂုသော သမ္ပဟုလာ နာနာဝတ္ထုကာ သဗ္ဗာ
အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ တာ တုယုမူလေ ပတိဒေသေမိ။
(ငါ့ရှင်၊ တပည့်တော်သည် အကြောင်းအမျိုးမျိုးနှင့်
ဆိုင်သော များစွာသောအာပတ်အလုံးစုံတို့ကို သင့်ရောက်မိ
ပါပြီ။ ထိုအာပတ်တို့ကို ငါ့ရှင်ထံ၌ ပြောကြားပါသည်)

အရှင်ခေမာနန္ဒ (ရန်ကင်းတောရ-သပြေပင်)

ငယ်။ ပဿထ ဘန္တေ တာ အာပတ္တိယော။ (ထိုအာပတ်တို့ကို ရှုပါ၏လော အရှင်ဘုရား)

ကြီး။ အာမ အာပုသော ပဿာမိ။ (ရှုပါသည် ငါ့ရှင်)

ငယ်။ အာယတိံ ဘန္တေ သံဝရေယျာထ။ (နောင်အခါ အာပတ်မသင့်အောင် စောင့်စည်းပါ အရှင်ဘုရား)

ကြီး။ သာဓု သုဠှ အာပုသော သံဝရိဿာမိ။ (ကောင်းပါပြီငါ့ရှင်၊ နောင်ခါမှာ ကောင်းစွာ စောင့်စည်းပါမည်)

ငယ်။ သာဓု ဘန္တေ သာဓု သာဓု။ (ကောင်းပါပေစွ အရှင်ဘုရား၊ ကောင်းပါပေစွ)

အာပတ်နှင့် ဖုံးလွှမ်းရက်

ဒါယကာ ဟိန်းထက်ဝင်းက ဒုလ္လဘရဟန်းဝတ်ခဲ့ဖူးသည်မှာ (၉)ကြိမ်၊ ရက်ပေါင်း(၉၀) ရှိပြီ၊ ကြောင့်ကြစိုက်ကာ လုံ့လပယောဂဖြင့် အာပတ်ကို လွန်ကျူးမိသည်မှာလည်း (၉)ကြိမ်ကျော်လေပြီ၊ ထိုရက်ပေါင်း (၉၀)အနက် ပထမတစ်ကြိမ် (၁၅)ရက်ဝတ်ရာ (၅)ရက် ပြည့်သည့်နေ့တွင် ကျူးလွန်မိကြောင်း ဝန်ခံထားပါသည်။ တစ်ဖန် ဒေသနာကြားခြင်းဟူသည် အဘယ်အရာဖြစ်မှန်းပင် သူမသိခဲ့ရှာပေ။ အကယ်၍ ဒါယကာ ဟိန်းထက်ဝင်းက အပြစ်ပြေပျောက်စေရန် ရဟန်းဝတ်ဖြင့် ဝတ်ဆောက်တည်ရန် ဆန္ဒရှိမည်ဆိုလျှင်ပင် ဖုံးလွှမ်းရက်က (၈၅)ရက်ခန့် ရှိပေရော့မည်။ မာနတ်(၆)ရက်ပေါင်းလျှင် ရက်ပေါင်း (၉၁)ရက် ရှိနေလေပြီ။

ဒုလ္လဘရဟန်း လူဝတ်လဲသွားလျှင် လူဝတ်ကြောင်အဖို့ အာပတ်မသင့်ပါ။ ရဟန်းဘဝသည် လူဝတ်ကြောင်ဘဝနှင့် လားလားမှ

မတူ။ ဝတ်ရာရုံရာ နေရာထိုင်ရာ စားရာသောက်ရာ၌ ဘုရားရှင် ပညတ်ချက်များအတိုင်း လိုက်နာရသည်။ ဝိနည်းဒေသနာတော်မှာ အာဏာဒေသနာတော်ဖြစ်၍ ဘုရားရှင် အမိန့်အာဏာထား ပညတ် တော်မူသည့်အတိုင်း လိုက်နာရသည်။ ဘုရား၏တပည့်သားဖြစ်၍ ဘုရားစကားကို လိုက်နာရ၏။ မလိုက်နာဘဲ ပျက်ကွက်လျှင် ဘုရား စကား ပညတ်ချက်ကို လွန်ကျူးသည်။ ဆန့်ကျင်သည် မည်ပေသည်။ ထိုအခါ အာဏာဝီတိက္ကမန္တရာယ်ခေါ် အာဏာဖောက်ဖျက် လွန်ကျူးမှုကြောင့် သုဂတိဘဝရရှိမှု ဆုံးရှုံးသည့်အပြင် မဂ်ဖိုလ်ရရေး ရောက်ရေး၊ မဂ်တား ဖိုလ်တား အန္တရာယ်ဆိုးကြီး ကျရောက်တတ် ပါသည်။

အာပတ်နှင့်တကွ စုတေသ္မ

သို့သော် လူဝတ်ကြောင်ဘဝဖြင့် နေလျှင်မူ ဤအာပတ် အပြစ် မရှိသော်လည်း ရဟန်းပြုမည်ဆိုလျှင်မူ ရဟန်းဖြစ်သည့်အချိန်မှ စတင်ကာ အပြစ်သည် သူ၏ ဦးခေါင်းထက် ကျရောက်လာပေတော့ မည်။ အကယ်၍ ဝတ်ဆောက်တည်ကာ မကုစားဘဲ ရဟန်းဘဝဖြင့် ပျံလွန်မည်ဆိုပါက သူ့ကို ‘အာပတ်နှင့်တကွ စုတေလေသ္မ’ဟု ခေါ်နိုင် ပါသည်။ သူ၏လားရာဂတိကား ဧကန်မုချ မကောင်းနိုင်တော့ပါ။

ဒါယကာဟိန်းထက်ဝင်းအား ဘုရားဥပဒေတော် တစ်စိတ် တစ်ဒေသကို သူနားလည်နိုင်လောက်သည့် စကားလုံးဝေါဟာရများဖြင့် တောရဆရာတော်က ရှင်းပြခဲ့ရာ-

“ဘုရားတပည့်တော် အခြေအနေပေးတဲ့တစ်နေ့ ရာသက်ပန် ရဟန်းပြုဖို့ ဆုံးဖြတ်ထားပါတယ်ဘုရား၊ ဒီညစ်ညမ်းတဲ့လုပ်ရပ်ကြောင့်

တပည့်တော်ရဲ့ အနာဂတ်ဘဝရည်မှန်းချက်ကို ဒီလောက်ကြီး ထိခိုက် လိမ့်မယ်လို့ မထင်ခဲ့မိပါဘူး။ တပည့်တော် ဝန်ထမ်းဘဝမှာ ရက် ပေါင်း (၉၀) သုံးလကျော် ခွင့်မရနိုင်တော့ပါဘူး။ တပည့်တော်ကို တပည့်တော်လည်း ကြည်ညိုလို့ မရတော့ပါဘူး။ တွေးမိတိုင်းလည်း ဝမ်းနည်းပြီး မျက်ရည်တွေပဲ ကျနေမိပါတယ်။ ဘုရားတပည့်တော် အလုပ်ကထွက်မှပဲ အဆင်ပြေတော့မယ်ထင်ပါတယ်။ တပည့်တော် ကို ကောင်းမွန်စွာ ဆုံးမပေးနိုင်မဲ့ ဆရာကောင်းရှိတဲ့ကျောင်းမှာ ရဟန်းဝတ်ပြီး ဒီအပြစ်ကို ပြောပျောက်အောင် အာပတ်ဖြေချင်ပါတယ် ဘုရား”ဟု ရှည်လျားစွာ လျှောက်ထားအပြီး တစ်ဖက်လှည့်၍ ဝမ်းနည်းပက်လက် ရှိုက်ကြီးတင် ရှည်လျားစွာ ငိုကြွေးနေရှာသည်။

၂၆။ ဒုလ္လဘရဟန်းကို မကဲ့ရဲ့သင့်ပါ

ဒုလ္လဘရဟန်းခံခြင်း၏ ကျေးဇူးတရားကို မဟာစည်ဆရာ တော်ကြီး (AD ၁၉၀၄-၁၉၈၂)က အောက်ပါအတိုင်း မိန့်ကြားတော် မူဖူးသည်။

အဆုံးအမမှာ သီလစောင့်ထိန်းခြင်း၊ ရဟန်းခံခြင်းဆိုသော သဘောများသည် ဝိနည်းသဘောတွင် ပါဝင်ကြသည်။ ဝိနည်းသဘော

ကျမ်းညွှန်း

- * စိတ္တဟတ္ထဇ္ဇေရဝတ္ထု၊ စိတ္တဝဂ္ဂ၊ ဓမ္မပဒဋ္ဌကထာ (ပထမတွဲ၊ နှာ-၁၉၄)
- * (၄)၊ ပရိဗ္ဗာဇကထာဝဏ္ဏနာ၊ ဗြဟ္မဇလသုတ္တ၊ သီလက္ခန္ဓဝဂ္ဂဋ္ဌကထာ (နှာ-၄၇)
- * (၂၀)၊ ပဋ္ဌမသီလပဉ္စက၊ သီလနိဒ္ဒေသ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂဋ္ဌကထာ-၁ (နှာ-၄၄)
- * (၃၇)၊ သီလမယဉာဏနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ၊ မဟာဝဂ္ဂပဋိသမ္ဘိဒါမဂ္ဂဋ္ဌကထာ-၁ (နှာ-၁၈၈)
- * (၃၉၇-၀)၊ ဒေသနာနိဒ္ဒေသ၊ ခုဒ္ဒသိက္ခာမူလသိက္ခာ (နှာ-၄၆)

ဖြစ်၍ အဘိဓမ္မာသဘောများနှင့် ရောနှောကာ စဉ်းစားဝေဖန်ခြင်း မပြုသင့်ချေ။

ဥပုသ်စောင့်သူသည် အပြဟူစရိယသိက္ခာပုဒ်အတွက် အိမ်က မယားကို လူကြီးစုံရာရှေ့တွင် အာလယပြတ် ဖြတ်စာပေးပြီး ကွာပစ်ဖို့ မလိုပေ။ ဆယ်ပါးသီလစောင့်သူသည် ရွှေ၊ ငွေ မကိုင်ရဟူသော သိက္ခာပုဒ်အတွက် လက်ရှိ ရွှေ၊ ငွေ အားလုံးတို့ကို စွန့်ပစ်ရန် မလိုပေ။ သီလဆောက်တည်နေဆဲအချိန်တွင် ရှောင်ကြဉ်ဖို့သာ လိုရင်းဖြစ်ပေ သည်။

ဤနည်းတူပင် ခုနစ်ရက်၊ တစ်လ ရဟန်းပြုကြသော ဒုလ္လဘ ရဟန်းတို့မှာလည်း အိမ်က သားမယား နှင့် ရွှေ၊ ငွေများကို အာလယ ပြတ် ကွာပစ် စွန့်ပစ်ဖို့ မလိုပေ။ ကာယကံ၊ ဝစီကံနှစ်ပါးကို ထိန်းသိမ်း ခြင်းဖြစ်၍ ရဟန်းပြုနေဆဲ ကာလအတောအတွင်း ဝိနည်းစည်းမျဉ်း အရ ရှောင်ကြဉ်ဖို့သာ လိုပေသည်။

ဤသို့ ရှောင်ကြဉ်၍ သာသနာတော်ထမ်း ဒုလ္လဘရဟန်း ပြုခြင်းမှာ ယခု မြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တော်တွင်မှ အသစ်အဆန်း ဖြစ်ပေါ်လာသည်မဟုတ်။ လွန်လေပြီးသော (၉၁) ကမ္ဘာထက် ဝိပဿီ မြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တော်၌ အမျိုးသားတစ်ယောက်သည် စည်းစိမ်ဆွေမျိုး ပျက်စီးခြင်းကြောင့် သောကရောက်သဖြင့် ထို သောကမှ သက်သာခွင့်ရစေရန် (၇)ရက်မျှ ဒုလ္လဘရဟန်း ပြုခဲ့ဖူးသည့် သာဓကလည်း ရှိပါသည်။

ကျမ်းညွှန်း

- * သတ္တာဟပဗ္ဗဇိတတ္ထေရအပဒါန၊ အပဒါပါဠိ၊ ပထမတွဲ (နှာ-၂၇၃)
- * ဝဏ္ဏကျော်ထင်ဦးဘသန်း(ရှင်ဗုဒ္ဓယောသ)၏ မဟာစည်ထေရ်မြတ်အတ္ထုပ္ပတ္တိ၊ ၂၀၀၇ ခုနှစ် (ဒုတိအကြိမ်)

(၇) ရက် ရဟန်းပြုခဲ့သည့် အကျိုးကျေးဇူး

ထိုသို့ (၇)ရက်မျှ ရဟန်းပြုခဲ့သော ကုသိုလ်ကံကြောင့် နောက်ဆုံးဘဝ ဂေါတမမြတ်စွာဘုရားရှင်၏ သာသနာတော်တွင် ပဋိသမ္ဘိဒါလေးပါး၊ အဘိညာဉ်ခြောက်ပါး၊ ဝိမောက္ခရှစ်ပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန္တာအဖြစ်သို့ ရောက်ရကြောင်း၊ သံသရာတစ်ခွင် ကျင်လည်ဆဲတွင်လည်း ဆင်းရဲနှင့်ငရဲ ကင်းခဲ့ရကြောင်းတို့ကို သုတ္တန် ပိဋကတ် ထေရာအပဒါန် ပါဠိတော်လာရှိပါသည်။

သို့ဖြစ်၍ (၇)ရက် ရဟန်းပြုကြသော ဒုလ္လဘရဟန်းတို့ကို ကဲ့ရဲ့၊ ရှုတ်ချစကားတို့ကို မပြောသင့် မရေးသင့်ချေ။ အပြစ်မကင်း မသန့် ရှင်းသော အပြုအမူမျိုးဖြစ်ခဲ့ပါလျှင် သတ္တာဟ ပဗ္ဗဇိတထွေရအပဒါန် (ခုနစ်ရက်တာ ရဟန်းပြုခဲ့သည့်မထေရ်)၏ ဝတ္ထုဟူ၍ ဘုရားဟော တော်မူခဲ့မည် မဟုတ်ပေ။ မိမိအထံ၌ ဒုလ္လဘရဟန်းပြုသူကို ဝိနည်း သင်ပြပေးပြီး ဘုရားဥပဒေတော်နှင့်အညီ နေတတ်ရန် သင်ပြပေးရ မည်ဟု မဟာစည်ဆရာတော်ကြီး မိန့်ကြားတော်မူဖူးသည်။

၂၇။ နေရဇ္ဈရာမြစ်ထဲ ရေသိမ်၌ ဥပုသ်ပြုတော်မူကြသည်

ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး (AD ၁၉၀၄-၁၉၈၂)သည် သံဃာတော်များနှင့်အတူ အိန္ဒိယနိုင်ငံသို့ သာသနာပြုခရီး ကြွတော်မူသည်။ ထိုစဉ်ကာလ ဥပုသ်နေ့တစ်နေ့ ကြုံလာပါသည်။ ဆရာတော်ကြီးသည် နေရဇ္ဈရာမြစ်ထဲ ရေသိမ်၌ ဥပုသ်ပြုရန် စီစဉ်တော်မူပါသည်။

သို့သော် နေရစ္ဆရာမြစ်ကမ်းတစ်ဖက်တစ်ချက် သဲသောင်ပြင် ပေါ်တွင် ကျင်ကြီးကျင်ငယ် အညစ်အကြေးများဖြင့် လွန်စွာ ညစ်ပတ် ပေရေနေပါသည်။ ဆရာတော်ကြီးနှင့် အတူတကွ လိုက်ပါကြသည့် အခြားဆရာတော်များက ထိုမျှညစ်ပတ်ပေရေနေသော သဲသောင် ကပြင်ကို ဖြတ်ပြီး မြစ်ထဲဆင်းကာ ဥပုသ်ပြုရန် တွန့်ဆုတ်တော်မူနေ ကြသည်။ မဟာစည်ဆရာတော်ကြီးကမူ သံဃာဥပုသ်ပြုရန် စိတ် ဆန္ဒတော်ဖြင့် ရှေ့မှကြွတော်မူသဖြင့် ကျန်သံဃာတော်များလည်း နေရစ္ဆရာမြစ်ထဲဆင်းကာ ဥပုသ်ပြုတော်မူခဲ့ကြသည်။

၂၈။ ယမုန်နာမြစ်ရေသိမ်၌ ဥပုသ်ပြုတော်မူပါသည်

ဝေဘူဆရာတော်ကြီး (AD ၁၈၉၆-၁၉၇၇)သည် ပြည်ပနိုင်ငံ များသို့ ဓမ္မဒူတခရီးစဉ်များ ကြွရောက်ပြီး ဒါယကာ၊ ဒါယိကာမတို့အား ဓမ္မဖြင့် ချီးမြှောက်တော်မူခဲ့ပါသည်။ ထိုသို့ ဒေသအသီးသီးသို့ ဒေသစာရီ ကြွတော်မူစဉ်တွင်လည်း ဥပုသ်ပြုရမည့် လပြည့်၊ လကွယ် ဥပုသ်နေ့များ၌ ရောက်ရာဒေသမှာပင် ဥပုသ်ပြုတော်မူလေ့ ရှိပါသည်။

အိန္ဒိယနိုင်ငံ၊ ကာလကတ္တားမြို့ မြန်မာသံအမတ်ကြီး၏ အိမ်တော်၌ ခေတ္တသီတင်းသုံးနေစဉ် လကွယ် ဥပုသ်နေ့နှင့် တိုက်ဆိုင် လာသော်လည်း ဥပုသ်ပြုရန် သိမ်မရှိဘဲ ဖြစ်နေပါသည်။ ပြည်ပနိုင်ငံ များတွင် ဤအခက်အခဲမျိုး တွေ့ကြုံရမြဲ ဖြစ်ပါသည်။ ဆရာတော် ကြီးသည် ဥပုသ်ပြုရမည့်ကံကို ချို့ယွင်းလိုသော ဆန္ဒမရှိသဖြင့် ယမုန်နာမြစ်ကမ်းသို့ နောက်ပါတပည့် ဦးသုမနနှင့်အတူ ကြွတော်မူပြီး

ကျမ်းညွှန်း
* အရှင်ဓမ္မိကာလင်္ကာရာဘိဝံသ၏ ကမ္ဘာ့ချီကျော်ကြား မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရား

မြစ်ရေတွင် ဆင်းတော်မူကာ ဥဒကုက္ခေပသိမ် (ရေသိမ်)တွင် ပါရိသုဒ္ဓိ ဥပုသ် ပြုတော်မူပါသည်။

၂၉။ သံဃဥပုသ်ပြုခြင်းသည် ဝိနယဂရုဏဂုဏ်ရည်ပေတည်း

ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး (AD ၁၉၀၄-၁၉၈၂)သည် ဗုဒ္ဓမြို့မှ ရေဦးမြို့သို့ ကြွတော်မူရာ နယုန် လပြည့်နေ့ ညနေ ၅-နာရီခွဲ အချိန်၌ ပါဠိဝိဇ္ဇာသာသနာ့ရိပ်သာသို့ ရောက်ရှိတော်မူသည်။ ညဦးပိုင်း၌ သြဝါဒတရားတော်များ ချီးမြှောက် တော်မူသည်။ ထို့နောက် ‘ရှစ်ဖြာမဂ္ဂင် နိဗ္ဗာန်ဝင် တရားတော်’ကို ဟောကြားတော်မူရာ ည ၁၀ နာရီအချိန်တွင် တရားပွဲပြီးဆုံးပါသည်။

လပြည့်နေ့ဖြစ်သောကြောင့် ဥပုသ်ပြုရမည်ဖြစ်သော်လည်း ဆရာတော်ဘုရားခန္ဓာကိုယ် ပင်ပန်းတော်မူ၍ဖြစ်မည်။ ဥပုသ်ပြုရန် မေ့လျော့တော်မူပါသည်။ ဆရာတော်ကြီး ကျိန်းစက်ရာမှ နံနက် ၃-နာရီ နိုးလာသောအခါ၌ ဥပုသ်ပြုရန်သတိရသဖြင့် ပစ္စာသမဏဦးသောဘန အား နှိုးပြီး ကျောင်းအတွင်းရှိ အာဂန္တုကာ၊ အာဝါသိက ရဟန်းတော်များ အားလုံးကို သိမ်ထဲ၌ စည်းဝေးစေတော်မူသည်။ ထို့နောက် မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး ကိုယ်တော်တိုင် ပါတိမောက်ပြု၍ သုတ္တုဒ္ဓေသ သံဃဥပုသ် ပြုခဲ့ကြပါသည်။

ဆက်လက်ပြီး မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ညသန်းခေါင် ကျော်၌ ဥပုသ်ပြုခဲ့ရသည့်အကြောင်းကို ဖော်ပြပါမည်။

ကျမ်းညွှန်း
* မောင်ကျော်ညွန့် (မြန်မာ့အလင်း သတင်းစာတိုက်)၏ ဝေဘုဆရာတော်ဘုရားကြီးထေရုပုတ္တိနှင့် ကျင့်စဉ်ကို ဖွဲ့စည်းသည်။
* (၁၄၇)၊ ဂါမသီမာဒိ၊ ဥပေါသထက္ခန္ဓကာ၊ မဟာဝဂ္ဂပါဠိ (နာ-၁၅၀)

ဆရာတော်ကြီးသည် သွေးတိုးရောဂါကြောင့် ရံခါ သတိလစ် လစ်သွားလေ့ရှိသည်။ တစ်ခုသော လပြည့်နေ့၏ ညနေပိုင်းအချိန်တွင် ပုသိမ်မြို့ချမ်းအေးသာစည်စေတီတော်မြတ်ကြီး ကုန်းတော်ပေါ်တွင် ရှိသည့် စိတ္တသုခဓမ္မရိပ်သာသို့ ရောက်လာကြပါသည်။ ဆရာတော် ကြီးသည် ကျန်းမာရေးမကောင်းသဖြင့်လပြည့်နေ့ ဥပုသ်ပြုရမည်ကို သတိမရဘဲဖြစ်နေပါသည်။ အတူလိုက်ပါလာကြသည့် ဆရာတော် များကလည်း ဆရာတော်ဘုရား ခရီးပင်ပန်းတော်မူပြီဖြစ်သောကြောင့် ဥပုသ်ပြုရန် မလျှောက်ဘဲ နေကြသည်။

ညဉ့်နက်သန်းခေါင်အချိန်၌ ဆရာတော်ကြီး တစ်ရေးနိုး လာသောအခါ လပြည့်နေ့ဖြစ်သဖြင့် ဥပုသ်ပြုရန် သတိရတော်မူသည်။ ထို့ကြောင့် ဝန်ဆောင်ဘုန်းကြီး ဦးနိပုဏကို “ထကြ၊ ထကြ ဥပုသ်ပြုဖို့ မိသေးတယ်။ လိုက်နိုးကြ၊ လိုက်နိုးကြ” ဟု မိန့်တော်မူသည်။ ထို့နောက် ဘုန်းကြီးဦးနိပုဏက သံဃာတော်များကို လိုက်နိုးရပါသည်။ ထို့နောက် ည ၁၂-နာရီခန့်တွင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးနှင့်အတူ သံဃဥပုသ် ပြုတော်မူကြရသည်။

ဥပုသ်နေ့၌ ဥပုသ်မပြုခဲ့သော် ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်မည်။ ‘ဒုက္ကဋ် အာပတ်ကသေးငယ်သည်’၊ ‘ငါသည် ခရီးသွား အာဂန္တုကဖြစ်သည်’ ‘ခရီးပင်ပန်းနေသည်’၊ ‘ကျန်းမာရေလည်းမကောင်း’စသည် ဖြင့် တွေးဆင်ခြင်ကာ မိမိ၏ကိုယ်ပင်ပန်းမှုကို မငဲ့ကွက်ဘဲ ဘုရားရှင်၏ ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်ကို အလွန် အလေးဂရုပြုတော်မူသည့် ဆရာတော်ကြီး တစ်ပါးဖြစ်ပါသည်။

ကျမ်းညွှန်း

* အရှင်ဓမ္မိကာလင်္ကာရာဘိဝံသ၏ ကမ္ဘာ့ချီကျော်ကြား မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရား။

(၁) ရဟန်းမြတ်တို့၏ အပ္ပိစ္ဆဂ္ဂဏ်

၁။ ဘွဲ့တံဆိပ်မလို့ချင်သည့် ပန်းကုံးဆရာတော်ကြီး

ပန်းကုံးဆရာတော် (AD ၁၉၁၈-၂၀၀၁)သည် သာသနာတော်အတွက် ကျေးဇူးများသည့် ကျမ်းစာအုပ်များစွာကို ရေးသားပြုစုတော်မူခဲ့ပါသည်။ ထို့ကြောင့် နိုင်ငံတော်မှ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတဘွဲ့ ဆက်ကပ်နိုင်ရန် သက်ဆိုင်ရာ ဒါယကာများမှတစ်ဆင့် အကြိမ်ကြိမ် လျှောက်ထားပြီး နောက်ဆုံး၌ ဘွဲ့တံဆိပ်ကို ဆက်ကပ်ခဲ့သည်။ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတဘွဲ့ ဆက်ကပ်သည့် မှန်ဘောင်သွင်းထားသော ဓာတ်ပုံကြီးတစ်ပုံ ကျောင်းသို့ရောက်လာပါသည်။ ဓာတ်ပုံကို သာသနာ့ဝန်ဆောင် သိမ်ကျောင်းအပေါ်ထပ်၌ မှောက်လျက် ထားရှိပါသည်။

ဆရာတော်ကြီးသည် အဖိတ်နေ့များ၌ ဩဝါဒပေးတော်မူလေ့ရှိပါသည်။ ထို့ကြောင့် သိမ်ကျောင်းအပေါ်ထပ် ဝေယျာဝစ္စပြုရန် ရောက်ရှိလာသည့် ရဟန်းငယ်တစ်ပါးက ‘တို့ဆရာတော်ကြီးကို ဗိုလ်ချုပ်ဇနီးမောင်နှံတို့က ဒီလောက်ကြီးကျယ်ခဲ့ညားတဲ့ ဘွဲ့တံဆိပ်ကြီးကပ်နေတဲ့ဓာတ်ပုံကို အခုလိုမှောက်ထားတာ နေရာမကျပေဘူး’ ဟု နှလုံးသွင်းပြီး ပုံကို သင့်တော်သည့်နေရာ၌ ကျကျနနထောင်ထားလိုက်ပါသည်။

နောက်တစ်ပတ် အဖိတ်နေ့၌ သိမ်ထဲ ဝေယျာဝစ္စပြုလုပ်ရန် ရောက်ရှိလာသောအခါ ထိုဓာတ်ပုံကြီးကို မှောက်လျက်တွေ့ရပြန်သည်။ ထို့ကြောင့် ရှေးနည်းအတိုင်း ဖုန်မှုန့်တို့ကိုသုတ်၍ ဓာတ်ပုံကို ပြန်ထောင်ပြီး နေသားတကျထားလေသည်။ နောက်တစ်ပတ် အဖိတ်နေ့၌လည်း ထိုဓာတ်ပုံ မှောက်လျက်တွေ့ရသဖြင့် ထိုရဟန်းငယ်က တတိယအကြိမ်မြောက် ထောင်ထားပြန်သည်။

ထိုနေ့ ပန်းကုံးဆရာတော်ကြီး၏ ဩဝါဒစကား၌ “တပည့်
တော်က ဒီအဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတဘွဲ့ကို မယူချင်ဘူး၊ တပည့်တော်လည်း
မလျှောက်ဘူး။ ဒါယကာဦးထိန်ဝင်းက အကြိမ်ကြိမ်လျှောက်တာနဲ့
အကြောင်းကြောင်းကြောင့် ယူရတာပါ။ အခုဟာက မဟာဘုတ်တိုင်
ထူတတ်တဲ့သူကိုလည်း အဂ္ဂမဟာဘွဲ့တွေပေးနေတာဆိုတော့ တပည့်
တော်က ဘယ်လိုအတန်းစားထဲ ပါသွားပြီလဲဘုရား။ တပည့်တော်
တို့ရဲ့ အလုပ်ကိုက ပရိယတ်၊ ပဋိပတ်ပါ။ ကိုယ်လုပ်ရမဲ့အလုပ်
ကိုယ်လုပ်နေတာပါ။ ဘွဲ့လို့ချင်လို့ လုပ်တာမဟုတ်ပါဘူး။ ဒါကြောင့်
တပည့်တော်က ဒီဓာတ်ပုံကြီး မှောက်မှောက်ထားတာကို တပည့်
တွေက ပြန်ပြန်ပြီး ထောင်ပြီးပြကြတယ်” ဟု မိန့်တော်မူသောအခါ၌
ထိုရဟန်းငယ်က ရဟန်းပရိသတ်ကြားထဲ နားထောင်ရင်း “ဆရာ
တော်ကြီးရဲ့ စိတ်ဓာတ်အရင်းခံကို သိလိုက်ရတဲ့အခါ ဘုရား
တပည့်တော် ကြက်သီးထမိတ်တယ်ဘုရား” ဟု လွန်ခဲ့သော အနှစ်
သုံးဆယ်ခန့်က ဓာတ်ပုံသုံးကြိမ်ထောင်မိသည့် ရဟန်းတော်က
စာရေးသူကို ပြောကြားပါသည်။

ပန်းကုံးဆရာတော်ကြီး ပြုစုတော်မူသည့် ကျမ်းစာအုပ်များ
တွင် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဓမ္မာစရိယဟူ၍လည်း
ကောင်းရေးတော်မူဘဲ “အရှင်ကုမာရ” ဟု အလွန်ရိုးရှင်းစွာ ရေး
သားတော်မူလေ့ရှိပါသည်။ ဆရာတော်ကြီး၏ နိဝါတ၊ နိမာနဂုဏ်
ကြီးမားလှပေတော့သည်။

၂။ သီလရှိမှ ပညာရှိ၍ ပညာရှိသူမှလည်း သီလရှိသည်

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ သာသနာတော်၌ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ သိက္ခာ သုံးရပ်ရှိရာ သီလသည် အခြေခံအကျဆုံးဖြစ်သည်။ သီလနှင့် ပြည့်စုံမှသာလျှင် အောင်မြင်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ “ဗုဒ္ဓတက္ကသိုလ်” ဟူ၍ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ဘွဲ့အမည်တော်ကို ခံယူထားကြသည့် တက္ကသိုလ်ထွက် ပုဂ္ဂိုလ်များသည် သီလပျက်ယွင်းသူများ မဖြစ်သင့်ပေ။ ကိုယ်ကျင့်သီလ ပြည့်ဝသူများကိုသာ အများက လေးစား ယုံကြည်ကြမည်ဖြစ်သည်။ အများ၏ လေးစားကြည်ညိုမှုကို ခံရမှလည်း သာသနာပြုရာတွင် အောင်မြင်နိုင်မည်ဆိုသည်ကို သတိပြုစေလိုသည်။ ဤနေရာတွင် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ မိန့်ကြားတော်မူချက်တစ်ခုကို တင်ပြလိုပါသည်။

သီလဝတော ပညာ၊ ပညာဝတော သီလံ။

သီလပညာဏဉ္စ ပန လောကသ္မိံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ
(သီလက္ခန်ပါဠိတော် စာ - ၁၁၇)

“သီလရှိမှ ပညာရှိ၍၊ ပညာရှိသူမှလည်း သီလရှိ၏။
လောက၌ သီလနှင့်ပညာသည် အမြင့်မြတ်ဆုံးဖြစ်၏”

ဤမိန့်ကြားချက်ကို ကြည့်လျှင် သီလရှိမှ ပညာရှိနိုင်ကြောင်း သိသာပေသည်။ ထို့ကြောင့် ပညာတတ်ပုဂ္ဂိုလ်များ မွေးထုတ်လိုပါလျှင် သီလရှိသူဖြစ်အောင် ပထမ သင်ပြပေးရမည်။ သီလနှင့် ပညာသည် “နေနှင့်လပမာ” အစဉ် ဆက်စပ်လျက်ရှိပေရာ “ကိုယ်ကျင့်သီလနှင့်

ကျမ်းညွှန်း

* ကျေးဇူးတော်ရှင် စုဒ္ဓသမရွေကျင်သာသနာပိုင် သက်တော်ရှည် ဇယမေဒနီပါဆိုဆရာတော်ဘုရားကြီး သက်တော်(၁၀၀) စာ(၁၀၀) ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ သက်တော်(၁၀၀)ပြည့် မွေးနေ့တော်ကို ပူဇော်သော အားဖြင့် တပည့် ဇယမေဒနီအရှင်နန္ဒိယနှင့် ဥက္ကဏ္ဍာတို့ စီစဉ် ထုတ်ဝေသည်။ (၂၀၁၇)ခုနှစ်

ပြည့်စုံသော ပညာတတ်ပုဂ္ဂိုလ်”များ ပေါ်ထွန်းရန် ဗုဒ္ဓတက္ကသိုလ် ကြီးများက ကြိုးစားကြစေလိုသည်။

အချုပ်အားဖြင့်ပြောရလျှင် “ဗုဒ္ဓတက္ကသိုလ်” ဟူသည် အခြား တက္ကသိုလ်များကဲ့သို့ မဟုတ်။ “ဗုဒ္ဓ”ဟူသော ဘွဲ့မည်တော်ကို ခံယူ ထားသည်ဖြစ်၍ အခြားတက္ကသိုလ်များထက် ပို၍တာဝန်ကြီးသည်ဟု ရွှေ့ကျင်သာသနာပိုင် သက်တော်ရှည် ဝါဆိုဆရာတော်ကြီးက သီတဂူ ဗုဒ္ဓတက္ကသိုလ်တွင် သြဝါဒပြုတော်မူပါသည်။

၃။ မြို့မုန် သပိတ်ထဲကျသည်ကို သံသယဖြစ်သဖြင့် ထို့တစ်နေ့ ဆွမ်းဘုဉ်းတော်မမူပါ

‘အရှင်ဝိသုဒ္ဓါစာရ (AD ၁၈၃၈- ၁၉၁၆)၏ ဒေါင်းမေတ္တာ စာကြောင့် နန်းတော်၌ ဂယက်ခတ်နေတယ်’ဟူသော သတင်းကို ရွှေ့ကျင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ကြားသိတော်မူသောအခါ -

“ဒီဦးဇင်း လုပ်ပြန်ပြီ၊ တောဘက်တစ်နေရာ ရှောင်နေ”ဟု အမိန့်ရှိ၏။

မြောင်းမြဆရာတော်ကြီး မိန့်တော်မူသည်မှာ-

“ဒေါင်းမေတ္တာစာသွင်းတော့ ရှင်ဘုရင်က မကြိုက်ဘူး။ အဲဒီအခါမှာ ရွှေ့ကျင်ဆရာတော်ကြီးက ရှောင်နေဖို့ မိန့်တော်မူတယ်။

ကျမ်းညွှန်း

- * (၂၆၅)၊ ဒန္တပေါကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ ဘောဇနဝဂ္ဂ၊ ပါစိတ္တိယကဏ္ဍ၊ ပါစိတ္တိယအဋ္ဌကထာ (နာ-၁၁၁)
- * ဆပြည့်စုံထွန်း အယ်ဒီတာအဖွဲ့၏ မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံဆရာတော်ဘုရားကြီး

ဒါနဲ့ ရွှေကျင်တိုက်ကနေ သပိတ်လွယ်ပြီး ထွက်သွားတယ်။ ရွာတစ်ရွာ ရောက်တော့ ဆွမ်းခံတယ်။ ဆွမ်းစားမယ်အလုပ် လေတိုက်လို့ မြူမှုန်တွေ သပိတ်ထဲကျကုန်တယ်။ ဒါနဲ့ မစားသေးဘဲ လူလာမှ အကပ်ခံပြီး စားမယ်လို့ စောင့်နေတာ လူမလာလို့ အဲဒီနေ့က ဆွမ်း မစားရဘူး။ ဆရာတော်ဟာ မှန်တယ်ထင်ရင် အားမနာဘူး။ ပြောတာ ရေးတာပဲ။ ဒါကြောင့် တစ်ခါတစ်ခါ အခက်တွေ့ရတယ်။ ဟုတ်တာ ရေးတာပဲ၊ ဟုတ်တာရေးတာပဲလို့ မကြာမကြာ မိန့်ဖူးတယ်” ဟု မြောင်းမြဆရာတော်ကြီးကတစ်ဆင့် မိန့်တော်မူသည်။

၄။ ရသေ့ဖြစ်က ရသေ့နည်းကျင့်၊

ဇော်ဂျီဖြစ်က ဇော်ဂျီနည်းကျင့်၊

ရဟန်းဖြစ်က ရဟန်းနည်းအတိုင်း ကျင့်ရမည်

သာသနာတစ်ခေတ်တွင် ‘လှေသင်းမင်းကျောင်း နေတ္တိကောင်း’ ဟု နေတ္တိပါဠိတော် နိုင်နင်းရာ၌ သတင်းကျော်စောလှသော လှေသင်း မင်းကျောင်းဆရာတော်ကြီး (AD ၁၈၅၃-၁၉၂၆) သီတင်းသုံးရာ စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး ဝတ်ချက်ရွာမြောက် ဧရာဝတီမြစ်ကမ်းရှိ လှေသင်း မင်းကျောင်းခေါ် ဝိမာန်ဘုံသာကျောင်းကြီးသို့ ဆရာတော်ကြီး၏ အန္တေဝါသိကတပည့် ဦးအာစာရ အဖူးမြော်ရောက်ရှိလာ၏။

ဦးအာစာရကို ဆရာတော်ကြီးက -

“သင် ဘယ်တရားကို ကျင့်သနည်း” ဟု မေး၏။

“သက်သတ်လွတ် ဆားဟင်းစားသောတရားကို ကျင့်ပါသည် ဘုရား” ဟု လျှောက်ထားခဲ့၏။

“အဘယ်ပိဋကမှာ နည်းတွေ့၍ သင်ကျင့်သနည်း” ဟု စစ်ဆေးပြန်သော် “သုမေဓာရှင်ရသေ့စသည်တို့၏ ကျင့်ထုံးကြားဖူး၍ ကျင့်ပါသည်ဘုရား” ဟု လျှောက်ထားသည့်အခါ၊ ဆရာတော်ကြီးက-
“သင် ရသေ့လား၊ ရဟန်းလား” ဟုမိန့်ကြားပြီးလျှင်၊

“ထိုသုမေဓာစသောရသေ့များသည် သစ်သီးကို ဘယ်အရာနှင့် ရော၍ ချက်စားသနည်း၊ သင် သေချာစွာသိ၏လား” ဟု တစ်ဆက်တည်း မိန့်ကြားတော်မူပြီးလျှင် လှေသင်းမင်းကျောင်းဆရာတော်ကြီးက-

“ရသေ့ဖြစ်က ရသေ့နည်းအတိုင်း ကျင့်ကြသည်၊ ဇော်ဂျီဖြစ်က ဇော်ဂျီနည်းအတိုင်း ကျင့်ကြသည်၊ ဖိုးသူတော်ဖြစ်က ဖိုးသူတော် နည်းအတိုင်း ကျင့်ကြသည်။ အစေလကနိဂဏ္ဍတိတ္ထိဖြစ်က အဝတ် မကပ်ခြင်း စသော အစေလကနိဂဏ္ဍတိတ္ထိတို့နည်းအတိုင်း ကျင့်ကြ သည်။ သာသနာဝင်ရဟန်းဖြစ်က မြတ်စွာဘုရားက ရဟန်းတို့ ကျင့်ရန် ဟောကြားတော်မူသော အပ်သောနည်း ကျင့်အပ်သည်။ စားသင့်၊ မစားသင့်ကို ပညတ်တော်မူသော ဝိနည်း၌ မစားသင့်သောအသား၊ အကပ္ပိယမံသ (၁၀)ပါးတို့ကိုလည်းကောင်း၊ မိမိတို့ကို တိုက်ရိုက် ရည်မှန်း၍ သတ်ဖြတ်အပ်သော ဥဒ္ဒိဿမံသတစ်မျိုးကိုလည်းကောင်း မစားဘဲ ကြဉ်ရှောင်၍၊ ထိုမှတစ်ပါး သူတစ်ပါးသတ်၍ဖြစ်စေ၊ အလိုလို ဖြစ်စေ သေသောသတ္တဝါ၏ ပဝတ္တကမံသဖြစ်သော သားငါးတို့ကို သပ္ပာယ်ဖြစ်ကစား၍ ကျင့်လျှင် ကောင်း၏” စသည်ဖြင့် ဆုံးမတော် မူပါသည်။

ကျမ်းညွှန်း

* ဦးအောင်မွန် (မြတ်ဆုမွန်)၏ ကျောင်းကန်အနီးမှ အဖိုးတန်ပုံဝတ္ထုများ (နှာ-၁၂၀)
* အရှင်သောမာဘိသိရီ၏ ယေရံသာစာရတ္တမဒီပိကာ (နှာ-၅၈)

၅။ သာသနာတော်၌ ထင်ရှားသည့် တပည့်ကြီးများစွာ မွေးဖွားပေးတော်မူခဲ့ပါသည်

မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံဆရာတော်ကြီး (ကောဇာ ၁၂၀၀-၁၂၇၈)(AD ၁၈၃၈-၁၉၁၆)၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးများစွာ ရှိသည့်အနက် တစ်ခုမှာ သာသနာ၌ ထင်ရှားသည့် တပည့်ကြီးများစွာ မွေးဖွားပေးနိုင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ဒေသအသီးသီးမှ ရောက်ရှိလာသော တပည့်သစ်တို့သည် ဆရာတော်ကြီးထံပါး ရောက်သည့်အခါ မခွဲခွာနိုင်အောင် ဖြစ်ကြရ သည်။ ဤသည်မှာ ဆရာတော်ကြီးများ၏ ထူးခြားသော ဆွဲငင်အား (အာကမူနသတ္တိ)ပင် ဖြစ်သည်။

လယ်တီဆရာတော်ကြီးသည် သေက္ခတောင် ဦးတိလောက၊ လယ်တီ ဦးကောဝိဒ၊ လယ်တီ ဦးဝဏ္ဏိတ၊ လယ်တီပဏ္ဍိတ စသည့် နာမည်ကျော်တပည့်ကြီးများ မွေးထုတ်ပေးခဲ့၏။ မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံ ဆရာတော်ကြီးသည်လည်း အဘယာရာမဆရာတော်၊ စည်ရှင်ဆရာတော်၊ စံကင်းဆရာတော်၊ မြောင်းမြဆရာတော် စသည့် တပည့်ကြီးတို့ကို မွေးဖွားပေးခဲ့၏။ လယ်တီဆရာတော်၏ တပည့်များစွာတို့သည် သာသနာတော်တွင် အဖတ်မတင်ကြ။ လူ့ဘောင်သို့ ပြောင်းကြ၏။ ဦးကောဝိဒသည် ဦးကျော်ရင်၊ ဦးဝဏ္ဏိတသည် ဦးလှတင်၊ ဦးပဏ္ဍိတ သည် ဦးမောင်ကြီးတို့ ဖြစ်သွားသည်။ ဝိသုဒ္ဓါရုံဆရာတော်ကြီး တပည့်များကား လောကီသို့မဖက်ဘဲ သာသနာ၌ အမြစ်တွယ်ကြကာ နောင်အခါ သာသနာ့ဝန်ဆောင် ကျမ်းတတ်ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများ သာသနာ ပိုင်ဆရာတော်ကြီးများ ဖြစ်သွားကြသည်။

ကျမ်းညွှန်း

* တပည့်များ စုပေါင်းပူဇော်သည့် ညောင်တုန်းမြို့၊ ရွှေဟင်္သာတောရ ပါဠိတက္ကသိုလ်ကျောင်းတိုက်၊ စတုတ္ထ စံကျောင်းဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တဝိမလဘဝနနှင့် သာသနာ (ရာကျော်ရာပြည့် ဆရာတော်ဘုရားကြီးများ ပူဇော်ပွဲအထိမ်းအမှတ်)၂၀၀၄-ခုနှစ်

၆။ သပိတ်အားကိုးပြီး စာသင်တိုက်တည်တော်မူသည်

ထားဝယ်မြို့ ကူးတို့နိကာယကြီး၏ ဂဏာစရိယဂဏပါမောက္ခ သံဃနာယကဖြစ်တော်မူသော ပိဋကတ်တိုက်ဆရာတော် အရှင်ကုဏ္ဍဝံသ (AD ၁၈၃၁-၁၉၁၇)သည် ကနိုင်းဒါတောရ ပိဋကတ်တိုက် ကျောင်း၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူစဉ်အခါက ဖြစ်သည်။ တစ်နေ့သော နံနက်ခင်း ၉-နာရီခန့် သက်တော် ၃၅-နှစ်၊ သိက္ခာဝါ ၁၅-ဝါခန့်ရှိ ရဟန်းတော်တစ်ပါး ကျောင်းပေါ်တက်လာ၍ ဆရာတော်ကြီးအား ဝတ်ပြုလေသည်။

ထိုရဟန်းတော်မှာ ဆရာတော်ကြီးထံ ဥပဇ္ဈာယ်ယူတပည့် စစ်ပြုရွာ ရေပုံးကျောင်းဘုန်းကြီး ဦးသီလဖြစ်ပြီး၊ ဝိနည်းကို အလေး ထားသော ဝိနယဂရုကပုဂ္ဂိုလ်လည်းဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် စာပေပို့ချမှု၌ စိတ်ရှည်၍ သာသနာ့ဝန်ထမ်းစိတ် ရှိလေသည်။

ဆရာတော်ကြီးက မောင်သီလလားဟု မေးတော်မူသော် မှန်ပါကြောင်း ပြန်လည်လျှောက်တင်ကာ၊ ထိုရဟန်းတော်က-

“တပည့်တော် ထားဝယ်မြို့ပေါ်တွင် ပရိယတ္တိသာသနာပြုလို၍ စာသင်တိုက် တည်ခွင့်ပြုပါရန် လျှောက်ထားပါသည်ဘုရား” ဟု ခွင့်တောင်းသည်။ ထိုအခါ ဆရာတော်ကြီးက-

“အေး. . ကောင်းတယ် ကောင်းတယ်၊ ဒါပေမဲ့ ဘယ်သူ့ကို အားကိုးပြီး စာသင်တိုက်တည်မှာလဲ၊ ဒကာတွေ အားကိုးပြီး တည် မှာလား မောင်သီလရဲ့” ဟု မေးတော်မူလေသည်။ ဦးသီလက-

မဟာထေရ်မြတ်တို့၏ စံနမူနာယူစရာ ကျင့်သီလ (အပိုင်း-၄)

“မဟုတ်ပါဘုရား၊ မိမိသပိတ်ကို မိမိအားကိုးပြီး တည်မှာပါ ဘုရား”ဟု လျှောက်ထားခဲ့လေသည်။ ထိုအခါ ဆရာတော်ကြီးက -

“သာဓု၊ သာဓု၊ သာဓု ဒါမှ ဘုရားသားတော် စစ်ပါပေတယ်၊ အာဇာနည်ပီစပါပေတယ်၊ မောင်သီလလိုရဟန်းတွေ များများလိုတယ်။ ကြိုးစားပြီး သာသနာကို ပြုစုကွယ်”ဟု သြဝါဒမိန့်တော်မူသည်။ ထိုရဟန်းတော်ဦးသီလ တည်သောကျောင်းကား ယနေ့ ထားဝယ်မြို့၏ ကျက်သရေဆောင် ဇေယျဝတီစာသင်တိုက်ကြီး ဖြစ်ပါသည်။

၇။ ခေါင်းတလားအပြင်သို့ လက်ထုတ်ထားခြင်းအကြောင်း

ဦးပေါ်ဦးသည် အမရပူရ ပထမမြို့တည် နန်းတည် ဘိုးတော် မင်းတရားကြီး ရွှေလက်ထက်တော်၊ ဘကြီးတော်မင်းတရားကြီး၊ ရွှေဘိုမင်းတရားကြီး မင်းသုံးဆက်တိုင်တိုင် ဝန်ကြီးပညာရှိအဖြစ် ထင်ရှားခဲ့ပါသည်။ ဦးပေါ်ဦး ကွယ်လွန်သောအခါ သူ့မှာကြားခဲ့သည့် အတိုင်း သူ၏ညာဘက်လက်ဝါးကို ခေါင်းတလားအပြင်သို့ ထုတ်၍ သင်္ဂြိုဟ်ရသည်။

ဤကဲ့သို့ ထူးထူးဆန်းဆန်းအဖြစ်ကို ကုန်းဘောင်မင်းတရား ကြီးက ဆရာတော်များကို ပင့်၍ ဆွမ်းလုပ်ကျွေးပြီး -

ကျမ်းညွှန်း

* ဦးအောင်မွန် (မြတ်ဆုမွန်)၏ကျောင်းကန်အနီးမှအဖိုးတန်ပုံဝတ္ထုများ (နှာ-၁၀၈)
* ထားဝယ်မြို့၊ ကူးတို့နိုကာယသာသနာဝင်(နှာ-၁၇၈)

“အဘယ်ကြောင့် ပညာရှိအမတ်ကြီးသည် ဤကဲ့သို့ ခေါင်းအပြင်သို့ ညာလက်ဝါးထုတ်၍ သင်္ဂြိုဟ်ထားရန် မှာခဲ့ပါသနည်း ဘုရား”ဟု လျှောက်၏။

သာသနာပိုင်ဆရာတော်မှစ၍ သုဓမ္မာဆရာတော်ကြီးများသည် ပညာရှိအမတ်ကြီး၏ မှာကြားချက်သဘောကို ပြော၍ မပြတတ်ကြပေ။

ထိုအခါ ဆရာတော်ဦးဗုဒ္ဓသည် မနေသာရတော့ကား-

“ပညာရှိမွန် ဒကာဝန်ကြီးသည် ကျမ်းဂန်လည်း လွန်စွာ တတ်မြောက်၏။ လောကီအရာ၌လည်း လွန်စွာ လိမ္မာ၏။ စိတ်နှလုံးလည်း လွန်စွာ နူးညံ့၏။ အရှင်အရေး၊ ပြည်အရေးကိုလည်း ထောက်တွေး ရှုမျှော်လေ့ရှိ၏။ အတ္တဟိတ၊ ပရဟိတအရာ၌လည်း ဘဝလွန်သည့်တိုင်အောင် မျှတလေ့ရှိ၏။ ယခု လွန်ရာတွင် ညာဘက်လက်တစ်ဖက်ကို ခေါင်းတလား၏အပြင်သို့ ထုတ်ထားသွားစေသည်မှာ မည်မျှပင် ပညာကြီးစေ၊ မည်သို့ပင် လောကီမှုကျွမ်းကျင်စေ၊ မည်မျှလောက် ပစ္စည်းဥစ္စာဓနကြွယ်ဝစေ ဘဝတစ်ပါးသို့ ပြောင်းသွားရသည့်အခါ အဏုမြူဥစ္စာလောက်ကိုမျှပင် ယူဆောင်နိုင်စွမ်း မရှိတော့။ လက်ချည်းသာသွားရ၏ဟု နေပြည်တော်ရှိ ရဟန်းရှင်လူပြည်သူအများ သမ္ပဇေတရား ရှိရစ်ကြစေလိုသည့် သဘောပင်ဖြစ်သည်”ဟု မိန့်ကြားတော်မူသောအခါ တရားသံဝေဂရကြ၍ ကြားရသူအပေါင်း သာဓုခေါ်ကြပေသည်။

ကျမ်းညွှန်း

* သခင်အောင်ဖေ၏ ဆရာတော်ဦးဗုဒ္ဓ ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်၊ ဒုတိယအကြိမ်ကိုမိုးမြမ်း။

၈။ ပါရမီဓာတ်ခံအားလျော်စွာ ဆရာသခင်တို့၏ တောင်းဆိုကွဲပြားကြသည်

ပရိယတ်၊ ပဋိပတ် အကျော်အမော် အချို့ဆရာတော်ကြီးများသာ ဘုရားဆုပန်တော်မူကြပါသည်။ အချို့က ဤဘဝမှာပင် သံသရာဝဲဩဃကို ဖြတ်၍ ဘဝဇာတ်သိမ်းရန် ကြိုးပမ်းတော်မူကြသည်။ သံသရာတွင် ဖြည့်ကျင့်တော်မူခဲ့ကြသည့် ပါရမီဓာတ်ခံအားလျော်စွာ ဖြစ်မည်ဟု ထင်ပါသည်။

ဘုရားဆုပန် ယောက်ျားမြတ်

ယမိုက်အရကောက် ကျမ်းပြုဆရာတော် နန္ဒမေဓာဘိသီရိသဒ္ဓမ္မဓဇ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ထန်းတပင်သာသနာပိုင်ဆရာတော် အရှင်နန္ဒမေဓာသည် အရိမေတ္တေယျဘုရားရှင်ထံပါးမှ ဘုရားဖြစ်လတ္တံ့ဟူသော ဗျာဒိတ်စကားကို ရပါစေသားဟု ကျမ်းအဆုံး နိဂုံး၌ ဆုတောင်းတော်မူခဲ့ပါသည်။

ဓူတင်ကိုကျင့်လျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းကြီးပွား၏။ ထိုရဟန်းသည် ဓူတင်ကို ကျင့်အပ်၏။ ဓူတင်ကို ကျင့်သည်ဖြစ်စေ၊ မကျင့်သည်ဖြစ်စေ ကမ္မဋ္ဌာန်းကြီးပွား၏။ ထိုရဟန်းသည် နောင်လာနောက်သားများ နည်းယူစေရန် ချီးမြှောက်သောအားဖြင့် ဓူတင်ကို ကျင့်အပ်၏။ ဓူတင်ကို ကျင့်သည်ဖြစ်စေ၊ မကျင့်သည်ဖြစ်စေ ကမ္မဋ္ဌာန်းမတိုးတက်၊ မကြီးပွားပါက နောင်အခါ အလေ့အကျင့်ကောင်း အထုံဝါသနာ အလို့ငှာ ဓူတင်ကိုကျင့်အပ်သည်ဟု ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၊ ဓူတင်နိဒ္ဒေသ၌

လာရှိပါသည်။ နဘူးကျင်းဆရာတော်ကြီး (AD ၁၉၂၁-၂၀၀၄)သည် ဓူတင်အကျင့်မြတ်ကို ရာသက်ပန် ကျင့်သုံးတော်မူသွားပါသည်။ ဆရာတော်ကြီးသည် နောင်လာနောက်သားများ နည်းယူစေရန် ချီးမြှောက်သောအားဖြင့် ကျင့်သုံးတော်မူခြင်း ဖြစ်ပေရာသည်။ အကြောင်းမှာ နဘူးကျင်းဆရာတော်ကြီးသည် ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းကို အားထုတ်ကာ ဘဝတိုတိုဖြင့် ကျွတ်တမ်းဝင်ရန် ဆန္ဒရှိကြောင်းကို တစ်ကြိမ်တစ်ခါမျှ မိန့်တော်မူခြင်း မရှိခဲ့ပါ။ လောကတွင် အနည်းငယ်မျှသော ထူးမြတ်သည့် ယောက်ျားမြတ်တို့သာ တောင့်တလေ့ရှိသည့် ဘုရားဆုပန်ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

တရားထူးမရပေမဲ့ အကြည်ညိုဆုံး

အနောက်ပရက္ကမဆရာတော် (AD ၁၉၀၆-၁၉၇၅)သည် တစ်နှစ်သော ဝါကျွတ်တွင် မစိုးရိမ်ဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တသူရိယာဘိဝံသ (AD ၁၈၇၉-၁၉၇၅)ထံတော်ပါး လာရောက်ကန်တော့၏။ ဆရာတော်ကြီးသည် တရားထူးရသူဟု နာမည်ကြီးနေသည်။

မစိုးရိမ်ဆရာတော်က အနောက်ပရက္ကမဆရာတော်အား -

“ဆရာတော်တို့ ရဟန်းကိစ္စပြီးလျှင် တပည့်များကို လမ်းညွှန်ပါဦး”ဟု မေးမြန်း လျှောက်ထားကြသည်တွင် အနောက်ပရက္ကမဆရာတော်က -

“တပည့်တော် ရဟန်းကိစ္စ မပြီးပါဘုရား၊ ဆုကြီးပန်ဖြစ်ပါသည်” ဟု ပွင့်လင်းစွာ လျှောက်ထားသွားလေသည်။ “အဆိုးလောကခံကို ကြိတ်မှိတ်ခံလို့ရတယ်၊ အကောင်းလောကခံကို ခံနိုင်ခဲ့တယ်” ဟု

မဟာထေရ်မြတ်တို့၏ စံနမူနာယူစရာ ကျင့်သီလ (အပိုင်း-၄)

မစိုးရိမ်ဆရာတော်က တိုတိုတုတ်တုတ်ပင် တရားဟောလိုက်သေး၏။
ဝေဘူဆရာတော် လာရောက် ကန်တော့စဉ်ကလည်း ထိုတရားတို့
ကလေးကိုပင် ဟောကြားလိုက်သည်။

ဆရာတော် ပျံလွန်တော်မူမည့်နှစ်တွင်-

“ငါတော့ အသက်-၉၆ ပြည့်တော့မည်၊ ဘာတရားထူးမှ
မရ” ဟု ပွင့်ပွင့်လင်းလင်းပင် မိန့်တော်မူသည်။ ယင်းအကြောင်းကို
ဦးမောင်မောင် (လှပျံတော်ပတ္တမြား) အားပြောပြရာ ဦးမောင်မောင်က-

“တပည့်တော် ဆရာတော်ဟာ တရားထူးမရပေမဲ့ ပုထုဇဉ်
ထဲမှာတော့ အနီးကပ်အကြည်ညို အခံနိုင်ဆုံး ဆရာတော်ပါ” ဟု
မှတ်ချက်ပြုခဲ့သည်။

တာဝတိံသာနတ်ဘုံရောက်လို့ကြောင်း

ဘုရားဖြူတိုက်၏ စတုတ္ထမြောက်ဆရာတော် အရှင်ရာဇိန္ဒ
မဟာထေရ်အရှင်က သာသနာ ဗဟုသုတပွကာသနီကျမ်း၏ နိဂုံး၌
“ဤကောင်းမှုကြောင့် တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌ဖြစ်ကာ ကာမဂုဏ်တို့၌
အနည်းငယ်မျှ ငြိကပ်ခြင်းမရှိ သီလကိုမြတ်နိုးကာ သောတာပန်
မှသည် အဆင့်ဆင့် အရဟတ္တဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းဖြင့် ဖဘုရား
၏ သာသနာတော်ကို တင့်တယ်စေရပါလို၏” ဟု ဆုတောင်းတော်မူခဲ့
ပါသည်။ ထိုကျမ်းစာအုပ်ကို မြန်မာနိုင်ငံကို ဗြိတိသျှတို့အုပ်ချုပ်
နေသည့် ၁၉၂၆-ခုနှစ် အောက်တိုဘာလတွင် ရေးသားပြီးစီးခဲ့ခြင်း
ဖြစ်ပါသည်။

သပိတ်အိုင်တောရဆရာတော်ကြီး (AD ၁၈၉၃-၁၉၆၉)သည် နက်နဲလှသည့် ဓာတ်ကမ္မဋ္ဌာန်းကျမ်းကို ပြုစုတော်မူပြီးနောက် ကျမ်း၏ နိဂုံးပိုင်းတွင် တာဝတိံသာနတ်ဘုံသို့ ရောက်လိုသည့်အကြောင်း ဆုတောင်းတော်မူခဲ့ပါသည်။

ဆရာတော်ကြီး တောင့်တတော်မူခဲ့သည့် နတ်ပြည်မှာ သူလို ကိုယ်လို အာရုံကာမဂုဏ်ခံစားရန်အလို့ငှာ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်လိုခြင်း မဟုတ်ပါ။ လူ့ပြည်လူ့ခန္ဓာထက် ပိုမိုသာလွန်သည့် နတ်ခန္ဓာဖြင့် ဆရာတော်ကြီး ရည်မှန်းထားရာ အရဟတ္တမဂ် လမ်းဆုံးပန်းတိုင် ကို ဆက်လက် လျှောက်လှမ်းရန် အတွက်သာ ဖြစ်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် ဆရာတော်ကြီးက “ဟေ့ . . . လူ့ပြည်မှာ အားထုတ် ရတာ တယ်ပြီး ဒုက္ခများတယ်၊ အနာရောဂါကလည်း နှိပ်စက်တယ်၊ ခဏခဏစားသောက်ရ . . . ကိုယ်လက်သုတ်သင်ရ . . . ပလိဗောဓ တွေ တယ်များတယ်ကွယ်။ နတ်ပြည်မှာက ဒီလိုကြောင့်ကြ . . . တောင့်တမှုတွေ . . . အနှောင့်အယှက် မရှိဘူး၊ ပြီးတော့ လူ့ပြည် သက်တမ်းကလည်း တိုတိုကလေးရဲ့။ ကိစ္စမပြီးသေးခင် သေသွားမှ ဒုက္ခ။ အဲဒီတော့ အနာကင်းကင်း အသက်ရှည်ရှည် ပလိဗောဓ နည်းနည်းနဲ့ အားထုတ်ရလေအောင် နတ်ပြည်ဆုတောင်းတာပါကွာ . . . ။ တလွဲမတွေးကြပါနဲ့” ဟု မိန့်တော်မူခဲ့သည်။

မဟာထေရ်မြတ်တို့၏ စံနမူနာယူစရာ ကျင့်သီလ (အပိုင်း-၄)

ရုက္ခစိုးနတ်ဖြစ်ရန် အားသန်တောင့်တဟန်တူသည်

မိုးနံကုန်းဆရာတော်ကြီး (AD ၁၈၄၇-၁၉၁၂) သည်သက်တော် ၆၅-နှစ်အရတွင် ဝမ်းသွန်ရောဂါဖြင့် ပျံလွန်တော်မူပါသည်။ အချို့ စာတတ်အကျော် ဆရာတော်ကြီးများသည် ‘ဓာတု ပရိနိဗ္ဗာန်’ကို ဝင်နွဲ့ရန် ရုက္ခစိုးနတ်ဖြစ်ရန် အားသန်တောင့်တတော်မူကြသည်။

ဆရာတော်ကြီး လွန်တော်မမူခင် မည်သို့မှ မိန့်တော်မူခြင်း မရှိသော်လည်း ညကာလ ကမ္မဋ္ဌာန်းချောင်အတွင်း ပဋ္ဌာန်းပါဠိတော်၊ ပဉ္စာဝါရကို အသံတစာစာနှင့် ရွတ်အံသံများ ကြားရ၏။ လပြည့်နေ့ ညများတွင် ပို၍ ကြားရသည်။ အသံကြားရာသို့ လိုက်ကြည့်ရာ အသံမှာပို၍ ဝေး၍ ဝေး၍ သွား၏။ ရံခါ အသံရှင်ကို သင်္ကန်းဝတ်ဖြင့် တွေ့ရသည်။ မိုးနံကုန်းဆရာတော် ရုက္ခစိုးကြီးဖြစ်နေသည်။ တရား အားထုတ်သူတို့အား တစ်စုံတစ်ရာ အန္တရာယ်ရှိလျှင် ကြိုတင်၍ သိလောက်အောင် သတိပေးခြင်း၊ အန္တရာယ်ကာကွယ် ပေးခြင်း စသည်ဖြင့် အမြဲစောင့်ရှောက်ကာ အရိုးအိုးစေတီအနီး သစ်ပင်တစ်ပင် ၌ အမြဲနေ၍ ထိုကမ္မဋ္ဌာန်းချောင် တောစပ်၌သာ လှည့်လည်လျက် ရှိသည်ဟုဆို၏။

တောင်ဖီလာဆရာတော်ကြီး၏ဆုတောင်း

တိပိဋကလင်္ကာရဘွဲ့တော်ရ တောင်ဖီလာဆရာတော်ကြီး (AD ၁၅၇၈-၁၆၅၀) ပြုစုတော်မူခဲ့သည့် ဝိနယာလင်္ကာရဋီကာ၏ နိဂုံး၌ တောင်းဆုပန်တော်မူပါသည်။ ဤကျမ်းပြုစုရသော ကုသိုလ် ကောင်းမှုနှင့် အခြားကောင်းမှုတို့ကြောင့် ယခုဘဝမှ စုတေသော်

ဒုတိယဘဝ၌ ဟိမဝန္တာဒေသတွင် အလွန် အသက်ရှည်သော ဘုမ္မစိုး နတ် ဖြစ်ရပါလို၏။ ပဋိပတ်ကျင့်သော ရဟန်းတို့၏ ဝေယျာဝစ္စ ပြုရပါလို၏။ ပရိယတ်ကို အားထုတ်သော ရဟန်းတို့၏ ယုံမှားခြင်းကို ပယ်ဖျောက်ပေးရပါလို၏။ သာသနာတော်ကို ချီးမြှောက်ကုန်သော မင်းတို့၏ အဆွခင်ပွန်း ဖြစ်ရပါလို၏။ သာသနာတော်ကို နှိပ်ကွပ် သောမင်းတို့ကို တားမြစ်စွမ်းရပါလို၏။ ထိုအတ္တဘောဖြင့်သာလျှင် အရိမေတ္တေယျဘုရား ပွင့်သည့်တိုင်တည်လျက် ဘုရားပွင့်သော် လူဖြစ်ရပါလို၏။ မေတ္တေယျဘုရားသာသနာတော်၌ ရဟန်းပြုလျက် ဗျာဒိတ်တော် ရရပါလို၏။ ဗျာဒိတ်တော်ရပြီး ပါရမီတော်ကိုဖြည့်ကာ သုံးလောကထွဋ်ထား ဘုရားဖြစ်ရပါလို၏ဟု ဆုပန်တော်မူပါသည်။

အင်းဝခေတ် သာလွန်မင်းတရားကြီးလက်ထက် အလွန် ထင်ရှားသည့် ဆရာတော်ဖြစ်ပေသည်။ တိပိဋကလင်္ကာရဘွဲ့တော်ရ တောင်ဖီလာဆရာတော်ကြီးသည် သက်တော် ၇၂-နှစ်တွင် ပျံလွန်တော် မူပါသည်။ ဆရာတော်သည် မိမိပျံလွန်တော်မူခါနီးတွင် လူမတွေ့ နိုင်သော တောသို့ဝင်တော်မူ၍ ခန္ဓာကိုယ်ကို တောတိရစ္ဆာန်တို့ စားသုံးရန်အတွက် ရေချမ်းအိုးကို တည်တော်မူပြီးလျှင် တိတ်တဆိတ် ပျံလွန်တော်မူကြောင်း မှတ်တမ်းများ၌ လာရှိပါသည်။

ကျမ်းညွှန်း

- * ယဗိုက်အရကောက် (နှာ-၆၀၄)
- * အရှင်ရာဇမဗ္ဗာဘိဝံသ ရေးသားပြုစုတော်မူသည့် ဘဒ္ဒန္တသူရိယာဘိဝံသ၏ ထေရုပ္ပတ္တိကထာ၊ ၁၉၇၆-ပထမအကြိမ်၊ (နှာ-၂၀၃)
- * ဆရာတော်အရှင်ရာဇိန္ဒထေရ်၏ သာသနာဗဟုသု တပွကာသနီကျမ်း (နှာ-၃၅၅)
- * ဝိနယာလင်္ကာရဋီကာ (နှာ-၄၃၃)

၉။ သက်တော်ရှည် စမ်းကျဆရာတော်၏ဆုတောင်း

စမ်းကျဆရာတော် ဦးပညာသီရိ (AD ၁၈၃၇-၁၉၃၃)သည် ရဟန်း(၁၁)ဝါတွင် သင်္ဃာဆရာတော်ကြီးထံပါး၌ စာပေသင်ကြား နည်းခံယူတော်မူခဲ့သည်။ သင်္ဃာဆရာတော်ကြီးနှင့်အတူ မြင်းခြံမြို့ အရှေ့နှစ်မိုင်ကွာ စမ်းကျကျောင်းတိုက်တည်ထောင်၍ စာပေပို့ချ သင်ကြား၍ စာချဆရာတော်ဖြစ်နေသည်။ သင်္ဃာဆရာတော် အောက် မြန်မာပြည်သို့ ကြွသွားတော်မူသည့်အခါ စမ်းကျကျောင်းတိုက်ကို ဆရာတော်ဦးပညာသီရိအား လွှဲအပ်ခဲ့လေသည်။ စာပေပရိယတ် ပို့ချနေစဉ်ကပင် မေတ္တာကမ္မဋ္ဌာန်းနှင့် ဗုဒ္ဓါနုဿတိ အားထုတ်တော် မူလေ့ရှိသည်။

သက်တော် ၉၀-ကျော်လာသောအခါ သတိပဋ္ဌာန်တရား အားထုတ်၏။ အညံ့ဆုံး သေတောင်မှ မပုပ်တတ်ဘူးဟု မိန့်တော်မူ ခဲ့သည်။ သက်တော် ၉၆-နှစ်တွင် ပျံလွန်တော်မူသည်။ ထေရ်ပုဂ္ဂိုလ် စာအုပ်နိဂုံး၌ စမ်းကျဆရာတော်၏ဆုတောင်းကို အောက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြထားပါသည်။

“ယခုဘဝ မဂ်ဗိုလ်နိဗ္ဗာန် ရောက်ရလို့၏။ မရခဲ့သော် ရုက္ခစိုး နတ်ဖြစ်၍ ဓာတုပရိနိဗ္ဗာန်ပွဲ ဆင်နွဲ၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ဝင်စံရလို့၏။ လွဲခဲ့သော် မေတ္တေယျဘုရားထံ၌ တရားနာယူ၍ မကြာမြင့်မီ ပရိနိဗ္ဗာန်ဝင်စံရပါ လို့၏ ။”

ကျမ်းညွှန်း
* ဦးသာသနဝိသုဒ္ဓိ (ဗိုလ်သိမ်းဆွေ)၏မြန်မာနိုင်ငံတော် ရဟန္တာ အရိယာများ၏ ထေရ်ပုဂ္ဂိုလ် “ပဋိပတ္တိ” သာသနာဝင်ကျမ်း၊ ကဝိရတနာစာပေမှ ထုတ်ဝေသည် (၁၉၇၇-ခုနှစ်) အုပ်စု - ၂၀၀၀

၁၀။ မှတ်သားဖွယ်ရာ သက်သတ်လွတ်ဆိုင်ရာ အဆုံးအမများ

သက်သတ်လွတ်စားခြင်းကို အချို့က အထင်ကြီးကြ၏။ မွန်မြတ်သည့်အကျင့်ဟု ခုံမင်စွဲလမ်းကြ၏။ သက်သတ်လွတ်စားသူကို ချီးကျူး၍ မစားသူကိုမူ ကဲ့ရဲ့ ပြစ်တင်လိုကြ၏။

မြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တော်အခါက ရသေ့ဆရာကြီး တစ်ဦးသည် မြတ်စွာဘုရားကိုပင် သားငါးစားရပါမည်လောဟု နှာခေါင်းရှုံ့ခဲ့သည်။ ကဲ့ရဲ့ပြစ်တင်ဖူးသည်။ သူက သားဟင်း၊ ငါးဟင်းကို “အာမဂန္ဓ = ညှီစော်နံသောအစာ”ဟု အမည်တပ်ကာ သားငါးစားမှုကို အပြစ်ဟု ယူဆသည်။

မြတ်စွာဘုရားက “သားဟင်း၊ ငါးဟင်းကို အာမဂန္ဓလို့ မခေါ်ထိုက်ဘူး၊ အာမဂန္ဓလို့ ခေါ်ထိုက်တဲ့အရာမှာ ကိလေသာတရားများသာဖြစ်တယ်”ဟု ရှင်းပြတော်မူသည်။ ငါးသားမစားခြင်း၊ သက်သတ်လွတ်စားခြင်းက သတ္တဝါကို ကိလေသာမှစင်ကြယ်အောင် မသုတ်သင်နိုင်ဘူး”ဟု အတိအလင်း မိန့်တော်မူထားသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၌ အချို့ဆရာတော်ကြီးများ သက်သတ်လွတ်ဘုဦးပေးတော်မူကြ၏။ ကျန်းမာရေးအရ မိမိတို့ သပ္ပာယ်ဖြစ်ရာ ဘုဦးပေးတော်မူကြခြင်းဖြစ်၏။ မွန်မြတ်သောအကျင့်ဟု ယူဆ၍ ဘုဦးပေးတော်မူကြခြင်းကား မဟုတ်ပါ။

စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး၌ ဝိပဿနာဂန္ဓာရုံချောင်သည် ရာသက်ပန် သက်သတ်လွတ်စားသည့်ဌာနတစ်ခု ဖြစ်၏။ ပဌမဝိပဿနာ ဆရာတော်ကြီးက ချောင်တွင်း၌ သက်သတ်လွတ်ကို စားကြရန် ညွှန်ကြားတော်မူခဲ့သည်။ ထိုသို့ ညွှန်ကြားခြင်းမှာ မွန်မြတ်သည့်အကျင့်ဟု ယူဆသော

မဟာထေရ်မြတ်တို့၏ စံနမူနာယူစရာ ကျင့်သီလ (အပိုင်း-၄)

ကြောင့်မဟုတ်။ တောထဲ တောင်ထဲ၌ တရားကျင့်နေသူတို့အဖို့ သစ်သီး သစ်ရွက်ဟင်းမျှဖြင့် မျှတစေလိုခြင်း၊ သားငါး ရှောင်ကြဉ်သဖြင့် ဘီလူး၊ သရဲတို့၏ အန္တရာယ်မှ ကင်းစေလိုခြင်း စသော အကြောင်းများကြောင့် ဖြစ်၏။

၁၁။ ရွှေကျင်ဆရာတော်ကြီးသည် သတ္တဝါသန္တာန်မပျက်သေးပါက ဘုဉ်းပေးတော်မမူပါ

ရွှေကျင်ဆရာတော်ကြီး (AD ၁၈၂၂-၁၈၉၃)သည် ဆွမ်းဟင်းအဖြစ် ဘုဉ်းပေးရာ၌ သက်သတ်လွတ်ဟင်း ဖြစ်စရာမလိုပေ။ သို့သော် သတ္တဝါသန္တာန်မပေါ်အောင် အမှုန့်ပြုလုပ်ထားသော မစ္ဆမံသမှုန့်များသာပါသော ဆွမ်းဟင်းကိုသာ ဘုဉ်းပေးတော်မူသည်။ သတ္တသန္တာန်ပေါ်သည့် သားငါးဟင်းများကို လုံးဝ ရှောင်တော်မူသည်။

ရွှေကျင်ဂုဏ်ရည်ကျမ်း၌ ဤသို့ မိန့်ဆိုထားသည်။ ထိုဆရာတော်ကြီးကား တစ်ပါးသောသူတို့၏ ကရုဏာကဲ့သို့မဟုတ်။ အသက်မရှိသော ဟင်းလျာ၏အဖြစ်သို့ ရောက်လေပြီးသော မျက်စိ ဦးခေါင်း မပျက်သော မစ္ဆငါးအပိုင်းအတုံးဖြစ်သော မစ္ဆဟင်းလျာများမှ အတုံးကို မြင်သော် ထိုမစ္ဆမံသတို့ကို အာရုံပြု၍ အစဉ်အောက်မေ့အပ်သော ဟင်းလျာအဖြစ်သို့ ရောက်အောင်ပင် ချမ်းသာခွင့်မရသော ဒုက္ခိတသတ္တဝါ၌ သနားခြင်းကရုဏာဖြစ်ပြန်လာရကား ထိုဟင်းလျာတို့ကိုပင် မစားမသုံးဆောင်ရက်ဘဲ ရှိလေသည်။ သတ္တဝါသန္တာန် မပေါ်အောင်

ကျမ်းညွှန်း
* (၂၄၅) အာမဂန္ဓသုတ္တဝဏ္ဏနာ၊ သုတ္တနိပါတဋ္ဌကထာ (နာ-၃၀၂)

အမှုန့်ထောင်းပြု၍ ကပ်သော်ကား သုံးဆောင်တော်မူ၏။ ထို့ကြောင့် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ကရုဏာတော်ကို တစ်ပါးသောသူတို့နှင့် မတူသူဟု သိမှတ်အပ်သည်။

၁၂။ မဟာစည်ဆရာတော်ကြီး အသားကြီးများကိုမဘုဉ်းပါ

ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်ဆရာတော် ဘုရားကြီး(AD ၁၉၀၄-၁၉၈၂)မိန့်ကြားတော်မူသည်မှာ ‘နွားသတ်သမားတွေက သတ်မည့်နွားကို ဆွဲသွားကြတယ်။ အဲဒီလို ဆွဲသွားရာမှာ ခြေလှမ်းတိုင်း၊ ခြေလှမ်းတိုင်း အသတ်ခံရဖို့ နီးကပ်၊ နီးကပ်သွားတယ်။ အသတ်ခံရမည့်နွားက သူ့ကိုသတ်ဖို့ ဆွဲနေကြတယ်ဆိုတာ သိပုံရပါတယ်။ သူတတ်နိုင်သမျှ ရုန်းကန်နေရှာတာကိုလည်း တွေ့ရတယ်။ ဒါပေမဲ့ နွားသတ်သမားတွေက အတင်းရိုက်နှက်ပြီး ဆွဲနေကြတဲ့ အတွက် မလိုက်ချင်ဘဲနဲ့ လိုက်ပါသွားရရှာတယ်။ အဲဒီလို နွားကို မြင်ရတဲ့အခါ အင်မတန် သနားစရာကောင်းတာပဲ။ ဘုန်းကြီးဟာ အဲဒီလို နွားတွေသတ်ဖို့ ဆွဲနေကြတာကိုမြင်ရလို့ သနားတာနဲ့ အဲဒီအခါကစပြီး အမဲသားကို မဘုဉ်းတော့ဘဲ ရှောင်ကြဉ်လာခဲ့ပါတယ်။ အဲဒါဟာ ရဟန်းမဖြစ်ခင် ရှင်သာမဏေဘဝကပါပဲ’ဟု အမဲသားမဘုဉ်းပေးရသည့်အကြောင်းကို မိန့်ကြားတော်မူပါသည်။

ဆရာတော်ကြီး သနားကရုဏာဖြစ်တော်မူသဖြင့် ဝက်သားမဘုဉ်းပေးတော့သည့် အကြောင်းကိုလည်း မိန့်ကြားတော်မူဖူးသည်မှာ ‘ငယ်စဉ်အခါက မီးရထားစီးရန် ဘူတာရုံတစ်ရုံ၌ စောင့်နေစဉ်

ဝက်များကို တင်းကျပ်စွာ တုပ်နှောင်၍ မီးရထားပေါ်သို့ တင်ကြသောအခါ ဝက်များက ထိတ်လန့်ဖွယ်ရာအသံများဖြင့် အော်ဟစ်ကြ၍ သနားလှသောကြောင့် ထို့နေ့ကစ၍ ဝက်သားမစားတော့တာပါ’ ဟု မိန့်ကြားတော်မူဖူးသည်။

၁၃။ သွားနာသက်သာအောင်လို့ သက်သတ်လွတ် ဘုဉ်းသည့်ဆရာတော်

တစ်ခါက သဒ္ဓါတရားထက်သန်စွာဖြင့် သာသနာ့ဘောင်သို့ ဝင်ရောက်လာသော ရဟန်းတော်တစ်ပါးသည် ဘုန်းတော်ကြီးဦးသီလ (AD ၁၈၃၂-၁၉၀၇)ထံသို့ အဖူးအမြော် ရောက်လာ၏။

ထိုရဟန်းတော်မှ-

“တပည့်တော်သည် ဘုန်းတော်ကြီးနှင့် အတူနေပြီး တရားအားထုတ်ချင်ပါသည်ဘုရား၊ ဘုန်းတော်ကြီးကဲ့သို့ပင် သက်သတ်လွတ်အကျင့်လည်း အမြဲစားပါမည်ဘုရား”ဟု လျှောက်ထားတော့သည်။ ထိုအခါ ဘုန်းတော်ကြီးမှ ရဟန်းတော်အား -

“ဦးပဉ္စင်း ရဟန်းသိက္ခာ ဘယ်နှစ်ဝါရှိပြီလဲ” “နှစ်ဝါရှိပါပြီ ဘုရား”ဟုဆိုရာ-

“ဦးပဉ္စင်း ငယ်ပါသေးသည်၊ စာပေကျမ်းဂန်များ တတ်မြောက်အောင် သင်ကြားပါ။ စာပေပရိယတ္တိ သင်ကြားတတ်မြောက်ပြီး (၁၀) ဝါလောက်ရပါမှ တရားအားထုတ်ပါ။ ဘုန်းကြီးအခုလို သက်သတ်လွတ်

ကျမ်းညွှန်း

* ဦးမာနိတသိရိ ပြုစုတော်မူသည့် ပထမရွှေကျင်ဆရာတော်၊ ၁၉၉၄ ပထမအကြိမ် (နာ-၇၉)

စားနေခြင်းဟာ ကုသိုလ်ဖြစ်ကျင့်သည် မထင်ပါနဲ့။ သွားနာသက်သာ အောင်လို့ပါ” ဟု မိန့်တော်မူ၏။

ဘုရားရှင်၏ အလိုတော်ကျ စားသုံးခြင်းသည် အသားစားသည်၊ မစားသည်နှင့် မဆိုင်ပေ။ အစာအာဟာရအပေါ်၌ တွယ်တာ တပ်မက်မှု တဏှာလောဘ ငြိမ်းရန်သာ လိုရင်းဖြစ်ပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ ဒုက္ခခပ်သိမ်း ချုပ်ငြိမ်းဖို့ရန် ကျင့်ကြံအားထုတ်ရာ၌ သက်သတ် လွတ်အကျင့်ကို ကျင့်လိုကကျင့်သုံးနိုင်သကဲ့သို့ မကျင့်လိုကလည်း မကျင့်သုံးဘဲ မိမိတို့၏သဘောဆန္ဒအတိုင်း ဖြစ်လေတော့သည်။

၁၄။ သတ္တဝါတို့ကို သနား၍ သတ်သတ်လွတ် ဘုဉ်းသည့်ဆရာတော်

တောင်တန်းသာသနာပြု ဆရာတော်ဦးဥတ္တမသာရ (AD ၁၉၁၀-၁၉၉၅)၏ သက်သတ်လွတ် စားရခြင်းအကြောင်းမှာ သတ္တဝါများကို သနားကြင်နာခြင်း၊ သတ္တဝါမှန်သမျှ သေဘေးကို ကြောက်လန့်သည့်အတွက် လူသားများက အနိုင်အထက် ဖမ်းဆီး သတ်ဖြတ်ကြသောအခါ ကြောက်လန့်ပြီး ရုန်းကြ၊ အော်ဟစ် မြည်တမ်းကြ၏။ သက်ရှိသတ္တဝါအချင်းချင်း ဤကဲ့သို့ သနားစရာဖြစ်နေပုံကို မြင်တွေ့နေရပါလျက် ချမ်းသာခွင့် မပေးကြဘဲ သူတို့၏ အသွေးအသားကို စားချင်စိတ်ဖြင့် အတင်းအဓမ္မ သတ်ဖြတ်ကြသောကြောင့် ရုန်းကန် အော်ဟစ် မြည်တမ်းရင်း သေကြရရှာ၏။

ကျမ်းညွှန်း

* အရှင်ဇောတိပါလ ပြုစုတော်မူသော ဦးသီလ ထေရုပ္ပတ္တိ ဝိဘာဝနီကျမ်း (နာ-၂၁)

ဤကဲ့သို့ ကိုယ်ချင်းစာနာမှု ကင်းမဲ့စွာဖြင့် သတ်ဖြတ်မှုများကို မကြား၊ မမြင်၊ မတွေ့ချင်ပေ။ အသားဟင်းမှန်သမျှ သက်ရှိသတ္တဝါ များကို သတ်ဖြတ်ပြီးမှ စားကြရခြင်းဖြစ်သည်။ သည်အဖြစ်ကို ဆရာတော်ဘုရားကြီးအနေဖြင့် မမြင်မတွေ့ မကြားချင်သောကြောင့် တိရစ္ဆာန်အသားတွေကို မစားခြင်းဖြစ်သည်ဟု မိန့်တော်မူဖူး၏။

**၁၅။ ရွှေ့ဟင်္သာဆရာတော်ကြီး၏
သက်သတ်လွတ်ဆိုင်ရာ ဩဝါဒစကား**

မြတ်စွာဘုရား၏အလိုတော်မှာ အာဟာရကို စားသောက် သုံးဆောင်ကြခြင်းသည် ခန္ဓာခွံကျန်းမူတ၍ ကျန်းမာအားရှိကာ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်းတရားကို အားထုတ်နိုင်စေရန်သာလျှင် အာဟာရ ကို စားသောက် သုံးဆောင်ကြရမည်ဟု ရည်ညွှန်းတော်မူသည်။ ဟောကြားတော်မူသည်။ သို့ကြောင့် ကျန်းမာစွာ ခန္ဓာကိုယ် ခိုင်ခံ့အားရှိ စေရန် မိမိတို့နှင့် သင့်မြတ်သော သတ်လွတ် မလွတ် ရရှိသမျှသော ထမင်းဟင်း အစရှိသော အာဟာရဘောဇဉ်တို့ကို စားသောက် သုံးဆောင်ကြရမည် ဖြစ်သည်။

မိမိစားသောက်သော အာဟာရ၌ ကောင်းလိုက်တာ၊ အရသာ ရှိလိုက်တာဟူ၍ တပ်မက်သော တဏှာလောဘကို မဖြစ်စေရပါ။ ကန္တာရလမ်းခရီးရှည်ကို သွားကြရသော ဇနီးမောင်နှံ နှစ်ယောက် တို့သည် လမ်းခရီး၌ ရိက္ခာကုန်၍ မလွဲမရှောင်သာ မကြံသာကြသည် ဖြစ်သောကြောင့် မိမိတို့ရင်သွေးသားငယ် အလိုအလျောက် သေဆုံး

သောအခါ ၎င်းသားငယ်အသားကိုပင် အာဟာရအဖြစ်ဖြင့် စားကြ ရသည်ဖြစ်ရာ ချစ်လှစွာသော သားငယ်၏အသား ဖြစ်သောကြောင့် အရသာခံပြီး မြိန်မြိန်ရှက်ရှက်၊ နှစ်နှစ်သက်သက် မစားနိုင်ကြ ခန္ဓာကိုယ်မျှတ၍ ခရီးလမ်းဆုံး သွားနိုင်ရုံသာလျှင် နှလုံးသွင်းကာ စားကြရဘိသကဲ့သို့ -

ထို့အတူ ခန္ဓာကိုယ်ကို ရရှိနေကြသော ရှင်ရောလူပါ သူတော် ကောင်းဖြစ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မိမိတို့စားသော အာဟာရ တို့၌ တွယ်တာ တပ်မက် နှစ်သက်သာယာခြင်းကို မဖြစ်စေဘဲ မလွဲ မရှောင်သာ အာဟာရကိုမစားလျှင် မဖြစ်သောကြောင့်သာလျှင် ခန္ဓာခွံကျန်းစေရန် ရောဂါသစ်ဟောင်း မဖြစ်စေရန် ဩဇာဓာတ် ပါရှိသော အစာအာဟာရတို့ကို သင့်လျော်သလောက် အတိုင်းအတာ ပမာဏကို ချိန်ဆ၍ စားသောက်ကြရမည်ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟော တော်မူလိုခြင်းဖြစ်သည်။ သက်သတ်လွတ်ကို စားရမည်ဟူ၍ လည်း ကောင်း၊ မစားရဟူ၍လည်းကောင်း မိန့်ကြားတော်မူခြင်း မရှိချေဟု ရွှေဟင်္သာဆရာတော်ကြီး (AD ၁၈၉၃-၁၉၉၅)က မန္တလေးမြို့မှ ဒေါ်လှခင်၏ (၂၀-၇-၇၅)ရက်စွဲပါစာဖြင့် မေးလျှောက်လာသည့် သက်သတ်လွတ်စားခြင်း၊ မစားခြင်းဆိုင်ရာ မေးခွန်းအတွက် ဖြေကြား ပေးတော်မူပါသည်။

ကျမ်းညွှန်း

* အရှင်နန္ဒမာလာဘိဝံသ၏ ရွှေဟင်္သာဆရာတော် ဘဝနှင့်စာပေ အထွေထွေ (နာ-၂၁၂)

၁၆။ မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော်ကြီး၏ သက်သတ်လွတ်ဆိုင်ရာ သြဝါဒစကား

အမရပူရမြို့၊ မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော်ကြီး အရှင်ဇနကာဘိဝံသ (AD ၁၉၀၀-၁၉၇၇)သည် ရှေးယခင်က သက်သတ်လွတ် ဘုဉ်းပေး တော်မူခြင်း မရှိခဲ့ပေ။ (၁၉၇၁) ခုနှစ်တွင် ကျောင်းတိုက်၌ သံဃာတော် အပေါင်း (၄၀၀) ခန့် ရှိလာသည့်အခါ တပည့်များစွာတို့၏ စားဝတ် နေရေးအတွက် ကြောင့်ကြစိုက်လာရတော့သည်။

ထို့ကြောင့် ဆရာတော်ကြီးသည် သမ္မာဒေဝနတ်ကောင်း နတ်မြတ်များ၏ အကူအညီကို ရယူလိုသည်။ ထိုနတ်ကောင်း၊ နတ်မြတ် များသည် သာသနာတော်ကိုလည်း ကြည်ညိုပြီး အသားစားခြင်း ကိုလည်း ရှောင်ကြဉ်ကြသည်ဟု ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာအဖွင့်၊ သုတ်ပါ ထေယျအဋ္ဌကထာ အာဇ္ဇာနာဠိယသုတ်အဖွင့်တို့ကို ထောက်ပြီး သက်သတ်လွတ်စားသူများကို နတ်ကောင်းနတ်မြတ်များက နှစ်သက် သဘောကျ စောင့်ရှောက်သည်ဟူသော အယူအဆကို လက်ခံပြီး သက်သတ်လွတ် စားသုံးခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

ကုသိုလ်ရအောင် ကျင့်နေခြင်းမဟုတ်ဘဲ တပည့်သံဃာတော် များ ဘုဉ်းပေးလိုက ဘုဉ်းပေးတော်မူကြပါ။ မဘုဉ်းပေးဘဲနေလိုက နေတော်မူပါဟု လျှောက်ထားပါသည်။ ကျောင်းတိုက်၌မူ အသားကြီး များကို ရှောင်နိုင်သမျှရှောင်ရန် သြဝါဒပြုတော်မူပါသည်။

ကျမ်းညွှန်း

* မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်ဇနကာဘိဝံသ၏တစ်ဘဝသံသရာ (နှာ- ၃၈၆)

၁၇။ အန္တရာယ်ကင်း ပရိတ်ရွတ်သူများ အမဲသားကို ရှောင်သည်

ဆရာတော်ဦးဗုဒ္ဓ (AD ၁၇၈၇-၁၈၄၂)သည် အရုဏ်ဆွမ်း ဘုဉ်းပေးပြီးနောက် စာကြည့်စားပွဲတွင်ထိုင်ကာ စာကြည့်လေ့ရှိသည်။ စာရေးချင်လျှင်လည်း ထိုစားပွဲတွင်ထိုင်၍ စာရေးတတ်သည်။ ကျမ်းပေါင်းများစွာကိုလည်း ပြုစုတော်မူခဲ့သည်။

တစ်ဖက်က ပေမူကိုလှန်၊ တစ်ဖက်က ပုရပိုက်ကိုသုံး၍ စာပေကျမ်းဂန်ပြုစုလေ့ရှိသည်။ ကျမ်းပြုစာကြည့်စာရွာလုပ်တော်မူရင်း တစ်ဖက်၌လည်း အမဲခြောက်ဆီဆမ်းကို အားပါးတရဘုဉ်းပေးပြီး လက်ဖက်ရည်ကြမ်းနှင့် မြည်းလေ့ရှိသည်။ ဤသို့ဖြင့် ဘုဉ်းပေးခဲ့သည်မှာ နေ့ဆွမ်းစားချိန်တိုင်သောဟူ၏။ နေ့ဆွမ်းဘုဉ်းပေးပြီးနောက် မှသာ စားသောက်မှုကိစ္စဝိစ္စ အပြီးသတ်တော်မူသည်။

တစ်နေ့တွင် ဆရာတော်ဦးဗုဒ္ဓသည် အာဇာနည်ဦးဗုဒ္ဓိယသုတ်အဖွင့်ကို ကြည့်ရှုတော်မူနေသည်။ အဋ္ဌကထာထဲတွင် ရဟန်းတော်များသည် ပရိတ်ရွတ်သောအခါ အမဲသားမစားဘဲရွတ်ပါက ဖုတ်၊ တစ္ဆေ၊ ပြိတ္တာ၊ သဘက်၊ ဘီလူးတို့သည် ပို၍ ကြောက်ရွံ့လေးစားလိုက်နာကြသည်။ ပို၍လည်း အစွမ်းထက်သည်။ ပို၍လည်း အန္တရာယ်ကင်းသဖြင့် အာဇာနည်ရသည်။ ထို့ကြောင့် အန္တရာယ်ကင်း ပရိတ်ရွတ်သူများသည် အမဲသားကို ရှောင်သင့်သည်ဟူသော အဋ္ဌကထာဆရာမြတ်၏ အမှာစာကို ဆရာတော်ဦးဗုဒ္ဓ ဖတ်ရသည်။

ကျမ်းညွှန်း

* ဝိနယသင်္ဂဟအဋ္ဌကထာ၊ ဘေသဇ္ဇာဒိကရဏဝိနန္ဒယကထာ
* ဆုပြည့်စုံထွန်း အယ်ဒီတာအဖွဲ့၏ ဆရာတော်ဗုဒ္ဓ (နာ-၇၄-၇၅)

မဟာထေရ်မြတ်တို့၏ စံနမူနာယူစရာ ကျင့်သီလ (အပိုင်း-၄)

ထိုအခါ ဆရာတော်ဦးဗုဒ္ဓသည် ကညစ်ကိုချ လက်ဆေး
တော်မူပြီး လက်ကိုသုတ်ကာ ထိုအဋ္ဌကထာစကားရပ် အောက်ခြေတွင်
ဤလင်္ကာကို ရေးသားခဲ့သည်။

“ပိဋကတ်သုံးပုံ၊ သိမှတ်အာဂုံ ဝါစုဂ်ပင်ဇုံသော်လည်း ကိုယ့်
ကိုယ်ကိုယ် ကိုယ်သာကျင့်မှ သင့်သတဲ့”ဟု ရေးသားကာ ထိုနေ့မှစ၍
အမဲခြောက်ဖုတ်ကို လုံးဝ လုံးဝ အပြီးတိုင် စွန့်လွှတ်လိုက်လေသည်။
တကယ့်သတ္တိရှင် တကယ်ပြတ်သားသည့် တိဟိတ်ပဋိသန္ဓေရှင်
ပီသပါပေတကား။

ကိုးကားဖို့ငြိမ်းပြုသည့်ကျမ်းများ

- ၁။ (၄၃၆) ကုလဒူသကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ ပါရာဇိကကဏ္ဍအဋ္ဌကထာ (ဒုတိယတွဲ)
- ၂။ (၁၀၅၈) မဟာကဿပထွေရဂါထာဝဏ္ဏနာ၊ ထေရဂါထာ အဋ္ဌကထာ၊ ဒုတိယတွဲ
- ၃။ (၃၀၀)၊ သေနာသနက္ခန္ဓက၊ စူဠဝဂ္ဂပါဠိ
- ၄။ (၃၅၆)၊ အာဂန္တုကဝတ္ထကထာ၊ ဝတ္ထက္ခန္ဓက၊ စူဠဝဂ္ဂပါဠိ
- ၅။ (၂၅၁)၊ ခုဒ္ဒကဝတ္ထုနိ၊ ခုဒ္ဒကဝတ္ထုခန္ဓက၊ စူဠဝဂ္ဂပါဠိ
- ၆။ (၂၅၁)၊ ခုဒ္ဒကဝတ္ထုနိ၊ စူဠဝဂ္ဂပါဠိ
- ၇။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် ပထမတွဲ
- ၈။ (၃၅၉)၊ အာဝါသိကဝတ္ထကထာ၊ ဝတ္ထက္ခန္ဓက၊ စူဠဝဂ္ဂပါဠိ
- ၉။ (၂၉၁)၊ ရဟောနိသဇ္ဇသိက္ခာပဒ၊ အစေလကဝဂ္ဂ၊ ပါစိတ္တိယပါဠိ
- ၁၀။ (၃၆၁) စိဝရက္ခန္ဓက၊ ပစ္စိမဝိကပ္ပနုပဂစိဝရာဒိကထာ၊ မဟာဝါပါဠိ
- ၁၁။ (၄၉) မစ္ဆရိယကောသိယသေဌိဝတ္ထု၊ ဓမ္မပဒပါဠိ-၁
- ၁၂။ (၂၁၅) သန္တောသကထာ၊ သာမညဖလသုတ္တ၊ သီလက္ခန္ဓဝဂ္ဂပါဠိ
- ၁၃။ (၁၅)၊ တေစိဝရိကင်္ဂကထာ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂ - ပထမတွဲ
- ၁၄။ (၄၄) ပဌမပါရာဇိက သန္တတဘာဏဝါရ၊ ပါရာဇိကပါဠိ
- ၁၅။ (၂၇၁) အန္တရပေယျောလ၊ ပရိဝါရပါဠိ
- ၁၆။ (၄၅)၊ ပဌမပါရာဇိက ပဒဘာဇနိယဝဏ္ဏနာ၊ ပါရာဇိကအဋ္ဌကထာ အတွဲ-၁
- ၁၇။ (၅၆)၊ ဒုတိယသဟသေယျသိက္ခာပဒ၊ မုသာဝါဒဝဂ္ဂ၊ ပါစိတ္တိယပါဠိ
- ၁၈။ သဟသေယျသိက္ခာပဒ၊ မုသာဝါဒဝဂ္ဂ၊ ပါစိတ္တိယပါဠိ။

- ၁၉။ ဥဗ္ဗာဟိကာယဝူပသမနံ၊ စူဠဝဂ္ဂပါဠိ
- ၂၀။ (၅၆) ဒုတိယ သဟသေယျသိက္ခာပဒ၊ မုသာဝါဒဝဂ္ဂ၊
ပါစိတ္တိယပါဠိ
- ၂၁။ (၅၈၃) ရူပိယသိက္ခာပဒ၊ ကောသိယဝဂ္ဂ၊ နိဿဂ္ဂိယကဏ္ဍ၊
ပါရာဇိကပါဠိ
- ၂၂။ စိတ္တဟတ္ထထွေရဝတ္ထု၊ စိတ္တဝဂ္ဂ၊ ဓမ္မပဒဋ္ဌကထာ (ပထမတွဲ)
- ၂၃။ (၄)၊ ပရိဗ္ဗာဇကကထာဝဏ္ဏနာ၊ ဗြဟ္မဇလသုတ္တ၊
သီလက္ခန္ဓဝဂ္ဂဋ္ဌကထာ
- ၂၄။ (၂၀)၊ ပဋ္ဌမသီလပဉ္စက၊ သီလနိဒ္ဒေသ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂဋ္ဌကထာ-၁
- ၂၅။ (၃၇)၊ သီလမယဉာဏနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ၊ မဟာဝဂ္ဂ၊
ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ္ဂဋ္ဌကထာ-၁
- ၂၆။ (၃၉၇-၄)၊ ဒေသနာနိဒ္ဒေသ၊ ခုဒ္ဒသိက္ခာမူလသိက္ခာ
- ၂၇။ သတ္တာဟပဗ္ဗဇိတထွေရအပဒါန၊ အပဒါပါဠိ၊ ပထမတွဲ
- ၂၈။ (၁၄၇)၊ ဂါမသီမာဒိ၊ ဥပေါသထက္ခန္ဓက၊ မဟာဝဂ္ဂပါဠိ
- ၂၉။ (၂၆၅)၊ ဒန္တပေါကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ ဘောဇနဝဂ္ဂ၊
ပါစိတ္တိယကဏ္ဍ၊ ပါစိတ္တိယအဋ္ဌကထာ
- ၃၀။ ဝိနယာလင်္ကာရဋီကာ
- ၃၁။ သဟသေယျသိက္ခာပဒ၊ ပါစိတ္တိယပါဠိ
- ၃၂။ (၂၄၅) အာမဂန္ဓသုတ္တဝဏ္ဏနာ၊ သုတ္တနိပါတဋ္ဌကထာ
- ၃၃။ ဝိနယသင်္ဂဟအဋ္ဌကထာ၊ ဘေသဇာဒိကရုဏဝိနစ္ဆယကထာ
- ၃၄။ ကျေးဇူးတော်ရှင် စုဒ္ဒသမရွေ့ကျင်သာသနာပိုင် သက်တော်ရှည်
ဇယမေဒနီဝါဆိုဆရာတော်ဘုရားကြီး သက်တော် (၁၀၀)
စာ(၁၀၀) ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ သက်တော် (၁၀၀)ပြည့်

မွေးနေ့တော်ကို ပူဇော်သောအားဖြင့် တပည့် ဇယမေဒနီ အရှင်နန္ဒိယနှင့် ဥက္ကဋ္ဌကျော်တို့ စီစဉ်ထုတ်ဝေသည်။ (၂၀၁၇) ခုနှစ်

၃၅။ အရှင်ပညာတိက္ခ (ယော)၏ တိပိဋကဓရ ဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိက ယောဆရာတော် ဘဝဖြစ်စဉ် ကြောင်းကျိုးထင် (ဆရာတော်၏ သက်တော် ၇၅-နှစ်ပြည့် စိန်ရတုအထိမ်းအမှတ်)

၃၆။ ဘဒ္ဒန္တသူရိယာဘိဝံသ၏ ထေရုပ္ပတ္တိကထာ ၁၉၇၆-ခုနှစ်၊ ပထမအကြိမ်

၃၇။ စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး ရွှေဟင်္သာဆရာတော်ရေးသားတော်မူသည့် ပထမထွင်ခေါင်ဆရာတော်ဘုရားကြီးအကြောင်း ၁၉၇၈ ခုနှစ်၊ တတိယအကြိမ်တို့ကို မှီငြမ်းပါသည်။

၃၈။ ဗိုလ်ကလေး အရှင်ပဏ္ဍိတ (ဓမ္မာစရိယ၊ M.A, Dip in Eng. သီရိလင်္ကာ)၏ အရှင်မဟာကဿပထေရ်အသွင် ဆရာတော် ဦးသီလထေရ်အရှင် ရွှေကျင်နိကာယတောရဘုန်းကြီး ဦးသီလ၏ ခန္ဓာဝန်ချ ရာပြည့်အထိမ်းအမှတ်မဂ္ဂဇင်း

၃၉။ ဥးမာနိတသိရီ ပြုစုတော်မူသည့် ပထမရွှေကျင်ဆရာတော်

၄၀။ အရှင်ကေလာသဓမ္မာစရိယ ဂဏဝါစက (BA ဝိဇ္ဇာဂုဏ်ထူး)၏ အင်းဝသာသနာဝင်ကို မှီငြမ်းသည်။

၄၁။ စံထေရ်မဟာထေရ်၏တစ်သက်တာ ဘဝဖြစ်စဉ်လွှာ

၄၂။ အရှင်ရာဇဓမ္မာဘိဝံသ၏ ဘဒ္ဒန္တသူရိယာဘိဝံသ၏ ထေရုပ္ပတ္တိ ကထာ၊ ၁၉၇၆ ခု ပထမအကြိမ်

၄၃။ အရှင်ဇောတိပါလ ပြုစုတော်မူသော ဦးသီလထေရုပ္ပတ္တိ ဝိဘာဝ နိကျမ်း

၄၄။ အရှင်ဓမ္မိကာလင်္ကာရာဘိဝံသ၏ ကမ္ဘာချီကျော်ကြား မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရား

၄၅။ အရှင်ရာဇဓမ္မာဘိဝံသ ရေးသားပြုစုတော်မူသည့် အရှင်သူရိယာ ဘိဝံသ၏ ထေရ်ပုဂ္ဂိုလ်ကထာ (၁၉၇၆ ခုနှစ်)

၄၆။ အရှင်နန္ဒမာလာဘိဝံသ၏ ရွှေဟင်္သာဆရာတော်ဘဝနှင့် စာပေ အထွေထွေ (၁၉၉၇-ခုနှစ်)

၄၇။ စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး ရွှေဟင်္သာဆရာတော်ရေးသားတော်မူသည့် ပထမ ထွင်ခေါင်ဆရာတော်ဘုရားကြီးအကြောင်း ၁၉၇၈-ခုနှစ်၊ တတိယအကြိမ်ကို မှီငြမ်းပါသည်။

၄၈။ ရွှေဥမင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဩဝါဒ

၄၉။ စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး ရွှေဟင်္သာဆရာတော် အရှင်ပဏ္ဍိတထေရ်၏ ရွှေကျင်နိကာယသာသနာဝင် (၂၀၁၁-ခုနှစ်) တတိယအကြိမ်။

၅၀။ တောင်မြို့မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်ဇနကာ ဘိဝံသ၏ တစ်ဘဝသံသရာ

၅၁။ ပြည်မြို့ ကျေးဇူးရှင် ဗာရာဏသီဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ နှစ် တစ်ရာပြည့် အထိမ်းအမှတ် ဂုဏ်ပူဇော်တမ်းများမှ ပဓာန နာယကဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တနာဂဝံသ၏ ဝိနည်းတရား အလေးထား (၂၀၀၂-ခုနှစ်)

၅၂။ အရှင်စန္ဒသီရိ (မဟာဂန္ဓဝါစကပဏ္ဍိတ)၏ ဘဒ္ဒန္တဂုဏိဿရ မဟာထေရ်၏ အန္တိမဈာပန သာဓုကီဠနပူဇော်။

၅၃။ ဝင်းစိန်ကျောင်းဆရာတော် အရှင်စိန္တိတ၏ အနန္တကျေးဇူး တော်ရှင် ရွှေဥမင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ မှတ်သားဖွယ်ရာ ဆုံးမစာများ၊ အနန္တာစာပေ၊ ၂၀၁၆-ခုနှစ်၊ ပထမအကြိမ်

အရှင်ခေမာနန္ဒ (ရန်ကင်းတောရ-သပြေပင်)

- ၅၄။ ဝင်းစိန်ကျောင်းဆရာတော် အရှင်စိန္တိတ၏ အနန္တကျေးဇူးတော်ရှင်
ရွှေဥမင်တောရ ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ မှတ်သားဖွယ်ရာ
ဆုံးမစာများ၊ အနန္တာဓမ္မစာပေ၊ ၂၀၁၆-ခုနှစ်၊ ပထမအကြိမ်
- ၅၅။ ပထမရွှေကျင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး
- ၅၆။ ကျေးဇူးတော်ရှင် မင်းကွန်းတိပိဋကဆရာတော်ဘုရားကြီး
သက်တော် ၁၀၀-ပြည့် အထိမ်းအမှတ်စာစောင်ကို မိုးငြမ်းသည်။
- ၅၇။ အရှင်သောမာဘိသိရီ၏ ထေရဝံသာစာရက္ခမဒီပိကာ
- ၅၈။ ထားဝယ်မြို့၊ ကူးတို့နိကာယသာသနာဝင်
- ၅၉။ ယမိုက်အရကောက်
- ၆၀။ အရှင်ရာဇမ္မာဘိဝံသ ရေးသားပြုစုတော်မူသည့် ဘဒ္ဒန္တသူရိယာ
ဘိဝံသ၏ ထေရုပ္ပတ္တိကထာ၊ ၁၉၇၆-ပထမအကြိမ်
- ၆၁။ ဆရာတော်အရှင်ရာဇိန္ဒထေရ်၏ သာသနာဗဟုဿု တပွ
ကာသနီကျမ်း
- ၆၂။ ဦးသာသနဝိသုဒ္ဓိ(ဗိုလ်သိမ်းဆွေ)၏မြန်မာနိုင်ငံတော် ရဟန္တာ
အရိယာများ၏ ထေရုပ္ပတ္တိ “ပဋိပတ္တိ” သာသနာဝင်ကျမ်း၊ ကဝိ
ရတနာစာပေမှ ထုတ်ဝေသည် (၁၉၇၇-ခုနှစ်) အုပ်ရေ - ၂၀၀၀
- ၆၃။ ဦးမာနိတသိရီ ပြုစုတော်မူသည့် ပထမရွှေကျင်ဆရာတော်၊
၁၉၉၄ ပထမအကြိမ်
- ၆၄။ အရှင်ဇောတိပါလ ပြုစုတော်မူသော ဦးသီလထေရုပ္ပတ္တိ ဝိဘာဝ
နီကျမ်း
- ၆၅။ အရှင်နန္ဒမာလာဘိဝံသ၏ ရွှေဟင်္သာဆရာတော် ဘဝနှင့်စာပေ
အထွေထွေ

၆၆။ ဆုပြည့်စုံထွန်းအယ်ဒီတာအဖွဲ့၏၊ တိပိဋကဓရ ယောဆရာတော်
ဘုရားကြီး

၆၇။ ညိုမြ၏ ကုန်းဘောင်ရွာပုံတော်၊ ၁၉၉၇ ခုနှစ် တတိယအကြိမ်

၆၈။ ဓမ္မာစရိယဦးဌေးလှိုင်၏ ရဟန္တာနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်ထူးများ

၆၉။ မောင်ပန်းမွှေး၏ မြန်မာနိုင်ငံ ရဟန္တာနှင့် ရဟန်းထူးများ၊ ဘဒ္ဒန္တ
ဇောတိပါလမဟာထေရ် (၂၀၀၈ ခုနှစ်၊ ပထမအကြိမ်)

၇၀။ ဦးအောင်မွန် (မြတ်ဆုမွန်)၏ ကျောင်းကန်အနီးမှ အဖိုးတန်
ပုံဝတ္ထုများ

၇၁။ ဒေါက်တာမင်းတင်မွန်၏ သပြေကန်ဆရာတော်ဘုရား

၇၂။ ညိုမြ၏ ကုန်းဘောင်ရွာပုံတော် (၁၉၉၇ ခုနှစ်)

၇၃။ မောင်ပန်းမွှေး၏ မြန်မာနိုင်ငံ ရဟန္တာနှင့် ရဟန်းထူးများ၊ မှော်ဘီ
ထန်းတစ်ပင်၊ နဲသမိန်ရွာ ပထမ နဲသမိန်ဆရာတော် ဦးဝိစာရကို
ကိုးကားသည်။ (၂၀၀၈ ခုနှစ်၊ ပထမအကြိမ်)

၇၄။ လူမင်းဟန် ပျဉ်းမနား၏ ဝေဘူဆရာတော်ထေရ်ပုပ္ဖတ္တိနှင့်
ကွင်းဆက်များ

၇၅။ ကျော်ဇေယျာလေး ကသာ၏ ဝေဘူဆရာတော်ဘုရားကြီး၏
ထေရ်ပုပ္ဖတ္တိကထာနှင့် မှတ်တမ်းများ

၇၆။ ဆုပြည့်စုံထွန်း အယ်ဒီတာအဖွဲ့၏ သပိတ်အိုင်တောရ
ဆရာတော်ဘုရားကြီး

၇၇။ မောင်ပန်းမွှေး၏ မြန်မာနိုင်ငံ ရဟန်းထူးများ (ဒုတိယတွဲ)မှ
ညောင်ဝိုင်းဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တဇိနာလင်္ကာရကို မှီငြမ်းပါသည်။

၇၈။ ဓမ္မာစရိယဦးဌေးလှိုင်၏ ရဟန္တာနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်ထူးများ

- ၇၉။ မောင်ပန်းမွှေး၏ မြန်မာနိုင်ငံ ရဟန္တာနှင့် ရဟန်းထူးများ (ဒုတိယတွဲ) သဲတောဆရာတော် ဦးနန္ဒဝံသကို မှီငြမ်းပါသည်။
- ၈၀။ Dr.မင်းတင်မွန်၏ သပြေကန်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ၁၉၉၉-ခုနှစ် မြမွန်ရတနာစာပေ။
- ၈၁။ မောင်ရေချမ်း၏ ကိုယ့်ပြစ်မြူမှုန် မြင့်မိုရ်ပုံရူ၊ မြတ်ဆုမွန်မဂ္ဂဇင်း၊ ၂-၂၀၀၂-ခုနှစ်
- ၈၂။ ဓမ္မာစရိယဦးဌေးလှိုင်၏ မြန်မာနိုင်ငံ ပဋိပတ္တိသာသနာဝင် ရဟန္တာနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်ထူးများကို မှီငြမ်းသည်။
- ၈၃။ ဝဏ္ဏကျော်ထင်ဦးဘသန်း(ရှင်ဗုဒ္ဓယောသ)၏ မဟာစည်ထေရ် မြတ်အတ္ထုပ္ပတ်၊ ၂၀၀၇ ခုနှစ် (ဒုတိအကြိမ်)
- ၈၄။ မောင်ကျော်ညွန့် (မြန်မာ့အလင်း သတင်းစာတိုက်)၏ ဝေဘူ ဆရာတော်ဘုရားကြီးထေရ်ပုတ္တိနှင့် ကျင့်စဉ်ကို မှီငြမ်းသည်။
- ၈၅။ တပည့်များ စုပေါင်းပူဇော်သည့် ညောင်တုန်းမြို့၊ ရွှေဟင်္သာ တောရ ပါဠိတက္ကသိုလ်ကျောင်းတိုက်၊ စတုတ္ထစံကျောင်း ဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တဝိမလဘဝနှင့် သာသနာ (ရာကျော်ရာပြည့် ဆရာတော်ဘုရားကြီးများ ပူဇော်ပွဲအထိမ်းအမှတ်)၂၀၀၄-ခုနှစ်
- ၈၆။ သခင်အောင်ဖေ၏ ဆရာတော်ဦးဗုဒ္ဓိ ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်၊ ဒုတိယ အကြိမ်ကိုမှီငြမ်း။
- ၈၇။ ဆုပြည့်စုံထွန်း အယ်ဒီတာအဖွဲ့၏ ဆရာတော်ဗုဒ္ဓိ
- ၈၈။ သခင်အောင်ဖေ၏ ဆရာတော်ဦးဗုဒ္ဓိ
- ၈၉။ ဆုပြည့်စုံထွန်း အယ်ဒီတာအဖွဲ့၏ မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံ ဆရာတော် ဘုရားကြီး

ရန်ကင်းတောရေဆရာတော် ရေးသားခဲ့သည့် စာအုပ်များ

စာစဉ်	စာအုပ်အမည်	ပုံနှိပ်အကြိမ်
၁	ဝိပဿနာသင်ပုန်းကြီးဖတ်စာ - အခြေခံအဆင့် (ပထမပိုင်း)	အငွေမ
၂	ကောင်းကင်ကြယ် နက္ခတ်ကြည့်နည်းပညာနှင့် အရက်တက်ချိန်	နဝမ
၃	ဥရောပယောဂီ၏ ကိုယ်တွေ့ဝိပဿနာ (ပထမပိုင်း)	ဆဋ္ဌမ
၄	ဝိပဿနာသင်ပုန်းကြီးဖတ်စာ - အခြေခံအဆင့် (ဒုတိယပိုင်း)	ဆဋ္ဌမ
၅	ဤခရီးနီးလာပါသည်	စတုတ္ထ
၆	ဝိပဿနာသင်ပုန်းကြီးဖတ်စာ - အခြေခံအဆင့် (တတိယပိုင်း)	ပဉ္စမ
၇	ဥရောပယောဂီ၏ ကိုယ်တွေ့ဝိပဿနာ (ဒုတိယပိုင်း)	ဆဋ္ဌမ
၈	ဥရောပယောဂီ၏ ကိုယ်တွေ့ဝိပဿနာ (တတိယပိုင်း)	ဆဋ္ဌမ
၉	“ပဉ္စာနန္တရိယ” ကံနှင့် “ပါဏာတိပါတ” ကံတို့အကြောင်း	ပဉ္စမ
၁၀	ဝိပဿနာ လူငယ်စကားပိုင်း (အပိုင်း - ၁)	စတုတ္ထ
၁၁	ဝိပဿနာသင်ပုန်းကြီးဖတ်စာ - အားထုတ်သူအဆင့် (ပထမပိုင်း)	ပဉ္စမ
၁၂	လူတို့နှင့်သက်ဆိုင်သော “ရဟန်းဝိနည်းများ” (အပိုင်း - ၁)	ဆဋ္ဌမ
၁၃	ဝိပဿနာ လူငယ်စကားပိုင်း (အပိုင်း - ၂)	တတိယ
၁၄	ဝိပဿနာသင်ပုန်းကြီးဖတ်စာ - အားထုတ်သူအဆင့် (ဒုတိယပိုင်း)	တတိယ
၁၅	ဝိပဿနာသင်ပုန်းကြီးဖတ်စာ - အားထုတ်သူအဆင့် (တတိယပိုင်း)	တတိယ
၁၆	ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်နေသည့် လူ့ဘောင်အတွက် ဝိပဿနာတရားနှင့် နေ့စဉ်ဘဝ (အပိုင်း - ၁)	ဆဋ္ဌမ
၁၇	ဥရောပယောဂီ၏ ဘဝနိဂုံး (အပိုင်း - ၁)	တတိယ
၁၈	“အခွန်လွတ်သာသနာ့မြေဂရန်နှင့် ဝိသုဂါမဗုဒ္ဓသိမ်မြေဂရန်” မင်းအစိုးရထံ လျှောက်ထားခြင်း	ပဉ္စမ
၁၉	လူတို့နှင့်သက်ဆိုင်သော “ရဟန်းဝိနည်းများ” (အပိုင်း - ၂)	တတိယ
၂၀	Vipassana Primary Text Book (Elementary Level) Part-1	ပထမ
၂၁	ဆဋ္ဌမအာရုံ (Intuitive Power) ကိုဝိပဿနာဖြင့် ချဉ်းကပ်လေ့လာခြင်း	ဒုတိယ
၂၂	ဓမ္မကျောင်းတော် (အခြေခံဗုဒ္ဓဘာသာယဉ်ကျေးမှုသင်ခန်းစာ) အပိုင်း - ၁	၂၈ ကြိမ်
၂၃	မဟာထေရ်မြတ်တို့၏ စံနမူနာယူစရာ ကျင့်သီလ (အပိုင်း - ၁)	ဒုတိယ
၂၄	ဓမ္မကျောင်းတော် (အခြေခံဗုဒ္ဓဘာသာယဉ်ကျေးမှုသင်ခန်းစာအဖွင့်)	ပဉ္စမ

၂၅	ဓမ္မကျောင်းတော်(အခြေခံပုဒ္ဒတ္တသာယာဠိကျေးမှုသင်ခန်းစာ)အပိုင်း-၂	စတုတ္ထ
၂၆	ရောင်စုံခြယ်သပုံဆွဲသင်ခန်းစာ(၁) ပါရမီ (၁၀)ပါး	ဒုတိယ
၂၇	ရောင်စုံခြယ်သပုံဆွဲသင်ခန်းစာ(၂) ဝဋ်တော် (၁၂)ပါး	ဒုတိယ
၂၈	ရောင်စုံခြယ်သပုံဆွဲသင်ခန်းစာ(၃) အောင်ခြင်း(၈)ပါး	ဒုတိယ
၂၉	မဟာထေရ်မြတ်တို့၏စံနမူနာယူစရာ ကျင့်သီလ (အပိုင်း-၂)	ဒုတိယ
၃၀	Game အကြောင်းကိုလူကြီးမိဘများက သိဖို့လိုတဲ့ခေတ်ရောက်ပါပြီ	ပထမ
၃၁	ဘဝဆည်းဆာ လှစေချင်ပါသည်	ပဉ္စမ
၃၂	ရောင်စုံခြယ်သပုံဆွဲသင်ခန်းစာ(၄) ဗုဒ္ဓဝင်	ပထမ
၃၃	လမ်းမပေါ်၌လမ်းပျောက်ချင်သူ	ပထမ
၃၄	ဓမ္မကျောင်းတော်(အခြေခံပုဒ္ဒတ္တသာယာဠိကျေးမှုသင်ခန်းစာ)အပိုင်း-၃	ဒုတိယ
၃၅	နဘူးကျင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး၏စံနမူနာယူစရာ ကျင့်သီလ	ပထမ
၃၆	ပဋ္ဌာန်းပညာဝါရ	တတိယ
၃၇	ပဋ္ဌာန်းတရားတော်နှင့်ကျွန်ုပ်တို့၏နေ့စဉ်ဘဝ	တတိယ
၃၈	ဥရောပယောဂီ၏ဘဝနိဂုံး (အပိုင်း-၂)	ပထမ
၃၉	ငြိမ်းအေးသောစိတ် (အပိုင်း-၁)	ဒုတိယ
၄၀	မဟာထေရ်မြတ်တို့၏စံနမူနာယူစရာ ကျင့်သီလ (အပိုင်း-၃)	ပထမ
၄၁	သိကောင်းစရာမူတင်သာသနာ	ပထမ
၄၂	ဝိနည်းသင်ပုန်းကြီးဖတ်စာ (အပိုင်း-၁)	ပထမ
၄၃	ဝိနည်းသင်ပုန်းကြီးဖတ်စာ (အပိုင်း-၂)	ပထမ
၄၄	မေတ္တာတရား (Loving Kindness)	တတိယ
၄၅	သိကောင်းစရာပဋ္ဌာန်းတရား	ပထမ
၄၆	ကရုဏာတရား (Compassion)	ပထမ
၄၇	မုဒိတာတရား (Sympathetic Joy)	ပထမ
၄၈	ဥပေက္ခာတရား (Equanimity)	ပထမ
၅၀	ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်နေသည့် လူ့ဘောင်အတွက် ဝိပဿနာတရားနှင့် နေ့စဉ်ဘဝ (အပိုင်း-၂)	ပထမ
၅၁	ပုံတော်စုံ ပဋ္ဌာန်းတရားတော်	ပထမ
၅၂	ပဋ္ဌာန်းတရားတော်နှင့် ဝိပဿနာအခြေခံ	ပထမ
၅၃	မဟာထေရ်မြတ်တို့၏စံနမူနာယူစရာ ကျင့်သီလ (အပိုင်း-၄)	ပထမ